BAYRAMLARINIZ MÜBARƏK!

RƏSMİ DÖVLƏT QƏZETİ

AZƏRBAYCAN

№ 52 (10072) 20 mart 2026-cı il CÜMƏ

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

QƏZETİN ƏSASI 1918-Cİ İLDƏ QOYULMUŞDUR

Bütöv Azərbaycanın Zəfər tonqalı

Qarabağın xilaskarı İlham Əliyev 2021-ci il martın 20-də Şuşada, Cıdır düzündə bayram tonqalı alovlandırdı. Bu, azad Şuşada qalanan ilk Novruz tonqalı olaraq yaddaşlara yazıldı. Şuşada qalanan Zəfər tonqalı birliyin, bütövlüyün və sarsılmaz iradənin sönməz rəmzi kimi tarixə çevrildi.

Dövlət başçısı həmin gün xalqımıza müraciətində bu tarixi anın əhəmiyyətini belə ifadə etdi: "Biz bu il Novruz bayramını Şuşada, Cıdır düzündə qeyd edirik. Bu, tarixi hadisədir. 2004-cü ildən başlayaraq, hər il mən Azərbaycan xalqını Novruz bayramı münasibətilə təbrik edərkən deyirdim ki, biz öz doğma torpaqlarımıza qayıdacağıq. Deyirdim ki, biz ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa edəcəyik. Deyirdim ki, biz Novruz bayramını torpaqlarımız işğaldan azad olunandan sonra Qarabağda qeyd edəcəyik və bu gün gəldi. Bu gün biz Novruz bayramını qədim şəhərimizdə, Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşada qeyd edirik".

2021-ci ilin martında Şuşada, Cıdır düzündə alovlanan o ilk tonqal Azərbaycanın müasir tarixinə sadəcə bir bayram hadisəsi kimi deyil, milli ləyaqətin bərpası kimi daxil oldu. Çünki bu od, atəş düşmənin "yenilməzlik mifi"nin külə çevrildiyini göstərdi, onilliklər boyu işğalın əbədiliyi barədə formalaşdırılan saxta təsəvvürlər həmin tonqalın alovu ilə yanıb yoxa çıxdı.

Tarix boyu bu torpaqlarda kök salmış Novruz ənənələri işğal dövründə zorla dayandırılmışdı. Müzəffər Ali Baş Komandanın Şuşada həmin tonqalı özü alovlandırması həm də azərbaycanlıların bu torpaqların əzəli sakinləri olmasını dünyaya bir daha nümayiş etdirdi. Gur alovlanan bayram tonqalı Azərbaycanın Şuşaya yalnız fiziki olaraq deyil, həm də dəyərləri, ruhu və kimliyi ilə qayıdışının simvolu oldu.

2021-ci ildə Şuşada alovlandırılan bu tonqalın işığı bütöv Azərbaycana yayıldı. O, təkcə Şuşanı deyil, bütün Qarabağı işıqlandıran çırağa çevrildi. Vətən qibləmizdə qalanan o atəşin hərarəti az sonra Xankəndidə, Xocalıda və Ağdərədə... alovlanacaq qələbə tonqallarına da sirayət etdi.

Xilaskar lider İlham Əliyevin hər il azad olunmuş bölgələrimizin birində tonqal qalaması artıq müqəddəs bir ənənəyə çevrilib. 2024-cü il martın 18-də Xankəndi şəhərində alovlanan tonqal isə bütöv Azərbaycanın suverenliyinin simvolu idi.

12

Ramazan ayı hər il xalqımızın birlik və bərabərliyini daha da gücləndirir

Ramazan bayramı münasibətilə Azərbaycan xalqına təbrik

Hörmətli həmvətənlər!

Sizi mübarək Ramazan bayramı münasibətilə ürəkdən təbrik edir, hamınıza ən xoş arzu və diləklərimi yetirirəm.

Mənəvi-əxlaqi kamilliyi və nəcib niyyətləri özündə təcəssüm etdirən, insanların ruhunu və təfəkkürünü saflaşdıran on bir ayın sultanı Ramazan artıq başa çatır. Müqəddəs kitabımız Qurani-Kərimin nazil olduğu bu mübarək ayda müsəlmanlar Allah qarşısında vicdani borc və vəzifələrini ləyaqətlə yerinə yetirmək fürsəti qazanır, yardımlaşma, şəfqət və mərhəmət kimi xeyirxah əməllərin sevincini yaşayırlar.

Azərbaycan yüzillərdir ki, ayrı-ayrı etiqad və inancların əmin-amanlıq şəraitində dinc yanaşı mövcud olduğu nadir məkanlardandır. Bəşəriyyəti daim sülhə, humanizmə və qardaşlığa dəvət edən islam dini tarixən cəmiyyətimizdə etnik-mədəni müxtəlifliyin qorunub saxlanılmasında, qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanan dözümlülük mühitinin və milli-mənəvi həmrəyliyin bərqərar olmasında müstəsna rol oynamışdır.

Əziz bacı və qardaşlarım!

Ramazan ayı hər il xalqımızın birlik və bərabərliyini daha da gücləndirir, xeyirxahlığın və savab əməllərin təntənəsinə çevrilir. Bu mübarək günlərdə dövlətimizin əmin-amanlığı, firavanlığı və tərəqqisi naminə etdiyiniz dualara qoşulur, Azərbaycanın müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda canından keçmiş qəhrəman şəhidlərimizin xatirəsini ehtiramla yad edirəm.

Bir daha sizə və dünyanın müxtəlif guşələrində yaşayan bütün soydaşlarımıza səmimi təbriklərimi çatdırır, ailələrinizə səadət, süfrələrinizə bol ruzi və bərəkət arzulayıram.

Allah orucunuzu və dualarınızı qəbul etsin.

Ramazan bayramınız mübarək olsun!

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

İlham Əliyevlə Şavkat Mirziyoyev arasında telefon danışığı olub

Martın 19-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevlə Özbəkistan Respublikasının Prezidenti Şavkat Mirziyoyev arasında telefon danışığı olub.

Şavkat Mirziyoyev dövlətimizin başçısını və qardaş Azərbaycan xalqını qarşıdan gələn müqəddəs Ramazan və Novruz bayramları münasibətilə təbrik edib, xalqımıza ən xoş arzularını çatdırıb.

Prezident İlham Əliyev təbriklərə görə təşəkkürünü bildirərək, öz növbəsində Şavkat Mirziyoyevi və qardaş özbək xalqını bayramlar münasibətilə təbrik edib, Özbəkistana gələcəkdə də firavanlıq və rifah arzulayıb.

Telefon söhbəti zamanı həmçinin Azərbaycan-Özbəkistan strateji müttəfiqlik münasibətlərinə toxunulub, əlaqələrin bütün sahələrdə uğurla inkişaf etməsindən məmnunluq bildirilib.

Azərbaycan və Özbəkistan prezidentləri Yaxın Şərqdəki mövcud vəziyyətdən narahatlıqlarını ifadə edib, gərginliyin siyasi-diplomatik yollarla həllinin vacibliyini vurğulayıblar.

Telefon danışığı əsnasında həmçinin qarşılıqlı maraq doğuran məsələlərə və gələcək təmaslara dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Prezidentin Mətbuat Xidməti

İlahi mərhəmət və mənəvi kamillik ayı təqvimi tərk etsə də, ruhumuzda qalır

Ramazan insanın daxilinə yönəldiyi, ruhunun dərinliklərinə enərək özünü yenidən kəşf etdiyi İlahi bir fürsətdir. Bu müqəddəs ayda edilən hər bir yaxşılıq, deyilən hər bir xoş söz, edilən yardım insanın mənəvi dünyasını zənginləşdirir, onu daha saf, kamil bir varlığa çevirir. İnsan Ramazan ayında yalnız bədəni ilə deyil, ruhu ilə də oruc tutur - kinindən, nifrətindən, tamahından uzaqlaşaraq saflaşır, yenilənir, ucalır.

Yola saldığımız bu ay zamanın ən mübarək, işıqlı anlarının cəmləndiyi İlahi mərhələdir. Bu ay insan ruhuna nur bəxş edən, qəlbləri saflaşdıran, mənəvi dünyamızı zənginləşdirən bir hikmət məktəbidir. Bu ayda insan nəfsinə qalib gəlir, xeyirlə şərin mübarizəsində imanla iradənin vəhdətini tapır, ruhən ucalaraq Tanrıya daha da yaxınlaşır. Duaların qəbul olunduğu, niyyətlərin saflaşdığı bu müqəddəs zaman kəsiyi bəşəriyyətə mərhəmət, bağışlama və ümid mesajı verir. Ramazan Allahın qüdrətindən pay verib insanların yoluna nur çilədiyi, Tanrının dörd müqəddəs səmavi kitabını - Tövratı, Zəburu, İncili və Quranı göndərdiyi aydır. Ramazan xoş niyyət, arzu, dilək ayıdır. Ramazan imanın sınağa çəkildiyi, duaların qəbul olunduğu aydır.

18

Ardıcıl, sistemli və sürətli…

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası istiqamətində bütün işlər uğurla yerinə yetirilir

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası və yenidən qurulması Azərbaycanın dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri olmaqla yanaşı, həm də milli ideya səviyyəsinə yüksəlib. Bu proses ölkəmizin suverenliyinin, gücünün və qətiyyətinin nümunəsidir. Görülən işlər həm keçmiş məcburi köçkünlərin doğma yurdlarına qayıdışını təmin etməyə, həm də regionda dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafı formalaşdırmağa xidmət edir.

11

Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94 cü maddəsinin I hissəsinin 6-cı, 17-ci və 20-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır:**

Maddə 1. Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 4 (II kitab), maddə 251 (Cild I); 2024, № 1, maddələr 8, 18, № 3, maddə 250, № 7, maddə 772, № 11, maddə 1189, № 12 (II kitab), maddələr 1330, 1350; 2025, № 1, maddə 1, № 2, maddələr 98, 99, № 3, maddələr 217, 221, № 4 (I kitab), maddə 322, № 5, maddə 434, № 6, maddə 538, № 7, maddələr 607, 626, № 11, maddə 1013; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 30 dekabr tarixli 332-VIIQD və 335-VIIQD nömrəli qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 271-ci maddə üzrə:

1.1.1. adında "Kompyuter" sözü "İKT" akronimi ilə əvəz edilsin;

1.1.2. 271.1-ci maddənin dispozisiyasında "Kompyuter" sözü "İKT" akronimi ilə, "kompyuter məlumatlarını" sözləri "elektron verilənləri" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.1.3. 271.3-cü maddənin dispozisiyasında "kompyuter" sözü "İKT" akronimi ilə əvəz edilsin;

1.1.4. "Qeyd" hissəsi üzrə:

1.1.4.1. 1-ci bənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"1. Bu Məcəllənin 271-273-2-ci maddələrində "İKT sistemi" dedikdə Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin 7.0.49-cu maddəsində, "elektron verilənlər" dedikdə həmin Məcəllənin 7.0.50-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş anlayışlar başa düşülür.";

1.1.4.2. 2-ci bənd ləğv edilsin;

1.2. 272-ci maddə üzrə:

1.2.1. adında "Kompyuter məlumatlarını" sözləri "Elektron verilənləri" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2.2. 272.1-ci maddənin dispozisiyasında "Kompyuter", birinci və dördüncü hallarda "kompyuter" sözləri "İKT" akronimi ilə, hər iki halda "kompyuter məlumatlarının" sözləri "elektron verilənlərin" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2.3. 272.3-cü maddənin dispozisiyasında "kompyuter" sözü "İKT" akronimi ilə əvəz edilsin;

1.3. 273-cü maddə üzrə:

1.3.1. adında "Kompyuter" sözü "İKT" akronimi ilə, "kompyuter məlumatlarına" sözləri "elektron verilənlərə" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.3.2. 273.1-ci maddənin dispozisiyasında "Kompyuter məlumatlarının" sözləri "Elektron verilənlərin" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.3.3. 273.2-ci maddənin dispozisiyasında "Kompyuter məlumatlarının" sözləri "Elektron verilənlərin" sözləri ilə, "kompyuter" sözü "İKT" akronimi ilə əvəz edilsin;

1.3.4. 273.4-cü maddənin dispozisiyasında "kompyuter" sözü "İKT" akronimi ilə əvəz edilsin;

1.3.5. "Qeyd" hissəsinin 2-ci bəndində hər dörd halda "kompyuter" sözü "İKT" akronimi ilə əvəz edilsin;

1.4. 273-1.2-ci və 273-1.3-cü maddələrin dispozisiyasında "kompyuter" sözü "İKT" akronimi ilə əvəz edilsin;

1.5. 273-2-ci maddə üzrə:

1.5.1. adında "Kompyuter məlumatlarının" sözləri "Elektron verilənlərin" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.5.2. dispozisiyada hər iki halda "kompyuter məlumatlarını" sözləri "elektron verilənləri" sözləri ilə, "kompyuter məlumatları" sözləri "elektron verilənlər" sözləri ilə, "kompyuter məlumatlarının" sözləri "elektron verilənlərin" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 2. Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (II kitab), maddə 585 (Cild I); 2024, № 1, maddə 4, № 4, maddələr 362, 365, 368, № 6 (I kitab), maddə 631; 2025, № 1, maddə 1, № 2, maddə 98, № 4 (I kitab), maddə 308, № 6, maddələr 529, 538,№ 7, maddə 607, № 8, maddələr 736, 743, № 11, maddə 1011) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 7.0.48-ci maddənin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin və aşağıdakı məzmunda 7.0.49 - 7.0.54-cü maddələr əlavə edilsin:

"7.0.49. **informasiya və kommunikasiya texnologiyaları sistemi (bundan sonra - İKT sistemi)** -proqram təminatı əsasında elektron verilənləri toplayan, saxlayan və avtomatik emal edən hər hansı qurğu və ya qarşılıqlı qoşulmuş və ya əlaqələndirilmiş qurğular qrupudur;

7.0.50. **elektron verilənlər** - faktların, məlumatların və ya anlayışların İKT sistemində emal üçün yararlı formada olan hər hansı təsviri, o cümlədən İKT sisteminin müəyyən funksiya yerinə yetirməsini təmin edən proqramdır;

7.0.51. **xidmət provayderi** - göstərdiyi xidmətlərin istifadəçilərini İKT sistemi vasitəsilə kommunikasiya imkanı ilə təmin edən, yaxud belə kommunikasiya xidmətləri və ya xidmət istifadəçiləri üçün elektron verilənlərin emalını və ya saxlanılmasını həyata keçirən istənilən dövlət orqanı (qurumu), hüquqi və ya fiziki şəxsdir;

7.0.52. **trafik verilənləri** - kommunikasiyanın mənbəyini, təyinat yerini, marşrutunu, vaxtını, tarixini, ölçüsünü, müddətini və ya xidmətin növünü göstərən, kommunikasiya zəncirinin tərkib hissəsini təşkil edən İKT sistemi tərəfindən yaradılan, İKT sistemi vasitəsilə həyata keçirilən kommunikasiya ilə əlaqəli olan hər hansı elektron verilənlərdir;

7.0.53. **abunəçi məlumatları** - trafik və ya məzmun verilənləri istisna olmaqla, istifadə edilən kommunikasiya xidmətinin növü, bu xidmətə dair texniki təminat tədbirləri və xidmətin göstərilmə müddəti, xidmət müqaviləsi və ya razılaşması əsasında əldə edilən abunəçinin şəxsiyyəti, poçt və ya coğrafi ünvanı, telefon və digər əlaqə nömrəsi, hesablaşma və ya ödəniş məlumatları, kommunikasiya avadanlıqlarının quraşdırıldığı yerlər haqqında hər hansı məlumatları müəyyən etməyə imkan verən xidmət provayderinin göstərdiyi xidmətlərin istifadəçiləri barədə xidmət provayderində saxlanılan istənilən məlumatlardır;

7.0.54. **məzmun verilənləri** - abunəçi məlumatları və ya trafik verilənləri istisna olmaqla, şəkillər, mətn mesajları, səsli mesajlar, audioyazılar və videoyazılar da daxil olmaqla İKT sistemi vasitəsilə ötürülən məlumatın mahiyyəti ilə əlaqəli hər hansı elektron verilənlərdir.";

2.2. 16.2-ci maddədə "tutulması" sözü ", habelə xidmət provayderində saxlanılan digər məlumatların (abunəçi məlumatlarının, trafik və məzmun verilənlərinin) ələ keçirilməsi" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.3. 51-1-ci və 51-2-ci maddələr müvafiq olaraq 51-3-cü və 51-4-cü maddələr hesab edilsin və aşağıdakı məzmunda 51-1-ci və 51-2-ci maddələr əlavə edilsin:

"Maddə 51-1. Cinayət mühakimə icraatının elektron qaydada aparılması

51-1.1. Elektron qaydada cinayət mühakimə icraatı bu Məcəllənin 51-2-ci və 51-3-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş xüsusiyyətlər nəzərə alınmaqla bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş ümumi qaydalara uyğun olaraq həyata keçirilir.

51-1.2. Cinayət mühakimə icraatı zamanı prosessual sənədlərin elektron formada tərtib edilməsi, sənədlərin elektron qeydiyyatı və elektron dövriyyəsi qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

51-1.3. Cinayət mühakimə icraatının elektron qaydada aparılması zamanı sənəd dövriyyəsinin və cinayət-prosessual fəaliyyətin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar gücləndirilmiş elektron imzadan və sertifikatlaşdırılmış elektron imza vasitələrindən istifadə edilir.

51-1.4. "Elektron imza və elektron sənəd haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş qaydada elektron sənəd formasında tərtib edilmiş sənədlər kağız daşıyıcıda olan sənədlərlə eyni hüquqi qüvvəyə malikdir.

51-1.5. Bu Məcəllədə kağız daşıyıcıda tərtib olunması nəzərdə tutulan sənədlər gücləndirilmiş elektron imza və sertifikatlaşdırılmış elektron imza vasitələri ilə imzalanmaqla göndərilə, saxlanıla və yoxlanıla bilər.

51-1.6. Kağız daşıyıcıda verilmiş və ya tərtib edilmiş sənədlər cinayət mühakimə icraatını elektron qaydada aparan təhqiqatçı, müstəntiq, prokuror və ya hakim tərəfindən gücləndirilmiş elektron imza və sertifikatlaşdırılmış elektron imza vasitələri ilə imzalanmaqla müvafiq informasiya sistemlərinə yüklənilir.

51-1.7. İstintaq və ya digər prosessual hərəkətlərin aparılması zərurəti yarandıqda cinayət prosesini həyata keçirən orqan müvafiq informasiya sistemi vasitəsilə göndərilmiş sənədin əslini tələb edə bilər.

51-1.8. Cinayət mühakimə icraatı elektron qaydada aparıldıqda cinayət təqibi üzrə materialların məhv edilməsinin qarşısının alınması məqsədilə onların ehtiyat nüsxəsinin formalaşdırılaraq saxlanılması cinayət prosesini həyata keçirən orqanlar tərəfindən təmin edilir.

Maddə 51-2. Məhkəməyədək icraatın elektron qaydada aparılması

51-2.1. Elektron qaydada məhkəməyədək icraat cinayət təqibi orqanlarının müvafiq informasiya sistemləri vasitəsilə həyata keçirilir. Prosessual sənədlər və digər məlumatlar bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş qaydalara uyğun olaraq cinayət təqibi orqanlarının müvafiq informasiya sistemləri vasitəsilə elektron qaydada mübadilə edilə bilər.

51-2.2. Cinayət təqibi orqanlarının müvafiq informasiya sistemlərində cinayət prosesinin iştirakçılarının və cinayət prosesində iştirak edən digər şəxslərin iştirak etdiyi iş üzrə prosesin gedişi, çıxarılan qərarlar, onların icra vəziyyəti, onlardan verilən şikayət və ya protestlər barədə məlumat almaq, prosessual sənədləri göndərmək və qəbul etmək, habelə prosessual hərəkətdə iştirak etmək imkanlarını təmin edən elektron kabinet yaradılır.

51-2.3. Məhkəməyədək icraat elektron qaydada həyata keçirildikdə cinayət prosesinin iştirakçıları və cinayət prosesində iştirak edən digər şəxslər cinayət təqibi orqanlarının müvafiq informasiya sistemlərində qeydiyyatdan keçmişlərsə, bu Məcəlləyə əsasən həmin şəxslərə verilməsi nəzərdə tutulmuş prosessual sənədlər və digər məlumatlar onların elektron kabinetlərində yerləşdirilir. Bu barədə həmin şəxslərə cinayət təqibi orqanlarının müvafiq informasiya sistemləri vasitəsilə elektron qaydada (elektron poçt və SMS vasitəsilə) məlumat verilir. Sənəd elektron kabinetdə yerləşdirildikdə və bu barədə sənədin göndərildiyi şəxsə məlumatın elektron qaydada verilməsi təmin edildikdə o, rəsmi qaydada verilmiş hesab edilir.

51-2.4. Bu Məcəllənin 51-2.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş şəxslər bu Məcəlləyə əsasən cinayət təqibi orqanına təqdim etmək hüququna malik olduqları prosessual sənədləri müvafiq elektron kabinetləri vasitəsilə göndərə bilərlər.";

2.4. 51-3-cü maddə üzrə:

2.4.1. adı aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Maddə 51-3. Məhkəmə icraatının elektron qaydada aparılması";

2.4.2. 51-3.2-ci maddə ləğv edilsin;

2.4.3. 51-3.3-cü maddəyə "etmək" sözündən sonra ", habelə prosessual hərəkətlərdə iştirak etmək" sözləri əlavə edilsin;

2.4.4. 51-3.4-cü və 51-3.5-ci maddələr ləğv edilsin;

2.4.5. 51-3.6-cı maddənin birinci cümləsində "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə cinayət" sözləri "Cinayət" sözü ilə əvəz edilsin;

2.4.6. 51-3.7-ci maddədə "51-1.6-cı" sözləri "51-3.6-cı" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.4.7. 51-3.8-ci maddədə "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə" sözləri "Məhkəmə icraatı elektron qaydada aparıldıqda" sözləri ilə, "həmin sistemdə" sözləri "Elektron məhkəmə" informasiya sistemində" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.4.8. 51-3.9-cu maddədə "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə" sözləri "Məhkəmə icraatı elektron qaydada aparıldıqda" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.4.9. 51-3.10-cu maddə ləğv edilsin;

2.4.10. 51-3.11-ci maddədə "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə, məhkəmə," sözləri "Məhkəmə" sözü ilə əvəz edilsin;

2.4.11. 51-3.12-ci maddədə "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə məhkəmənin" sözləri "Məhkəmənin" sözü ilə əvəz edilsin;

2.5. 51-4-cü maddə üzrə:

2.5.1. 51-4.1.1-ci, 51-4.1.2-ci və 51-4.1.4-cü maddələrdə "51-2.1-ci" sözləri "51-4.1-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5.2. 51-4.2-ci maddədə "51-2-ci" sözləri "51-4-cü" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5.3. 51-4.3-cü maddənin birinci cümləsində "51-2.1-ci" sözləri "51-4.1-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5.4. 51-4.4-cü maddənin birinci və ikinci cümlələrində "51-2.1-ci" sözləri "51-4.1-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5.5. 51-4.5-ci maddənin ikinci cümləsində "51-2.1.2-ci" sözləri "51-4.1.2-ci" sözləri ilə, "51-2.1.4-cü" sözləri "51-4.1.4-cü" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5.6. 51-4.9-cu maddədə "51-2-ci" sözləri "51-4-cü" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5.7. 51-4.10-cu maddədə "51-2.1-ci" sözləri "51-4.1-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5.8. 51-4.11-ci maddədə "51-2.4-cü" sözləri "51-4.4-cü" sözləri ilə, "51-2.1-ci" sözləri "51-4.1-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.5.9. 51-4.12-ci maddənin birinci və ikinci cümlələrində "51-2.1-ci" sözləri "51-4.1-ci" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.6. 52-ci maddə üzrə:

2.6.1. 52.2-ci maddənin ikinci cümləsində "tikilməsini" sözü "əlavə edilməsini" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.6.2. 52.4-cü maddəyə "işinin" sözündən sonra "kağız daşıyıcıda olan" sözləri əlavə edilsin;

2.6.3. 52.6-cı maddəyə "sənədlərin" sözündən sonra "və ya elektron verilənlərin" sözləri əlavə edilsin;

2.7. 54-1.5-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"54-1.5. Prosessual sənədlər bu Məcəllənin 51-2-ci və 51-3-cü maddələrində müəyyən edilmiş qaydada müvafiq informasiya sistemləri vasitəsilə çatdırıla bilər.";

2.8. 92.3.16-cı maddədə "51-2-ci" sözləri "51-4-cü" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.9. aşağıdakı məzmunda 124.2.3-1-ci və 133-1-133-3-cü maddələr əlavə edilsin:

"124.2.3-1. elektron formada sübutlar;";

"Maddə 133-1. Elektron formada sübutlar

133-1.1. Cinayət təqibi üzrə əhəmiyyət kəsb edən halların müəyyən edilməsinə kömək edən elektron verilənlər, o cümlədən abunəçi məlumatları, trafik və ya məzmun verilənləri cinayət prosesini həyata keçirən orqanın qərarı ilə bu Məcəllənin tələbləri nəzərə alınmaqla elektron formada sübut hesab edilə bilər.

133-1.2. Elektron verilənlər cinayət-prosessual qanunvericiliyin tələblərinə riayət etməklə əldə edildikdə sübut kimi qəbul edilə bilər.

Maddə 133-2. Elektron formada sübutların saxlanılması

133-2.1. Elektron formada sübutlar və onların saxlanıldığı daşıyıcılar (bu Məcəllənin 133-3-cü maddəsinə əsasən mühafizəsinin təmin edilməsi üçün verilməsi halları istisna olmaqla) cinayət prosesini həyata keçirən orqan tərəfindən cinayət təqibi üzrə icraatın materiallarına əlavə edilir və işin bütün saxlanma müddəti ərzində işdə saxlanılır.

133-2.2. Elektron formada sübutlar və onların saxlanıldığı daşıyıcılar tamlığı və təhlükəsizliyi təmin ediləcək şəkildə qorunub saxlanılmalıdır.

133-2.3. Götürülmüş və işə əlavə edilmiş elektron formada sübutları cari uçot, hesabat və digər hüquqauyğun məqsədlər üçün qanuni sahib tələb etdikdə, ona həmin elektron formada sübutlardan və ya onların saxlanıldığı daşıyıcılardan müvəqqəti istifadə etmək və ya elektron verilənlərin surətini çıxarmaq imkanı verilməlidir.

133-2.4. Məhkəmənin hökmü qanuni qüvvəyə mindiyi gündən bir il keçdikdən sonra və ya cinayət prosesini həyata keçirən orqanın cinayət təqibi üzrə icraata xitam verilməsi haqqında qərarı qüvvəyə mindikdən sonra cinayət təqibi üzrə icraatın materiallarında olan elektron formada sübutlar və ya onların saxlanıldığı daşıyıcılar qanuni sahiblərinin xahişi ilə onlara qaytarıla bilər. Bu halda müstəntiq, prokuror və ya məhkəmə qaytarılan elektron formada sübutların surətlərini çıxarmalı, doğruluğunu təsdiq etməli və cinayət təqibi üzrə icraatın materiallarında saxlamalıdır.

Maddə 133-3. Elektron verilənlərin mühafizəsinin təmin edilməsi

133-3.1. Cinayət təqibi üzrə əhəmiyyət kəsb edən İKT sistemində, onun hissələrində və ya daşıyıcılarda saxlanılan elektron verilənlərin, o cümlədən xidmət provayderində saxlanılan məlumatların (abunəçi məlumatlarının, trafik və məzmun verilənlərinin) itkiyə və ya modifikasiyaya məruz qalmasının qarşısını almaq məqsədilə cinayət prosesini həyata keçirən orqanın qərarı əsasında beynəlxalq təhlükəsizlik standartlarına uyğun olaraq şifrləmə və ya digər müvafiq texniki tədbirlər görülür. Cinayət prosesini həyata keçirən orqanın bu barədə qərarında şifrləmə və ya digər texniki tədbirin obyekti, məzmunu, müddəti, şərtləri, tədbirlərin görülməsi tapşırılan şəxslər və əhəmiyyət kəsb edən digər hallar göstərilir. Şifrləmə və ya digər texniki tədbirlər sahibliyində müvafiq elektron verilənlər olan fiziki və ya hüquqi şəxslər, yaxud cinayət prosesini həyata keçirən orqanın müəyyən etdiyi digər şəxslər tərəfindən görülür.

133-3.2. Bu Məcəllənin 133-3.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan elektron verilənlərin şifrləmə və ya digər müvafiq texniki tədbirlər tətbiq edilsə də, itkiyə və ya modifikasiyaya məruz qala biləcəyini güman etməyə kifayət qədər əsaslar olduqda, cinayət prosesini həyata keçirən orqan sahibliyində belə elektron verilənlər olan fiziki, hüquqi və ya vəzifəli şəxsə həmin elektron verilənlərin, o cümlədən xidmət provayderində saxlanılan məlumatların (abunəçi məlumatlarının, trafik və məzmun verilənlərinin) 90 (doxsan) gündən çox olmayan müddət ərzində mühafizə və toxunulmazlığının təmin edilməsinin tapşırılması barədə qərar qəbul edə bilər. Bu müddət cinayət təqibi üzrə icraat başa çatanadək uzadıla bilər. Cinayət prosesini həyata keçirən orqanın qərarında mühafizə edilməsi nəzərdə tutulan elektron verilənlərin məzmunu, mühafizənin müddəti, şərtləri, mühafizənin təmin edilməsi tapşırılan şəxslər və əhəmiyyət kəsb edən digər hallar göstərilir. Mühafizənin təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlər sahibliyində müvafiq elektron verilənlər olan fiziki və ya hüquqi şəxslər, yaxud cinayət prosesini həyata keçirən orqanın müəyyən etdiyi digər şəxslər tərəfindən görülür.

133-3.3. Elektron verilənlərin mühafizəsi tapşırılmış şəxs bu cür prosedurların həyata keçirilməsi ilə bağlı konfidensiallığı qorumalıdır.";

2.10. 134.2.8-ci maddəyə "məlumatların" sözündən sonra ", habelə xidmət provayderində saxlanılan digər məlumatların (abunəçi məlumatlarının, trafik və məzmun verilənlərinin)" sözləri əlavə edilsin;

2.11. 143.2-ci maddədə "əşyaları təqdim etməyə" sözləri "əşyaların, elektron verilənlərin təqdim edilməsini" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.12. 177-ci maddə üzrə:

2.12.1. 177.3.1-ci maddədə "yerinə" sözü "yerində" sözü ilə, "binalarına" sözü "binalarında" sözü ilə əvəz edilsin;

2.12.2. aşağıdakı məzmunda 177.3.1-1-ci maddə əlavə edilsin:

"177.3.1-1. İKT sisteminə, onun hissələrinə, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcılara və elektron verilənlərə baxış, onlarda axtarış, habelə onların və elektron verilənlərin götürülməsi;";

2.12.3. 177.3.5-ci maddəyə "məlumatların" sözündən sonra ", habelə xidmət provayderində saxlanılan digər məlumatların (abunəçi məlumatlarının, trafik və məzmun verilənlərinin)" sözləri əlavə edilsin;

2.12.4. aşağıdakı məzmunda 177.4.1-1-ci maddə əlavə edilsin:

"177.4.1-1. İKT sisteminə, onun hissələrinə, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcılara və elektron verilənlərə baxış, onlarda axtarış, o cümlədən bu Məcəllənin 245.11.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada aparılan genişləndirilmiş axtarış, habelə İKT sistemini, onun hissələrini, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcıları və elektron verilənləri götürmə - bu Məcəllənin 243.3.1-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş hallar olduqda;";

2.12.5. 177.4.4-cü maddəyə "məlumatların" sözündən sonra ", habelə xidmət provayderində saxlanılan digər məlumatların (abunəçi məlumatlarının, trafik və məzmun verilənlərinin)" sözləri əlavə edilsin;

2.12.6. 177.6-cı maddədə "maddəsində" sözü "və 177.3.1-1-ci maddələrində" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.13. 236-cı maddə üzrə:

2.13.1. 236.1-ci maddəyə "əşyaların," sözündən sonra "İKT sistemlərinin, onların hissələrinin, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcıların və ya elektron verilənlərin," sözləri əlavə edilsin;

2.13.2. 236.5-ci maddəyə "sənədləri," sözündən sonra "İKT sistemini, onun hissələrini, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcıları və ya elektron verilənləri," sözləri əlavə edilsin;

2.13.3. 236.9-cu maddəyə "obyektlərə" sözündən sonra ", habelə İKT sistemlərinə, onların hissələrinə, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcılara və ya elektron verilənlərə" sözləri əlavə edilsin;

2.13.4. aşağıdakı məzmunda 236.10-cu maddə əlavə edilsin:

"236.10. İKT sistemlərinə, onların hissələrinə, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcılara və ya elektron verilənlərə baxış zamanı elektron verilənlərin götürülməsi zərurəti yarandıqda, həmin məlumatların götürülməsi bu Məcəllənin 244.3, 245.11-245.14-cü və 247.6-cı maddələrində nəzərdə tutulmuş tələblər yerinə yetirilməklə aparılır.";

2.14. aşağıdakı məzmunda 242.4-cü və 243.3.1-1-ci maddələr əlavə edilsin:

"242.4. Əldə olunan sübutlar və ya əməliyyat-axtarış fəaliyyətinin materialları hər hansı İKT sistemində, onun hissələrində, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcılarda və ya elektron verilənlərdə iş üzrə sübut əhəmiyyətinə malik ola biləcək məlumatların olmasını güman etməyə kifayət qədər əsas verdikdə, həmin sistemdə, onun hissələrində, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcılarda və elektron verilənlərdə axtarış aparıla və İKT sistemi, onun hissələri, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcılar və ya elektron verilənlər götürülə bilər.";

"243.3.1-1. şəxsiyyət və ya dövlət hakimiyyəti əleyhinə cinayətin törədilməsinə və ya həmin cinayətin törədilməsinə hazırlığın aparılmasına dəlalət edən İKT sisteminin, onun hissələrinin, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcıların və ya elektron verilənlərin gizlədilməsini və ya məhv edilməsini;";

2.15. 244.3-cü maddəyə aşağıdakı məzmunda ikinci cümlə əlavə edilsin:

"Bu Məcəllənin 242.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş hallarda axtarış və ya götürmənin aparılmasında mütəxəssisin iştirakı təmin edilir.";

2.16. aşağıdakı məzmunda 245.11-245.14-cü və 247.6-cı maddələr əlavə edilsin:

"245.11. Bu Məcəllənin 242.4-cü maddəsində nəzərdə tutulan hallarda axtarış aparılarkən müstəntiq bu Məcəllənin 177.2-177.6-cı maddələrində nəzərdə tutulmuş tələblər nəzərə alınmaqla aşağıdakı tədbirləri görmək hüququna malikdir:

245.11.1. İKT sisteminə, onun hissələrinə, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcılara və ya elektron verilənlərə daxil olmaq;

245.11.2. axtarılan məlumatların axtarış aparılan yerdən kənarda yerləşən və ilkin axtarış aparılan İKT sistemi vasitəsilə qanuni daxil olmanın mümkün olduğu digər İKT sistemində mövcudluğuna dair kifayət qədər əsaslar olduqda davam edən axtarışı təxirəsalınmadan genişləndirərək həmin İKT sisteminə daxil olmaq;

245.11.3. daxil olduğu İKT sistemində mövcud olan elektron verilənlərə girişi qadağan etmək və ya aşkar zərurət olduğu halda, həmin elektron verilənləri İKT sistemindən silməklə götürmək;

245.11.4. iş üçün əhəmiyyət kəsb edən elektron verilənlərin surətini çıxarmaqla götürmək və saxlamaq;

245.11.5. iş üçün əhəmiyyət kəsb edən elektron verilənlər aşkar olunduqda və ya bu halların mövcudluğunu yerində müəyyən etmək qeyri-mümkün olduqda İKT sistemini, onların hissələrini və ya elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcıları götürmək;

245.11.6. İKT sisteminin fəaliyyət göstərməsi və ya orada saxlanılan məlumatların mühafizəsi üçün həyata keçirilən tədbirlər haqqında məlumatlara malik olan şəxslərdən bu Məcəllənin 245.11.1-245.11.5-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş tədbirləri həyata keçirməyə imkan verən zəruri məlumatların verilməsini tələb etmək.

245.12. İKT sisteminin, onun hissələrinin, elektron verilənlərin saxlandığı daşıyıcıların götürülməsi nəzərdən keçirildikdə, ilk növbədə onlar götürülmədən elektron verilənlərin götürülməsi mümkünlüyü qiymətləndirilir. Elektron verilənlərin götürülməsi zamanı onların zədələnməsi və ya təhrif olunmasını güman etməyə kifayət qədər əsaslar olduqda, yaxud İKT sisteminin, onun hissələrinin, elektron verilənlərin saxlandığı daşıyıcıların götürülməməsi cinayət təqibi ilə bağlı bütün halların hərtərəfli, tam və obyektiv tədqiq edilməsinə mane ola biləcəyi hallarda axtarış aparılan ərazidə qanuni fəaliyyətin davamlılığının təmin edilməsi üçün mümkün tədbirlər görülməklə İKT sistemi, onun hissələri, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcılar götürülür.

245.13. Zərurət aradan qalxdıqda cinayət prosesini həyata keçirən orqan götürülmüş İKT sistemini, onun hissələrini, elektron verilənlərin saxlanıldığı daşıyıcıları və ya elektron verilənləri dərhal qanuni sahibinə qaytarmalıdır.

245.14. Elektron verilənlər götürüldükdə onların tamlığı və təhlükəsiz saxlanılması təmin edilməlidir. Daşıyıcıya köçürüldüyü zaman elektron verilənlərin zədələnməsi və ya təhrif olunmasını güman etməyə kifayət qədər əsaslar olduqda və ya cinayət işinin istintaqına mane ola bilən hallarda zəruri prosessual hərəkətlər yerinə yetirilənədək elektron verilənlərin köçürülməsinə yol verilmir.";

"247.6. Bu Məcəllənin 245.11-ci və 245.13-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş hallarda işə aid olan əldə edilmiş məlumatlar müstəntiq tərəfindən axtarış və ya götürmə protokolunda ətraflı göstərilir.";

2.17. 259-cu maddə üzrə:

2.17.1. adına ikinci halda "məlumatların" sözündən sonra ", habelə xidmət provayderində saxlanılan digər məlumatların (abunəçi məlumatlarının, trafik və məzmun verilənlərinin)" sözləri əlavə edilsin;

2.17.2. 259.1-ci maddə üzrə:

2.17.2.1. birinci cümləyə "məlumatların" sözündən sonra ", habelə xidmət provayderində saxlanılan digər məlumatların (abunəçi məlumatlarının, trafik və məzmun verilənlərinin)" sözləri əlavə edilsin;

2.17.2.2. ikinci cümləyə "cinayət" sözündən əvvəl ", habelə xidmət provayderində saxlanılan digər məlumatlarda (abunəçi məlumatlarında, trafik və məzmun verilənlərində)" sözləri, ikinci halda "məlumatın" sözündən sonra ", habelə xidmət provayderində saxlanılan digər məlumatların (abunəçi məlumatlarının, trafik və məzmun verilənlərinin)" sözləri əlavə edilsin;

2.17.2.3. üçüncü cümləyə "məlumatların" sözündən sonra ", habelə xidmət provayderində saxlanılan digər məlumatların (abunəçi məlumatlarının, trafik və məzmun verilənlərinin)" sözləri əlavə edilsin;

2.17.3. 259.4-cü maddəyə "məlumatların" sözündən sonra ", habelə xidmət provayderində saxlanılan digər məlumatların (abunəçi məlumatlarının, trafik və məzmun verilənlərinin)" sözləri əlavə edilsin;

2.17.4. 259.5-ci maddə üzrə:

2.17.4.1. birinci cümləyə ikinci halda "məlumatlar" sözündən sonra ", habelə xidmət provayderində saxlanılan digər məlumatlar (abunəçi məlumatları, trafik və məzmun verilənləri)" sözləri əlavə edilsin;

2.17.4.2. ikinci cümlədə "maqnit" sözü "elektron" sözü ilə əvəz edilsin;

2.18. 285.1-ci maddənin birinci cümləsinə ikinci halda "cilddə" sözündən sonra "və ya məhkəməyədək icraatın elektron qaydada aparıldığı halda cinayət təqibi orqanlarının müvafiq informasiya sistemləri vasitəsilə" sözləri əlavə edilsin;

2.19. 292.1-ci maddə üzrə:

2.19.1. "sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə həmin sistemə" sözləri "sisteminə" sözü ilə əvəz edilsin;

2.19.2. aşağıdakı məzmunda ikinci və üçüncü cümlələr əlavə edilsin:

"Məhkəməyədək icraat elektron qaydada aparıldığı halda ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokuror cinayət işini "Elektron prokurorluq"informasiya sistemi vasitəsilə "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminə göndərir. Cinayət təqibi üzrə icraatın materiallarına əlavə edilərək elektron qaydada göndərilə bilməyən maddi sübutlar, sənədlər və digər əşyalar məhkəməyə bilavasitə təqdim edilir.";

2.20. 297.0.2-ci maddədə "sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə həmin sistemə" sözləri "sisteminə" sözü ilə əvəz edilsin;

2.21. 301.2.10-cu, 311.4-cü maddələrdə və 328.3-cü maddənin birinci cümləsində "51-2-ci" sözləri "51-4-cü" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.22. 476.0.1-ci və 480.5.1-ci maddələrdə "sisteminin tətbiq olunduğu məhkəmələrdə həmin sistemə yerləşdirir" sözləri "sisteminə yerləşdirir, məhkəməyədək icraat elektron qaydada aparıldığı halda icraatın materiallarını "Elektron prokurorluq" informasiya sistemi vasitəsilə "Elektron məhkəmə" informasiya sisteminə göndərir" sözləri ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 3 mart 2026-cı il

Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində,"Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Polis haqqında","Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət qulluğu haqqında", "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında", "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında", "Hesablama Palatası haqqında", "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi və "Dövlət qulluqçusu üçün hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun ləğv edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 3-cü, 5-ci, 10-cu, 15-ci,16-cı,17-ci,18-ci, 19-cu, 20-ci və 25-ci bəndlərini rəhbər tutaraq **qərara alır:**

Maddə 1. Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 6, maddə 274 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 489, № 7, maddə 756) 209.2-ci maddəsində "15000 manat" sözləri "respublika üzrə ildə bir dəfə müəyyən edilən orta aylıq nominal əməkhaqqının 20 misli" sözləri ilə əvəz edilsin.

Maddə 2. Azərbaycan Respublikası Gömrük Məcəlləsinin (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 9, maddə 787 (Cild I); 2024, № 7, maddə 747; 2025, № 6, maddə 524, № 7, maddə 627) 334.1.2-ci maddəsinə "işçilərinin" sözündən sonra "(müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinləri istisna olmaqla)" sözləri əlavə edilsin.

Maddə 3. "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Məlumatı, 1992, № 4, maddə 79; 1993, № 5, maddə 132; Azərbaycan Respublikasının 1995-ci il 2 may tarixli 1030 nömrəli Qanunu; Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 5, maddə 378 (Cild I); 2024, № 11, maddə 1183) 10-cu maddəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 2-ci hissənin birinci cümləsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Hərbi xidmətin şəraitindən, ixtisasdan, hərbi peşədən, hərbi rütbədən və hərbi xidmətdə olmağın müddətindən asılı olaraq hərbi qulluqçuların dövlət hesabına təminat xərcliyi (müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinləri, Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın rəhbəri, müavini və əməkdaşları, habelə müvafiq icra hakimiyyəti orqanında hərbi xidmət vəzifəsində qulluq keçən dövlət qulluqçularına münasibətdə isə yalnız aylıq vəzifə və rütbə maaşı) almaq hüququ vardır.";

3.2. 7-ci hissəyə "hərbi qulluqçularından" sözlərindən sonra", habelə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinlərindən, Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın rəhbəri, müavini və əməkdaşlarından, habelə müvafiq icra hakimiyyəti orqanında hərbi xidmət vəzifəsində qulluq keçən dövlət qulluqçularından" sözləri əlavə edilsin.

Maddə 4. "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında"Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1997, № 2, maddə 106 (Cild I); Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 297-VIIQD nömrəli Qanunu) 21-ci maddəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. birinci hissədə "3550" rəqəmləri "17000" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

4.2. ikinci hissə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Milli Məclis sədrinin birinci müavini 16000 manat, Milli Məclis sədrinin müavini 15000 manat, Milli Məclisin komitə və komissiya sədri 13000 manat, Milli Məclisin komissiya və komitə sədrinin müavini 11500 manat, Milli Məclisin deputatı 9000 manat məbləğində aylıq vəzifə maaşı alırlar.";

4.3. üçüncü hissə ləğv edilsin.

Maddə 5. "Polis haqqında"Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 11, maddə 611 (Cild I); 2024, № 1, maddə 3; 2025, № 8, maddə 735, № 8, maddə 743) 35-ci maddəsinə aşağıdakı məzmunda III hissə əlavə edilsin:

"III. Bu maddənin I hissəsində polis əməkdaşları üçün nəzərdə tutulan təminatlar (vəzifə və xüsusi rütbə maaşları, habelə istirahət, səsvermə, iş günü hesab edilməyən bayram günləri və ümumxalq hüzn günü, gecə vaxtı və iş vaxtından artıq vaxtda görülən işə görə normativ hüquqi aktlara uyğun olaraq müəyyənləşdirilən əlavə haqlar istisna olmaqla) müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinlərinə, habelə Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın rəhbəri, müavini və əməkdaşlarına şamil edilmir.".

Maddə 6. Azərbaycan Respublikasının1999-cu il 7 dekabr tarixli 768-IQ nömrəli Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 12 (Cild I); 2024, № 6 (I kitab), maddə 636, № 8, maddə 934,№ 12 (II kitab), maddə 1337) ilə təsdiq edilmiş "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında Əsasnamə"yə aşağıdakı məzmunda 109-1-ci maddə əlavə edilsin:

"109-1. Bu Qanunun 93-cü (vəzifə, xüsusi rütbə maaşları və elmi dərəcəyə görə əlavə istisna olmaqla), 94-cü, 96-cı, 97-ci, 99-cu və 109-cu maddəsinin ikinci abzasında gömrük orqanlarının vəzifəli şəxslərinə nəzərdə tutulan təminatlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinlərinə şamil edilmir.".

Maddə 7. "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 1, maddə 1 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 489, № 7, maddə 748, № 8, maddə 934; 2025, № 2, maddə 96, № 6, maddə 539, № 7, maddə 606; Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 9 dekabr tarixli 305-VIIQD nömrəli və 30 dekabr tarixli 331-VIIQD nömrəli qanunları) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

7.1. 1.1.19-cu maddəyə ikinci halda "dövlət qulluqçusunun" sözlərindən sonra "dövlət məvacibinin məbləğinin müəyyənləşdirilməsi," sözləri əlavə edilsin;

7.2. 8-ci maddə üzrə:

7.2.1. 8.1.2-ci maddəyə"Konstitusiyası," sözündən sonra "habelə" sözü, ikinci halda "qanunları" sözündən sonra "və ya Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 113-cü maddəsi" sözləri, "Məclisi," sözündən sonra "Naxçıvan Muxtar Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanı, müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının aparatları" sözləri əlavə edilsin;

7.2.2. 8.1.3-cü maddədən "Naxçıvan Muxtar Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanı," sözləri çıxarılsın və həmin maddəyə "Nümayəndəliyi" sözündən sonra ", müvafiq icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri" sözləri əlavə edilsin;

7.3. 11-ci maddə üzrə:

7.3.1. 11.1.3.11-ci və 11.1.3.12-ci maddələr aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"11.1.3.11. Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələri, Azərbaycan Respublikası müvafiq icra hakimiyyəti orqanları, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurası aparatlarının, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin rəhbərləri, Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının katibi;

11.1.3.12. müvafiq icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentliklərinin və dövlət xidmətlərinin rəhbərləri;";

7.3.2. 11.1.4.11-ci maddəyə "rəhbərləri" sözündən sonra "(bu Qanunun 11.1.3.11-ci, 11.1.4.17-ci və 11.1.5.5-ci maddələri nəzərə alınmaqla)" sözləri, "müavinləri" sözündən sonra ", həmin orqanların aparatlarında struktur bölmə (şöbə) rəhbərləri" sözləri əlavə edilsin;

7.3.3. 11.1.4.13-cü maddədən "müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən" sözləri çıxarılsın;

7.3.4. 11.1.4.14-cü maddədən "(bu Qanunun 11.1.3.12-ci maddəsi nəzərə alınmaqla)" sözləri çıxarılsın;

7.3.5. aşağıdakı məzmunda 11.1.4.16-cı və 11.1.4.17-ci maddələr əlavə edilsin:

"11.1.4.16. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası Baş nazirinin, müvafiq icra hakimiyyəti orqanları rəhbərlərinin müşavirləri, köməkçiləri;

11.1.4.17. müvafiq icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri aparatlarının rəhbərləri və onların müavinləri;";

7.3.6. 11.1.5.2-ci maddədə "rəhbəri və onun" sözləri "rəhbərinin" sözü ilə əvəz edilsin və həmin maddəyə "müavini" sözündən sonra "(bu Qanunun 11.1.5.5-ci və 11.1.5.9-cu maddələri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

7.3.7. 11.1.5.4-cü maddədən "(bu Qanunun 11.1.4.13-cü maddəsi nəzərə alınmaqla)" sözləri çıxarılsın;

7.3.8. 11.1.5.5-ci və 11.1.5.9-cu maddələr aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"11.1.5.5. müvafiq icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri aparatlarında struktur bölmə (şöbə) rəhbərləri və onların müavinləri, həmin orqanların rəhbərlərinin müşavirləri və köməkçiləri;";

"11.1.5.9. Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin, Azərbaycan Respublikası müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasının aparatlarında, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində struktur bölmə (şöbə) rəhbərlərinin müavinləri;";

7.3.9. aşağıdakı məzmunda 11.1.5.12-ci maddə əlavə edilsin:

"11.1.5.12. müvafiq icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri aparatlarında struktur bölmə (şöbə) rəhbərləri;";

7.3.10. 11.1.6.2-ci maddə ləğv edilsin;

7.3.11. 11.1.6.4-cü maddəyə "müavini" sözündən sonra "(bu Qanunun 11.1.5.12-ci və 11.1.6.4-1-ci maddələri nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

7.3.12. aşağıdakı məzmunda 11.1.6.4-1-ci maddə əlavə edilsin:

"11.1.6.4-1. müvafiq icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri aparatlarında struktur bölmə (şöbə) rəhbərlərinin müavinləri;";

7.3.13. 11.1.8.2-ci maddədən ikinci halda ", onların müavinləri" sözləri çıxarılsın;

7.4. 17.1-ci maddənin birinci abzasının ikinci cümləsi çıxarılsın;

7.5. 22-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"Maddə 22. Dövlət qulluğunda qulluq stajı

22.1. Dövlət qulluqçusunun dövlət qulluğunda qulluq stajı hesablanarkən aşağıdakı dövrlər nəzərə alınır:

22.1.1. dövlət qulluqçusunun tutduğu vəzifədə qulluq stajı;

22.1.2. bu Qanunun 2.3-cü maddəsində nəzərdə tutulan dövlət qulluğunun xüsusi növündə qulluq stajı;

22.1.3. dövlət qulluqçusu digər dövlət qulluğu vəzifəsinə keçirildikdə və qəbul edildikdə əvvəlki dövlət qulluğu vəzifəsindəki qulluq stajı;

22.1.4. dövlət qulluqçusunun əlavə təhsil müddəti;

22.1.5. məhkəmə və ya müvafiq səlahiyyətli orqan tərəfindən müəyyən edilmiş dövlət qulluqçusunun məcburi işburaxma dövrü;

22.1.6. dövlət qulluğu vəzifəsində staj və sınaq müddəti;

22.1.7. dövlət qulluğu vəzifəsinin və orta əməkhaqqının saxlanılması şərtilə dövlət qulluqçusunun dövlət qulluğundan ayrıldığı müddət;

22.1.8. əmək qabiliyyətinin müvəqqəti itirildiyi müddət;

22.1.9. ödənişli məzuniyyət dövrləri, o cümlədən uşağa qulluq etmək üçün qismən ödənişli sosial məzuniyyət müddəti;

22.1.10. müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılmazdan əvvəl dövlət qulluğu vəzifəsində qulluq etmiş və ehtiyata buraxıldıqdan sonra bilavasitə yenidən dövlət qulluğu vəzifəsinə təyin edilmiş dövlət qulluqçusunun müddətli həqiqi hərbi xidmətdə olduğu müddət.

22.2. Dövlət qulluqçusunun qulluq stajının hesablanması onun qulluq etdiyi dövlət orqanı tərəfindən həyata keçirilir.

22.3. Dövlət qulluqçusunun qulluq stajı müəyyənləşdirilərkən onun qulluq stajına bu Qanun qüvvəyə minənədək qanunvericilik, icra və məhkəmə hakimiyyəti orqanlarında (o cümlədən Azərbaycan Respublikasının ərazisindən kənarda), habelə 1991-ci il oktyabrın 18-dək dövlət, sovet və partiya orqanlarında iş müddəti də daxil edilir.

22.4. Dövlət qulluğunda qulluq stajı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) informasiya sisteminə və (və ya) Dövlət qulluqçularının reyestrinə əsasən, Azərbaycan Respublikası Əmək Məcəlləsinin 7-ci maddəsinin 2-1-ci hissəsi ilə müəyyən edilmiş hallarda, eləcə də 2014-cü ilin iyulun 1-dək xitam verilmiş əmək müqavilələrinə münasibətdə isə əmək kitabçasına əsasən müəyyən edilir.

22.5. Dövlət qulluqçusunun bu Qanunun 2.3-cü maddəsində nəzərdə tutulan dövlət qulluğunun xüsusi növündə qulluq (xidmət) illəri onun dövlət qulluğu stajına və dövlət qulluğu stajı onun bu Qanunun 2.3-cü maddəsində nəzərdə tutulan dövlət qulluğunun xüsusi növündə qulluq (xidmət) illərinə daxil edilir.

22.6. Qulluğun (xidmətin) xüsusiyyətləri nəzərə alınaraq, dövlət qulluğunun xüsusi növündə qulluq (xidmət) illərinin dövlət qulluğu stajına və dövlət qulluğu stajının dövlət qulluğunun xüsusi növündə qulluq (xidmət) illərinə daxil edilməsi qaydasını və şərtlərini müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) təsdiq edir.

22.7. Bu Qanunun 22.1-ci və 22.3-cü maddələrinin tətbiqi zamanı yaranmış fikir ayrılığı Şura tərəfindən aradan qaldırılır.";

7.6. 22-1.2-ci maddə ləğv edilsin;

7.7. 24-cü maddə üzrə:

7.7.1. adında "mükafatlandırılması" sözü "həvəsləndirilməsi" sözü ilə əvəz edilsin;

7.7.2. 24.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"24.1. Dövlət qulluqçularının fəaliyyətində səmərəliliyin artırılması məqsədilə həvəsləndirmə tədbirləri həyata keçirilir.";

7.8. 30-1.12.1-ci maddə ləğv edilsin;

7.9. ikinci halda IV fəsil VII fəsil hesab edilsin və aşağıdakı məzmunda VI fəsil əlavə edilsin:

"VI f ə s i l

Dövlət qulluqçularının əməyinin ödənilməsi sistemi

Maddə 33-1. Əməyin ödənilməsi sisteminin tətbiqi və idarə edilməsi

33-1.1. Dövlət qulluqçularının əməyinin ödənilməsi sistemi rəqabətqabiliyyətlilik, mütənasiblik, motivasiya, çeviklik və uyğunlaşma amilləri nəzərə alınmaqla bu Qanun və əmək qanunvericiliyi ilə tənzimlənir.

33-1.2. Dövlət orqanları dövlət büdcəsində bu məqsədlər üçün nəzərdə tutulmuş vəsait, müəyyən edilmiş işçilərinin ümumi say həddi və struktur bölmələrin yaradılması üçün işçilərin say həddi çərçivəsində ştat cədvəlində struktur bölmələrin və struktur bölmələrdə işçilərin sayının müəyyənləşdirilməsində sərbəstdirlər.

33-1.3. Bu Qanunun 33-1.1-ci maddəsində "rəqabətqabiliyyətlilik" dedikdə dövlət qulluqçularının dövlət məvacibinin səviyyəsinin özəl sektorda analoji vəzifələrin əməkhaqqı səviyyələri ilə qulluq funksiyalarının mürəkkəbliyi və məsuliyyəti baxımından balanslaşdırılması, "mütənasiblik" dedikdə dövlət qulluqçularının dövlət məvacibinin dövlət orqanının kateqoriyasına, dövlət qulluğu vəzifəsinin təsnifatına, əməyin ödəniş səviyyəsinə, qulluq stajına və xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsinin nəticəsinə uyğun olaraq müəyyən edilməsi, "motivasiya" dedikdə dövlət qulluqçusunun vəzifədə yüksəlişi ilə yanaşı tutduğu vəzifədə fərdi peşəkarlıq və yüksək səriştəlilik keyfiyyətlərinin artırılması ilə əlaqədar əməyinin ödənilməsi sistemi üzrə həvəsləndirilməsi, "çeviklik və uyğunlaşma" dedikdə dövlət qulluqçularının dövlət məvacibinin səviyyəsinin iqtisadiyyatın inkişaf səviyyəsinə uyğunlaşdırılmasının təmin edilməsi başa düşülür.

Maddə 33-2. Dövlət məvacibi

33-2.1. Dövlət qulluqçusunun məvacibinə daxildir:

33-2.1.1. aylıq vəzifə maaşı;

33-2.1.2. ixtisas dərəcəsinə görə əlavə haqq;

33-2.1.3. qulluq üçün zəruri olan hallarda aylıq iş vaxtı norması 5 saatdan çox artırılanda işlədiyi hər saata görə ödənilən əlavə haqq;

33-2.1.4. əmək qanunvericiliyinə əsasən əmək şəraiti ilə əlaqədar dövlət qulluqçularına şamil edilən əlavələr (qulluq şəraitinin ağır və zərərliliyinə, iqlim şəraitinə və s.).

33-2.2. Dövlət qulluqçusunun aylıq vəzifə maaşı mütənasiblik amili nəzərə alınmaqla əməyinin ödəniş səviyyəsinə və pilləsinə uyğun olaraq müəyyən edilir.

33-2.3. Dövlət qulluqçularına dövlət büdcəsindən ödənilən dövlət məvacibi yalnız bu Qanunla müəyyən edilir.

33-2.4. Bu Qanunun 33-2.1.4-cü maddəsində nəzərdə tutulan əlavələr müvafiq qaydada hesablanan məbləğin 50 faizi məbləğində tətbiq edilir.

Qeyd: Dövlət qulluğunun inzibati vəzifəsinə qəbul həyata keçirilənədək bu vəzifədə müvəqqəti işləyən, dövlət qulluqçusu olmayan işçinin aylıq vəzifə maaşı minimum əməkhaqqından aşağı olmamaqla həmin vəzifənin 1-ci ödəniş pilləsi üzrə vəzifə maaşının 50 faizi məbləğində müəyyən edilir.

Maddə 33-3. Əməyin ödəniş səviyyələri və pillələri

33-3.1. Dövlət qulluqçularının baza aylıq vəzifə maaşları (birinci ödəniş pilləsi) şaquli istiqamətdə dövlət orqanlarının kateqoriyasından, vəzifələrin təsnifatından, səlahiyyət həcmindən və iyerarxiyasından asılı olaraq inzibati vəzifələrin 35 və yardımçı vəzifələrin 17 ödəniş səviyyələri üzrə müəyyən edilir.

33-3.2. Dövlət qulluğunun inzibati və yardımçı vəzifələri üzrə aylıq vəzifə maaşının minimum məbləğindən başlayaraq ödəniş səviyyələri üzrə baza aylıq vəzifə maaşları hər növbəti səviyyə üzrə əvvəlki baza aylıq vəzifə maaşına artım faizləri tətbiq edilməklə hesablanır.

33-3.3. Dövlət qulluğunun inzibati vəzifələri üçün müəyyən edilən minimum vəzifə maaşı yardımçı vəzifələrin ən yüksək səviyyə üzrə baza aylıq vəzifə maaşından az ola bilməz.

33-3.4. Dövlət qulluğu stajından və xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi nəticəsindən və ya bu Qanunla müəyyən edilən hallarda yalnız dövlət qulluğu stajından asılı olaraq dövlət qulluqçusunun aylıq vəzifə maaşı üfüqi istiqamətdə 1-7-ci pillələr üzrə hər növbəti pillə üzrə baza aylıq vəzifə maaşına artım faizi tətbiq edilməklə müəyyən edilir.

33-3.5. Dövlət qulluğunun inzibati və yardımçı vəzifələri üzrə aylıq vəzifə maaşının minimum məbləğləri, əməyin ödəniş səviyyələri üzrə vəzifələr, səviyyə və pillələr üzrə artım faizləri və aylıq vəzifə maaşlarının məbləğləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

Maddə 33-4. Aylıq vəzifə maaşının müəyyən edilməsi şərtləri

33-4.1. Dövlət qulluqçusunun qulluq keçdiyi tarixə aylıq vəzifə maaşının məbləği, eləcə də dövlət məvacibinə daxil edilən digər ödənişlər bu Qanuna və əmək qanunvericiliyinə əsasən müəyyən edilərək dövlət orqanının rəhbərinin əmri (sərəncamı) ilə rəsmiləşdirilir.

33-4.2. Dövlət qulluğuna staj və sınaq müddətinə qəbul edilmiş şəxslərin və ilk dəfə daimi dövlət qulluğuna qəbul edilən dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşları təyin edildiyi vəzifəyə müvafiq olaraq 1-ci ödəniş pilləsi üzrə müəyyən edilir.

Qulluq stajı (il)	Əməyin ödəniş pilləsi
1 ilədək	1-ci
1 ildən 5 ilədək	2-ci
5 ildən 10 ilədək	3-cü
10 ildən 15 ilədək	4-cü
15 ildən 20 ilədək	5-ci
20 ildən 25 ilədək	6-cı
25 ildən yuxarı	7-ci

33-4.3. Ali kateqoriya dövlət orqanlarında inzibati vəzifələrin ali-üçüncü təsnifatları üzrə inzibati vəzifə tutan dövlət qulluqçusunun və bütün təsnifatlar üzrə yardımçı vəzifə tutan dövlət qulluqçusunun əməyinin ödəniş pilləsi dövlət qulluğunda qulluq stajının müddətindən asılı olaraq aşağıdakı kimi müəyyən edilir:

33-4.4. Bu Qanunun 33-4.3-cü maddəsində göstərilən inzibati vəzifələr istisna olmaqla, digər inzibati vəzifə tutan dövlət qulluqçusunun əməyinin ödəniş pilləsi qulluq stajına və dövlət qulluqçusunun xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsinin nəticəsinə, habelə aşağıdakı hər hala əsasən 2-ci pillədən başlayaraq tutduğu pillədən bir pillə yuxarı müəyyən edilir:

33-4.4.1. qulluq stajına görə:

33-4.4.1.1. 1 ildən 5 ilədək;

33-4.4.1.2. 5 ildən 15 ilədək;

33-4.4.1.3. 15 ildən yuxarı;

33-4.4.2. qiymətləndirmənin nəticəsinə görə:

33-4.4.2.1. "əla" qiymətləndirildikdə;

33-4.4.2.2. iki il ərzində ardıcıl "yaxşı" qiymətləndirildikdə.

33-4.5. Xidməti fəaliyyəti qiymətləndirilən dövlət qulluqçularının qulluq etdiyi dövlət orqanında eyni vəzifədə xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsinin nəticəsinə görə qulluq stajına görə tutduğu pillədən daha yüksək pillə tutmasına 3 dəfə yol verilir. Bundan sonra dövlət qulluqçusunun həmin vəzifədə əməyinin ödəniş pilləsinin artırılmasına qiymətləndirmənin nəticələrinə görə əvvəlki yüksəliş pillələri nəzərə alınmaqla yalnız staja görə yol verilir.

33-4.6. Xidməti fəaliyyəti qiymətləndirilən dövlət qulluqçularının xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsinin nəticəsinə görə əməyinin ödəniş pilləsi növbəti il yanvarın 20-dək müəyyən edilir və fevralın 1-dən dövlət orqanının ştat cədvəlində nəzərə alınır.

33-4.7. Dövlət orqanı üzrə qiymətləndirmə aparılan tarixə xidməti fəaliyyəti "əla" və ya "yaxşı" qiymətləndirilən inzibati vəzifə tutan dövlət qulluqçularının sayı hər bir qiymət üzrə həmin dövlət orqanı üzrə inzibati vəzifədə qiymətləndirilməsi aparılan dövlət qulluqçularının ümumi sayının 10 faizdən artıq olmamalıdır.

33-4.8. Dövlət qulluqçusunun qulluq keçdiyi dövlət orqanında başqa dövlət qulluğu vəzifəsinə keçməsi və ya digər dövlət orqanında dövlət qulluğuna qəbul edilməsi ilə əlaqədar əməyinin ödəniş pilləsi Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsində müəyyən edilmiş qaydada əmək müqaviləsi və ya ona edilən dəyişikliklər qüvvəyə mindiyi gündən müəyyən edilir və əməyin ödəniş pilləsinə uyğun olaraq dövlət məvacibi həmin gündən hesablanır.

33-4.9. Dövlət qulluqçusu digər dövlət orqanında və ya qulluq keçdiyi dövlət orqanında daha yüksək ödəniş səviyyəsi üzrə dövlət qulluğu vəzifəsinə keçdikdə, əməyinin ödəniş pilləsi əvvəlki vəzifə maaşına ən yaxın yüksək vəzifə maaşına uyğun pillə üzrə, lakin dövlət qulluğu stajına görə müəyyən edilən pillədən aşağı olmayaraq müəyyən edilir. Dövlət qulluğuna xitam verildikdən sonra dövlət orqanında daha yüksək ödəniş səviyyəsi üzrə dövlət qulluğu vəzifəsinə təyin edilən dövlət qulluqçusuna bu maddədə müəyyən edilən qayda tətbiq edilmir, həmin dövlət qulluqçusunun əməyinin ödəniş pilləsi yalnız dövlət qulluğu stajına uyğun olaraq müəyyən edilir.

33-4.10. Dövlət qulluqçusu eyni təsnifatdan və ödəniş səviyyəsindən olan digər dövlət qulluğu vəzifəsinə təyin edildikdə əməyinin ödəniş pilləsi dəyişmir, aylıq vəzifə maaşı yeni dövlət qulluğu vəzifəsinə və əvvəlki ödəniş pilləsinə uyğun olaraq vəzifəyə təyin edildiyi tarixdən müəyyən edilir.

33-4.11. Eyni təsnifatdan olan, lakin vəzifə maaşı aşağı olan vəzifəyə keçirilməsi, daha aşağı təsnifatdan olan vəzifəyə keçirilməsi intizam tənbeh tədbirlərindən biri tətbiq edilmiş dövlət qulluqçusu başqa dövlət qulluğu vəzifəsinə keçdikdə əməyinin ödəniş pilləsi dəyişmir və aylıq vəzifə maaşı keçirildiyi dövlət qulluğu vəzifəsinə uyğun olaraq müəyyən edilir.

33-4.12. Xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi aparılan inzibati vəzifə tutan dövlət qulluqçusunun intizam tənbehinin qüvvədə olduğu dövrdə əməyinin ödəniş pilləsi xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsinin nəticəsinə görə artırılmır. İntizam tənbehi götürüldüyü və ya qüvvədən düşdüyü vaxtdan həmin inzibati vəzifə tutan dövlət qulluqçusunun əməyinin ödəniş pilləsi xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsinin nəticəsi nəzərə alınmaqla müəyyən edilir.

33-4.13. Dövlət qulluğuna xitam verilərkən sonuncu qiymətləndirilməsi "qeyri-kafi" olmuş dövlət qulluqçusu digər dövlət orqanında dövlət qulluğuna qəbul edildikdə əməyinin ödəniş pilləsi qulluq stajına görə müəyyən edilir.

33-4.14. Dövlət qulluqçularının qulluq stajına və xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsinə görə aylıq vəzifə maaşının artırılması bütün hallarda dövlət orqanının rəhbərinin əmri (sərəncamı) ilə rəsmiləşdirilir və əmək müqaviləsində göstərilir.

33-4.15. Bu Qanuna uyğun olaraq müəyyən edilən vəzifə maaşları əsasında əməkhaqqı fondunun formalaşdırılması məqsədilə dövlət orqanlarının saxlanılması xərclərinin tərkibində hər il dövlət büdcəsində vəzifə maaşlarının 1-ci ödəniş pilləsi üzrə hesablanan illik əməkhaqqı fondu və onun 7,5 faizi miqdarında əlavə vəsait nəzərdə tutulur.

Qeyd: Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti və vitse-prezidentləri, Azərbaycan Respublikasının Baş naziri və onun müavinləri, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Baş naziri və onun müavinləri, Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinləri, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinləri, yerli icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri (başçısı) vəzifələrini tutan şəxslərə münasibətdə onların əmək stajı, hərbi qurumlarda, hüquq-mühafizə və prokurorluq orqanlarında ali hərbi və ali xüsusi rütbələr nəzərdə tutulan rəhbər və onun müavinləri vəzifələrini, Naxçıvan Muxtar Respublikasında hərbi qurumlarda, hüquq-mühafizə və prokurorluq orqanlarında ali hərbi və ali xüsusi rütbələr nəzərdə tutulan rəhbər və onun müavinləri vəzifələrini və diplomatik orqanın diplomatik rütbə nəzərdə tutulan rəhbər və onun müavinləri vəzifələrini tutan şəxslərə münasibətdə isə onların xidmət illəri nəzərə alınmaqla əməyinin ödəniş pilləsi bu Qanunun 33-4.3-cü maddəsinə uyğun olaraq müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən müəyyən edilir. Qeyd edilən vəzifələr üzrə bu Qanunun 33-2.1.4-cü maddəsində nəzərdə tutulan əlavələr müvafiq qaydada hesablanan məbləğin 50 faizi məbləğində tətbiq edilir.".

Ardı 4-cü səh.

Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində, "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Polis haqqında", "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət qulluğu haqqında", "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında", "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında", "Hesablama Palatası haqqında", "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi və "Dövlət qulluqçusu üçün hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun ləğv edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Əvvəli 3-cü səh.

Maddə 8. "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 7, maddə 452 (Cild I); 2024, № 12 (II kitab), maddə 1337; 2025, № 8, maddə 734) aşağıdakı məzmunda 21.6-cı maddə əlavə edilsin:

"21.6. Bu Qanunun 21.1-ci (vəzifə və rütbə maaşları istisna olmaqla), 21.2-1-ci, 21.3-cü və 21.4-cü maddələrində prokurorluq işçilərinə nəzərdə tutulan təminatlar Baş prokuror və onun müavinlərinə, habelə Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın rəhbəri, müavini və əməkdaşlarına şamil edilmir.".

Maddə 9. Azərbaycan Respublikasının 2001-ci il 29 iyun tarixli 168-IIQ nömrəli Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 7, maddə 453 (Cild I); 2024, № 8, maddə 934, № 12 (II kitab), maddə 1337) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamə"yə aşağıdakı məzmunda 100-1-ci maddə əlavə edilsin:

"100-1. Bu Qanunun 88-ci maddəsinin ikinci abzasında, 91-ci maddəsində (vəzifə və xüsusi rütbə maaşları istisna olmaqla) və 97-ci maddəsinin ikinci abzasında daxili işlər orqanları əməkdaşları üçün nəzərdə tutulan təminatlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinlərinə, habelə Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın rəhbəri, müavini və əməkdaşlarına şamil edilmir.".

Maddə 10. "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında"Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 8, maddə 601 (Cild I); 2025, № 1, maddə 5) aşağıdakı məzmunda 20.10-1-ci maddə əlavə edilsin:

"20.10-1. Bu Qanunun 20.2-ci (vəzifə və rütbə maaşları istisna olmaqla), 20.4-cü, 20.6-cı, 20.7-ci (pulsuz dövlət tibb xidməti istisna olmaqla) və 20.10-cu maddələrində kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti subyektinin əməkdaşları üçün nəzərdə tutulan təminatlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının rəhbərləri və onun müavinlərinə, habelə Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın rəhbəri, müavini və əməkdaşlarına şamil edilmir.".

Maddə 11. "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 7, maddə 586 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 502, № 12 (II kitab), maddə 1337; 2025, № 7, maddə 606, № 7, maddə 617, № 8, maddə 743) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

11.1. aşağıdakı məzmunda 23.12-ci və 25.7-ci maddələr əlavə edilsin:

"23.12. Bu Qanunun 23.2-ci (pulsuz dövlət tibb xidməti istisna olmaqla), 23.3-cü və 23.7-ci maddələrində ədliyyə orqanlarının işçiləri üçün nəzərdə tutulan təminatlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinlərinə şamil edilmir.";

"25.7. Bu Qanunun 25.1-ci (vəzifə, xüsusi rütbə maaşları və elmi dərəcəyə görə əlavə istisna olmaqla) 25.4 - 25.6-cı və 25-1-ci maddələrində ədliyyə orqanlarının işçiləri üçün nəzərdə tutulan təminatlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinlərinə şamil edilmir.";

11.2. 37.1-ci maddə üzrə:

11.2.1. birinci cümlədə "xərclərinə" sözü "xərcliyinə" sözü ilə əvəz edilsin;

11.2.2. aşağıdakı məzmunda ikinci cümlə əlavə edilsin:

"Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbərinin müavinin təminat xərcliyinə yalnız vəzifə maaşı və xüsusi rütbəyə görə əlavə daxildir.".

Maddə 12. Azərbaycan Respublikasının 2009-cu il 4 dekabr tarixli 930-IIIQ nömrəli Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2009, № 12, maddə 972 (Cild I); 2024, №12 (II kitab), maddə 1337) ilə təsdiq edilmiş "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamə"yə aşağıdakı məzmunda 90-2-ci maddə əlavə edilsin:

"90-2. Bu Qanunun 86-cı (vəzifə və xüsusi rütbə maaşları istisna olmaqla), 89-cu və 90-cı maddələrində miqrasiya orqanları işçiləri üçün nəzərdə tutulan təminatlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinlərinə şamil edilmir.".

Maddə 13. "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010, № 8, maddə 714 (Cild I); 2024, № 12 (II kitab), maddə 1337) aşağıdakı məzmunda 23.16-cı və 25.11-ci maddələr əlavə edilsin:

"23.16. Bu Qanunun 23.3-cü və 23.4-cü maddələrində fövqəladə hallar orqanları əməkdaşlarına nəzərdə tutulan təminatlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinlərinə şamil edilmir.";

"25.11. Bu Qanunun 25.1-ci (vəzifə və xüsusi rütbəyə görə maaşlar, elmi dərəcəyə və elmi ada görə əlavə istisna olmaqla), 25.6-cı, 25.7-ci və 25.9-cu maddələrində fövqəladə hallar orqanları əməkdaşları üçün nəzərdə tutulan təminatlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının rəhbəri və onun müavinlərinə şamil edilmir.".

Maddə 14. "Hesablama Palatası haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2018, № 9, maddə 1820 (Cild I); 2024, № 12 (I kitab), maddə 1281) 34-cü maddəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

14.1. 34.1-ci maddədə "3150" rəqəmləri "13000" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

14.2. 34.2-ci maddədə "2800" rəqəmləri "11500" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

14.3. 34.3-cü maddədə "2625" rəqəmləri "9000" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

14.4. 34.4-cü maddə ləğv edilsin.

Maddə 15. "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 2, maddə 90 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddələr 488, 494, № 7, maddə 775; 2025, № 2, maddə 100, № 4 (I kitab), maddə 318, № 8, maddə 741) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

15.1. 49.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"49.1. Şura sədri 11500 manat məbləğində, Şuranın digər üzvləri isə 9000 manat məbləğində aylıq vəzifə maaşı alırlar.";

15.2. 49.2-ci maddə ləğv edilsin.

Maddə 16. "Dövlət qulluqçusu üçün hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 7, maddə 386 (Cild I) ləğv edilsin.

Maddə 17. Keçid müddəalar

17.1. Bu Qanun qüvvəyə minənədək bu Qanunun 4-cü, 14-cü və 15-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş şəxslərə ödənilmiş vəzifə maaşı, əlavə, mükafat və digər ödənişlər onların bu Qanunla müəyyən edilən aylıq vəzifə maaşına daxil edilir.

17.2. Bu Qanun qüvvəyə minənədək dövlət qulluqçularına dövlət məvacibinin tərkibi kimi ödənilmiş vəzifə maaşı, mükafat, əlavələr və digər ödənişlər, bu Qanunla aylıq vəzifə maaşına daxil edilməklə "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun 33-2.1-ci maddəsi ilə yeni dövlət məvacibi müəyyən edilir.

17.3. Bu Qanunun tətbiqi ilə əlaqədar dövlət qulluqçusunun dövlət büdcəsindən ödənilən dövlət məvacibində, eləcə də Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasında, Azərbaycan Respublikasının Təhlükəsizlik Şurasının katibinin xidmətində hərbi xidmət və xüsusi növ dövlət qulluqçusu vəzifəsində qulluq keçən dövlət qulluqçularının əvvəlki dövlət məvacibi və ya pul təminatı (2026-cı il yanvarın 1-dən əvvəlki 12 təqvim ayı və ya 12 təqvim ayından az qulluq keçdikdə faktiki qulluq keçdiyi tam təqvim ayları üzrə aldığı ödənişlərin cəmlənmiş məbləği müvafiq olaraq 12-yə və ya faktiki qulluq keçdiyi tam təqvim aylarına bölünməklə müəyyən edilən) ilə müqayisədə hazırkı dövlət məvacibi və ya pul təminatında (qanunla müəyyən edilmiş vergi, məcburi dövlət sosial sığorta haqqı və digər icbari ödənişlər çıxılmaqla) azalma baş verərsə həmin dövlət qulluqçularına dövlət məvacibi və ya pul təminatı arasındakı fərq növbəti əməkhaqqı artımları nəticəsində aradan qalxanadək ödənilir.

17.4. Bu Qanuna əsasən dövlət orqanının kateqoriyasının və inzibati vəzifənin təsnifatının dəyişməsi ilə əlaqədar yuxarı təsnifata aid edilən vəzifədə dövlət qulluğunu davam etdirən dövlət qulluqçuları (inzibati vəzifələrin tutulmasının ümumi şərtlərinə uyğun gəlməyən dövlət qulluqçuları istisna olmaqla) müsabiqə və müsahibəyə cəlb edilmir.

17.5. Bu Qanun qüvvəyə minənədək həyata keçirilmiş dövlət qulluqçularının xidməti fəaliyyətinin qiymətləndirilməsi nəticələri əməyin ödəniş pilləsinin müəyyən edilməsində nəzərə alınmır.

Maddə 18. Bu Qanun 2026-cı il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 27 fevral 2026-cı il

"Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il 3 mart tarixli 373-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun və həmin Qanunla təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 25 avqust tarixli 387 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il 3 mart tarixli 373-VIIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram:**

1. Müəyyən edilsin ki:

1.1. Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin 51-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

1.2. həmin Məcəllənin 51-1.2-ci maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

2.1. Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının "Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsində və Azərbaycan Respublikasının Cinayət-Prosessual Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il 3 mart tarixli 373-VIIQD nömrəli Qanununa uyğunlaşdırılması ilə bağlı təkliflərini hazırlayıb üç ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

2.2. həmin Qanundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə tapşırılsın, Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsinə və Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğuna tövsiyə edilsin ki, Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin 51-1.2-ci maddəsinə uyğun olaraq, cinayət mühakimə icraatı zamanı prosessual sənədlərin elektron formada tərtib edilməsi, sənədlərin elektron qeydiyyatı və elektron dövriyyəsi qaydasına dair təkliflərini hazırlayıb üç ay müddətində Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin.

4. "Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin təsdiq edilməsi, qüvvəyə minməsi və bununla bağlı hüquqi tənzimləmə məsələləri haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun və həmin Qanunla təsdiq edilmiş Azərbaycan Respublikası Cinayət-Prosessual Məcəlləsinin tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 25 avqust tarixli 387 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 8 (III kitab), maddə 610 (Cild I); 2024, № 1, maddələr 24, 33, № 4, maddə 387, № 8, maddə 945; 2025, № 4 (I kitab), maddə 340, № 6, maddə 561, № 7, maddə 633, № 11, maddələr 1036, 1038; 2026, № 1, maddələr 24, 41) 2-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

4.1. üçüncü abzasa "Məcəlləsinin" sözündən sonra "51-1.2-ci maddəsində," sözləri əlavə edilsin;

4.2. dördüncü-iyirmialtıncı abzaslar müvafiq olaraq beşinci-iyirmi yeddinci abzaslar hesab olunsun və aşağıdakı məzmunda dördüncü abzas əlavə edilsin:

"həmin Məcəllənin51-1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş orqanın (qurumun) səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti;".

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Azərbaycan Respublikasının bəzi dövlət orqanlarının rəhbər işçilərinə yeni vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi və bununla əlaqədar bəzi məsələlərin tənzimlənməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, bəzi dövlət orqanlarının rəhbər işçilərinin əməkhaqlarının artırılması məqsədilə **qərara alıram:**

1. Azərbaycan Respublikasının bəzi dövlət orqanlarının rəhbərlərinin və onların müavinlərinin (Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müəyyən etdiyi hallar istisna olmaqla) beşinci ödəniş pilləsi üzrə aylıq vəzifə maaşları aşağıdakı məbləğlərdə müəyyən edilsin:

1.1. Baş nazir	17160 manat
1.2. Baş nazirin birinci müavini	15950 manat
1.3. Baş nazirin müavini	14850 manat
1.4. nazir	13750 manat
1.5. digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanının və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanına bərabər tutulan orqanın rəhbəri	13200 manat
1.6. nazirin birinci müavini	12650 manat
1.7. nazirin müavini, digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanının və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanına bərabər tutulan orqanın rəhbərinin birinci müavini	12100 manat
1.8. digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanının və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanına bərabər tutulan orqanın rəhbərinin müavini	11550 manat

2. Yerli icra hakimiyyəti başçılarının aylıq vəzifə maaşları beşinci ödəniş pilləsi üzrə aşağıdakı məbləğlərdə müəyyən edilsin:

2.1. Bakı şəhəri	13200 manat
2.2. Gəncə və Sumqayıt şəhərləri	9900 manat
2.3. digər şəhər, rayon və şəhər rayonu üzrə	8800 manat.

3. Müəyyən edilsin ki:

3.1. "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 33-4.3-cü maddəsi nəzərə alınmaqla, bu Fərmanın 1-ci və 2-ci hissələrində göstərilən vəzifələr üzrə baza aylıq vəzifə maaşı (birinci ödəniş pilləsi) beşinci ödəniş pilləsi üzrə aylıq vəzifə maaşı 1,1 əmsalına bölünməklə, digər ödəniş pillələri üzrə aylıq vəzifə maaşı baza aylıq vəzifə maaşına münasibətdə hər pillə üzrə müvafiq olaraq 2,5 faiz artım tətbiq edilməklə müəyyən edilir və tam ədədə (sonuncu rəqəmi "0" və ya "5" olmaqla) yuvarlaqlaşdırılır;

3.2. bu Fərman qüvvəyə minənədək bu Fərmanın 1-ci və 2-ci hissələrində nəzərdə tutulmuş şəxslərə ödənilən vəzifə maaşı, əlavə, mükafat və digər ödənişlər bu Fərmanla müəyyən edilən aylıq vəzifə maaşına daxil edilir.

4. Bu Fərmana uyğun olaraq müəyyən edilən vəzifə maaşları əsasında əməkhaqqı fondunun formalaşdırılması məqsədilə dövlət orqanlarının saxlanılması xərclərinin tərkibində hər il dövlət büdcəsində vəzifə maaşlarının birinci ödəniş pilləsi üzrə hesablanan illik əməkhaqqı fondu və onun 10 faizi miqdarında əlavə vəsait nəzərdə tutulsun.

5. "Azərbaycan Respublikasının bəzi dövlət orqanlarının rəhbər işçilərinin əməkhaqlarının artırılması və "Azərbaycan Respublikasının bəzi dövlət orqanlarının rəhbər işçilərinə yeni vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2004-cü il 10 avqust tarixli 348 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1609 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 197 (Cild I); 2024, № 7, maddə 796) 1 - 4-cü hissələri ləğv edilsin.

6. Bu Fərman 2026-cı il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi və onun tabeliyindəki "ASAN xidmət" mərkəzlərində fəaliyyət göstərən digər dövlət orqanları işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyi və onun tabeliyindəki "ASAN xidmət" mərkəzlərində fəaliyyət göstərən digər dövlət orqanları işçilərinin sosial müdafiəsini gücləndirmək məqsədilə **qərara alıram:**

1. Müəyyən edilsin ki, Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin (bundan sonra - Agentlik) və onun tabeliyindəki "ASAN xidmət" mərkəzlərində fəaliyyət göstərən digər dövlət orqanları işçilərinin mükafatlandırılması məqsədilə 26.600.000 (iyirmi altı milyon altı yüz min) manat məbləğində vəsait hər il növbəti il üçün təsdiq olunan dövlət büdcəsində nəzərdə tutulur.

2. Agentlik:

2.1. bu Fərmanın 1-ci hissəsinə uyğun olaraq tələb olunan vəsaitin növbəti ilin dövlət büdcəsində nəzərdə tutulması üçün təkliflərini hər il iyulun 1-dək Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə təqdim etsin;

2.2. bu Fərmanın 1-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş vəsaitdən istifadə qaydasını Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırmaqla üç ay müddətində müəyyən etsin.

3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Fərmandan irəli gələn məsələləri həll etsin.

4. Bu Fərman 2026-cı il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 16 fevral tarixli 386 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi haqqında Əsasnamə"də dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram:**

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 16 fevral tarixli 386 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 2, maddə 90 (Cild I); 2024, № 3, maddə 254, № 5 (I kitab), maddə 529, № 8, maddə 943, № 12 (II kitab), maddə 1369; 2025, № 12 (I kitab), maddə 1154; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2026-cı il 9 yanvar tarixli 575 nömrəli və 16 yanvar tarixli 584 nömrəli fərmanları) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi haqqında Əsasnamə"nin 5.4-cü bəndinin birinci cümləsində "dörd" sözü "beş" sözü ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

"Avropa Şurasının İnsan orqanlarının alverinə qarşı Konvensiyası"nın təsdiq edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinin 4-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır:**

2015-ci il martın 25-də Santiaqo-de-Kompostela şəhərində imzalanmış "Avropa Şurasının İnsan orqanlarının alverinə qarşı Konvensiyası" Azərbaycan Respublikasının müvafiq bəyanatı ilə təsdiq edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 20 fevral 2026-cı il

"Şəxslərin dövlətlərarası axtarışı haqqında Müstəqil Dövlətlər Birliyinin iştirakçısı olan dövlətlərin 2010-cu il 10 dekabr tarixli Müqaviləsində düzəlişlər edilməsi barədə Protokol"un təsdiq edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram:**

1. 2024-cü il oktyabrın 8-də Moskva şəhərində Azərbaycan Respublikası tərəfindən qeyd-şərtlə imzalanmış "Şəxslərin dövlətlərarası axtarışı haqqında Müstəqil Dövlətlər Birliyinin iştirakçısı olan dövlətlərin 2010-cu il 10 dekabr tarixli Müqaviləsində düzəlişlər edilməsi barədə Protokol" təsdiq edilsin.

2. Bu Fərmanın 1-ci hissəsində göstərilən Protokol qüvvəyə mindikdən sonra Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti onun müddəalarının həyata keçirilməsini təmin etsinlər.

3. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi Protokolun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirildiyi barədə Müstəqil Dövlətlər Birliyinin İcraiyyə Komitəsinə bildiriş göndərsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Dövlət adından yaradılan və dövlət büdcəsindən vəsait alan publik hüquqi şəxslərin əməkhaqqı sisteminin təkmilləşdirilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, dövlət adından yaradılan və dövlət büdcəsindən vəsait alan publik hüquqi şəxslərin əməkhaqqı sisteminin optimallaşdırılması məqsədilə **qərara alıram:**

1. Dövlət adından yaradılan və dövlət büdcəsindən vəsait alan publik hüquqi şəxslərin (bundan sonra - publik hüquqi şəxslər) işçilərinin aylıq vəzifə maaşlarının məbləğinin yuxarı həddi aşağıdakı qaydada müəyyən edilsin:

1.1. tabeliyi olmayan publik hüquqi şəxslərdə nəzərdə tutulmuş vəzifələrə münasibətdə "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.1.3-cü maddəsinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarında analoji (onlara bərabər tutulan) vəzifələr üzrə baza aylıq vəzifə maaşının (birinci ödəniş pilləsi) 90 faizi həcmində;

1.2. dövlət orqanlarının və bu Fərmanın 1.1-ci bəndində göstərilən publik hüquqi şəxslərin tabeliyində yaradılan publik hüquqi şəxslərdə nəzərdə tutulmuş vəzifələrə münasibətdə "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.1.4-cü maddəsinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərində analoji (onlara bərabər tutulan) vəzifələr üzrə baza aylıq vəzifə maaşının (birinci ödəniş pilləsi) 90 faizi həcmində;

1.3. bu Fərmanın 1.2-ci bəndində göstərilən publik hüquqi şəxslərin tabeliyində olan publik hüquqi şəxslərdə nəzərdə tutulmuş vəzifələrə (rəhbər və müavin vəzifələri istisna olmaqla) münasibətdə "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.1.6-cı maddəsinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin yerli bölmələrində analoji (onlara bərabər tutulan) vəzifələr üzrə baza aylıq vəzifə maaşının (birinci ödəniş pilləsi) 90 faizi həcmində.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

2.1. üç ay müddətində:

2.1.1. bu Fərmanın 1-ci hissəsi nəzərə alınmaqla, Azərbaycan Respublikası qanunlarının və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin aktlarının təkmilləşdirilməsi ilə bağlı təkliflərini Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin;

2.1.2. aşağıdakıları müəyyən edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin:

2.1.2.1. bu Fərmanın 1.3-cü bəndində nəzərdə tutulmuş publik hüquqi şəxslərin rəhbəri və rəhbərinin müavini vəzifələri üçün aylıq əməkhaqqı məbləğini;

2.1.2.2. bu Fərmanın 1-ci hissəsinə uyğun olaraq publik hüquqi şəxslərdə mövcud olan vəzifələrin Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 4 avqust tarixli 911 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "İnzibati və yardımçı vəzifələrin Təsnifat Toplusu"nda nəzərdə tutulmuş dövlət qulluğu vəzifələrinə uyğunlaşdırılması siyahısını;

2.2. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

3. Publik hüquqi şəxslər:

3.1. altı ay müddətində "Dövlət maliyyəsinin səmərəli idarə edilməsinin təşkili ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 25 avqust tarixli 489 nömrəli Fərmanının 3.7-ci bəndinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi ilə razılaşdırmaqla, işçilərinin aylıq vəzifə maaşlarının məbləğinin bu Fərmanın 1-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş aylıq vəzifə maaşlarının yuxarı həddi çərçivəsində normativ hüquqi aktlarda nəzərdə tutulmuş qaydada müəyyən edilməsini təmin etsinlər;

3.2. strukturları, əməyin ödənişi fondu, işçilərinin say həddi və onların əməkhaqları barədə məlumatları Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 25 dekabr tarixli 901 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət adından yaradılmış publik hüquqi şəxslərə dövlət büdcəsi hesabına məqsədli vəsaitlərin ödənilməsi Qaydası"nın 3.2-ci bəndində nəzərdə tutulmuş hesabatlarla birlikdə təqdim etsinlər.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Əhalinin icbari tibbi sığortası sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bir sıra tədbirlər haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, ölkədə icbari tibbi sığortanın tətbiqi sahəsində islahatların davam etdirilməsi məqsədilə **qərara alıram:**

1. İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi publik hüquqi şəxsin əhalinin icbari tibbi sığortası sahəsində səlahiyyətləri (bu Fərmanın 3.3-cü bəndi nəzərə alınmaqla) Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə həvalə edilsin.

2. İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi publik hüquqi şəxsin və Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi publik hüquqi şəxsin birləşmə formasında yenidən təşkili yolu ilə Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Tibbi Sığorta və Ekspertiza Agentliyi publik hüquqi şəxs (bundan sonra - Agentlik) yaradılsın.

3. Müəyyən edilsin ki:

3.1. Agentlik Azərbaycan Respublikasında icbari tibbi sığortanın tətbiqi, xidmətlər zərfi çərçivəsində tibbi xidmətlərin maliyyələşdirilməsi üçün vəsaitin icbari tibbi sığorta fondunda cəmləşdirilməsi və həmin vəsaitin idarə olunması, icbari tibbi sığorta üzrə dövlət adından tibbi xidmətlərin mərkəzləşdirilmiş alıcısı və xərclərin ödənilməsi funksiyalarını həyata keçirir, habelə əlilliyin müəyyən edilməsi və müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılan vətəndaşların yekun tibbi müayinəsi sahələrində fəaliyyət göstərir;

3.2. Agentlik İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi publik hüquqi şəxsin (bundan sonra - İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi) və Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi publik hüquqi şəxsin (bundan sonra - Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi) hüquqi varisidir, onların hüquq və öhdəlikləri, habelə əmlakı (bu Fərmanın 3.3-cü və 3.4-cü bəndləri nəzərə alınmaqla) Agentliyə keçir;

3.3. İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin sığortaolunanların dərman və tibb vasitələri ilə təmin edilməsi ilə bağlı hüquq və öhdəlikləri Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyinə keçir;

3.4. Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyinin əlilliyi olan şəxslərə reabilitasiya xidmətlərinin göstərilməsi ilə bağlı hüquq və öhdəlikləri, habelə tabeliyindəki reabilitasiya müəssisələri bütün əmlakı ilə birlikdə Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Sosial Xidmətlər Agentliyinə (bundan sonra - Sosial Xidmətlər Agentliyi) keçir;

3.5. Agentliyin nizamnamə fondu bu Fərmanın 3.2-ci bəndinə uyğun olaraq ona keçən əmlak hesabına formalaşır;

3.6. Agentliyin fəaliyyətinə ümumi rəhbərliyi və nəzarəti həyata keçirmək üçün 5 (beş) üzvdən - sədr və onun 4 (dörd) müavinindən ibarət İdarə Heyəti yaradılır;

3.7. Agentliyin fəaliyyəti dövlət büdcəsinin, icbari tibbi sığorta fondunun vəsaiti və nizamnaməsində müəyyən edilən digər mənbələr hesabına maliyyələşdirilir.

4. Agentliyin təsisçisinin səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsi aşağıdakılara həvalə edilsin:

4.1. Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə:

4.1.1. nizamnamənin təsdiq olunması və nizamnamə fondunun miqdarının müəyyən edilməsi, onların dəyişdirilməsi;

4.1.2. idarəetmə orqanlarının yaradılması;

4.1.3. yenidən təşkil və ləğv edilməsi;

4.2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə:

4.2.1. "Publik hüquqi şəxslər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 3.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş qərarın qəbul edilməsi;

4.3. Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinə:

4.3.1. bu Fərmanın 4.1-ci və 4.2-ci bəndlərində qeyd edilənlər istisna olmaqla, "Publik hüquqi şəxslər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.2-ci maddəsində publik hüquqi şəxsin təsisçisinin səlahiyyətlərinə aid edilmiş digər məsələlərin həlli.

5. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

5.1. aşağıdakılarla bağlı təkliflərini üç ay müddətində hazırlayıb Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə təqdim etsin:

5.1.1. bu Fərmanın 1-3-cü hissələri nəzərə alınmaqla, normativ hüquqi aktların təkmilləşdirilməsi;

5.1.2. Agentliyin nizamnaməsinin layihəsi, o cümlədən nizamnamə fondunun miqdarı;

5.2. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

6. Agentlik "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada dövlət qeydiyyatına alındığı günədək:

6.1. İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyi və Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyi bu Fərmanın 7.1-ci bəndi nəzərə alınmaqla öz fəaliyyətini davam etdirsinlər;

6.2. İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin və Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyinin idarə olunması bu Fərmanın 7.1-ci bəndinə uyğun olaraq yaradılan komissiya tərəfindən həyata keçirilsin.

7. Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi:

7.1. bu Fərmanın 2-ci hissəsi nəzərə alınmaqla, həmin hissədə nəzərdə tutulan publik hüquqi şəxslərin təhvil-təslim işlərinin təşkili və Agentlik fəaliyyətə başlayanadək idarə edilməsi üçün rəhbəri əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini olmaqla komissiya yaradılmasını təmin etsin;

7.2. İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin və Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyinin balansında olan əmlakın (bu Fərmanın 3.4-cü bəndi nəzərə alınmaqla) Agentliyin balansına verilməsi ilə bağlı üç ay müddətində zəruri tədbirlər görülməsini təmin etsin;

7.3. bu Fərmanın 3.4-cü bəndinə uyğun olaraq, Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Agentliyinin tabeliyindəki reabilitasiya müəssisələrinin Sosial Xidmətlər Agentliyinin tabeliyinə verilməsini üç ay müddətində təmin etsin;

7.4. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi ilə birlikdə Agentliyin dövlət qeydiyyatına alınması ilə bağlı "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş zəruri tədbirləri həyata keçirsin;

7.5. bu Fərmandan irəli gələn digər məsələlərin həlli üçün zəruri tədbirlər görsün.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Dövlət qulluğunun inzibati və yardımçı vəzifələri üzrə aylıq vəzifə maaşının minimum məbləğləri, əməyin ödəniş səviyyələri üzrə vəzifələr, səviyyə və pillələr üzrə artım faizləri və aylıq vəzifə maaşlarının məbləğlərinin müəyyən edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 33-3.5-ci maddəsinə əsasən **qərara alıram:**

1. Azərbaycan Respublikasının dövlət orqanlarında qulluq keçən dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşının minimum məbləği inzibati vəzifələr üçün 1170 manat, yardımçı vəzifələr üçün 760 manat müəyyən edilsin.

2. Dövlət qulluğunun inzibati və yardımçı vəzifələri üzrə əməyin ödəniş səviyyələri təsdiq edilsin *(əlavə olunur).*

3. Dövlət qulluqçularının əməyinin ödəniş səviyyələri və pillələri üzrə artım faizləri təsdiq edilsin *(əlavə olunur).*

4. Dövlət qulluqçularının əməyinin ödəniş səviyyələri və pillələri üzrə aylıq vəzifə maaşlarının məbləği təsdiq edilsin *(əlavə olunur).*

5. Bu Fərmanın 3-cü və 4-cü hissələri ilə müəyyən edilmiş birinci - üçüncü ödəniş səviyyələri üzrə inzibati vəzifələrin və dördüncü - on birinci ödəniş səviyyələri üzrə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında inzibati vəzifələr üzrə baza aylıq vəzifə maaşları (birinci ödəniş pilləsi) qulluq şəraitinin xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla, 10 faiz yüksək məbləğdə müəyyən edilsin.

6. Müəyyən edilsin ki, bu Fərmanın 2-ci hissəsi ilə təsdiq edilən dövlət qulluğunun inzibati və yardımçı vəzifələri üzrə əməyin ödəniş səviyyələrində göstərilməyən və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 4 avqust tarixli 911 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "İnzibati və yardımçı vəzifələrin Təsnifat Toplusu"nda nəzərdə tutulmayan, dövlət qulluğunun xüsusi növünə aid olan dövlət orqanlarında dövlət qulluğu vəzifələri üzrə əməyin ödəniş səviyyələri, Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi və Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi ilə razılaşdırılmaqla, həmin vəzifələrin aid olduğu dövlət orqanlarının rəhbərləri tərəfindən analoji ödəniş səviyyələrinə uyğunlaşdırılır.

7. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Fərmanda nəzərdə tutulan əməkhaqlarının ödənilməsini 2026-cı ildə Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il dövlət büdcəsində bu məqsəd üçün nəzərdə tutulmuş vəsait, eləcə də dövlət orqanlarının saxlanılması xərclərində büdcə xərclərinin iqtisadi təsnifatının "Əməkhaqqı" köməkçi bölməsi dairəsində xərc paraqrafları arasında dəyişikliklər etməklə həyata keçirsin.

8. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Fərmandan irəli gələn məsələləri həll etsin.

9. Bu Fərman 2026-cı il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvlərinin əməkhaqlarının artırılması və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvlərinin vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" 2004-cü il 10 avqust tarixli 351 nömrəli, "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvlərinin vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" 2007-ci il 22 yanvar tarixli 1893 nömrəli sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi barədə" 2022-ci il 1 mart tarixli 1613 nömrəli Fərmanında və "Azərbaycan Respublikası prokurorluq orqanları işçilərinin maddi və sosial təminatı haqqında" 2002-ci il 8 oktyabr tarixli 1054 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, bəzi dövlət orqanlarının rəhbər işçilərinin əməkhaqlarının artırılması məqsədilə **qərara alıram:**

1. "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvlərinin əməkhaqlarının artırılması və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvlərinin vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" 2004-cü il 10 avqust tarixli 351 nömrəli, "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvlərinin vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" 2007-ci il 22 yanvar tarixli 1893 nömrəli sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1613 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 201 (Cild I) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 1-ci hissə üzrə:

1.1.1. 1.1-ci bənddə "3060" rəqəmləri "12000" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.1.2. 1.2-ci bənddə "2650" rəqəmləri "11000" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.1.3. 1.3-cü bənddə "2450" rəqəmləri "10000" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.1.4. 1.4-cü bənddə "2250" rəqəmləri "9000" rəqəmləri ilə əvəz edilsin;

1.2. 2-ci hissə ləğv edilsin.

2. "Azərbaycan Respublikası prokurorluq orqanları işçilərinin maddi və sosial təminatı haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 8 oktyabr tarixli 1054 nömrəli Sərəncamında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 10, maddə 612 (CildI) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

2.1. 1-ci hissə üzrə:

2.1.1. "3260 manat" sözləri "13750 manat, Baş prokurorun birinci müavininin aylıq vəzifə maaşı 12650 manat, Baş prokurorun müavininin aylıq vəzifə maaşı 12100 manat" sözləri ilə əvəz edilsin;

2.1.2. aşağıdakı məzmunda ikinci cümlə əlavə edilsin:

"Qeyd olunan vəzifə maaşları "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 33-4.3-cü maddəsinə uyğun olaraq əməyin beşinci ödəniş pilləsinə əsasən müəyyən edilmişdir.";

2.2. aşağıdakı məzmunda 1-1-ci hissə əlavə edilsin:

"1-1. Baş prokurora və onun müavinlərinə ali xüsusi və ali hərbi rütbələr nəzərdə tutulan vəzifələr üzrə normativ hüquqi aktlarda nəzərdə tutulmuş vəzifə maaşından, habelə pul təminatından (əməkhaqqından) hesablanan üstəlik əlavələr və birdəfəlik ödənişlər şamil edilmir. Baş prokurora və onun müavinlərinə, ali xüsusi və ali hərbi rütbələr nəzərdə tutulan vəzifələr üzrə xidmət ilindən asılı olaraq,"Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 33-4.3-cü maddəsi ilə müəyyən edilmiş əməyin ödəniş pillələri üzrə baza aylıq vəzifə maaşı (birinci ödəniş pilləsi) beşinci ödəniş pilləsi üzrə aylıq vəzifə maaşı 1,1 əmsala bölünməklə, digər ödəniş pillələri üzrə aylıq vəzifə maaşı baza aylıq vəzifə maaşına münasibətdə hər pillə üzrə müvafiq olaraq 2,5 faiz artım tətbiq edilməklə müəyyən edilsin və tam ədədə (sonuncu rəqəmi "0" və ya "5" olmaqla) yuvarlaqlaşdırılsın.".

3. Müəyyən edilsin ki, bu Fərman qüvvəyə minənədək bu Fərmanın 1-ci və 2-ci hissələrində nəzərdə tutulmuş şəxslərə ödənilmiş vəzifə maaşı, əlavə, mükafat və digər ödənişlər onların bu Fərmanla müəyyən edilən aylıq vəzifə maaşına daxil edilir.

4. Bu Fərman 2026-cı il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2026-cı il 19 mart tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir

Dövlət qulluğunun inzibati və yardımçı vəzifələri üzrə əməyin ödəniş səviyyələri

1. İnzibati vəzifələrin baza aylıq vəzifə maaşları aşağıdakı ödəniş səviyyələri üzrə müəyyən edilir:

1.1. birinci ödəniş səviyyəsi:

1.1.1. Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının rəhbəri;

1.2. ikinci ödəniş səviyyəsi:

1.2.1. Azərbaycan Respublikası Birinci vitse-prezidentinin Katibliyinin rəisi;

1.2.2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər müdiri, Azərbaycan Respublikası Xüsusi Tibb Xidmətinin rəisi, Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurasının katibi, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidmətinin rəisi;

1.3. üçüncü ödəniş səviyyəsi:

1.3.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında şöbə müdiri;

1.3.2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi;

1.4. dördüncü ödəniş səviyyəsi:

1.4.1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin aparatlarının rəhbərləri;

1.4.2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında şöbə müdiri;

1.4.3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Mətbuat katibi;

1.4.4. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi tapşırıqlar üzrə nümayəndəsi, Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin iqlim məsələləri üzrə nümayəndəsi;

1.4.5. Azərbaycan Respublikası Birinci vitse-prezidentinin Katibliyi rəisinin müavini;

1.4.6. Azərbaycan Respublikası Birinci vitse-prezidentinin köməkçisi;

1.4.7. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər müdirinin, Azərbaycan Respublikası Xüsusi Tibb Xidməti rəisinin, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidməti rəisinin birinci müavinləri;

1.5. beşinci ödəniş səviyyəsi:

1.5.1. Azərbaycan Respublikası vitse-prezidentinin köməkçisi;

1.5.2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər müdirinin, Azərbaycan Respublikası Xüsusi Tibb Xidmətirəisinin, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidməti rəisinin müavinləri, Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin müavini;

1.5.3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında şöbə müdirinin müavini;

1.5.4. Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsinin müavini, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsinin müavini;

1.5.5. Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin Katibliyinin rəisi, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin aparatları rəhbərlərinin müavinləri;

1.6. altıncı ödəniş səviyyəsi:

1.6.1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin aparatlarında şöbə müdiri;

1.6.2. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabineti Mətbuat xidmətinin rəhbəri;

1.6.3. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin və Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin işlər müdirləri;

1.6.4. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası rəhbərinin köməkçisi;

1.6.5. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidmətində şöbə müdiri;

1.6.6. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının, Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının və Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarının rəhbərləri;

1.6.7. Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabineti Aparatının rəhbəri;

1.6.8. Azərbaycan Respublikası nazirlikləri aparatlarının rəhbərləri;

1.6.9. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının birinci müavini;

1.7. yeddinci ödəniş səviyyəsi:

1.7.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında sektor müdiri;

1.7.2. Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəliyində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyində sektor müdiri;

1.7.3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidmətində şöbə müdirinin müavini;

1.7.4. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin və Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin aparatlarında şöbə müdirinin müavini;

1.7.5. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidməti rəhbərinin müavini;

1.7.6. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin İşlər müdirinin müavini;

1.7.7. Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müşaviri, köməkçisi;

1.7.8. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi sədrinin müşaviri, köməkçisi;

1.7.9. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiya Məhkəməsi və Azərbaycan Respublikasının Ali Məhkəməsi sədrinin müşavirləri və köməkçiləri;

1.7.10. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının, Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının və Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatları rəhbərlərinin müavinləri;

1.7.11. Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatı rəhbərinin müavini;

1.7.12. Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin aparatları rəhbərlərinin müavinləri;

1.7.13. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin və Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarının rəhbərləri;

1.7.14. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının müavini;

1.7.15. Azərbaycan Respublikasının apellyasiya məhkəmələri aparatlarının rəhbərləri;

1.7.16. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin rəhbəri;

1.7.17. Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının katibi;

1.7.18. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanlarının, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasının aparatlarının rəhbərləri;

1.7.19. Azərbaycan Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin rəhbərləri;

1.7.20. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin rəhbərləri;

1.8. səkkizinci ödəniş səviyyəsi:

1.8.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında baş məsləhətçi;

1.8.2. Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəliyində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyində baş məsləhətçi;

1.8.3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidmətində və Azərbaycan Respublikası Prezidenti İşlər İdarəsinin Prezident Sarayının təminatı şöbəsində sektor müdiri, baş mühasib;

1.8.4. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin tabeliyində olan, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin şöbəsi statusuna malik olan təşkilatın rəhbəri;

1.8.5. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin İşlər İdarəsində şöbə müdiri;

1.8.6. Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavininin köməkçisi;

1.8.7. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi sədrinin müavininin köməkçisi;

1.8.8. Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman), Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının, Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin aparatlarında şöbə müdiri;

1.8.9. Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin aparatlarında şöbə müdiri;

1.9. doqquzuncu ödəniş səviyyəsi:

1.9.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında böyük məsləhətçi;

1.9.2. Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəliyində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyində böyük məsləhətçi;

1.9.3. Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidenti İşlər İdarəsinin Prezident Sarayının təminatı şöbəsində baş məsləhətçi;

1.9.4. Azərbaycan Respublikası Prezidenti İşlər İdarəsinin tabeliyində olan, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən və Azərbaycan Respublikası Prezidenti İşlər İdarəsinin şöbəsi statusuna malik olan təşkilatın rəhbərinin müavini;

1.9.5. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin aparatlarında sektor müdiri;

1.9.6. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin İşlər İdarəsində şöbə müdirinin müavini;

1.9.7. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin və Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatları rəhbərlərinin müavinləri;

1.9.8. Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin aparatları rəhbərlərinin müavinləri;

1.9.9. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyi rəhbərinin müavini;

1.9.10. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanlarının, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasının aparatları rəhbərlərinin müavinləri;

1.9.11. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin rəhbərləri;

1.9.12. Azərbaycan Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri rəhbərinin müavini;

1.9.13. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri rəhbərinin müavini;

1.10. onuncu ödəniş səviyyəsi:

1.10.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında aparıcı məsləhətçi;

1.10.2. Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəliyində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyində aparıcı məsləhətçi;

1.10.3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidenti İşlər İdarəsinin Prezident Sarayının təminatı şöbəsində böyük məsləhətçi;

1.10.4. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər müdirinin köməkçisi;

1.10.5. Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidməti rəisinin köməkçisi;

1.10.6. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin tabeliyində olan, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin şöbəsi statusuna malik olan təşkilatda sektor müdiri, baş mühasib;

1.10.7. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin aparatlarında baş məsləhətçi;

1.10.8. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatı rəhbərinin köməkçisi;

1.10.9. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatı rəhbərinin köməkçisi;

1.10.10. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin işlər idarəsində sektor müdiri, baş mühasib;

1.10.11. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin İşlər müdirinin köməkçisi;

1.10.12. Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin rəhbərinin müşaviri, köməkçisi;

1.10.13. Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatası sədrinin köməkçisi, müşaviri;

1.10.14. Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) köməkçisi, müşaviri;

1.10.15. Naxçıvan Muxtar Respublikası Baş nazirinin müşaviri, köməkçisi;

1.10.16. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin müşaviri, köməkçisi;

1.11. on birinci ödəniş səviyyəsi:

1.11.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında məsləhətçi;

1.11.2. Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəliyində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyində məsləhətçi;

1.11.3. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidenti İşlər İdarəsinin Prezident Sarayının təminatı şöbəsində aparıcı məsləhətçi;

1.11.4. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin tabeliyində olan, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin şöbəsi statusuna malik olan təşkilatda baş məsləhətçi;

1.11.5. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin aparatlarında böyük məsləhətçi;

1.11.6. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin,Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin işlər idarələrində baş məsləhətçi;

1.11.7. Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarında, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda şöbə müdirinin müavini;

1.11.8. Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında şöbə müdirinin müavini;

1.11.9. Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin aparatlarında şöbə müdirinin müavini;

1.11.10. Azərbaycan Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri aparatlarının rəhbərləri;

1.11.11. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Aparatının rəhbəri;

1.11.12. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarında şöbə müdiri;

1.11.13. Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin aparatlarında şöbə müdiri;

1.11.14. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində şöbə müdiri;

1.11.15. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanlarının, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasının aparatlarında şöbə müdiri;

1.11.16. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarınınyanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri rəhbərlərinin müavinləri;

1.11.17. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Prokurorluğunda şöbə müdiri;

1.12. on ikinci ödəniş səviyyəsi:

1.12.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidmətində, Azərbaycan Respublikasının Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidenti İşlər İdarəsinin Prezident Sarayının təminatı şöbəsində məsləhətçi;

1.12.2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin tabeliyində olan, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin şöbəsi statusuna malik olan təşkilatda böyük məsləhətçi;

1.12.3. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin aparatlarında aparıcı məsləhətçi;

1.12.4. Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin Aparatı rəhbərinin köməkçisi;

1.12.5. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin işlər idarələrində böyük məsləhətçi;

1.13. on üçüncü ödəniş səviyyəsi:

1.13.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin tabeliyində olan, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin şöbəsi statusuna malik olan təşkilatda aparıcı məsləhətçi;

1.13.2. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin aparatlarında məsləhətçi;

1.13.3. Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin Aparatında məsləhətçi, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Aparatında məsləhətçi, məhkəmə iclasının katibi, hakimin köməkçisi;

1.13.4. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin işlər idarələrində aparıcı məsləhətçi;

1.14. on dördüncü ödəniş səviyyəsi:

1.14.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin tabeliyində olan dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin şöbəsi statusuna malik olan təşkilatda məsləhətçi;

1.14.2. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin işlər idarələrində məsləhətçi;

1.14.3. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin İşlər müdirinin köməkçisi;

1.14.4. Azərbaycan Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarıyanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatları rəhbərlərinin müavinləri;

1.14.5. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısının Aparatında şöbə müdiri;

1.14.6. Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunda şöbə müdiri;

1.15. on beşinci ödəniş səviyyəsi:

1.15.1. Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarında, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda sektor müdiri, baş mühasib;

1.15.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında sektor müdiri, baş mühasib;

1.15.3. Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin aparatlarında sektor müdiri, baş mühasib;

1.15.4. Azərbaycan Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında şöbə müdiri;

1.15.5. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarında şöbə müdirinin müavini;

1.15.6. Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin aparatlarında şöbə müdirinin müavini;

1.15.7. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində şöbə müdirinin müavini;

1.15.8. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanlarının, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasının aparatlarında şöbə müdirinin müavini;

1.15.9. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanları rəhbərlərinin müşaviri, köməkçisi;

1.15.10. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyası rəhbərinin köməkçisi;

1.15.11. Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasısədrinin köməkçisi;

1.15.12. Gəncə və Sumqayıt şəhərlərində icra hakimiyyətləri başçısının birinci müavini;

1.16. on altıncı ödəniş səviyyəsi:

1.16.1. Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarında, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda baş məsləhətçi;

1.16.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər KabinetininAparatındabaş məsləhətçi;

1.16.3. Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin aparatlarında baş məsləhətçi;

1.16.4. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında şöbə müdiri;

1.16.5. Gəncə və Sumqayıt şəhərlərində icra hakimiyyətləri başçısının müavini;

1.16.6. yerli icra hakimiyyəti (Bakı, Gəncə və Sumqayıt şəhərlərində icra hakimiyyətləri istisna olmaqla) başçısının birinci müavini;

1.17. on yeddinci ödəniş səviyyəsi:

1.17.1. Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarında, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda böyük məsləhətçi;

1.17.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər KabinetininAparatındaböyük məsləhətçi;

1.17.3. Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin aparatlarında böyük məsləhətçi;

1.17.4. Azərbaycan Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında şöbə müdirinin müavini, rəhbərin müşaviri, köməkçisi;

1.17.5. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının Aparatında şöbə müdirinin müavini, başçının müşaviri, köməkçisi;

1.17.6. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərində Daimi Nümayəndəliyi rəhbərinin müavini;

1.17.7. yerli icra hakimiyyəti (Bakı, Gəncə və Sumqayıt şəhərlərində icra hakimiyyətləri istisna olmaqla) başçısının müavini;

1.18. on səkkizinci ödəniş səviyyəsi:

1.18.1. Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarında, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda aparıcı məsləhətçi;

1.18.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında aparıcı məsləhətçi;

1.18.3. Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin aparatlarında aparıcı məsləhətçi;

1.18.4. Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) regional mərkəzlərinin rəhbərləri;

1.19. on doqquzuncu ödəniş səviyyəsi:

1.19.1. Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarında, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda məsləhətçi;

1.19.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında məsləhətçi;

1.19.3. Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin aparatlarında məsləhətçi;

1.19.4. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarında sektor müdiri, baş mühasib;

1.19.5. Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin aparatlarında sektor müdiri, baş mühasib;

Ardı 7-ci səh.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2026-cı il 19 mart tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir

Dövlət qulluğunun inzibati və yardımçı vəzifələri üzrə əməyin ödəniş səviyyələri

Əvvəli 6-cı səh.

1.19.6. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində sektor müdiri, baş mühasib;

1.19.7. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanlarının, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasının aparatlarında sektor müdiri, baş mühasib;

1.19.8. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsi sədrinin köməkçisi;

1.19.9. Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) köməkçisi;

1.19.10. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında şöbə müdirinin müavini;

1.19.11. Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) regional mərkəzlərinin rəhbərlərinin müavinləri;

1.19.12. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları aparatlarının rəhbərləri;

1.20. iyirminci ödəniş səviyyəsi:

1.20.1. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının Aparatında sektor müdiri, baş mühasib;

1.20.2. Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunda, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Prokurorluğunda, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərində Daimi Nümayəndəliyində sektor müdiri, baş mühasib;

1.20.3. Azərbaycan Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında sektor müdiri, baş mühasib;

1.20.4. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarında baş məsləhətçi;

1.20.5. Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin aparatlarında baş məsləhətçi;

1.20.6. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində baş məsləhətçi;

1.20.7. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanlarının, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasının aparatlarında baş məsləhətçi;

1.20.8. Azərbaycan Respublikası Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının Katibliyində baş məsləhətçi;

1.20.9. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarınınyanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında şöbə müdiri;

1.20.10. ağır cinayətlər məhkəmələrinin, inzibati məhkəmələrin, kommersiya məhkəmələrinin, hərbi məhkəmələrin aparatlarında şöbə müdiri;

1.20.11. Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Aparatında şöbə müdiri;

1.20.12. Bakı Şəhər Prokurorluğunda şöbə müdiri;

1.20.13. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının aparatlarında şöbə müdiri;

1.21. iyirmi birinci ödəniş səviyyəsi:

1.21.1. Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunda, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Prokurorluğunda, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərində Daimi Nümayəndəliyində baş məsləhətçi;

1.21.2. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının Aparatında baş məsləhətçi;

1.21.3. Azərbaycan Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında baş məsləhətçi;

1.21.4. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarında böyük məsləhətçi;

1.21.5. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində böyük məsləhətçi;

1.21.6. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanlarının, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasının aparatlarında böyük məsləhətçi;

1.21.7. Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının Katibliyində böyük məsləhətçi;

1.21.8. Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin aparatlarında böyük məsləhətçi;

1.21.9. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında sektor müdiri, baş mühasib;

1.22. iyirmi ikinci ödəniş səviyyəsi:

1.22.1. Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunda, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Prokurorluğunda, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərində Daimi Nümayəndəliyində böyük məsləhətçi;

1.22.2. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının Aparatında böyük məsləhətçi;

1.22.3. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarında aparıcı məsləhətçi;

1.22.4. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində aparıcı məsləhətçi;

1.22.5. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanlarının, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasının aparatlarında aparıcı məsləhətçi;

1.22.6. Azərbaycan Respublikası Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının Katibliyində aparıcı məsləhətçi;

1.22.7. Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin aparatlarında aparıcı məsləhətçi;

1.22.8. Azərbaycan Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında böyük məsləhətçi;

1.22.9. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında baş məsləhətçi;

1.22.10. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında, tabeliyində olan orqanların rəhbərləri;

1.22.11. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının Bakı şəhəri bölməsinin rəhbəri;

1.22.12. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında, tabeliyində olan orqanların rəhbərləri;

1.22.13. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanların rəhbərləri;

1.23. iyirmi üçüncü ödəniş səviyyəsi:

1.23.1. Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunda, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Prokurorluğunda, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərində Daimi Nümayəndəliyində aparıcı məsləhətçi;

1.23.2. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının Aparatında aparıcı məsləhətçi;

1.23.3. Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) Aparatında məsləhətçi;

1.23.4. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin Aparatında məsləhətçi, məhkəmə iclasının katibi, hakimin köməkçisi;

1.23.5. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində məsləhətçi;

1.23.6. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanlarının, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasının aparatlarında məsləhətçi;

1.23.7. Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin aparatlarında məsləhətçi, hakimin köməkçisi, məhkəmə iclasının katibi;

1.23.8. Azərbaycan Respublikası Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının Katibliyində məsləhətçi;

1.23.9. Azərbaycan Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında aparıcı məsləhətçi;

1.23.10. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarınınyanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında şöbə müdirinin müavini;

1.23.11. Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Aparatında şöbə müdirinin müavini;

1.23.12. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının aparatlarında şöbə müdirinin müavini, rəhbərin köməkçisi;

1.23.13. ağır cinayətlər məhkəmələrinin, inzibati məhkəmələrinin, kommersiya məhkəmələrinin, hərbi məhkəmələrinin aparatlarında şöbə müdirinin müavini;

1.23.14. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında böyük məsləhətçi;

1.23.15. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yerli bölmələrinin (Bakı şəhəri istisna olmaqla) rəhbərləri;

1.23.16. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yerli bölmələrinin rəhbərləri;

1.24. iyirmi dördüncü ödəniş səviyyəsi:

1.24.1. Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunda, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Prokurorluğunda, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərində Daimi Nümayəndəliyində məsləhətçi;

1.24.2. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının Aparatında məsləhətçi;

1.24.3. Azərbaycan Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında məsləhətçi;

1.24.4. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında aparıcı məsləhətçi;

1.25. iyirmi beşinci ödəniş səviyyəsi:

1.25.1. ağır cinayətlər məhkəmələrinin, inzibati məhkəmələrin, kommersiya məhkəmələrinin, hərbi məhkəmələrin aparatlarında sektor müdiri, baş mühasib;

1.25.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Aparatında sektor müdiri, baş mühasib;

1.25.3. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarınınyanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında sektor müdiri, baş mühasib;

1.25.4. Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsmanın) regional mərkəzlərində sektor müdiri, baş mühasib;

1.25.5. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının aparatlarında sektor müdiri, baş mühasib;

1.25.6. Bakı Şəhər Prokurorluğunda sektor müdiri, baş mühasib;

1.25.7. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında məsləhətçi;

1.26. iyirmi altıncı ödəniş səviyyəsi:

1.26.1. ağır cinayətlər məhkəmələrinin, inzibati məhkəmələrin, kommersiya məhkəmələrinin, hərbi məhkəmələrin aparatlarında baş məsləhətçi;

1.26.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Aparatında baş məsləhətçi;

1.26.3. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarınınyanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında baş məsləhətçi;

1.26.4. Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) regional mərkəzlərində baş məsləhətçi;

1.26.5. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının aparatlarında baş məsləhətçi;

1.26.6. Bakı Şəhər Prokurorluğunda baş məsləhətçi;

1.27. iyirmi yeddinci ödəniş səviyyəsi:

1.27.1. ağır cinayətlər məhkəmələrinin, inzibati məhkəmələrin, kommersiya məhkəmələrinin, hərbi məhkəmələrin aparatlarında böyük məsləhətçi;

1.27.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Aparatında böyük məsləhətçi;

1.27.3. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarınınyanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında böyük məsləhətçi;

1.27.4. Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) regional mərkəzlərində böyük məsləhətçi;

1.27.5. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının aparatlarında böyük məsləhətçi;

1.27.6. Bakı Şəhər Prokurorluğunda böyük məsləhətçi;

1.27.7. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yerli bölmələri rəhbərinin müavinləri;

1.27.8. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında, tabeliyində olan orqanların rəhbərlərinin müavinləri;

1.27.9. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri rəhbərlərinin müavinləri;

1.27.10. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yerli bölmələri rəhbərlərinin müavinləri;

1.27.11. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında, tabeliyində olan orqanların rəhbərlərinin müavinləri;

1.27.12. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanların rəhbərlərinin müavinləri;

1.27.13. yerli icra hakimiyyəti (Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti istisna olmaqla) başçısının Aparatında şöbə müdiri;

1.28. iyirmi səkkizinci ödəniş səviyyəsi:

1.28.1. ağır cinayətlər məhkəmələrinin, inzibati məhkəmələrin, kommersiya məhkəmələrinin, hərbi məhkəmələrin aparatlarında aparıcı məsləhətçi;

1.28.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Aparatında aparıcı məsləhətçi;

1.28.3. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarınınyanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında aparıcı məsləhətçi;

1.28.4. Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) regional mərkəzlərində aparıcı məsləhətçi;

1.28.5. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının aparatlarında aparıcı məsləhətçi;

1.28.6. Bakı Şəhər Prokurorluğunda aparıcı məsləhətçi;

1.28.7. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin, Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrinin rəhbərləri;

1.28.8. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında yaradılan dövlət agentliklərin və dövlət xidmətlərinin, Naxçıvan Muxtar Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrinin rəhbərləri;

1.29. iyirmi doqquzuncu ödəniş səviyyəsi:

1.29.1. ağır cinayətlər məhkəmələrinin, inzibati məhkəmələrin, kommersiya məhkəmələrinin, hərbi məhkəmələrin aparatlarında məsləhətçi, hakimin köməkçisi, məhkəmə iclasının katibi;

1.29.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Aparatında məsləhətçi;

1.29.3. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarınınyanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında məsləhətçi;

1.29.4. Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) regional mərkəzlərində məsləhətçi;

1.29.5. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının aparatlarında məsləhətçi;

1.29.6. Bakı Şəhər Prokurorluğunda məsləhətçi;

1.29.7. yerli icra hakimiyyəti (Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti istisna olmaqla) başçısının Aparatında şöbə müdirinin müavini;

1.29.8. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin, Azərbaycan Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələri rəhbərlərinin müavinləri;

1.29.9. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin, Naxçıvan Muxtar Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələri rəhbərlərinin müavinləri;

1.30. otuzuncu ödəniş səviyyəsi:

1.30.1. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların aparatlarında sektor müdiri, baş mühasib;

1.30.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında sektor müdiri, baş mühasib;

1.30.3. rayon və şəhər məhkəmələrinin aparatlarında sektor müdiri, baş mühasib;

1.30.4. yerli icra hakimiyyəti (Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti istisna olmaqla) başçısının Aparatında sektor müdiri, baş mühasib;

1.30.5. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlarda, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında, tabeliyində olan orqanların aparatlarında sektor müdiri, baş mühasib;

1.30.6. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yerli bölmələrində, rayon və şəhər prokurorluqlarında (Bakı Şəhər Prokurorluğu istisna olmaqla) və hərbi prokurorluqlardasektor müdiri, baş mühasib;

1.30.7. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yerli bölmələrində sektor müdiri, baş mühasib;

1.31. otuz birinci ödəniş səviyyəsi:

1.31.1. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların aparatlarında baş məsləhətçi;

1.31.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında baş məsləhətçi;

1.31.3. rayon və şəhər məhkəmələrinin aparatlarında baş məsləhətçi;

1.31.4. yerli icra hakimiyyəti (Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti istisna olmaqla) başçısının Aparatında baş məsləhətçi, başçının köməkçisi;

1.31.5. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlarda, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında, tabeliyində olan orqanların aparatlarında baş məsləhətçi;

1.31.6. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yerli bölmələrində, rayon və şəhər prokurorluqlarında (Bakı Şəhər Prokurorluğu istisna olmaqla) və hərbi prokurorluqlarında baş məsləhətçi;

1.31.7. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yerli bölmələrində baş məsləhətçi;

1.31.8. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin, Azərbaycan Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrində sektor müdiri, baş mühasib;

1.31.9. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrində sektor müdiri, baş mühasib;

1.32. otuz ikinci ödəniş səviyyəsi:

1.32.1. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların aparatlarında böyük məsləhətçi;

1.32.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında böyük məsləhətçi;

1.32.3. rayon və şəhər məhkəmələrinin aparatlarında böyük məsləhətçi;

1.32.4. yerli icra hakimiyyəti (Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti istisna olmaqla) başçısının Aparatında böyük məsləhətçi;

1.32.5. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlarda, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında, tabeliyində olan orqanların aparatlarında böyük məsləhətçi;

1.32.6. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yerli bölmələrində, rayon və şəhər prokurorluqlarında (Bakı Şəhər Prokurorluğu istisna olmaqla) və hərbi prokurorluqlarında böyük məsləhətçi;

1.32.7. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yerli bölmələrində böyük məsləhətçi;

1.32.8. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin, Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrində baş məsləhətçi;

1.32.9. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrində baş məsləhətçi;

1.33. otuz üçüncü ödəniş səviyyəsi:

1.33.1. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların aparatlarında aparıcı məsləhətçi;

1.33.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında aparıcı məsləhətçi;

1.33.3. rayon və şəhər məhkəmələrinin aparatlarında aparıcı məsləhətçi;

1.33.4. yerli icra hakimiyyəti (Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti istisna olmaqla) başçısının Aparatında aparıcı məsləhətçi;

1.33.5. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlarda, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında, tabeliyində olan orqanların aparatlarında aparıcı məsləhətçi;

1.33.6. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yerli bölmələrində, rayon və şəhər prokurorluqlarında (Bakı Şəhər Prokurorluğu istisna olmaqla) və hərbi prokurorluqlarında aparıcı məsləhətçi;

1.33.7. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yerli bölmələrində aparıcı məsləhətçi;

1.33.8. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin, Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrində böyük məsləhətçi;

1.33.9. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrində böyük məsləhətçi;

1.33.10. yerli icra hakimiyyəti başçılarının şəhər və ya sahə inzibati ərazi dairələri üzrə nümayəndəliklərində nümayəndə;

1.33.11. yerli icra hakimiyyəti başçılarının qəsəbə və ya kənd inzibati ərazi dairələri üzrə nümayəndəliklərində nümayəndə;

1.34. otuz dördüncü ödəniş səviyyəsi:

1.34.1. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların aparatlarında məsləhətçi;

1.34.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında məsləhətçi;

1.34.3. rayon və şəhər məhkəmələrinin aparatlarında məsləhətçi, məhkəmə iclasının katibi, hakim köməkçisi;

1.34.4. yerli icra hakimiyyəti (Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti istisna olmaqla) başçısının Aparatında məsləhətçi;

1.34.5. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlarda, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında, tabeliyində olan orqanların aparatlarında məsləhətçi;

1.34.6. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yerli bölmələrində, rayon və şəhər prokurorluqlarında (Bakı Şəhər Prokurorluğu istisna olmaqla) və hərbi prokurorluqlarında məsləhətçi;

1.34.7. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yerli bölmələrində məsləhətçi;

1.34.8. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin, Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrində aparıcı məsləhətçi;

1.34.9. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrində aparıcı məsləhətçi;

1.34.10. yerli icra hakimiyyəti başçılarının şəhər və ya sahə inzibati ərazi dairələri üzrə nümayəndəliklərində baş məsləhətçi;

1.34.11. yerli icra hakimiyyəti başçılarının qəsəbə və ya kənd inzibati ərazi dairələri üzrə nümayəndəliklərində baş məsləhətçi;

1.35. otuz beşinci ödəniş səviyyəsi:

1.35.1. Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin, Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrində məsləhətçi;

Ardı 8-ci səh.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2026-cı il 19 mart tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir

Dövlət qulluğunun inzibati və yardımçı vəzifələri üzrə əməyin ödəniş səviyyələri

Əvvəli 7-ci səh.

1.35.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrində məsləhətçi;

1.35.3. yerli icra hakimiyyəti başçılarının şəhər və ya sahə inzibati ərazi dairələri üzrə nümayəndəliklərində məsləhətçi (mühəndis);

1.35.4. yerli icra hakimiyyəti başçılarının qəsəbə və ya kənd inzibati ərazi dairələri üzrə nümayəndəliklərində məsləhətçi.

2. Yardımçı vəzifələrin baza aylıq vəzifə maaşları aşağıdakı ödəniş səviyyələri üzrə müəyyən edilir:

2.1. birinci ödəniş səviyyəsi:

2.1.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidmətində baş mütəxəssis (böyük inspektor, korrektor, stenoqrafçı, arxiv qeydiyyatçısı, montajçı, sürücü, fotoqraf, videooperator, kinooperator, qrup rəhbəri və s.);

2.1.2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin tabeliyində olan, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin şöbəsi statusuna malik olan təşkilatlarda baş mütəxəssis (böyük inspektor, korrektor, stenoqrafçı, arxiv qeydiyyatçısı, montajçı, sürücü, fotoqraf, videooperator, kinooperator, qrup rəhbəri və s.);

2.2. ikinci ödəniş səviyyəsi:

2.2.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidmətində böyük mütəxəssis (makinaçı, operator, inspektor, kitabxanaçı, xəzinədar, komendant, anbar müdiri və s.);

2.2.2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin tabeliyində olan, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin şöbəsi statusuna malik olan təşkilatlarda böyük mütəxəssis (makinaçı, operator, inspektor, kitabxanaçı, xəzinədar, komendant, anbar müdiri və s.);

2.2.3.Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında və İşlər İdarəsində baş mütəxəssis (böyük inspektor, korrektor, stenoqrafçı, arxiv qeydiyyatçısı, montajçı, sürücü, fotoqraf, videooperator, kinooperator, qrup rəhbəri və s.);

2.2.4. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatında və İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin Aparatında və İşlər idarəsində, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Aparatında və İşlər İdarəsində baş mütəxəssis (böyük inspektor, korrektor, stenoqrafçı, arxiv qeydiyyatçısı, montajçı, sürücü, fotoqraf, videooperator, kinooperator, qrup rəhbəri və s.);

2.3. üçüncü ödəniş səviyyəsi:

2.3.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidmətində aparıcı mütəxəssis (kargüzar, katibə, ekspeditor, baş dispetçer və s.);

2.3.2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin tabeliyində olan, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin şöbəsi statusuna malik olan təşkilatlarda aparıcı mütəxəssis (kargüzar, katibə, ekspeditor, baş dispetçer və s.);

2.3.3. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında və İşlər İdarəsində böyük mütəxəssis (makinaçı, operator, inspektor, kitabxanaçı, xəzinədar, komendant, anbar müdiri və s.);

2.3.4. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatında və İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin Aparatında və İşlər idarəsində, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Aparatında və İşlər İdarəsində böyük mütəxəssis (makinaçı, operator, inspektor, kitabxanaçı, xəzinədar, komendant, anbar müdiri və s.);

2.4. dördüncü ödəniş səviyyəsi:

2.4.1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Protokol Xidmətində mütəxəssis (kuryer, dispetçer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.4.2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin tabeliyində olan, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin şöbəsi statusuna malik olan təşkilatlarda mütəxəssis (kuryer, dispetçer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.4.3. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında və İşlər İdarəsində aparıcı mütəxəssis (kargüzar, katibə, ekspeditor, baş dispetçer və s.);

2.4.4. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatında və İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin Aparatında və İşlər idarəsində, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Aparatında və İşlər İdarəsində aparıcı mütəxəssis (kargüzar, katibə, ekspeditor, baş dispetçer və s.);

2.5. beşinci ödəniş səviyyəsi:

2.5.1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında və İşlər İdarəsində mütəxəssis (kuryer, dispetçer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.5.2. Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatında və İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikası Konstitusiya Məhkəməsinin Aparatında və İşlər idarəsində, Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Aparatında və İşlər İdarəsində mütəxəssis (kuryer, dispetçer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.6. altıncı ödəniş səviyyəsi:

2.6.1. Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının Aparatında, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Aparatında, Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının Aparatında, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) Aparatında, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda baş mütəxəssis (böyük inspektor, korrektor, stenoqrafçı, arxiv qeydiyyatçısı, montajçı, sürücü, fotoqraf, videooperator, kinooperator, qrup rəhbəri və s.);

2.6.2.Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin aparatlarında baş mütəxəssis (rəhbərin katibi, arxiv müdiri, böyük inspektor, böyük statistik, böyük arxivçi, məsul növbətçi, sürücü və s.);

2.6.3.Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında baş mütəxəssis (rəhbərin katibi, arxiv müdiri, böyük inspektor, böyük statistik, böyük arxivçi, məsul növbətçi, sürücü və s.);

2.7. yeddinci ödəniş səviyyəsi:

2.7.1.Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının Aparatında, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Aparatında, Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının Aparatında, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) Aparatında, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda böyük mütəxəssis (makinaçı, operator, inspektor, kitabxanaçı, xəzinədar, komendant, anbar müdiri və s.);

2.7.2. Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin aparatlarında böyük mütəxəssis (inspektor, statistik, ekspedisiya, dəftərxana, təsərrüfat, anbar müdiri, komendant, texnik, stenoqrafçı, katibə-stenoqrafçı, makinaçı, operator və s.);

2.7.3. Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında böyük mütəxəssis (inspektor, statistik, ekspedisiya, dəftərxana, təsərrüfat, anbar müdiri, komendant, texnik, stenoqrafçı, katibə-stenoqrafçı, makinaçı, operator və s.);

2.8. səkkizinci ödəniş səviyyəsi:

2.8.1. Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının Aparatında, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Aparatında, Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının Aparatında, Azərbaycan Respublikasının İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) Aparatında, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda aparıcı mütəxəssis (kargüzar, katibə, ekspeditor, baş dispetçer və s.);

2.8.2. Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin aparatlarında aparıcı mütəxəssis (kargüzar, arxivçi, ekspeditor, katibə-makinaçı və s.);

2.8.3. Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında aparıcı mütəxəssis (kargüzar, arxivçi, ekspeditor, katibə-makinaçı və s.);

2.9. doqquzuncu ödəniş səviyyəsi:

2.9.1. Azərbaycan Respublikası Hesablama Palatasının, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin, Azərbaycan Respublikası Məhkəmə-Hüquq Şurasının, Azərbaycan Respublikasının İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarında, Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda mütəxəssis (kuryer, dispetçer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.9.2. Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin aparatlarında mütəxəssis (kuryer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.9.3. Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında mütəxəssis (kuryer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.10. onuncu ödəniş səviyyəsi:

2.10.1. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman), Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin aparatlarında, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının Aparatında, ağır cinayətlər məhkəmələrinin, inzibati məhkəmələrin, kommersiya məhkəmələrinin və hərbi məhkəmələrin aparatlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Aparatında, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) regional mərkəzlərində, Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərində Daimi Nümayəndəliyində, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının aparatlarında, Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunda, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Prokurorluğunda, Bakı Şəhər Prokurorluğundabaş mütəxəssis (rəhbərin katibi, arxiv müdiri, böyük inspektor, böyük statistik, böyük arxivçi, məsul növbətçi, sürücü və s.);

2.10.2. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanların, Audiovizual Şuranın aparatlarında baş mütəxəssis (rəhbərin katibi, arxiv müdiri, böyük inspektor, böyük statistik, böyük arxivçi, məsul növbətçi, sürücü və s.);

2.11. on birinci ödəniş səviyyəsi:

2.11.1. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman), Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin aparatlarında, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının Aparatında, ağır cinayətlər məhkəmələrinin, inzibati məhkəmələrin, kommersiya məhkəmələrinin və hərbi məhkəmələrin aparatlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Aparatında, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) regional mərkəzlərində, Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərində Daimi Nümayəndəliyində, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının aparatlarında, Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunda, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Prokurorluğunda, Bakı Şəhər Prokurorluğunda böyük mütəxəssis (inspektor, statistik, ekspedisiya, dəftərxana, təsərrüfat, anbar müdiri, komendant, texnik, stenoqrafçı, katibə-stenoqrafçı, makinaçı, operator və s.);

2.11.2. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanların, Audiovizual Şuranın aparatlarında böyük mütəxəssis (inspektor, statistik, ekspedisiya, dəftərxana, təsərrüfat, anbar müdiri, komendant, texnik, stenoqrafçı, katibə-stenoqrafçı, makinaçı, operator və s.);

2.12. on ikinci ödəniş səviyyəsi:

2.12.1. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman), Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin aparatlarında, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının Aparatında, ağır cinayətlər məhkəmələrinin, inzibati məhkəmələrin, kommersiya məhkəmələrinin və hərbi məhkəmələrin aparatlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasının Aparatında, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) regional mərkəzlərində, Azərbaycan Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentliklərinin və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərində Daimi Nümayəndəliyində, Naxçıvan Muxtar Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının aparatlarında, Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunda, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Prokurorluğunda, Bakı Şəhər Prokurorluğunda aparıcı mütəxəssis (kargüzar, arxivçi, ekspeditor, katibə-makinaçı və s.);

2.12.2. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanların, Audiovizual Şuranın aparatlarında aparıcı mütəxəssis (kargüzar, arxivçi, ekspeditor, katibə-makinaçı və s.);

2.13. on üçüncü ödəniş səviyyəsi:

2.13.1. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman), Azərbaycan Respublikası apellyasiya məhkəmələrinin aparatlarında, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının Aparatında, ağır cinayətlər məhkəmələrinin, inzibati məhkəmələrin, kommersiya məhkəmələrinin və hərbi məhkəmələrin aparatlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Aparatında, Azərbaycan Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) regional mərkəzlərində, Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Bakı şəhərində Daimi Nümayəndəliyində, Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının aparatlarında, Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunda, Naxçıvan Muxtar Respublikasının Prokurorluğunda, Bakı Şəhər Prokurorluğunda mütəxəssis (kuryer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.13.2. Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikası digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarına bərabər tutulan orqanların, Audiovizual Şuranın aparatlarında mütəxəssis (kuryer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.14. on dördüncü ödəniş səviyyəsi:

2.14.1. Azərbaycan Respublikası və Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanlarda və yerli bölmələrində, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlarında, rayon (şəhər) prokurorluqlarında (Bakı Şəhər Prokurorluğu istisna olmaqla), hərbi prokurorluqlarında, Azərbaycan Respublikasının və Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrində, yerli icra hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlardabaş mütəxəssis (rəhbərin katibi, arxiv müdiri, komendant, böyük inspektor, böyük statistik, böyük arxivçi, məsul növbətçi, sürücü, sosial işçi və s.);

2.14.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, rayon (şəhər) məhkəmələrinin aparatlarında, yerli icra hakimiyyəti (Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti istisna olmaqla) başçılarının aparatlarında baş mütəxəssis (rəhbərin katibi, arxiv müdiri, komendant, böyük inspektor, böyük statistik, böyük arxivçi, məsul növbətçi, sürücü, sosial işçi və s.);

2.15. on beşinci ödəniş səviyyəsi:

2.15.1. Azərbaycan Respublikası və Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında, tabeliyində olan orqanlarda və yerli bölmələrində, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlarında, rayon (şəhər) prokurorluqlarında (Bakı Şəhər Prokurorluğu istisna olmaqla), hərbi prokurorluqlarda, Azərbaycan Respublikası və Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrində, yerli icra hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlarda böyük mütəxəssis (inspektor, statistik, ekspedisiya, dəftərxana, təsərrüfat, anbar müdiri, texnik, stenoqrafçı, katibə-stenoqrafçı, operator, makinaçı və s.);

2.15.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, rayon (şəhər) məhkəmələrinin aparatlarında, yerli icra hakimiyyəti (Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti istisna olmaqla) başçılarının aparatlarında böyük mütəxəssis (inspektor, statistik, ekspedisiya, dəftərxana, təsərrüfat, anbar müdiri, texnik, stenoqrafçı, katibə-stenoqrafçı, operator, makinaçı və s.);

2.16. on altıncı ödəniş səviyyəsi:

2.16.1. Azərbaycan Respublikası və Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanlarda və yerli bölmələrində, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlarda, rayon (şəhər) prokurorluqlarında (Bakı Şəhər Prokurorluğu istisna olmaqla), hərbi prokurorluqlarda, Azərbaycan Respublikasının və Naxçıvan Muxtar Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrində, yerli icra hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlarda, yerli icra hakimiyyəti başçılarının inzibati ərazi dairələri üzrə nümayəndəliklərində aparıcı mütəxəssis (kargüzar, arxivçi, ekspeditor, katibə-makinaçı və s.);

2.16.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, rayon (şəhər) məhkəmələrinin aparatlarında, yerli icra hakimiyyəti (Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti istisna olmaqla) başçılarının aparatlarında aparıcı mütəxəssis (kargüzar, arxivçi, ekspeditor, katibə-makinaçı və s.);

2.17. on yeddinci ödəniş səviyyəsi:

2.17.1. Azərbaycan Respublikası və Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanlarında və yerli bölmələrində, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlarında, rayon (şəhər) prokurorluqlarında (Bakı Şəhər Prokurorluğu istisna olmaqla), hərbi prokurorluqlarda, Azərbaycan Respublikasının və Naxçıvan Muxtar Respublikasının mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin və mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında, tabeliyində olan orqanların yerli bölmələrində, yerli icra hakimiyyəti başçısının yanında olan orqanlarda mütəxəssis (kuryer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.);

2.17.2. Naxçıvan Muxtar Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında, rayon (şəhər) məhkəmələrinin aparatlarında, yerli icra hakimiyyəti (Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti istisna olmaqla) başçılarının aparatlarında mütəxəssis (kuryer, ixtisas dərəcəsi olan fəhlə və s.).

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2026-cı il 19 mart tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir

Dövlət qulluqçularının əməyinin ödəniş səviyyələri və pillələri üzrə artım faizləri

1. İnzibati vəzifələrin minimum aylıq vəzifə maaşından başlayaraq ödəniş səviyyələri üzrə baza aylıq vəzifə maaşları hər növbəti səviyyə üzrə əvvəlkinə münasibətdə 7,5 faiz artım tətbiq olunmaqlamüəyyən edilir.

2. Yardımçı vəzifələrin minimum aylıq vəzifə maaşından başlayaraq ödəniş səviyyələri üzrə baza aylıq vəzifə maaşları hər növbəti səviyyə üzrə əvvəlkinə münasibətdə 2,7 faiz artım tətbiq olunmaqlamüəyyən edilir.

3. İnzibati və yardımçı vəzifələrin ikinci - yeddinci ödəniş pillələrinin müvafiq ödəniş səviyyəsi üzrə baza aylıq vəzifə maaşına münasibətdə hər pillə üzrə müvafiq olaraq 2,5 faiz artım tətbiq edilir.

4. 1-3-cü hissələrdə qeyd olunan faizlərə uyğun olaraq baza aylıq vəzifə maaşlarına ödəniş səviyyələri və pillələri üzrə aşağıdakı əmsallar müəyyənləşdirilir:

Ödəniş səviyyələri	Ödəniş pillələri						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
İnzibati vəzifələr üzrə:							
1	11.692	11.984	12.277	12.569	12.861	13.153	13.446
2	10.876	11.148	11.420	11.692	11.964	12.236	12.508
3	10.117	10.370	10.623	10.876	11.129	11.382	11.635
4	9.412	9.647	9.882	10.117	10.353	10.588	10.823
5	8.755	8.974	9.193	9.412	9.630	9.849	10.068
6	8.144	8.348	8.551	8.755	8.959	9.162	9.366
7	7.576	7.765	7.955	8.144	8.334	8.523	8.712
8	7.047	7.224	7.400	7.576	7.752	7.928	8.105
9	6.556	6.720	6.884	7.047	7.211	7.375	7.539
10	6.098	6.251	6.403	6.556	6.708	6.861	7.013
11	5.673	5.815	5.957	6.098	6.240	6.382	6.524
12	5.277	5.409	5.541	5.673	5.805	5.937	6.069
13	4.909	5.032	5.154	5.277	5.400	5.523	5.645
14	4.566	4.681	4.795	4.909	5.023	5.137	5.251
15	4.248	4.354	4.460	4.566	4.673	4.779	4.885
16	3.951	4.050	4.149	4.248	4.347	4.445	4.544
17	3.676	3.768	3.860	3.951	4.043	4.135	4.227
18	3.419	3.505	3.590	3.676	3.761	3.847	3.932
19	3.181	3.260	3.340	3.419	3.499	3.578	3.658
20	2.959	3.033	3.107	3.181	3.255	3.329	3.403
21	2.752	2.821	2.890	2.959	3.028	3.096	3.165
22	2.560	2.624	2.688	2.752	2.816	2.880	2.944
23	2.382	2.441	2.501	2.560	2.620	2.680	2.739
24	2.216	2.271	2.326	2.382	2.437	2.493	2.548
25	2.061	2.113	2.164	2.216	2.267	2.319	2.370
26	1.917	1.965	2.013	2.061	2.109	2.157	2.205
27	1.783	1.828	1.873	1.917	1.962	2.006	2.051
28	1.659	1.701	1.742	1.783	1.825	1.866	1.908
29	1.543	1.582	1.620	1.659	1.698	1.736	1.775
30	1.436	1.472	1.507	1.543	1.579	1.615	1.651
31	1.335	1.369	1.402	1.436	1.469	1.502	1.536
32	1.242	1.273	1.304	1.335	1.367	1.398	1.429
33	1.156	1.185	1.213	1.242	1.271	1.300	1.329
34	1.075	1.102	1.129	1.156	1.183	1.209	1.236
35	1.000	1.025	1.050	1.075	1.100	1.125	1.150
Yardımçı vəzifələr üzrə:							
1	1.532	1.570	1.608	1.646	1.685	1.723	1.761
2	1.491	1.529	1.566	1.603	1.640	1.678	1.715
3	1.452	1.488	1.525	1.561	1.597	1.634	1.670
4	1.414	1.449	1.485	1.520	1.555	1.591	1.626
5	1.377	1.411	1.446	1.480	1.514	1.549	1.583
6	1.341	1.374	1.408	1.441	1.475	1.508	1.542
7	1.305	1.338	1.371	1.403	1.436	1.468	1.501
8	1.271	1.303	1.335	1.366	1.398	1.430	1.462
9	1.238	1.268	1.299	1.330	1.361	1.392	1.423
10	1.205	1.235	1.265	1.295	1.326	1.356	1.386
11	1.173	1.203	1.232	1.261	1.291	1.320	1.349
12	1.142	1.171	1.200	1.228	1.257	1.285	1.314
13	1.112	1.140	1.168	1.196	1.224	1.252	1.279
14	1.083	1.110	1.137	1.164	1.192	1.219	1.246
15	1.055	1.081	1.107	1.134	1.160	1.187	1.213
16	1.027	1.053	1.078	1.104	1.130	1.155	1.181
17	1.000	1.025	1.050	1.075	1.100	1.125	1.150

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2026-cı il 19 mart tarixli Fərmanı ilə təsdiq edilmişdir

Dövlət qulluqçularının əməyinin ödəniş səviyyələri və pillələri üzrə aylıq vəzifə maaşlarının məbləği

Ödəniş səviyyələri	Ödəniş pillələri						
	I	II	III	IV	V	VI	VII
İnzibati vəzifələr üzrə:							
1	13680	14020	14365	14705	15050	15390	15730
2	12725	13045	13360	13680	14000	14315	14635
3	11835	12135	12430	12725	13020	13315	13615
4	11010	11285	11560	11835	12115	12390	12665
5	10245	10500	10755	11010	11265	11525	11780
6	9530	9765	10005	10245	10480	10720	10960
7	8865	9085	9305	9530	9750	9970	10195
8	8245	8450	8660	8865	9070	9275	9485
9	7670	7860	8055	8245	8435	8630	8820
10	7135	7315	7490	7670	7850	8025	8205
11	6635	6805	6970	7135	7300	7465	7635
12	6175	6330	6485	6635	6790	6945	7100
13	5745	5885	6030	6175	6320	6460	6605
14	5340	5475	5610	5745	5875	6010	6145
15	4970	5095	5220	5340	5465	5590	5715
16	4625	4740	4855	4970	5085	5200	5315
17	4300	4410	4515	4625	4730	4840	4945
18	4000	4100	4200	4300	4400	4500	4600
19	3720	3815	3910	4000	4095	4185	4280
20	3460	3550	3635	3720	3810	3895	3980
21	3220	3300	3380	3460	3545	3620	3705
22	2995	3070	3145	3220	3295	3370	3445
23	2785	2855	2925	2995	3065	3135	3205
24	2590	2655	2720	2785	2850	2915	2980
25	2410	2470	2530	2595	2650	2715	2775
26	2245	2300	2355	2410	2470	2525	2580
27	2085	2140	2190	2245	2295	2350	2400
28	1940	1990	2040	2085	2135	2185	2230
29	1805	1850	1895	1940	1985	2030	2075
30	1680	1720	1765	1805	1845	1890	1930
31	1560	1600	1640	1680	1720	1755	1795
32	1455	1490	1525	1560	1600	1635	1670
33	1355	1385	1420	1455	1485	1520	1555
34	1260	1290	1320	1355	1385	1415	1445
35	1170	1200	1230	1260	1285	1315	1345
Yardımçı vəzifələr üzrə:							
1	1165	1195	1220	1250	1280	1310	1340
2	1135	1160	1190	1220	1245	1275	1305
3	1105	1130	1160	1185	1215	1240	1270
4	1075	1100	1130	1155	1180	1210	1235
5	1045	1070	1100	1125	1150	1175	1205
6	1020	1045	1070	1095	1120	1145	1170
7	990	1015	1040	1065	1090	1115	1140
8	965	990	1015	1040	1065	1085	1110
9	940	965	985	1010	1035	1060	1080
10	915	940	960	985	1010	1030	1055
11	890	915	935	960	980	1005	1025
12	870	890	910	935	955	975	1000
13	845	865	890	910	930	950	970
14	825	845	865	885	905	925	945
15	800	820	840	860	880	900	920
16	780	800	820	840	860	880	900
17	760	780	800	815	835	855	875

Qeyd: Aylıq vəzifə maaşlarının məbləğləri tam ədədə (sonuncu rəqəmi "0" və ya "5" olmaqla) yuvarlaqlaşdırılır.

"Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində,"Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Polis haqqında", "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət qulluğu haqqında", "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında", "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında", "Hesablama Palatası haqqında", "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi və "Dövlət qulluqçusu üçün hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun ləğv edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il 27 fevral tarixli 368-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında və Sərəncamında dəyişiklik edilməsi, bəzi fərmanlarının və sərəncamlarının ləğv edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində, "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Polis haqqında", "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət qulluğu haqqında", "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında", "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında", "Hesablama Palatası haqqında", "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi və "Dövlət qulluqçusu üçün hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun ləğv edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il 27 fevral tarixli 368-VIIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram:**

1. Müəyyən edilsin ki:

1.1. Azərbaycan Respublikası Gömrük Məcəlləsinin 334.1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi həyata keçirir;

1.2. "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 10-cu maddəsinin 2-ci hissəsinin birinci cümləsində (ikinci halda) və 7-ci hissəsində (ikinci halda) nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyası həyata keçirir;

1.3. həmin Qanunun 10-cu maddəsinin 2-ci hissəsinin birinci cümləsində (birinci halda) və 7-ci hissəsində (birinci halda) nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi (Daxili Qoşunların Baş İdarəsinə münasibətdə), Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xarici Kəşfiyyat Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Mühafizə Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyi, Azərbaycan Respublikasının Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti həyata keçirirlər;

1.4. həmin Qanunun 10-cu maddəsinin 2-ci hissəsinin birinci cümləsində və7-ci hissəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti həyata keçirir;

1.5. "Polis haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 35-ci maddəsinin III hissəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini isə Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti həyata keçirir;

1.6. "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Qanununun 109-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi həyata keçirir;

1.7. "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.1.3-cü (üçüncü halda), 11.1.4.17-ci (ikinci halda), 11.1.5.5-ci (ikinci halda), 22.4-cü, 22.6-cı, 33-3.5-ci maddələrində və 33-4-cü maddəsinin "Qeyd" hissəsində nəzərdə tutulmuşmüvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;

1.8. həmin Qanunun33-3.5-ci maddəsində"orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti nəzərdə tutulur;

1.9. həmin Qanunun 22.6-cı maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur;

1.10. həmin Qanunun 22.4-cü maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi nəzərdə tutulur;

1.11. həmin Qanunun 8.1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuşNaxçıvan Muxtar Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti həyata keçirir;

1.12. həmin Qanunun 8.1.2-ci, 8.1.3-cü (ikinci halda), 11.1.3.12-ci, 11.1.4.13-cü, 11.1.4.16-cı, 11.1.4.17-ci (birinci halda), 11.1.5.5-ci (birinci halda), 11.1.5.12-ci və 11.1.6.4-1-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri həyata keçirirlər;

1.13. həmin Qanunun 8.1.3-cü (birinci halda) və 11.1.5.7-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları, onlara bərabər tutulan orqanlar (Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası, Dövlət Sirrinin Mühafizəsi üzrə İdarələrarası Komissiyanın Katibliyi) və Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti həyata keçirirlər;

1.14. həmin Qanunun 11.1.3.11-ci və 11.1.5.9-cu maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları, onlara bərabər tutulan orqanlar (Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası, Dövlət Sirrinin Mühafizəsi üzrə İdarələrarası Komissiyanın Katibliyi) həyata keçirirlər;

1.15. həmin Qanunun 11.1.4.14-cü və 11.1.5.4-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları həyata keçirirlər;

1.16. "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 21.6-cı maddəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti həyata keçirir;

1.17. "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Qanununun 100-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi, Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti həyata keçirir;

1.18. "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 20.10-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Müdafiə Nazirliyi, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xarici Kəşfiyyat Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Dövlət Mühafizə Xidməti, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidməti və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti, Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini isə Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti həyata keçirir;

1.19. "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 23.12-ci, 25.7-ci maddələrində və 37.1-ci maddəsinin ikinci cümləsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi həyata keçirir;

1.20. "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Qanununun 90-2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Dövlət Miqrasiya Xidməti həyata keçirir;

1.21. "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 23.16-cı və 25.11-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazirliyi həyata keçirir;

1.22. "Diplomatik xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 12.2-ci maddəsinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikası Xarici İşlər Nazirliyinin diplomatik xidmət əməkdaşlarının (Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəlikləri və konsulluqları, digər dövlət orqanlarının xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən nümayəndəlikləri istisna olmaqla) vəzifə maaşları və vəzifə maaşına əlavələr müəyyən edilənədək, həmin şəxslərə dövlət məvacibinin ödənilməsi bu fərman qüvvəyə minənədək tətbiq edilən qaydada və məbləğdə davam etdirilir;

1.23. "Diplomatik xidmət haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 12.2-ci maddəsinə uyğun olaraq, diplomatik rütbəyə görə əlavə müəyyən edilənədək xarici işlər nazirinə və onun müavinlərinə yalnız qüvvədə olan vəzifə maaşı, diplomatik rütbəyə görə əlavə müəyyən edildikdən sonraisə həmin şəxslərə diplomatik rütbəyə görə əlavənin ödənilmədiyi bütün müddət üçün hesablanıb ödənilir.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti:

2.1. dövlət büdcəsindən maliyyələşən təşkilatların büdcədənkənar vəsaitləri, habelə fəaliyyətindən əldə olunan gəlirləri hesabına verilən vəzifə maaşına əlavələrin, mükafatların və digər ödənişlərin yuxarı hədlərini Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin təklifləri əsasında altı ay müddətində müəyyən edib Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə məlumat versin;

2.2. "Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində, "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Polis haqqında", "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət qulluğu haqqında", "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında", "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında", "Hesablama Palatası haqqında", "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi və "Dövlət qulluqçusu üçün hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun ləğv edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il 27 fevral tarixli 368-VIIQD nömrəli Qanunundan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

3. "Polis haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 11 noyabr tarixli 205 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 1999, № 11, maddə 621 (Cild I); 2025, № 8, maddə 753)2-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

3.1. 2.5-ci bənddə birinci halda "və" sözü vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və həmin bəndə "hissələrində" sözündən sonra "və 35-ci maddəsinin III hissəsində" sözləri əlavə edilsin;

3.2. 2.9-cu bəndin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və aşağıdakı məzmunda 2.10-cu bənd əlavə edilsin:

"2.10. həmin Qanunun 35-ci maddəsinin III hissəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti həyata keçirir.".

4. "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1999-cu il 30 dekabr tarixli 243 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 1, maddə 22 (Cild I); 2024, № 6 (I kitab), maddə 677, № 12 (II kitab), maddə 1358) 2-ci hissəsinin beşinci abzasına "səlahiyyətlərini" sözündən əvvəl ", habelə həmin Əsasnamənin 109-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının" sözləri əlavə edilsin.

5. "Dövlət qulluğu haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2000-ci il 29 dekabr tarixli 435 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 1, maddə 28 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 526, № 7, maddə 805; 2025, № 2, maddə 124, № 7, maddə 632, № 9, maddə 817, № 12 (I kitab), maddə1147) 3-cü hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

5.1. 3.1-ci bənddə "maddəsində, 11.1.3.12-ci (ikinci halda), 11.1.4.13-cü (ikinci halda), 11.1.5.5-ci (ikinci halda), 11.1.6.2-ci (ikinci halda)" sözləri ", 8.1.3-cü (üçüncü halda), 11.1.4.17-ci (ikinci halda), 11.1.5.5-ci (ikinci halda)" sözləri ilə, "22.3-cü maddələrində, 22.7-ci maddəsinin birinci cümləsində, 22.7-2-ci" sözləri "22.4-cü, 22.6-cı" sözləri ilə əvəz olunsun və həmin bəndə "nəzərdə" sözündən əvvəl ", 33-3.5-ci maddəsində, 33-4-cü maddəsinin "Qeyd" hissəsində" sözləri əlavə edilsin;

5.2. 3.1-1-ci bənddə "və 23.2-1-ci maddəsində" sözləri ", 23.2-1-ci və 33-3.5-ci maddələrində" sözləri ilə əvəz edilsin;

5.3. 3.2-1-ci bənddə "22.3-cü (Azərbaycan Respublikasının diplomatik nümayəndəlikləri və konsulluqları, habelə digər dövlət orqanlarının xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən nümayəndəliklərinə münasibətdə), 22.7-2-ci maddələrində" sözləri "22.6-cı maddəsində" sözləri ilə əvəz edilsin;

5.4. aşağıdakı məzmunda 3.2-3-cü bənd əlavə edilsin:

"3.2-3. həmin Qanunun 22.4-cü maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi nəzərdə tutulur;";

5.5. 3.6-cı bənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"3.6. həmin Qanunun 8.1.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş:

3.6.1. Naxçıvan Muxtar Respublikasının müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti həyata keçirir;

3.6.2. müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri həyata keçirirlər;";

5.6. aşağıdakı məzmunda 3.6-1-ci bənd əlavə edilsin:

"3.6-1. həmin Qanunun 8.1.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş:

3.6-1.1. birinci halda müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları, onlara bərabər tutulan orqanlar (Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası, Dövlət Sirrinin Mühafizəsi üzrə İdarələrarası Komissiyanın Katibliyi) və Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti həyata keçirirlər;

3.6-1.2. müvafiq icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası nazirlikləri yanında yaradılan rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri həyata keçirirlər;";

5.7. 3.12-1-ci bənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"3.12-1. həmin Qanunun 11.1.3.12-ci, 11.1.4.13-cü, 11.1.4.16-cı, 11.1.4.17-ci (birinci halda), 11.1.5.5-ci (birinci halda), 11.1.5.12-ci və 11.1.6.4-1-ci maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri həyata keçirirlər;";

5.8. aşağıdakı məzmunda 3.12-2-civə 3.12-3-cü bəndlər əlavə edilsin:

"3.12-2. həmin Qanunun 11.1.3.11-ci və 11.1.5.9-cu maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları, onlara bərabər tutulan orqanlar (Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası, Dövlət Sirrinin Mühafizəsi üzrə İdarələrarası Komissiyanın Katibliyi) həyata keçirirlər;

3.12-3. həmin Qanunun 11.1.4.14-cü və 11.1.5.4-cü maddələrində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları həyata keçirirlər;";

5.9. 3.22-4-cü bənddən "11.1.5.7-ci maddəsində, "sözləri çıxarılsın;

5.10. aşağıdakı məzmunda 3.22-5-ci bənd əlavə edilsin:

"3.22-5. həmin Qanunun 11.1.5.7-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanlarının səlahiyyətlərini, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları, onlara bərabər tutulan orqanlar (Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası, Dövlət Sirrinin Mühafizəsi üzrə İdarələrarası Komissiyanın Katibliyi) və Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti həyata keçirirlər;".

6."Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 18 iyul tarixli 534 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 7, maddə 471 (Cild I); 2024, № 12 (II kitab), maddə 1358) 2-ci hissəsinin altıncı abzası yeddinci abzas hesab olunsun və aşağıdakı məzmunda altıncı abzas əlavə edilsin:

"həmin Qanunun 21.6-cı maddəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti həyata keçirir;".

7. "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 18 iyul tarixli 535 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 7, maddə 472 (Cild I); 2024, № 12 (II kitab), maddə 1358) 3-cü hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

7.1. üçüncü abzasa "97-ci," sözlərindən sonra "100-1-ci," sözləri əlavə olunsun və həmin abzasın sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz edilsin;

7.2. aşağıdakı məzmunda dördüncü abzas əlavə edilsin:

"həmin Əsasnamənin 100-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti həyata keçirir;".

8. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2001-ci il 3 sentyabr tarixli 569 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2001, № 9, maddə 584 (Cild I); 2024, № 8, maddə 943) ilə təsdiq edilmiş "Dövlət orqanlarında dövlət qulluqçularına ixtisas dərəcələrinin verilməsi Qaydaları"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

8.1. 12-ci hissə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"12. İxtisas dərəcələrinin verildiyi gündən başlayaraq dövlət qulluqçusuna hər ay aşağıdakı məbləğdə vəzifə maaşına ixtisas dərəcəsinə görə əlavə haqq ödənilir:

Sıra №-si	İxtisas dərəcəsi	Məbləğ (manatla)
1.	Həqiqi dövlət müşaviri	600
2.	1-ci dərəcə dövlət müşaviri	550
3.	2-ci dərəcə dövlət müşaviri	500
4.	3-cü dərəcə dövlət müşaviri	450
5.	Dövlət qulluğunun baş müşaviri	400
6.	Dövlət qulluğunun müşaviri	350
7.	Dövlət qulluğunun kiçik müşaviri	300
8.	1-ci dərəcə dövlət qulluqçusu	275
9.	2-ci dərəcə dövlət qulluqçusu	250
10.	3-cü dərəcə dövlət qulluqçusu	225
11.	Kiçik dövlət qulluqçusu	200
12.	Dövlət qulluğunun baş referenti	175
13.	Dövlət qulluğunun böyük referenti	150
14.	Dövlət qulluğunun 1-ci dərəcə referenti	125
15.	Dövlət qulluğunun 2-ci dərəcə referenti	100
16.	Dövlət qulluğunun 3-cü dərəcə referenti	75
17.	Dövlət qulluğunun kiçik referenti	50

Ardı 10-cu səh.

"Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində,"Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Polis haqqında", "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət qulluğu haqqında", "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında", "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında", "Hesablama Palatası haqqında", "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi və "Dövlət qulluqçusu üçün hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun ləğv edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il 27 fevral tarixli 368-VIIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında və Sərəncamında dəyişiklik edilməsi, bəzi fərmanlarının və sərəncamlarının ləğv edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Əvvəli 9-cu səh.

8.2. 13-cü hissədə "aylıq vəzifə maaşının 2 misli" sözləri "baza aylıq vəzifə maaşının (birinci ödəniş pilləsi) ali kateqoriya dövlət orqanları üzrə - 0,6 misli, 1-ci kateqoriya dövlət orqanları üzrə - 0,8 misli, 2-ci kateqoriya dövlət orqanları üzrə - 0,9 misli, 3-cü kateqoriya dövlət orqanları üzrə - 1,2 misli, 4-cü kateqoriya dövlət orqanları üzrə - 1,7 misli və 5-ci kateqoriya dövlət orqanları üzrə - 2 misli" sözləri ilə əvəz edilsin.

9. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 4 avqust tarixli 911 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 8, maddə 440 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 526; 2025, № 5, maddə 444, № 9, maddə 817)ilə təsdiq edilmiş "İnzibati və yardımçı vəzifələrin Təsnifat Toplusu"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

9.1.1.9.40-cı və 1.9.41-ci yarımbəndlərdən "və onun müavini" sözləri çıxarılsın;

9.2. 2.1.2.29-cu abzasa "Məclisi,"sözündən sonra "Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri," sözləri əlavə edilsin;

9.3. 2.1.3-cü yarımbənd üzrə:

9.3.1. 2.1.3.10-cu abzasa "Məclisi," sözündən sonra "Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri," sözləri əlavə edilsin;

9.3.2.2.1.3.14 - 2.1.3.16-cı abzaslar aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.1.3.14. Azərbaycan Respublikasının apellyasiya məhkəmələri, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və onlara bərabər tutulan orqanlarının, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasının, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məhkəməsinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası İnsan hüquqları üzrə müvəkkilinin (ombudsman) aparatlarının, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin rəhbərləri;

2.1.3.15. Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının katibi;

2.1.3.16. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan dövlət agentliklərinin və dövlət xidmətlərinin rəhbərləri;";

9.4. 2.1.4-cü yarımbənd üzrə:

9.4.1. 2.1.4.19-cu abzasa "Məclisinin," sözündən sonra "Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin," sözləri əlavə edilsin;

9.4.2. 2.1.4.20-ci və 2.1.4.21-ci abzaslar aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.1.4.20. Azərbaycan Respublikasının apellyasiya məhkəmələri, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və onlara bərabər tutulan orqanların, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurası aparatlarının, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin rəhbərlərinin müavinləri və həmin orqanların aparatlarında şöbə müdirləri;

2.1.4.21. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi sədrinin, Naxçıvan Muxtar Respublikası Baş nazirinin, Azərbaycan Respublikası nazirlərinin müşavirləri, köməkçiləri;";

9.4.3. aşağıdakı məzmunda 2.1.4.22-1-ci abzas əlavə edilsin:

"2.1.4.22-1. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısı Aparatında və Azərbaycan Respublikasının Hərbi Prokurorluğunda şöbə müdirləri;";

9.4.4. 2.1.4.23-cü abzasdan ", Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabineti," sözləri çıxarılsın;

9.4.5. 2.1.4.24-cü və 2.1.4.25-ci abzaslar aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.1.4.24. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri rəhbərlərinin müavinləri;

2.1.4.25. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentliklərinin və dövlət xidmətlərinin rəhbərləri;";

9.4.6. aşağıdakı məzmunda 2.1.4.27-ci abzas əlavə edilsin:

"2.1.4.27. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri aparatlarının rəhbərləri və onların müavinləri;";

9.5.2.1.5-ci yarımbənd üzrə:

9.5.1. 2.1.5.1-ci abzasa "Məclisinin," sözündən sonra "Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin," sözləri əlavə edilsin;

9.5.2.2.1.5.2-ci abzas aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.1.5.2. Azərbaycan Respublikasının apellyasiya məhkəmələrinin, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri istisna olmaqla, Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları və onlara bərabər tutulan orqanların, Azərbaycan Respublikası Audiovizual Şurasının, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının aparatlarında, Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Katibliyində şöbə müdirlərinin müavinləri;";

9.5.3. 2.1.5.3-cü abzas ləğv edilsin;

9.5.4.2.1.5.5-ci və 2.1.5.6-cı abzaslar aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.1.5.5. Azərbaycan Respublikası nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanları yanında yaradılan dövlət agentliklərinin və dövlət xidmətlərinin rəhbərlərinin müavinləri;

2.1.5.6. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında şöbə müdirləri və onların müavinləri, həmin orqanların rəhbərlərinin müşavirləri və köməkçiləri;";

9.5.5. 2.1.5.7-ci abzasdan ", Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin" sözləri çıxarılsın;

9.5.6. 2.1.5.8-ci abzasa "Respublikası" sözündən sonra "nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər" sözləri əlavə edilsin;

9.5.7. 2.1.5.11-ci abzas aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.1.5.11. Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin aparatlarında şöbə müdiri;";

9.6. 2.1.6-cı yarımbənd üzrə:

9.6.1. 2.1.6.2-ci abzasdan "Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında," sözləri çıxarılsın və həmin abzasda "Azərbaycan Respublikası mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və onlara bərabər tutulan orqanların" sözləri "Azərbaycan Respublikası nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər mərkəzi icra hakimiyyəti orqanlarının və onlara bərabər tutulan orqanların, Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri yanında yaradılan, rəhbəri və rəhbərinin müavinləri Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilən dövlət agentlikləri və dövlət xidmətlərinin," sözləri ilə əvəz edilsin;

9.6.2. 2.1.6.5-ci abzas aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2.1.6.5. Azərbaycan Respublikası nazirlikləri yanında yaradılan dövlət agentlikləri və dövlət xidmətləri aparatlarında şöbə müdirinin müavini;";

9.6.3. 2.1.6.7-ci abzasa birinci halda "Respublikasının" sözündən sonra "nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər" sözləri əlavə edilsin;

9.6.4.2.1.6.8-ci abzas ləğv edilsin;

9.7. 2.1.7-ci yarımbənd üzrə:

9.7.1. 2.1.7.1-ci abzasa "xidmətlərinin" sözlərindən sonra "(bu Təsnifat Toplusunun 2.1.6.2-ci abzası nəzərə alınmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

9.7.2. 2.1.7.3-cü abzas ləğv edilsin;

9.8. 2.1.8.4-cü abzasdan ", onların müavinləri və baş mühasib" sözləri çıxarılsın;

9.9. 2.3.2-ci yarımbəndin birinci abzasına "Məclisinin," sözündən sonra "Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin, Azərbaycan Respublikası nazirliklərinin," sözləri əlavə edilsin;

9.10. 2.3.3-cü yarımbənd üzrə:

9.10.1.1-ci abzasdan "Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin," sözləri çıxarılsın, həmin abzasa üçüncühalda "Azərbaycan Respublikası" sözlərindən sonra "nazirlikləri istisna olmaqla Azərbaycan Respublikasının digər" sözləri və "orqanları" sözündən sonra "(Azərbaycan Respublikasının nazirlikləri də daxil olmaqla)" sözləri əlavə edilsin;

9.10.2. 2-ci abzas ləğv edilsin;

9.11. 2.3-1-ci bəndə "Toplusunun" sözündən sonra "2.1.3.14-cü," sözləri əlavə edilsin.

10. "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2004-cü il 3 avqust tarixli 104 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2004, № 8, maddə 612 (Cild I); 2025, № 1, maddə 52) 2-ci hissəsində aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

10.1. 2.6-cı bənddə birinci halda "və" sözü vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və həmin bəndə "nəzərdə" sözündən əvvəl "və 20.10-1-ci maddəsində" sözləri əlavə edilsin;

10.2. 2.7-ci bəndin sonunda nöqtə işarəsi nöqtəli vergül işarəsi ilə əvəz olunsun və aşağıdakı məzmunda 2.8-ci bənd əlavə edilsin:

"2.8. həmin Qanunun 20.10-1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş Azərbaycan dövlətinin başçısının fəaliyyətini bilavasitə təmin edən digər orqanın səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidməti həyata keçirir.".

11. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 7 fevral tarixli 194 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 2, maddə 70 (Cild I); 2024, № 8, maddə 943; 2025, № 2, maddə 124) ilə təsdiq edilmiş "Dövlət qulluqçularına əmək pensiyasının təyin edilməsi üçün dövlət məvacibinin hesablanması Qaydaları"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

11.1. 2-ci hissə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"2. Əmək pensiyasının təyin edilməsi üçün dövlət məvacibi dövlət qulluqçusunun əmək pensiyasına qulluq stajına görə əlavə almaq hüququnun yarandığı tarixədək sonuncu artımlar nəzərə alınmaqla, müvafiq vəzifədə aldığı aylıq vəzifə maaşının, ixtisas dərəcəsinə görə əlavə haqqın, qulluq üçün zəruri olan hallarda aylıq iş vaxtı norması 5 saatdan çox artırılanda işlədiyi hər saata görə ödənilən əlavə haqqın və əmək qanunvericiliyinə əsasən əmək şəraiti ilə əlaqədar dövlət qulluqçularına şamil edilən əlavələrin (qulluq şəraitinin ağır və zərərliliyinə, iqlim şəraitinə və s.) məbləği əsasında bu Qaydalara uyğun olaraq hesablanır.";

11.2. aşağıdakı məzmunda 2-1-ci hissə əlavə edilsin:

"2-1. "Azərbaycan Respublikasının Seçki Məcəlləsində, Azərbaycan Respublikasının Gömrük Məcəlləsində, "Hərbi qulluqçuların statusu haqqında", "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi deputatının statusu haqqında", "Polis haqqında", "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət qulluğu haqqında", "Prokurorluq orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmət keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Kəşfiyyat və əks-kəşfiyyat fəaliyyəti haqqında", "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında", "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında", "Hesablama Palatası haqqında", "Media haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi və "Dövlət qulluqçusu üçün hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun ləğv edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2026-cı il 27 fevral tarixli 368-VIIQD nömrəli Qanunu qüvvəyə minənədək dövlət qulluğuna xitam verilmiş şəxslərə ödənilmiş vəzifə maaşı, əlavə, mükafat və digər ödənişlər həmin Qanunla müəyyən edilmiş yeni dövlət məvacibinin tərkibinə daxil edilir.";

11.3. 8-ci, 9-cu,11-ci və 12-ci hissələr ləğv edilsin.

12. "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 25 iyul tarixli 430 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 7, maddə 594 (Cild I); 2024, № 5 (I kitab), maddə 523, № 12 (II kitab), maddə 1358;2025, № 7, maddə 648) 2.5-ci bəndinə "22.2-ci," sözlərindən sonra "23.12-ci," sözləri, "25.5-ci," sözlərindən sonra "25.7-ci," sözləri əlavə olunsun və həmin bənddə "37.6-cı maddəsinin ikinci cümləsində" sözləri"37.1-civə 37.6-cı maddələrinin ikinci cümlələrində," sözləri ilə əvəz edilsin.

13. "Miqrasiya orqanlarında qulluq keçmə haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2009-cu il 25 dekabr tarixli 206 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2009, № 12, maddə 994 (Cild I) 2.3-cü bəndinə "(hər iki halda)," sözlərindənsonra "90-2-ci," sözləri əlavə edilsin.

14. "Fövqəladə hallar orqanlarında xidmətkeçmə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2010-cu il 13 avqust tarixli 314 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2010, № 8, maddə 719 (Cild I); 2024, № 12 (II kitab), maddə 1358) 2.3-cü bəndinə "25.6-cı" sözlərindən əvvəl "23.16-cı maddəsində," sözləri, "26.3-cü" sözlərindən əvvəl "25.11-ci," sözləri əlavə edilsin.

15. "Azərbaycan Respublikası Gömrük Məcəlləsinin təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 15 sentyabr tarixli 499 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 9, maddə 793 (Cild I); 2025, № 11, maddə 1018) 28.7-ci bəndinə "334.1.2-ci" sözlərindən sonra "(hər iki halda)" sözləri əlavə edilsin.

16. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2019-cu il 16 may tarixli 690 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 5, maddə 842 (Cild I); 2025, № 4 (I kitab), maddə 345) ilə təsdiq edilmiş "Daimi dövlət qulluğuna qəbul edilən şəxslə bağlanılan əmək müqaviləsinin nümunəsi"ndə aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

16.1. 4.1.2-ci yarımbənd aşağıdakı redaksiyada verilsin:

"4.1.2. Dövlət məvacibi:

______________ manat - aylıq vəzifə maaşından;

______________ manat - ixtisas dərəcəsinə görə əlavə haqdan;

______________ manat - qulluq üçün zəruri olan hallarda aylıq iş vaxtı norması 5 saatdan çox artırılanda işlədiyi hər saata görə ödənilən əlavə haqdan;

____________ manat - əmək qanunvericiliyinə əsasən qulluq şəraitinin ağır və zərərli olmasına görə əməkhaqqına əlavədən;

___________ manat- əmək qanunvericiliyinə əsasən iqlim şəraitinə görə qulluq keçmək üçün əlverişli olmayan iş yerlərində əməkhaqqına əlavədən;

___________ manat - əmək qanunvericiliyinə əsasən digər (əvəzetmə və sair) əlavədən ibarətdir.";

16.2. 4.1.3-cü yarımbənddən "kollektiv və fərdi" sözləri çıxarılsın.

17. "Dövlət qulluqçularının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" 2018-ci il 13 mart tarixli 3787 nömrəli, "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi və "Dövlət qulluqçularının aylıq vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 13 mart tarixli 3787 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə" 2019-cu il 18 iyun tarixli 1268 nömrəli sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1611 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 199 (Cild I) 1-ci və 2-ci hissələri ləğv edilsin.

18. "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin, Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətinin, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin və Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurası katibinin xidmətinin işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 30 mart tarixli 978 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1612 nömrəli Fərmanının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 200 (Cild I) 1.1 - 1.3-cü bəndləriləğv edilsin.

19."Dövlət qulluqçularının əməkhaqlarının artırılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2007-ci il 23 yanvar tarixli 1909 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007, № 1, maddə 32 (Cild I) 4-cü hissəsi ləğv edilsin.

20. "Dövlət orqanlarında dövlət qulluqçusuna dövlət qulluğunda qulluq stajına görə əlavə haqqın məbləğinin müəyyənləşdirilməsivə ödənilməsi Qaydasının təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 28 yanvar tarixli 665 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 1, maddə 48 (Cild I); 2024, № 8, maddə 943) ləğv edilsin.

21. "Dövlət qulluqçularının mükafatlandırılmasının növləri və qaydaları haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 24 avqust tarixli 774 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2002, № 8, maddə 494; 2009, № 6, maddə 419 (Cild I) ləğv edilsin.

22. "Hakimiyyət səlahiyyəti verilən dövlət qulluqçularının siyahısı"nın və hakimiyyət səlahiyyətinin icrasına görə əlavə haqqın məbləğinin təsdiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2008-ci il 20 iyun tarixli 776 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2008, № 6, maddə 494 (Cild I) ləğv edilsin.

23. "Dövlət qulluqçularının əmək haqlarının artırılması haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1610 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 198 (Cild I); 2025, № 11, maddə 1018) ləğv edilsin.

24."Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin işçilərinin və onun tabeliyindəki "ASAN xidmət" mərkəzlərində fəaliyyət göstərən digər dövlət orqanları işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1614 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 202 (Cild I) ləğv edilsin.

25. "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Təhlükəsizlik Xidmətinin rəhbərliyinə aid olan hərbi qulluqçuların vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1617 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 205 (Cild I) ləğv edilsin.

26. "Azərbaycan Respublikası Strateji Obyektlərin Mühafizəsi Dövlət Agentliyinin rəhbərliyinə aid olan hərbi qulluqçuların vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1618 nömrəli Fərmanı Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 206 (Cild I) ləğv edilsin.

27. "Azərbaycan Respublikası Xüsusi Rabitə və İnformasiya Təhlükəsizliyi Dövlət Xidmətinin rəhbərliyinə aid olan hərbi qulluqçuların vəzifə maaşlarının müəyyən edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 1 mart tarixli 1619 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 3, maddə 207 (Cild I) ləğv edilsin.

28. "Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasında, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsində, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin Aparatında və Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin İşlər İdarəsində işləyən dövlət qulluqçularına ödənilən müavinət barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2003-cü il 23 oktyabr tarixli 1369 nömrəli Sərəncamı(Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 10, maddə 608 (Cild I) ləğv edilsin.

29. "Azərbaycan Respublikasının Xüsusi Tibb Xidmətində qulluq keçən dövlət qulluqçularına müalicə müavinəti ödənilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2011-ci il 24 noyabr tarixli 1855 nömrəli Sərəncamı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2011, № 11, maddə 1054 (Cild I) ləğv edilsin.

30. Bu Fərman 2026-cı il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il

Baş nazir Əli Əsədov Gürcüstan səfirliyində başsağlığı verib

Baş nazir Əli Əsədov Gürcüstan səfirliyində başsağlığı verib. AZƏRTAC xəbər verir ki, martın 19-da Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov Gürcüstanın Azərbaycandakı səfirliyinə gedərək Bütün Gürcüstanın Katalikos-Patriarxı, görkəmli din xadimi II İlya həzrətlərinin vəfatı ilə əlaqədar başsağlığı kitabına ürək sözlərini qeyd edib.

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 21 aprel tarixli 74 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Şəhərlər və digər yaşayış məntəqələri ərazisinin sanitariya qaydalarına, gigiyena və ekoloji normativlərə uyğun olaraq təmizlənməsi, məişət tullantılarının müvəqqəti saxlanılması, müntəzəm daşınması və zərərsizləşdirilməsi Qaydaları"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 81 **Bakı şəhəri, 17 mart 2026-cı il**

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə tullantılarla bağlı idarəetmənin təkmilləşdirilməsi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında və sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 29 avqust tarixli 492 nömrəli Fərmanının icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır:**

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 21 aprel tarixli 74 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 4, maddə 388 (Cild I); 2025, № 2, maddə 187, № 4 (I kitab), maddə 404) ilə təsdiq edilmiş "Şəhərlər və digər yaşayış məntəqələri ərazisinin sanitariya qaydalarına, gigiyena və ekoloji normativlərə uyğun olaraq təmizlənməsi, məişət tullantılarının müvəqqəti saxlanılması, müntəzəm daşınması və zərərsizləşdirilməsi Qaydaları"nın 1.4-cü bəndinə "Təmiz Şəhər" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti," sözlərindən sonra "İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə tullantılarla bağlı idarəetmənin təkmilləşdirilməsi və bununla əlaqədar Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bəzi fərmanlarında və sərəncamlarında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 29 avqust tarixli 492 nömrəli Fərmanı ilə müəyyən edilən inzibati ərazi vahidlərində həmin Fərman ilə müəyyən edilmiş səlahiyyətlərinə uyğun olaraq həmin Fərmanın 1.1.1 - 1.1.6-cı yarımbəndlərində qeyd olunan publik hüquqi şəxslər," sözləri əlavə edilsin.

2. Bu Qərar 2026-cı il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

"Tüstü bacalarının istismarında təhlükəsizlik texnikası Qaydası"nın təsdiq edilməsi və "Tüstü bacalarının istismarında təhlükəsizlik texnikası Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 6 fevral tarixli 38 nömrəli Qərarının ləğv edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 84 **Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il**

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Qaz təchizatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 8 iyul tarixli 233-VIIQ nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar bəzi məsələlərin tənzimlənməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 19 avqust tarixli 487 nömrəli Fərmanının 2.1.2.6-cı abzasının icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır:**

1. "Tüstü bacalarının istismarında təhlükəsizlik texnikası Qaydası" təsdiq edilsin *(əlavə olunur)*.

2. "Tüstü bacalarının istismarında təhlükəsizlik texnikası Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 6 fevral tarixli 38 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2023, № 2, maddə 301 (Cild I); 2025, № 10, maddə 974) ləğv edilsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Qərarın əlavəsi ilə www.azerbaijan-news.az və nk.gov.az saytında tanış ola bilərsiniz.

"Müayinə və texniki xidmət məlumatları üzrə reyestrin aparılması və ondan istifadə Qaydası"nın təsdiq edilməsi və "Müayinə və texniki xidmət məlumatları üzrə reyestrin aparılması və ondan istifadə Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 25 iyun tarixli 216 nömrəli Qərarının ləğv edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərarı

№ 85 **Bakı şəhəri, 19 mart 2026-cı il**

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Qaz təchizatı haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2025-ci il 8 iyul tarixli 233-VIIQ nömrəli Qanununun tətbiqi və bununla əlaqədar bəzi məsələlərin tənzimlənməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2025-ci il 19 avqust tarixli 487 nömrəli Fərmanının 2.1.2.4-cü abzasının icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır:**

1. "Müayinə və texniki xidmət məlumatları üzrə reyestrin aparılması və ondan istifadə Qaydası" təsdiq edilsin *(əlavə olunur)*.

2. "Müayinə və texniki xidmət məlumatları üzrə reyestrin aparılması və ondan istifadə Qaydası"nın təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 25 iyun tarixli 216 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2023, № 6, maddə 876 (Cild); 2024, № 3, maddə 305; 2025, № 12 (II kitab), maddə 1209) ləğv edilsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Qərarın əlavəsi ilə www.azerbaijan-news.az və nk.gov.az saytında tanış ola bilərsiniz.

Pakistanın Azərbaycandakı səfiri xalqımızı Ramazan və Novruz bayramları münasibətilə təbrik edib

Pakistan İslam Respublikasının ölkəmizdəki səfiri Qasım Mohiuddin Ramazan və Novruz bayramları münasibətilə ürək sözlərini AZƏRTAC-ın müxbiri ilə bölüşüb.

Diplomat Azərbaycana davamlı sülh, əmin-amanlıq və rifah arzulayıb.

"Azərbaycandakı qardaş və bacılarımıza Pakistanda yaşayan hər kəsin adından müqəddəs Ramazan və Novruz bayramları münasibətilə ən xoş arzularımı və səmimi təbriklərimi çatdırmaq istərdim. Bu iki xüsusi bayram sülh, həmrəylik və şükranlıq kimi ümumbəşəri dəyərləri təcəssüm etdirir",- deyə səfir vurğulayıb.

Səfir sonra Azərbaycan dilində "Ramazan və Novruz bayramınız mübarək!" deyərək fikirlərini yekunlaşdırıb.

Novruz Tacikistan və Azərbaycan xalqlarını birləşdirən ortaq bayramdır

Tacikistanın ölkəmizdəki səfiri İlxom Abduraxmon Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyi vasitəsilə xalqımızı Novruz bayramı münasibətilə təbrik edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, diplomat Azərbaycan xalqına sülh, xeyirxahlıq, səadət və uğurlar, əmin-amanlıq, tərəqqi arzulayıb.

Səfir qeyd edib ki, Novruz xeyirxahlığın, qarşılıqlı anlaşmanın, sülhün və firavanlığın rəmzidir.

Onun sözlərinə görə, Novruz Tacikistan və Azərbaycan xalqlarını birləşdirən ortaq bir bayramdır. Bu bayram hər iki ölkə üçün təkcə onların tarixi və mədəni irsinin vacib bir hissəsi deyil, həm də dostluq, mehriban qonşuluq, qarşılıqlı hörmət, ortaq mədəni və ənənəvi dəyərlərin rəmzidir.

Diplomat vurğulayıb ki, bu dəyərlər xalqlarımızın qədim ənənələrinin qorunmasına, eləcə də ölkələrimiz arasında dostluq və qarşılıqlı anlaşmanın möhkəmləndirilməsinə, mədəni əlaqələrin inkişafına mühüm töhfə verir.

"Fürsətdən istifadə edərək, hər birinizə ən xoş arzularımı bir daha ifadə edirəm, qardaş Azərbaycan xalqına sülh, xeyirxahlıq, səadət və uğurlar, əmin-amanlıq, tərəqqi arzulayıram", - deyə İlxom Abduraxmon əlavə edib.

Energetika naziri Ağsuda vətəndaşların müraciətlərini dinləyib

Energetika naziri Pərviz Şahbazov Ağsu rayon Heydər Əliyev Mərkəzində vətəndaşlarla görüşüb.

Nazirlikdən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə vətəndaşların elektrik enerjisi və təbii qaz təchizatı, elektrik verilişi xətlərinin mühafizə zonası, elektrik enerjisinin fasilələrlə verilməsi, elektrik enerjisinin keyfiyyəti, elektrik xətlərinin istismar vəziyyəti, qaz sayğaclarının dəyişdirilməsi, işlə təminat və digər məsələlərə dair müraciətləri dinlənilib. Qaldırılan məsələlərin mövcud qanunvericiliyə uyğun şəkildə araşdırılması və operativ həlli məqsədilə müvafiq tapşırıqlar verilib. Nazirliyin aidiyyəti struktur bölmə rəhbərlərinin iştirakı ilə keçirilmiş görüşdə Ağsu, Ağcabədi, Göyçay rayonlarından olan 14 vətəndaş iştirak edib.

Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonu üzrə sahibkarların müraciətləri dinlənilib

Zəngilan, Cəbrayıl və Qubadlı rayonlarından olan sahibkarların onlayn qəbulu keçirilib.

Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyindən (KOBİA) AZƏRTAC-a bildirilib ki, agentliyin təşkilatçılığı ilə keçirilmiş qəbul zamanı İdarə Heyəti sədrinin müavini Emil Hüseynli və KOBİA-nın müvafiq struktur bölmələrinin nümayəndələri sahibkarları dövlətin dəstək alətləri, o cümlədən bölgə üzrə vergi güzəştləri və azadolmalar, regionun biznes potensialı, agentliyin dəstək alətləri barədə məlumatlandırıblar. Həmçinin qəbul zamanı sahibkarların özünüməşğulluq proqramı, logistika, sahibkarlığın inkişafına dəstək mexanizmləri barədə sualları cavablandırılıb. Qeyd olunub ki, işğaldan azad edilmiş ərazilər üzrə KOBİA-nın beş ünvanda xidmət infrastrukturu fəaliyyət göstərir və sahibkarlar, eləcə də biznesə başlamaq istəyən şəxslər bu imkandan faydalana bilərlər.

Qəbul zamanı sahibkarların qaldırdığı bəzi məsələlər qanunvericiliyə uyğun tədbirlərin görülməsi üçün aidiyyəti qurumlarla birgə araşdırılacaq.

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Aparatında 2026-cı ilin aprel ayında vətəndaşların qəbulu CƏDVƏLİ

Vəzifəli şəxs	Qəbul günü
Əli Cavad oğlu ƏHMƏDOV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin birinci müavini	**8**
Ziyafət Abbas oğlu ƏSGƏROV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavini	**9**
Musa Cəfər oğlu QASIMLI Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavini	**13**
Rafael Baba oğlu HÜSEYNOV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin müavini	**3**
Əli Məhəmməd oğlu HÜSEYNLİ Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri	**1**
Arzu Nəsib oğlu NAĞIYEV Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin sədri	**16**
Zahid Məhərrəm oğlu ORUC Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin sədri	**22**
Sadiq Haqverdi oğlu QURBANOV Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri	**6**
Azər Kamal oğlu ƏMİRASLANOV Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri	**10**
Tahir Musa oğlu RZAYEV Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri	**6**
Musa İsa oğlu QULİYEV Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri	**15**
Əhliman Tapdıq oğlu ƏMİRASLANOV Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri	**29**
Hicran Kamran qızı HÜSEYNOVA Milli Məclisin Ailə, qadın və uşaq məsələləri komitəsinin sədri	**14**
Şahin Əmir oğlu İSMAYILOV Milli Məclisin Gənclər və idman komitəsinin sədri	**30**
Fazil Qəzənfər oğlu MUSTAFA Milli Məclisin İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri	**17**
Siyavuş Dünyamalı oğlu NOVRUZOV Milli Məclisin Regional məsələlər komitəsinin sədri	**23**
Anar Camal oğlu İSGƏNDƏROV Milli Məclisin Elm və təhsil komitəsinin sədri	**27**
Polad BÜLBÜLOĞLU Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri	**20**
Səməd İsmayıl oğlu SEYİDOV Milli Məclisin Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri	**21**
Eldar Rza oğlu İBRAHİMOV Milli Məclisin İntizam komissiyasının sədri	**10**
Fərid Famil oğlu HACIYEV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının rəhbəri	**7**
Firudin Süleyman oğlu HACIYEV Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin İşlər müdiri	**2**
Hacı Mirhəşim Miryaqub oğlu SEYİD Milli Məclis Aparatının Dövlət quruculuğu, inzibati və hərbi qanunvericilik şöbəsinin müdiri	**24**
Məhəmməd İmran oğlu BAZIQOV Milli Məclis Aparatının İqtisadi qanunvericilik şöbəsinin müdiri	**17**
Adil İsrayıl oğlu VƏLİYEV Milli Məclis Aparatının Sosial qanunvericilik şöbəsinin müdiri	**23**
Şakir Himalay oğlu ŞABANOV Milli Məclis Aparatının İcra hakimiyyəti orqanları ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri	**28**
Ayan Zəfər qızı MURTUZOVA Milli Məclis Aparatının Dövlət qulluğu və kadr məsələləri şöbəsinin müdiri	**14**

Qeyd: Vətəndaşlar Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının Qəbul otağında qəbul olunur.

Ünvan: Bakı şəhəri, Parlament prospekti, 1.

"Vətəndaşların müraciətləri haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununun tələblərini təmin etmək məqsədi ilə;

Qəbul vaxtı: saat 14:00-dan başlayır.

Qəbul günü qəbula yazılmaq imkanı saat 12:00-da dayandırılır.

Qəbula bir gün qalmış elektron qeydiyyat dayandırılır.

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə qəbula dəvət olunan vətəndaşlar şəxsiyyət vəsiqəsini təqdim edir.

Telefonlar: (012) 510-99-38; (012) 510-89-14; (012) 492-74-05.

Ardıcıl, sistemli və sürətli...

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası istiqamətində bütün işlər uğurla yerinə yetirilir

İşğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük qayıdış sürətlə davam edir. Martın 17-də Ağdərə, Xocavənd və Cəbrayıl rayonlarının kəndlərinə yeni köç karvanları yola düşüb. Martın 19-da isə Xocavənd şəhərinə və Xocalı rayonunun Xanabad kəndinə növbəti ailələr köçürülüb. Demək olar ki, Böyük qayıdış ardıcıl və mərhələli şəkildə uğurla həyata keçirilir.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpası və yenidən qurulması Azərbaycanın dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri olmaqla yanaşı, həm də milli ideya səviyyəsinə yüksəlib. Bu proses ölkəmizin suverenliyinin, gücünün və qətiyyətinin nümunəsidir. Görülən işlər həm keçmiş məcburi köçkünlərin doğma yurdlarına qayıdışını təmin etməyə, həm də regionda dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişafı formalaşdırmağa xidmət edir.

Xüsusilə qeyd olunmalıdır ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurun bərpasını Azərbaycan dövləti öz maliyyə imkanları hesabına həyata keçirir. Dost dövlətlərin dəstəyi ilə reallaşdırılan layihələr istisna olmaqla, bütün tikinti işlərini respublikamız özü maliyyələşdirir. Bu isə ölkəmizin iqtisadi gücünü və müstəqil siyasət yürütmək imkanlarını bir daha nümayiş etdirir.

Xatırladaq ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən qurulması və bərpası üçün 2020-2025-ci illərdə dövlət büdcəsindən 22 milyard manat vəsait ayrılıb. 2026-cı ildə bu məqsədə 3,5 milyard manat vəsait nəzərdə tutulub. Bu il daxil olmaqla, dövlət büdcəsindən ümumilikdə 25,5 milyard manat vəsait ayrılıb.

Ötən dövrdə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda infrastrukturların qurulması istiqamətində genişmiqyaslı işlər görülüb. Müasir elektrik enerjisi sistemi yaradılıb, su xətləri çəkilib, yeni yollar inşa olunub. Bütün bu işlər bölgədə həyatın bərpası üçün vacib amillərdir. Eyni zamanda sosial obyektlərin qurulması da paralel şəkildə davam edir. Məktəblər fəaliyyətə başlayır. Uşaq bağçaları istifadəyə verilir.

İndiyədək 41 yaşayış məntəqəsinə keçmiş məcburi köçkünlərin qayıdışı təmin edilib. Bu gün artıq on minlərlə insan doğma torpaqlarında yaşayır. Prezident İlham Əliyev martın 18-də Xocavənd rayonunun Xanoba kəndində aparılan bərpa işləri ilə tanış olarkən sakinlərlə görüşündə bildirib: "Biz öz milli qürurumuzu bərpa etdik, ədaləti, ərazi bütövlüyümüzü bərpa etdik, düşməni torpaqlarımızdan qovduq. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin. Silahlı Qüvvələrimiz həm 2020-ci ildə, həm 2023-cü ildə böyük qəhrəmanlıq göstərmişdir. Bunun nəticəsində biz bu gün bu torpaqlardayıq və biz bu torpaqların əsl sahibləriyik. Çünki Ermənistan buranı viran qoymuşdu. Yəni bütün kənd, qəsəbə, şəhər - hamısını dağıtmışdı. Burada bir neçə daxma tipli ev qalmışdı, amma indi baxın. Ağdam, Füzuli, Zəngilan, Cəbrayıl, Qubadlı nə gündə idi, yerlə yeksan etmişdilər. Xaricdən gələn erməniləri Laçında, Kəlbəcərdə qanunsuz məskunlaşdırmışdılar, ora da bərbad vəziyyətdə idi. Yəni hamısını biz yenidən qururuq. Cəmi 5-6 il ərzində Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda 80 mindən çox insan yaşayır, çalışır, təhsil alır. Demək olar ki, hər ay, bəlkə də hər həftə keçmiş köçkünlər "Böyük qayıdış" proqramı çərçivəsində öz doğma diyarlarına qayıdırlar. Siz də artıq üç-dörd gündür ki, buradasınız".

Görünən odur ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur sürətlə yenidən qurulur. Bu sahədə dövlətimizin prioritetləri tam aydındır. "Böyük qayıdış" proqramına uyğun olaraq qarşıya konkret vəzifələr qoyulub və həmin vəzifələrin hər biri vaxtında, yüksək keyfiyyətlə icra olunur, keçmiş məcburi köçkünlər mərhələli şəkildə öz doğma yurdlarına qayıdırlar. Qarabağ və Şərqi Zəngəzur yaxın gələcəkdə, sadəcə, Azərbaycanın deyil, bütövlükdə Qafqazın və dünyanın ən gözəl və inkişaf etmiş bölgələrindən birinə çevriləcək.

Təhminə VERDİYEVA,
"Azərbaycan"

Bütöv Azərbaycanın Zəfər tonqalı

Düz altı ildir ki, bahar yurdumuza bir başqa ovqatla qədəm qoyur. İllərdir həsrətini çəkdiyimiz Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda alovlanan bayram tonqalları sadəcə təbiətin oyanışını deyil, həm də milli qürurumuzun, tarixi ədalətin və böyük Zəfərin rəmzinə çevrilib.

Artıq bu yurdlarımızın başındakı duman avazıyıb, çən-çiskin dağılıb və bütöv Azərbaycan başdan-başa bayram libasına bürünüb. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında rəşadətli Azərbaycan Ordusu elimizə, obamıza qələbə, bayram ərməğan edib. Yüz minlərlə keçmiş məcburi köçkünün Vətən yarasına məlhəm çəkilib və yurda böyük qayıdış başlayıb.

Şuşadan Xankəndiyə

Qarabağın xilaskarı İlham Əliyev 2021-ci il martın 20-də Şuşada, Cıdır düzündə bayram tonqalı alovlandırdı. Bu, azad Şuşada qalanan ilk Novruz tonqalı olaraq yaddaşlara yazıldı. Şuşada qalanan Zəfər tonqalı birliyin, bütövlüyün və sarsılmaz iradənin sönməz rəmzi kimi tarixə çevrildi.

Dövlət başçısı həmin gün xalqımıza müraciətində bu tarixi anın əhəmiyyətini belə ifadə etdi: "Biz bu il Novruz bayramını Şuşada, Cıdır düzündə qeyd edirik. Bu, tarixi hadisədir. 2004-cü ildən başlayaraq, hər il mən Azərbaycan xalqını Novruz bayramı münasibətilə təbrik edərkən deyirdim ki, biz öz doğma torpaqlarımıza qayıdacağıq. Deyirdim ki, biz ölkəmizin ərazi bütövlüyünü bərpa edəcəyik. Deyirdim ki, biz Novruz bayramını torpaqlarımız işğaldan azad olunandan sonra Qarabağda qeyd edəcəyik və bu gün gəldi. Bu gün biz Novruz bayramını qədim şəhərimizdə, Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşada qeyd edirik".

2021-ci ilin martında Şuşada, Cıdır düzündə alovlanan o ilk tonqal Azərbaycanın müasir tarixinə sadəcə bir bayram hadisəsi kimi deyil, milli ləyaqətin bərpası kimi daxil oldu. Çünki bu od, atəş düşmənin "yenilməzlik mifi"nin külə çevrildiyini göstərdi, onilliklər boyu işğalın əbədiliyi barədə formalaşdırılan saxta təsəvvürlər həmin tonqalın alovu ilə yanıb yoxa çıxdı.

Tarix boyu bu torpaqlarda kök salmış Novruz ənənələri işğal dövründə zorla dayandırılmışdı. Müzəffər Ali Baş Komandanın Şuşada həmin tonqalı özü alovlandırması həm də azərbaycanlıların bu torpaqların əzəli sakinləri olmasını dünyaya bir daha nümayiş etdirdi. Gur alovlanan bayram tonqalı Azərbaycanın Şuşaya yalnız fiziki olaraq deyil, həm də dəyərləri, ruhu və kimliyi ilə qayıdışının simvolu oldu.

2021-ci ildə Şuşada alovlandırılan bu tonqalın işığı bütöv Azərbaycana yayıldı. O, təkcə Şuşanı deyil, bütün Qarabağı işıqlandıran çırağa çevrildi. Vətən qibləmizdə qalanan o atəşin hərarəti az sonra Xankəndidə, Xocalıda və Ağdərədə... alovlanacaq qələbə tonqallarına da sirayət etdi.

Xilaskar lider İlham Əliyevin hər il azad olunmuş bölgələrimizin birində tonqal qalaması artıq müqəddəs bir ənənəyə çevrilib. 2024-cü il martın 18-də Xankəndi şəhərində alovlanan tonqal isə bütöv Azərbaycanın suverenliyinin simvolu idi.

Həmin gün dövlətimizin başçısı Xankəndidən bəyan etdi ki, burada yerləşmiş, qanunsuz inşa edilmiş şeytan yuvası - dırnaqarası parlament binası və onun yanındakı terror təşkilatının binası fevralın 26-da sökülməyə başladı və yerlə yeksan edildi: "Separatçıların izi-tozu da qalmadı. Novruz tonqalı da son təmizləmə işlərini görür".

Ötən il isə bu xoş ənənə Ağdərənin Həsənriz kəndində davam etdirildi.

Həmin gün Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Ağdərə rayonunun Həsənriz kəndinə köçən bir qrup sakinlə görüşdülər, fərdi evlərin və infrastrukturun bərpası sahəsində görülən işlərlə tanış oldular. Yurda qayıdış sevincini və buna görə yaşadığı minnətdarlıq hissini Həsənriz sakinlərindən biri həmin vaxt bu sözləri ilə ifadə etmişdi: "33 ildən sonra bizi doğma Vətənə, ata-baba yurduna qaytarmağınız bizim üçün böyük səadətdir, eyni zamanda elimiz-obamız üçün yeni həyatın başlanğıcıdır...

...Sizin komandanlığınız altında Azərbaycan Ordusu cəmi-cümlətanı 23 saata işğala son qoymuşdur. Çox sağ olun, cənab Prezident, Siz Azərbaycan xalqının, o cümlədən dövlətimizin gücünü dünyaya bəyan etdiniz".

Doğma ocağın hərarəti

Zəfər salnaməmizin növbəti bayram səhifəsi bu il Xocavənd rayonunun Xanoba kəndində yazıldı. Martın 18-də Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Xanobada fərdi evlərin bərpası və infrastruktur işləri ilə tanış olaraq, kənd sakinləri ilə bir araya gəldilər.

Bu görüş doğma ocağa qayıdan insanların sevincinə şərik olmağın dövlət-xalq birliyinin növbəti nümayişi idi. Dövlətimizin başçısı kənddə məskunlaşmış Bəybalı Qasımovun evinə baş çəkərək qonaq oldu. Bir vaxtlar göz yaşları ilə yurdundan ayrılan insanların indi öz yeni, abad evlərində ölkə rəhbərini qarşılaması Böyük qayıdışın ən təsirli mənzərələrindən biri idi.

"Cənab Prezident, 1992-1993-cü illərdə buradan göz yaşları içində ayrılmışdıq, amma indi sevinc hissi ilə qayıtdıq - Sizin, liderliyinizin, "dəmir yumruğ"unuzun və ordumuzun qüdrətinin sayəsində geri döndük. Allah şəhidlərimizin ruhlarını şad etsin, qazilərimizə cansağlığı versin", - deyə Xanoba sakinlərindən biri öz sevinc və minnətdarlıq hisslərini bu təsirli sözlərlə ifadə etdi.

Sakinlərlə səmimi söhbət zamanı dövlət başçısı vurğuladı ki, ən əsası odur ki, siz doğma Qarabağ torpağına qayıtmısınız: "Bu bölgənin işğalçılardan azad edilməsindən iki il keçib - Xanoba kəndi 2023-cü ilin sentyabrında azad edilib və bərpa işləri dərhal başlayıb. Evlər yenidən tikilib, bütün lazımi şərait yaradılıb. Şanlı Qələbəmiz illərdir ki, qürur mənbəyidir. Novruz bayramını Qarabağda altıncı ildir qeyd edirəm. İlk dəfə 2021-ci ildə olmuşdu və o vaxtdan bəri hər il Novruz ərəfəsində Qarabağdayam və birlikdə burada Novruz tonqalını yandırırıq. Bu, böyük sevincdir".

Prezident İlham Əliyevin Xanoba sakinləri ilə birlikdə Novruz tonqalını yandırması isə xüsusi rəmzi məna daşıyırdı. Bu tonqal həm də 2023-cü ilin sentyabrında tam azad olunan Qarabağın yenidən doğuluşunun, quruculuğunun müjdəçisi idi.

Dövlət başçısının Xanobadan bildirdiyi kimi: "Xoşbəxt yaşayın, bu dəfə sülh, əmin-amanlıq və təhlükəsizlik içində. İndi yaratmaq və qurmaq vaxtıdır".

Bayramın mübarək, Vətən!

Bu gün Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda şölələnən tonqallar həm də Ulu Öndər Heydər Əliyevin vaxtilə ifadə etdiyi böyük inamın gerçəyə çevrilməsidir. 1998-ci ildə Ümummilli Lider məcburi köçkünlərlə görüşündə uzaqgörənliklə deyirdi: "Gün o gün olacaq ki, Novruz bayramını bir dəfə gələcəyəm Şuşada, o biri il Laçında... keçirəcəyik. Əminəm ki, belə də olacaqdır".

Bu gün həmin vəsiyyət icra olunub. Qarabağ azaddır və artıq burada yenidən həyat qaynayır. Ərazilərimiz işğaldan azad ediləndən dərhal sonra Prezident İlham Əliyevin şəxsi diqqəti və nəzarəti altında burada genişmiqyaslı quruculuq işlərinə başlanılıb, sürətli Böyük qayıdışa start verilib.

Düz altı il bundan əvvələ qədər bayram günlərində Tanrıdan yalnız bir istək diləyərdik: gələn il Novruzu Qarabağda qeyd edək. Artıq saf diləklərimizin çin olduğu xoşbəxt günləri yaşayırıq.

Otuzillik ağrı-acıdan sonra azad torpaqlarımızda yaradılış rəngi olan zümrüd rəngi hakimdir. Xankəndidən Bakıya, Şuşadan Qubaya, Laçından Astaraya qədər bütün Azərbaycanda çatılan Zəfər tonqallarının işığı qəlbimizə rahatlıq yayır.

Bayramın mübarək, bütöv Azərbaycanım, sənə zəfər yaraşır!

Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"

BMT-nin beynəlxalq status verdiyi bayram

Xalqımızın qədim bayramı olan Novruz bu gün də adət-ənənələrə uyğun şəkildə Azərbaycanın bütün bölgələrində təmtəraqla qeyd olunur. Su Çərşənbəsindən başlayan bayram ab-havası martın 20-də baharın yurdumuza qədəm qoymasına qədər davam edir. Novruzda şirniyyatlar bişirilər, küsülülər barışar, tonqallar qalanar, insanlar bir-birilərinə qonaq gedir, bayram sovqatları aparırlar. Bu adətlər qədimdən bu günə daşınaraq hələ də özünəməxsusluğunu saxlayır.

Novruz, həmçinin bəzi ölkələrdə təqvim ilinin başlanğıcıdır. Məsələn, martın 21-i İran və Əfqanıstanda rəsmi təqvimin ilk günü sayılır. Novruzda dünyanın bir sıra ölkələrində bayram şənliklərinin şahidi oluruq. Ona görə də Novruz bayramı 2009-cu il sentyabrın 30-da UNESCO tərəfindən qeyri-maddi mədəni irs siyahısına daxil edilib, eyni zamanda Beynəlxalq Novruz Günü statusu alıb.

2010-cu ildə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Baş Assambleyası tərəfindən 21 martın Beynəlxalq Novruz Günü elan olunması haqqında qətnamə qəbul etdiyini xatırladan Milli Məclisin deputatı Rizvan Nəbiyev qəzetimizə açıqlamasında deyib ki, qətnaməni BMT-yə təqdim edən əsas təşəbbüskar ölkələr Azərbaycanla yanaşı, Əfqanıstan, İran, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Tacikistan, Türkiyə, Türkmənistan olub. Sonradan qoşulan əlavə həmmüəlliflər arasında isə Albaniya, Hindistan və Şimali Makedoniya yer alıb. "Qətnamə 2010-cu il 23 fevralda BMT Baş Assambleyasının 64-cü sessiyasında qəbul edildi və 21 mart rəsmi olaraq Beynəlxalq Novruz Günü elan olundu. Sənəddə bildirilir ki, Novruz təxminən 3000 illik tarixə malikdir və Orta Asiya, Yaxın Şərq, Qafqaz, Balkanlar və digər bölgələrdə yaşayan 300 milyondan çox insan tərəfindən qeyd olunur. Buna görə də, Novruzun yalnız bayram kimi deyil, həm də beynəlxalq sülh və mədəni dialoq simvolu kimi tanınması nəzərdə tutulur", - deyə deputat bildirib.

Rizvan Nəbiyev qeyd edib ki, qətnamədə vurğulanan əsas ideyalar arasında mədəniyyətlərarası dialoq və tolerantlıq yer alır. Novruz minilliklər boyu müxtəlif xalqlar tərəfindən qeyd edilən və mədəniyyətləri birləşdirən ənənədir. Bu bayram insanların qarşılıqlı hörmətini, tolerantlığı, mədəni müxtəlifliyin qorunmasını təşviq edir.

Deputat onu da diqqətə çatdırıb ki, BMT sənədində Novruzun sülh mədəniyyətini, həmrəyliyi təşviq edən bir ənənə olduğu vurğulanır: "Baharın başlanğıcı kimi Novruz yeniliyi, barışı, insanlar arasında həmrəyliyi simvolizə edir. Bu ideya UNESCO tərəfindən də dəstəklənir. UNESCO Novruzu bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsi kimi tanıyıb. Novruzun fəlsəfəsi BMT-nin əsas prinsipləri ilə uzlaşır: xalqlar arasında dostluq, mədəni irsin qorunması, dayanıqlı inkişaf və sosial həmrəylik".

Deputat bildirib ki, bu qətnamə Novruzu regional bayramdan çıxararaq qlobal mədəni hadisə səviyyəsinə yüksəldib.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

"NovruzFest II" lənkəranlıları ətrafına topladı

Şəhər icra hakimiyyətinin, regional Mədəniyyət, Təhsil, Gənclər və İdman idarələrinin təşkilatçılığı və tərəfdaşlığı ilə Lənkəranda "NovruzFest II" adlı regional tədbir keçirilib.

Şəhər rəhbərliyinin, hüquq-mühafizə orqanlarının, regional idarələrin, təşkilat, müəssisə və ictimaiyyət nümayəndələrinin iştirak etdikləri festivalın rəsmi hissəsi Dövlət himninin səslənməsi və torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canından keçən şəhidlərimizin xatirələrinin yad olunması ilə başlayıb.

Bayram tonqalını ŞİH-in başçısı Taleh Qaraşov alovlandırıb. Sonra şəhid övladları sülh rəmzi olan göyərçinləri havaya buraxıblar. Festival çərçivəsində milli oyunlar, musiqilər, xalq rəqsləri, müxtəlif idman növləri üzrə idmançıların çıxışları, folklor nümunələri, eləcə də gənclərin hazırladıqları yaradıcı təqdimatlar, Lənkəranda fəaliyyət göstərən sahibkarların istehsal etdikləri məhsullar nümayiş etdirilib. Bunlardan başqa, milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliği, Novruz adət-ənənələrinin yaşadılması və gənclər arasında birlik və həmrəyliyin gücləndirilməsi üçün keçirilən festivalda Lənkəran, Astara, Lerik, Masallı, Yardımlı, Cəlilabaddan olan gənclər, idmançılar, mədəniyyət nümayəndələri tərəfindən Bahar bayramının qədim adət-ənənələrini əks etdirən müxtəlif proqramlar təqdim olunub.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

Nur şəhərində bayram ovqatı

Mingəçevirin Energetiklər yaşayış massivində şəhid A.Niftəliyev adına Mədəniyyət Mərkəzinin qarşısında Novruz bayramına həsr olunmuş el şənliyi keçirilib.

Novruzun atributları olan Dədə Qorqudun, Bahar qızın maraqlı söhbətləri, Kosa və Keçəlin məzhəkəli oyunları, musiqiçilərin təqdim etdiyi mahnı sovqatı, rəngarəng rəqslər, yumurta döyüşləri, uşaqların şən qəhqəhələri iştirakçılarda xoş ovqat yaradıb.

Novruz tonqalını alovlandıran şəhər icra hakimiyyətinin başçısı İlham İsmayılov çıxış edərək Bahar bayramının Mingəçevirdə yüksək ovqatla qeyd olunduğunu diqqətə çatdırıb, Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi, ordumuzun şücaəti ilə böyük Zəfərin qazanılmasından, yurdumuzun bütün bölgələrində Novruzun böyük coşqu ilə qeyd olunduğundan danışıb, tədbir iştirakçılarını, bütün mingəçevirliləri Novruz və müqəddəs Ramazan bayramları münasibətilə təbrik edərək evlərinə bol ruzi və bərəkət, sağlam ömür, xoşbəxtlik arzulayıb.

Lazım QULİYEV,
"Azərbaycan"

Kiçik biznesin böyük qazanc mövsümü

Yaxud ənənələri gəlirlə birləşdirən Novruz bayramı

Novruz sənayesi, adından da göründüyü kimi, Azərbaycanda Bahar bayramı vaxtı fəallaşaraq şirniyyatlardan tutmuş, dekorasiya əşyalarının (səməni, xonça) hazırlanmasına və məxsusi kənd təsərrüfatı məhsullarının (qoz, fındıq, badam, püstə və s.) satışınacan olan sahələri əhatə edir.

Novruz ərəfəsində əhalinin istehlak xərcləri xeyli artır. Bayram süfrələrinin hazırlanması, evlərin bəzədilməsi və yaxın, doğma insanlara hədiyyə etmək ənənələri müxtəlif məhsul və xidmətlərə tələbatı yüksəldir. Xüsusilə quru meyvələr, şirniyyatlar, qoz-fındıq məhsulları, un və digər məmulatlar, həmçinin ət və süd məhsulları, eləcə də bayram atributları və dekorasiya əşyalarına olan tələbat kifayət qədər yüksəlir. Nəticədə pərakəndə ticarət sektoru aktivləşir, daxili bazar canlanır, idxal artır.

Novuz mövsümündə ən çox istehsal olunan və ya bişirilən milli şirniyyatlardır. Şəkərbura, paxlava, badambura, qoğal həm fərdi və kiçik ailə, həm də iri istehsal müəssisələri tərəfindən hazırlanır. Kütləvi istehsal sayəsində bayram öncəsi market və bazarlarda məhsulların çeşidi və miqdarı əhəmiyyətli dərəcədə artır. Çünki Novruz məhsullarının istehsalından sonra növbəti vacib mərhələ onların satışıdır. Bu işdə bayram mövsümü boyunca iri şəhərlər və rayon mərkəzlərindəki bazarlar xüsusi fəallıq göstərir, dükanlar və kiçik mağazalar Novruz "menyu"sinə keçirlər. Son illər onlayn satış platformaları da genişlənib ki, bu da istehsalçılara daha geniş bazara çıxış imkanı yaradır, üstəlik, alıcılara rahatlıq bəxş edir. Xüsusilə kiçik və orta sahibkarlar üçün bu sənaye əlavə məşğulluq və gəlir imkanları deməkdir.

Novruz ərəfəsində və bayram günlərində bazarlarda və küçə ticarətində aktivlik xeyli artır. Bir çox insan Novruz məhsullarının satışı ilə məşğul olaraq əlavə gəlir əldə edir. Bu fəaliyyətlərə evdə hazırlanan şirniyyatların satışı, bayram atributlarının hazırlanması, küçə və yarmarka ticarəti, eləcə də müxtəlif müvəqqəti xidmətlər daxildir. Nəticədə Novruz bayramı qeyri-formal iqtisadi fəaliyyətin genişlənməsinə və yerli iqtisadiyyatın canlanmasına səbəb olur.

Əvvəlki dövrlərdə Novruz məhsulları əsasən iri şəhər və rayon mərkəzləri bazarlarında, evlərdə və kiçik mağazalarda satılırdı. Alıcılar məhsulları birbaşa satıcının özündən alırdılar. Şirniyyatlar, bayram süfrəsi atributları və dekorativ əşyalar daha çox yerli müştərilərə birbaşa təqdim olunurdu. Məhsulların tanıdılması əsasən ağızdan-ağıza, ənənəvi bazar əlaqələri və şəxsi tövsiyələrlə baş verirdi. Onlayn satış və reklam imkanları olmadığından istehsal və satış regional səviyyədə məhdudlaşırdı, turistlər üçün xüsusi paketlər və suvenir məhsulları isə nadir hallarda hazırlanırdı. Amma indi Novruz sənayesi daha innovativ istiqamətlərə yönəlib. Xüsusən onlayn marketlərdə, çatdırılma xidmətlərində, sosial şəbəkələr üzərindən satış həyata keçirən kiçik sahibkarların fəaliyyətində və hədiyyə-suvenir platformalarında fəallıq müşahidə olunur ki, bu da rəqəmsal iqtisadiyyatın inkişafına əlavə təkan verir.

Novruz bayramı zamanı insanlar rayonlara səyahətə çıxaraq, qohumlara baş çəkir, dünyasını dəyişmiş əzizlərinin və doğmalarının məzarlarını ziyarət edirlər. Bəzən də xaricdə yaşayan ailə üzvlərini görmək, yaxud bayramı başqa ölkələrdə keçirmək üçün səfərlər edirlər. Bu da dəmir yolu və avtobus daşımaları, hava nəqliyyatı, taksi və şəhərdaxili nəqliyyat xidmətlərinin aktivləşməsi deməkdir. Bayram süfrəsi üçün məhsulların regionlardan böyük şəhərlərə daşınması isə logistikada əlavə iqtisadi dövriyyə yaradır.

Hotelçilik və restoran sənayesi də bayram günlərində fəallaşır - şəhərlərdə və turizm mərkəzlərində yerləşən hotellər, istirahət mərkəzləri və restoranlar əlavə müştəri axını ilə qarşılaşır. Bu dövrdə qida, xidmət və yerləşdirmə sektoru böyük gəlir əldə edir. Beləliklə, nəqliyyat və turizm sektoru Novruz sənayesinin ayrılmaz hissəsinə çevrilir və həmin günlər iqtisadi fəallığı əhəmiyyətli dərəcədə artırır. Başqa sözlə, Novruz xidmət sektorunda qısamüddətli iqtisadi dinamika yaradır.

Novruz süfrəsi kənd təsərrüfatı məhsulları ilə sıx bağlıdır. Bayram ərəfəsində tərəvəz və göyərti məhsullarına, yumurtaya, süd və süd məhsullarına, eləcə də qoz-fındıq və quru meyvələrə olan tələbat əhəmiyyətli dərəcədə artır. Kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalı sayəsində regionlarda yaşayan fermerlər və kiçik sahibkarlar üçün əlavə gəlir mənbəyi yaranır. Bu isə o deməkdir ki, kənd təsərrüfatı məhsulları Novruz sənayesində əhəmiyyətli rol oynayır, regional iqtisadiyyatın canlanmasına xidmət edir.

Novruz bayramı həm də mədəniyyət iqtisadiyyatının inkişafına töhfə verir. Bayram günləri konsertlər, teatr və folklor proqramları, eləcə də müxtəlif festival və sərgilər təşkil olunur. Bu isə kreativ sənaye, yəni yaradıcılıq, mədəniyyət və intellektual əsaslı məhsul və xidmətlərin təqdimatı ilə məşğul olan insanlar üçün əlavə qazanc mənbəyi yaradır. Beləliklə, Novruz həm iqtisadi, həm sosial, həm də mədəni baxımdan ölkənin həyatında əvəzsiz rol oynayan mövsümi sənaye sahəsi olaraq əhəmiyyətli bir bayramdır.

Züleyxa ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"

> **"Azərbaycan torpağında çox qədim köklərə malik Novruz bayramı ulu əcdadlarımızın indiki nəsillərə müqəddəs ərməğanıdır. Bu əziz bayram uzun əsrlərdən bəri milli təfəkkür tərzimizin ayrılmaz tərkib hissəsi olub, mədəni dəyərlərimizin təşəkkülünə xüsusi töhfə vermişdir. Novruz mərasimlərində xalqımızın nikbin dünyagörüşü, təbiətə sonsuz sevgisi, yüksək əxlaqi meyarları və gələcəklə bağlı ən işıqlı arzuları bütün zənginliyi ilə təcəssümünü tapır".**
>
> **İlham ƏLİYEV,**
> **Azərbaycan Respublikasının Prezidenti**

Novruz - bayramlar bayramı

Baharın gəlişini müjdələyən, təbiətin oyanışından soraq gətirən Novruz yenə ruhumuzu bayram ovqatına kökləyib. Həyatımızın ən xoş xatirələrini yada salanda onların mühüm qisminin məhz Novruz ilə bağlı olduğunu görürük. Bu, təsadüfi deyil: bizi böyüdən, kamilləşdirən, dünyanın rəngarəng mədəniyyətləri içində milli özünəməxsusluq qazandıran məhz milli-mənəvi dəyərlərimizdir və tarixi-etnoqrafik mahiyyəti etibarilə Novruz xalqımızın ən əhəmiyyətli dəyərləri sırasında xüsusi yer tutur.

Bu bayram əsrlərin süzgəcindən keçərək bu günə qədər qorunub saxlanan nadir ənənələrdəndir. O, təkcə təbiətin oyanışını deyil, həm də xalqın dünyagörüşünü, həyat fəlsəfəsini, mənəvi dəyərlərini özündə əks etdirir və hər gelişi ilə bu dəyərlərin həyatımızda nə qədər vacib yer tutduğunu, onların qorunmasının, gələcək nəsillərə ötürülməsinin həyati əhəmiyyətini bizlərə anladır.

Novruz bayramı xalqın kimliyini, tarixini, dünyagörüşünü formalaşdıran əsas sütunlardandır. O, tarixin sınaqlarından süzülüb gəlir, mədəni yaddaşımızı qoruyub saxlayır. Dil, din, adət-ənənələr, milli bayramlar, ədəbiyyat, incəsənət və s. kimi elementlər bu dəyərlərin əsas komponentləridir. Onlar yalnız keçmişin mirası deyil, həm də bu günün və gələcəyin ideoloji və mənəvi istiqamətvericisidir.

Novruz bayramı və digər milli-mənəvi dəyərlərimiz cəmiyyət daxilində birliyi, həmrəyliyi daha da gücləndirir. Bu dəyərlər ətrafında birləşən insanlar ortaq kimlik hissi formalaşdırır ki, o da sosial sabitliyin və davamlı inkişafın əsasını qoyur. Qloballaşma və sürətli texnoloji inkişaf dövründə milli dəyərlərin qorunması xüsusilə əhəmiyyət daşıyır. Çünki bu proseslər bəzən mədəni assimilyasiya riskini artırır və xalqların özünəməxsus xüsusiyyətlərinin zəifləməsinə səbəb ola bilir.

Artıq altıncı ildir ki, Novruzu insanlarımız böyük sevinc və yüksək ovqatla qarşılayırlar. Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda bayram tonqalları çatılır. Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin ordumuzun gücü ilə işğaldan azad etdiyi əzəli-əbədi torpaqlarımızda Novruz sevinci yaşanır. Düşmənin dağıdıb viran qoyduğu, bu gün isə bərpa olunan və yenidən qurulan yurd yerlərimiz növbəti cəlalını yaşayır. Novruz evlərdə, ailələrdə bir başqa büsatla, yüksək ovqatla qeyd edilir.

Novruzun yüksək səviyyədə keçirilməsi Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır

Milli-mənəvi dəyərlərin qorunması, inkişaf etdirilməsi liderlərin xalq qarşısındakı ən böyük xidmətlərindəndir. Bu cəhətdən Ümummilli Lider Heydər Əliyevin strateji inkişaf kursunu əzmlə davam etdirərək dövlətimizi tarixinin ən qüdrətli mərhələsinə yetirmiş Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin milli dəyərlərimizə münasibətilə hər zaman qürur duyuruq.

Dünyanın hər yerində liderlər yalnız siyasi idarəetməni həyata keçirən dövlət adamları deyil, eyni zamanda xalqın ideoloji və mənəvi istiqamətini müəyyən edən əsas şəxsiyyətlərdir. Onların çıxışları, qərarları, təşəbbüsləri milli dəyərlərin cəmiyyətdə necə qəbul olunmasına və yaşadılmasına birbaşa təsir göstərir. Bu cəhətdən Ulu Öndər Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının milli-mənəvi dəyərlərini xalqın varlığının əsas elementi kimi qiymətləndirirdi. Böyük dövlət adamı hər zaman vurğulayırdı ki, müstəqil dövlət quruculuğu yalnız iqtisadi və siyasi güclə deyil, eyni zamanda milli kimliyin qorunması ilə mümkündür. Ulu Öndərin rəhbərliyi dövründə Azərbaycan dilinin inkişafı, adət-ənənələrimizin, inanclarımızın yaşadılması, mədəni irsin qorunması istiqamətində mühüm tarixi addımlar atılmışdır. Heydər Əliyev milli-mənəvi dəyərlərin təbliğini dövlət siyasətinin ayrılmaz hissəsinə çevirmişdi. Novruz bayramı kimi qədim ənənələrimizin dövlət səviyyəsində ən yüksək şəkildə qeyd olunmasına şərait yaratmış, milli-mədəni irsin qorunmasına böyük diqqət yetirmişdir. Bu yanaşma xalqın öz köklərinə bağlılığını daha da gücləndirmişdir. "Böyük mənəvi gücə malik olan Novruz bayramı ulu əcdadlarımızın bizə verdiyi ən gözəl yadigar olub, Azərbaycan xalqının milli ruhunu və yaddaşını, onun daxili aləmini bütün zənginliyi ilə yaşadır. Təbiətin oyanışının, varlığın yenidən canlanmasının müjdəsini verən Novruz bayramı ən qədim zamanlardan bəri həyat və məişətimizə daxil olmuş, insanlara aydın və işıqlı sabaha, xoşbəxt gələcəyə inam duyğusu bəxş etmişdir", - deyən Ulu Öndər bu bayramı milli ruhumuzu yaşadan, xalqın genetik yaddaşını qoruyan əsas amil kimi dəyərləndirmiş və onu əbədiləşdirmişdir. Bu, əslində Ümummilli Lider tərəfindən atılan möhtəşəm bir addım idi.

Bu bayram müəyyən dövrlərdə təzyiqlərə məruz qalmışdır. Əvvəlcə imperiya ideoloqları müxtəlif yollarla Novruzu milli yaddaşımızdan silib ilhaq etdikləri ərazilərdə yeni bayramları dəbə gətirməklə onu gözdən salmağa, xalq içərisində unutdurmağa böyük cidd-cəhd göstərmişlər. Novruzun milli bayram kimi keçirilməsinə böyük qadağalar qoyulmuş, o, dini bayram hesab edilərək sovet dövləti tərəfindən yaddaşlardan silinməyə çalışılmışdır. Amma nə yaxşı ki, ötən əsrin 60-cı illərinin sonlarında ölkədə milli özünüdərkə böyük qayıdış başladığı zaman bu qadağalar da tədricən səngimişdir.

Novruz bayramı ilk dəfə olaraq məhz Ulu Öndərin xeyir-duası ilə qeyd olunmuşdur. Ümumxalq bayramının yüksək səviyyədə keçirilməsi Azərbaycan xalqının milli ruhunu yüksəltmiş, milli irsə, tarixə böyük məhəbbət yaratmışdır. Novruz adət-ənənələri o dövrdə çəkilmiş filmlərdə də özünə yer tapmışdır. Hər dəfə "Dəli Kür" filminə baxarkən Novruzun necə təbliğ olunduğunu əyani şəkildə görürük. Məhz müdrik rəhbərin qayğısı ilə həmin illərdə qorunub saxlanılan milli-mənəvi dəyərlər sonralar Azərbaycan xalqının dövlət müstəqilliyinin bərpasında müstəsna rol oynamışdır.

Heydər Əliyevin milli-mənəvi dəyərlərə münasibəti, onların qorunması, inkişaf etdirilməsi və gələcək nəsillərə ötürülməsi üzərində qurulmuşdur. Bu siyasət bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın ictimai və mədəni həyatında öz əhəmiyyətini qoruyur, milli kimliyimizin əsas dayaqlarından biri kimi çıxış edir.

Azərbaycan Prezidentinin siyasi iradəsi, müəyyən etdiyi effektiv siyasət, qarşıya qoyduğu vəzifələrlə mədəni irsin mühafizəsi, milli bayramlarımızın təşviqi, ana dilimizin inkişafı, təhsildə milli dəyərlərin aşılanması, gənc nəslin bu dəyərlər ruhunda yetişdirilməsi üçün müxtəlif proqram və layihələr həyata keçirilir.

Şəxsi nümunə

Liderlərin yaratdıqları şəxsi nümunələr də cəmiyyətin öz dəyərlərinə düzgün münasibətinin formalaşmasında mühüm rol oynayır. Əgər rəhbər şəxs milli dəyərlərə hörmətlə yanaşır, onları öz fəaliyyətində və çıxışlarında dönə-dönə vurğulayırsa, bu, cəmiyyət üçün bir model rolunu oynayır. İnsanlar bu davranışı təkrarlayır, nəticədə milli-mənəvi dəyərlər daha geniş şəkildə qorunaraq yaşadılır.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin formalaşdırdığı müstəqil dövlətçilik ənənələrini uğurla davam etdirən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev bu sahədə də xalqımızın hər bir təmsilçisi üçün parlaq örnəkdir. Dövlətimizin rəhbərinin Novruz bayramı mərasimlərində şəxsən iştirakı, bayram ərəfəsində xalqımıza ünvanladığı təbriklər, Novruz atributlarına münasibəti insanlarımız üçün, xüsusilə gənc nəslin təmsilçiləri üçün mükəmməl nümunə yaradır, onlarda dəyərlərimizə sevgini gücləndirir.

Prezident İlham Əliyev ulularımızdan miras qalmış Novruz bayramı kimi dəyərlərimizə sayğılı münasibətilə həm də müasirliklə ənənələr arasında vəhdəti təmin edir. Hər birimizə öyrədir ki, milli dəyərlərin qorunması inkişafdan geri qalmaq demək deyil. Əksinə, bu dəyərlər müasir yanaşmalarla inteqrasiya olunaraq daha dayanıqlı və aktual hala gətirilə bilər. Bu balansın düzgün qurulması isə yalnız uzaqgörən və strateji düşüncə ilə mümkündür. Prezident İlham Əliyev çıxışlarında dəfələrlə bildirir ki, bu böyük el bayramı təbiətə məhəbbətin, ruhi paklıq və gözəlliyin, mərhəmət və xeyirxahlığın yüksək təntənəsidir. Ali ümumbəşəri dəyərlərin daşıyıcısı olduğu üçün o, dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında layiqli yer tutur. Azərbaycan Prezdentinin Novruz bayramı münasibətilə xalqa təbrikində oxuyuruq: "Novruz ənənələrini yad təsirlərdən qoruyaraq zamanın sınaqlarından uğurla çıxarması və dövrümüzədək yaşatması Azərbaycan xalqının öz şərəfli tarixi qarşısında xidmətlərindəndir. Ali bəşəri keyfiyyətlər və dərin mənəviyyat xəzinəsi olaraq dünya mədəni irsinin qiymətli nümunələri sırasında yer alan Novruz bayramı bu gün də Vətənimizin hər bir guşəsində yüzillərin yaddaşında iz qoymuş adətlərə uyğun el şənlikləri ilə qarşılanır".

Novruz dəyərlərinin təbliğində Heydər Əliyev Fondunun rolu

Bunun mükəmməl bir nümunəsi son illər beynəlxalq arenada milli-mənəvi dəyərlərimizin təbliği istiqamətində görülən mühüm işlərdir. Bu, həm milli identikliyin möhkəmlənməsinə, həm də mədəniyyət diplomatiyası vasitəsilə ölkənin mədəni nüfuzunun artmasına xidmət edir.

Novruz bayramı və digər milli-mənəvi dəyərlərimizin, ayrı-ayrı mədəni incilərimizin dünyada tanıdılmasında, beynəlxalq ictimaiyyətin Azərbaycan xalqını bu incilər işığında görüb yenidən kəşf etməsində ölkəmizin Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri Mehriban xanım Əliyevanın müstəsna xidmətləri var. Mehriban xanımın irəli sürdüyü humanitar təşəbbüslər, onun rəhbərliyi ilə həyata keçirilən layihələr ölkəmizin zəngin mədəni irsinin həm qorunmasına, həm beynəlxalq səviyyədə tanıdılmasına böyük töhfə verməkdədir.

Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu bu sahədə xüsusi rol oynayır. Fond tərəfindən həyata keçirilən layihələr çərçivəsində Azərbaycanın tarixi abidələrinin bərpası, milli musiqisinin və incəsənətinin inkişafı, eləcə də mədəni irsin gələcək nəsillərə çatdırılması istiqamətində geniş işlər görülür.

UNESCO-nun Qeyri-maddi mədəni irsin qorunması üzrə Hökumətlərarası Komitəsinin 2009-cu il 28 sentyabr - 2 oktyabr tarixlərində keçirilmiş dördüncü sessiyası zamanı Novruzun çoxmillətli nominasiya kimi UNESCO-nun Bəşəriyyətin qeyri-maddi mədəni irsi üzrə Reprezentativ siyahısına daxil edilməsi də Mehriban xanımın tariximizdəki mühüm xidmətlərindəndir.

Beynəlxalq səviyyədə Novruz dəyərinin belə yüksək qiymətləndirilməsi bu bayramın ümumbəşəri əhəmiyyətini təsdiqləyir, Novruzun yalnız milli deyil, həm də qlobal dəyər daşıyan mədəni fenomen olduğunu göstərir.

Elmi araşdırmalar mənbəyi

Novruz ruhu bu gün ərazi bütövlüyünü, suverenliyini təmin etmiş, keçmişin ağrı-acılarından, iztirablarından qurtulmuş, özünün mükəmməl sülh gündəliyi ilə Cənubi Qafqazda əmin-amanlığın, dayanıqlı inkişafın əsas təminatçısı missiyasını üzərinə götürmüş, ali hədəflərinə doğru addım-addım irəliləyən dövlətimizin yenilənmə və inkişaf ruhuna, gələcəklə bağlı strateji məqsədlərinə, arzu və ümidlərinə çox uyğun gəlir.

Novruzun mahiyyətində də yenilənmə, təmizlənmə və harmoniya ideyaları dayanır. Qədim inanclara görə, baharın gəlişi ilə birlikdə təbiət canlanır, həyat yenidən başlayır. Bu proses insan həyatına da simvolik şəkildə tətbiq olunur - insanlar köhnə ilin çətinliklərini arxada qoyaraq yeni ilə ümid və inamla qədəm qoyurlar. Bu baxımdan Novruz, sadəcə, mövsümi dəyişiklik deyil, mənəvi yenilənmə mərasimidir.

Azərbaycan xalqı üçün Novruz həm də ailə dəyərlərinin, birlik və paylaşmanın təcəssümüdür. Bayram günlərində insanlar bir araya gəlir, süfrələr açılır, qohumlar və dostlar ziyarət olunur. Küsülülərin barışması, ehtiyacı olanlara yardım edilməsi kimi ənənələr bu bayramın humanist mahiyyətini parlaq şəkildə ön plana çıxarır. Bu xüsusiyyətlər Novruzu yalnız mədəni deyil, həm də sosial baxımdan əhəmiyyətli edən amillərdəndir.

Novruz bayramı Azərbaycanda folklorşünaslıq, etnoqrafiya və fəlsəfə sahəsində ən çox tədqiq olunan mövzulardan biridir. Bu sahədə fundamental araşdırmalar aparmış əsas tədqiqatçılardan biri Məmmədhüseyn Təhmasib idi. O, Novruzun mifoloji köklərini və folklorla bağlılığını sistemli şəkildə araşdıran ilk alimlərdəndir. M.Təhmasib bayramın tərkibindəki oyun və tamaşaların (məsələn, "Kosa-kosa") qədim ritual köklərini üzə çıxarıb. Azərbaycan mifologiyasının görkəmli tədqiqatçısı olan Mirəli Seyidov Novruzu "Yaz bayramı" kontekstində araşdırıb. Onun tədqiqatlarında bayramın dörd ünsür (su, od, yel, torpaq) ilə bağlılığı və türk xalqlarının ortaq mədəniyyətindəki yeri xüsusi qeyd olunur.

Mərhum professor Azad Nəbiyev isə Novruzu mərasim folkloru kimi geniş şəkildə tədqiq edib. O bu bayramın kənd təsərrüfatı təqvimi ilə əlaqəsini, eləcə də Novruz dastanlarını və nəğmələrini toplamaqla bu sahədə zəngin baza yaradıb. Folklorşünas alim Kamran Əliyev Novruz bayramının fəlsəfi və bədii strukturunu, onun ədəbi əsərlərdəki inikasını araşdırıb. Onun həmkarı Ağaverdi Xəlil müasir dövrdə Novruzun ritual-mifoloji strukturunu və onun türk xalqları arasındakı müqayisəli təhlilini aparan aparıcı mütəxəssislərdəndir.

Alimlər Novruzu, əsasən, bir neçə istiqamətdən araşdırırlar: təqvim və astronomiya, gecə ilə gündüzün bərabərləşməsi və yeni ilin başlanğıcı. "Dirilmə" və "təzələnmə" simvolikasının qədim inanclarla əlaqəsi. Süfrə mədəniyyəti ("yeddi sin"), çərşənbə adətləri və müxtəlif bölgələrdəki fərqli ayinlər. Klassik və müasir poeziyada Novruz mövzusunun işlənməsi (məsələn, Nizami Gəncəvi, Şəhriyar və b.).

Azərbaycanın görkəmli yazıçısı, filologiya elmləri doktoru, professor Əzizə Cəfərzadə Novruz bayramının mahiyyətini, adət-ənənələrini və tarixi köklərini dərindən araşdıran mühüm tədqiqatçılardan biridir. O, Novruzu, sadəcə, bir bayram deyil, xalqın mənəviyyatı, məişəti və tarixi ilə sıx bağlı olan mürəkkəb bir sistem kimi tədqiq etmişdir. Professor Bakı Dövlət Universitetinin Folklor kafedrasının müdiri olduğu dövrlərdə Novruz çərşənbələri (xüsusilə Su çərşənbəsi), bayram ayinləri və bayatılar üzərində geniş tədqiqat işləri aparmışdır. "Novruz gəlir" məqaləsində onun bayramın milli kimliyimizdəki rolu və yad təsirlərdən qorunmasının vacibliyi vurğulanır. Yazıçının bədii əsərlərində - "Bakı-1501", "Aləmdə səsim var mənim", "Anamın nağılları" və s. romanlarında Novruz adətləri, səməni bitirmə, yumurta döyüşdürmə və ilaxır çərşənbələr böyük ustalıqla təsvir edilmişdir. Əzizə Cəfərzadə Novruzu Azərbaycan xalqının "yenidən doğuluş və ümid bayramı" kimi xarakterizə edərək, onu etnoqrafik və ədəbi baxımdan zənginləşdirmişdir.

Bütün bunlar göstərir ki, Novruz bayramı milli kimliyin qorunmasında çox mühüm rol oynayır. Qloballaşma dövründə belə bu bayramın geniş şəkildə qeyd olunması Azərbaycan xalqının öz köklərinə bağlılığını nümayiş etdirir. Bu ənənələr milli-mənəvi dəyərlərin davamlılığını təmin edir.

Nəticə etibarilə Novruz bayramı Azərbaycan xalqının milli-mənəvi dəyərlərinin canlı ifadəsidir. O, keçmişlə bu günü birləşdirən, insanları bir araya gətirən və cəmiyyətin mənəvi əsaslarını möhkəmləndirən mühüm bir mədəni mirasdır. Novruzun yaşadılması və gələcək nəsillərə ötürülməsi isə bu dəyərlərin davamlılığının təmin olunması baxımından xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Novruzu da, digər milli-mənəvi dəyərlərimizi də yaşadaraq əsrlərdən-əsrlərə ötürmək hər bir dünya azərbaycanlısının mənəvi borcudur. Xalq olaraq biz o dəyərlərdə yaşayırıq.

İradə ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"

Dirçələn Qarabağ

Azərbaycan xalqının ən qədim və sevilən bayramlarından biri olan Novruz hər il ölkəmizdə yüksək əhvali-ruhiyyə ilə qeyd olunur. Bu bayram yalnız təbiətin oyanışını deyil, həm də milli birlik, həmrəylik və mənəvi dəyərlərin təntənəsini özündə əks etdirir. Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın Xocavənd rayonunun Xanoba kəndində fərdi evlərin və infrastrukturun bərpası sahəsində görülən işlərlə tanış olmaları, bu kəndə qayıdan sakinlərlə görüşləri və dövlət başçısının Novruz tonqalını alovlandırması xüsusi rəmzi məna daşıyır.

Milli Məclisin deputatı Vüqar Rəhimzadə "Azərbaycan" qəzetinə açıqlamasında bildirib ki, artıq altıncı ildir bayramları, əlamətdar günləri fərqli ovqatda, böyük ruh yüksəkliyi ilə qeyd edirik. 44 günlük İkinci Qarabağ müharibəsindəki tarixi Zəfərimiz 30 ildə hər bayram günlərində dilədiyimiz arzuları reallığa çevirib. "Otuz ildə xalqımız bu arzu ilə yaşayırdı ki, torpaqlarımız işğaldan azad edilsin, soydaşlarımız doğma yurdlarına qayıtsın, bu ərazilərdə yeni həyat başlasın. Bu arzular artıq gerçəklikdir. Prezident İlham Əliyev sakinlərlə görüşündə də qeyd etdi ki, biz milli qürurumuzu, ədaləti, ərazi bütövlüyümüzü bərpa etmişik, düşməni torpaqlarımızdan qovmuşuq. Dövlət başçısının qeyd etdiyi kimi, demək olar ki, hər ay, bəlkə də hər həftə keçmiş məcburi köçkünlər "Böyük qayıdış" proqramı çərçivəsində öz doğma diyarlarına qayıdırlar.

Prezident İlham Əliyevin və birinci xanım Mehriban Əliyevanın mütəmadi olaraq işğaldan azad olunmuş torpaqlara səfərlər etdiyini diqqətə çatdıran deputat deyib ki, bu səfərlərin hər biri görülən işlərin təqdimatıdır. Bu ərazilərin müasir dövrün tələbləri əsasında yenidən qurulması və bərpası üçün bütün zəruri addımlar atılır. Həmçinin şəhər və kəndlər baş planlar əsasında bərpa edilir. "Ağıllı şəhər" və "ağıllı kənd" layihələrinin uğurlu icrası şəhər və kəndlərimizin müasir simasında özünün aydın ifadəsini tapır.

V.Rəhimzadə qeyd edib ki, tarixi zəfərimizin yaratdığı reallıqlar əsasında işğaldan azad edilmiş ərazilərdə genişmiqyaslı bərpa-quruculuq işlərinin aparılması, "Böyük qayıdış" proqramına uyğun olaraq soydaşlarımızın mərhələli şəkildə doğma yurdlarına qayıdışı dövlətimizin gücünün göstəricisidir: "Azad edilmiş ərazilərdə görülən işlər bu torpaqların əsl sahibinin Azərbaycan xalqı olduğunu təsdiqləməklə yanaşı, böyük qurucu xalq olduğumuzu da nümayiş etdirir. Bu torpaqların sahibi olaraq Azərbaycan bütün işləri öz daxili imkanları hesabına həyata keçirir. Böyük qayıdışla bağlı qəbul edilən dövlət proqramına uyğun ilk olaraq vacib sosial obyektlərin açılması göstərir ki, Azərbaycan xalqı öz soykökünə və doğma torpaqlarına bağlıdır".

Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad edilmiş ərazilərimizdə altı ildir Novruz tonqalını alovlandırdığını deyən deputat əlavə edib ki, bu, həmin torpaqlarda həyatın yenidən canlanmasının, quruculuq və bərpa proseslərinin davamlı xarakter aldığının göstəricisidir. Bu gün Xocavənd rayonunun Xanoba kəndinin timsalında yeniləşən Azərbaycanı, bərpa olunan Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru görürük. "Bir neçə gün əvvəl ilkin mərhələdə kəndə 25 ailə - 114 nəfər qayıdıb. Oktyabradək daha 107 ailənin köçürülməsi planlaşdırılır. Ümumilikdə ötən ilin oktyabrından Xocavənd rayonunun 6 yaşayış məntəqəsinə 1818 nəfər - 441 ailə qayıdıb. Dövlət başçısının Xanoba kəndində sakinlərlə görüşdə qeyd etdiyi kimi, şanlı Zəfərimiz artıq neçə ildir bizim qürur mənbəyimizdir", - deyə deputat bildirib.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Xocalı rayonuna növbəti köç:
Xanabad kəndinə 89 nəfər köçürülüb

Xocalının Xanabad kəndinə növbəti köç həyata keçirilib. Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidmətinin ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, bu mərhələdə Xocalı rayonunun Xanabad kəndinə 89 nəfərdən ibarət 12 ailə qayıdıb.

Xanabad kəndində sakinlərə yeni evlərinin açarlarını təqdim edən Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsinin müavini Səbuhi Qəhrəmanov onları təbrik edib, doğma torpaqlarda xoşbəxt və firavan həyat arzulayıb.

S.Qəhrəmanov bildirib ki, azad edilmiş ərazilərə mərhələli şəkildə köç prosesi uğurla davam etdirilir. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə genişmiqyaslı bərpa və yenidənqurma işləri aparılır, müasir infrastruktur yaradılır, əhalinin rahat və təhlükəsiz yaşayışı üçün hər cür şərait təmin olunur.

CƏMİL ƏLİYEV - 80

Amalı elmə, insan sağlamlığına və cəmiyyətə xidmətdir

XX əsr xalqımızın tarixində yalnız mühüm siyasi və ictimai dəyişikliklərlə deyil, həm də elmi-intellektual yüksəlişlə yadda qalmışdır. Məhz həmin dövr Azərbaycanda müxtəlif elm sahələri sürətlə inkişaf etmiş, cəmiyyətin tərəqqisini təmin edən nüfuzlu alimlər nəsli yetişmişdir.

Belə bir yüksəliş Azərbaycan tibb elmindən də yan keçməmişdir. Ötən əsrin 70-80-ci illərində Azərbaycan onkologiya məktəbinin formalaşmasında və sonrakı inkişafında mühüm rol oynamış alimlər nəslinin parlaq nümayəndələrindən biri də Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin Xüsusi Tibb Xidmətinin rəisi, Azərbaycan Respublikası Səhiyyə Nazirliyinin Milli Onkologiya Mərkəzinin baş direktoru, akademik, tibb elmləri doktoru, professor, Əməkdar elm xadimi Cəmil Əziz oğlu Əliyevdir.

Uzun illərdən bəri tanıdığım alim

Cəmil Əliyev Azərbaycan Dövlət Tibb İnstitutunun 1968-ci il məzunlarındandır. Ali təhsilini başa vurub həkim kimi fəaliyyətə başladıqdan sonra bir müddət o, Əziz Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutunun Onkologiya kafedrasında baş laborant kimi çalışmışdır. O illər həmin kafedraya Azərbaycanın tanınmış onkoloqlarından olan professor Arif Abbasov rəhbərlik edirdi. Cəmil Əliyev öz elmi fəaliyyətinin ilk addımlarını məhz onun rəhbərliyi altında atmışdır.

Bizim dostluğumuz da elə həmin illərdə başladı. O vaxt mən Bakı Şəhər Kliniki Onkologiya Xəstəxanasının Cərrahiyyə şöbəsinə rəhbərlik edirdim. Elmi fəaliyyətim və peşəkar planlarımla bağlı tez-tez professor Arif Abbasovun yanına məsləhət almağa gəlirdim. Elə Cəmil müəllimlə tanışlığımız da ustadımız Arif Abbasovun ətrafında formalaşan münbit elmi mühitdə baş tutdu. Professor qəfil vəfatı ilə hamımızı sarsıtsa da, yaratdığı elmi mühit, davamçıları arasında qurduğu qırılmaz münasibətlər zaman keçsə də, davam etdi.

Onda Cəmil Əliyev "Alt dodağın dərisinin və ağız boşluğunun selikli qişasının xərçənginin diaqnostika və müalicəsi" mövzusunda namizədlik dissertasiyası üzərində çalışırdı. Görüşlərimiz zamanı tez-tez elmi mövzularımız barədə fikir mübadiləsi aparırdıq. Bu müzakirələr hər ikimiz üçün faydalı olurdu.

1973-cü ildə Cəmil Əliyev 25 yaşında namizədlik dissertasiyasını vaxtından əvvəl uğurla müdafiə edərək tibb elmləri namizədi elmi dərəcəsini aldı. Bundan sonra isə elmi fəaliyyətini daha da inkişaf etdirmək məqsədilə Moskvaya - SSRİ Tibb Elmləri Akademiyasının Ümumittifaq Onkoloji Elmi Mərkəzinin doktoranturasına qəbul olunmaq qərarı verdi.

Moskva xatirələri

Cəmil müəllim təhsilini Moskvada davam etdirməyə başlayanda artıq mən də həmin Elmi Mərkəzin aspiranturasına qəbul olunmuşdum. Beləliklə, Cəmil Əliyevlə Bakıdan başlayan ünsiyyətimiz Moskvada da davam etdi. 1974-1978-ci illərdə eyni elmi mərkəzdə bərabər çalışmağımız hər ikimiz üçün həm faydalı, həm də xoş bir mərhələ oldu.

Cəmil Əliyev doktorluq dissertasiyası üçün "Dərinin melanoması və xərçəngi zamanı plastik cərrahiyyə əməliyyatları" mövzusunu seçmişdi. Onun elmi rəhbərləri bu sahə üzrə SSRİ miqyasında tanınmış alimlər - akademiklər N.N.Bloxin və N.N.Trapeznikov idi. Belə nüfuzlu alimlərin rəhbərliyi altında aparılan tədqiqatlar Cəmil müəllimin alim kimi formalaşmasına əhəmiyyətli təsir göstərirdi.

Biz Ümumittifaq Onkoloji Elmi Mərkəzin yataqxanasında ailələrimizlə birgə yaşayırdıq. Hər birimizin ailəsində 2 körpə böyüyürdü. Yaşadığımız yataqxana ilə iş yerimiz arasında uzun bir yol vardı. Yataqxana şəhərin kənarında yerləşirdi və ora nəqliyyat vasitəsi demək olar ki, işləmirdi. Bu səbəbdən hər gün həmin məsafəni piyada qət etməli olurduq. Belə çətin, eyni zamanda maraqlı günlərdə onun nikbinliyi və zarafatcıl təbiəti yolumuzu qısaldırdı. Cəmil müəllimin yerində olan incə yumoru, şən ruhu bir çox çətinlikləri sanki görünməz edirdi.

Xarakterinə uyğun olaraq Cəmil Əliyev heç vaxt asan yol axtarmağa, hansısa vasitələrlə işi yüngülləşdirməyə çalışmır, nəticələrin maksimumuna can atırdı. Qarşısına çıxan çətinliklər onu qorxutmur, əksinə, daha qətiyyətli edirdi.

Ailə ocağından gələn dəyərlər

Cəmil Əliyevin gənc yaşlarında özündə bu qədər möhkəm xarakter formalaşdırması, dözümlülüyü və iradəsi ilə yanaşı, sadəliyi, səmimiyyəti və təvazökarlığı insanı heyran edirdi. Bu keyfiyyətlərin təsadüfi olmadığı dərhal sezilirdi. Onların kökü daha dərində - ailə tərbiyəsində və mənəvi mühitdə idi. Cəmil müəllimi böyüdən, ona həyat yolu göstərən ailənin daşıdığı əxlaqi dəyərlər şəxsiyyətində aydın hiss olunurdu. Onun ailəsini və doğmalarını yaxından tanıyan biri kimi əminliklə deyə bilərəm ki, Cəmil Əliyevin bir ziyalıya və alimə xas ən gözəl xüsusiyyətlərinin qaynağı məhz həmin sağlam mənəvi mühitdən gəlir. O, Azərbaycanın görkəmli ictimai-siyasi xadimlərindən biri, səhiyyə sisteminin və tibb elminin inkişafında böyük xidmətləri olan, yüksək mənəvi keyfiyyətləri ilə seçilən Əməkdar həkim Əziz Əliyevin və əsl Azərbaycan xanımına xas xüsusiyyətlərə malik Leyli xanımın ailəsində böyüyüb boya-başa çatmışdı. Belə bir ailə ocağında yetişən övladların hər biri sonradan öz sahələrində yüksək nüfuz qazanaraq respublikamızın qürur mənbəyinə çevrildilər.

Cəmil müəllimin qardaşı tanınmış terapevt-alim, professor Tamerlan Əliyevdir. Bacılarından biri dünyaşöhrətli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyeva, digəri isə Azərbaycanın ilk peşəkar rabitə mütəxəssislərindən olan Əməkdar rabitəçi Dilbər xanım Əliyevadır. Həmçinin görkəmli oftalmoloq-alim Ləzifə xanım Əliyeva və Əməkdar incəsənət xadimi, tanınmış musiqiçi Gülarə xanım Əliyeva da bu ziyalı ailəsinin cəmiyyətimizə bəxş etdiyi dəyərli şəxsiyyətlərdəndir. Onların hər biri ailədən aldıqları tərbiyə, mənəvi işıq və fitri istedadları sayəsində öz sahələrində yüksək peşəkarlıq zirvəsinə yüksəlmiş, Azərbaycanın ziyalı mühitində dərin izlər qoymuşlar. Belə bir mühitdə yetişən Cəmil Əliyevin də mənəvi saflığı, əməksevərliyi və elmə bağlılığı məhz həmin ailə ocağının verdiyi dəyərlərdən qaynaqlanır.

Cəmil müəllim gərgin iş qrafikinə, elmi fəaliyyətin çoxluğuna və üstəlik, ailə qayğılarına baxmayaraq, tez-tez keçmiş SSRİ-nin müxtəlif şəhərlərinə səfərlər edir, tədqiqatları üçün zəngin materiallar toplayırdı. Xüsusilə Tacikistan həmin dövrdə dəri xərçənginə daha çox rast gəlinən bölgələrdən biri sayıldığından, o, elmi ezamiyyətlərinin bir hissəsini məhz bu respublikaya həsr etmiş və dissertasiya materiallarının əhəmiyyətli qismini oradan toplamışdır.

Onu ən çox ruhlandıran isə əldə etdiyi elmi nəticələr idi. Həftələrlə uzaq bölgələrdə qalmaq, müxtəlif yerlərdə xəstələrlə işləmək və faktiki material toplamaq kimi çətinliklərə baxmayaraq, bu işin verdiyi mənəvi məmnunluq bütün yorğunluğunu unutdururdu. Cəmil həkim tez-tez deyirdi ki, araşdırmalar zamanı tapdığı yeni nəticələr və elmi kəşflər bütün əziyyətləri götürür. Hələ gənclik illərindən o, həyat və fəaliyyətinin mənasını zəhmətdə, cəmiyyət üçün faydalı olmaqda görürdü.

Nadir tədqiqatçı

Cəmil Əliyev elmi axtarışlarını praktiki fəaliyyətlə uğurla uzlaşdırmağı bacaran nadir alimlərdəndir. O, aktiv tədqiqat fəaliyyəti ilə yanaşı, cərrahi praktikadan da ayrılmır, mütəmadi olaraq əməliyyatlar apararaq peşəkar bacarıqlarını daha da təkmilləşdirirdi. Bu sahədə qazandığı təcrübə onun elmi baxışlarının da zənginləşməsinə mühüm təsir göstərirdi.

Podolsk Mərkəzi Xəstəxanası Ümumittifaq Onkoloji Elmi Mərkəzinin əsas kliniki bazalarından sayılırdı. Həmin xəstəxanada cərrahiyyənin müxtəlif istiqamətləri üzrə əməliyyatlar aparılır, onkologiya sahəsində praktik müdaxilələrin böyük hissəsi orada həyata keçirilirdi. Xəstələrlə bağlı hər səhər keçirilən müzakirələr isə bizim üçün əsl məktəb idi. Həmin "beşdəqiqəlik" adlanan toplantılar hər birimizin peşəkar inkişafına böyük töhfə verirdi. Qısa sürməsinə baxmayaraq, bu müzakirələrdən hər dəfə yeni bilik və təcrübə qazanaraq ayrılırdıq. Buna görə də çalışırdıq ki, heç birini qaçırmayaq.

Cəmil Əliyevin peşəkar cərrah kimi formalaşmasında Podolsk Mərkəzi Xəstəxanasında keçən həmin illərin rolu danılmazdır. Bu gün də o günləri xatırlayanda həmin xəstəxananı, orada çalışan həmkarlarımızı, bilik və təcrübələrini səxavətlə paylaşan həkimləri böyük hörmətlə, minnətdarlıqla yad edirik.

O dövr Moskvanın müxtəlif ali məktəblərdə təhsil alan və elmi fəaliyyət göstərən azərbaycanlı gənclərin sayı getdikcə artırdı. Bu artımın əsas səbəblərindən biri Ulu Öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə hər il minlərlə azərbaycanlı gəncin keçmiş ittifaqın aparıcı ali məktəblərinə göndərilməsi idi. Tibb sahəsində də çoxsaylı həmvətənimiz vardı. Biz - Moskvada yaşayıb çalışan azərbaycanlı gənclər tez-tez görüşür, bir-birimizin uğurlarına sevinir, problemlərimizdə dəstək olmağa çalışırdıq. Hər kəs digərinin sevincini öz sevinci kimi qəbul edir, çətinliklərdə isə bir-birinin yanında olmağa can atırdı. Azərbaycanlı olmaq bizim üçün həm qürur, həm də məsuliyyət idi. Davranışımızla, bilik səviyyəmizlə və insanlara münasibətimizlə xalqımız haqqında yüksək fikir formalaşdırmağa çalışırdıq.

Fəxr etdiyimiz soydaşımız

Hələ o illər Cəmil Əliyevin nə qədər vətənpərvər və milli-mənəvi dəyərlərə bağlı bir insan olduğu açıq hiss olunurdu. Sadəliyi, təvazökarlığı, səmimi münasibəti ilə o, ətrafındakı hər kəsin rəğbətini qazanmışdı.

Cəmil Əliyevin doktorluq dissertasiyasının müzakirələri indiyə kimi yadımdadır. Həmin müzakirələrdə biz - azərbaycanlı dostları daim onun yanında olur, uğurlarını ürəkdən bölüşürdük. SSRİ-nin tanınmış akademiklərinin və Ümumittifaq Onkoloji Elmi Mərkəzinin nüfuzlu alimlərinin onun elmi nəticələrini yüksək qiymətləndirməsi bizdə böyük qürur hissi doğururdu. Bir tərəfdən, onkologiya elminin inkişafına yeni töhfələrin verildiyini görürdük, digər tərəfdən, bu yeniliklərin müəllifinin öz soydaşımız olması ilə fəxr edirdik.

Cəmil Əliyevin illərlə apardığı gərgin elmi fəaliyyət, nəhayət, öz bəhrəsini verdi. 1978-ci ildə o, Ümumittifaq Onkoloji Elmi Mərkəzində "Dəri xərçəngi və melanomasında plastik cərrahiyyə əməliyyatları" mövzusunda doktorluq dissertasiyasını uğurla müdafiə edərək tibb elmləri doktoru elmi dərəcəsinə layiq görüldü. Bu, elmi karyerada son dərəcə mühüm bir mərhələ idi.

Həmin vaxt Cəmil Əliyevin fəaliyyətini Moskvada davam etdirəcəyi gözlənilirdi və bunun üçün hər cür imkan vardı. Dissertasiyasının müzakirəsindən sonra ÜOEM-in ozamankı direktoru akademik N.N.Bloxin və akademik N.N.Trapeznikov ona Moskvada qalaraq mərkəzin Endokrinologiya şöbəsinə rəhbərliyi təklif etmişdilər. Ucqar bir respublikadan gəlmiş gənc alim üçün bu, son dərəcə cazibədar təklif idi. Belə bir vəzifə yalnız elmi səviyyəsi və şəxsi keyfiyyətləri ilə seçilən insanlara etibar edilirdi. Cəmil Əliyev bu etimadı yüksək elmi səviyyəsi, bilik və bacarığı, şəxsi keyfiyyətləri ilə qazanmışdı. Dünyaşöhrətli ustadları onun Moskvada qalaraq bu böyük elmi mühitdə fəaliyyət göstərməsini çox arzulayır, onun gələcəyinə inanırdılar.

Cəmil Əliyevin qərarı isə fərqli oldu. O, Bakıya qayıdıb doğma Azərbaycanda işləməyi üstün tutdu. Zaman göstərdi ki, ölkəmizdə onkologiyanın inkişafı perspektivindən baxanda o, həmin zaman, əslində, düzgün qərar verib.

Səhiyyə təşkilatçısı

Bakıya qayıtdıqdan sonra 1978-ci ildə Cəmil Əliyev Rentgenologiya, Radiologiya və Onkologiya Elmi-Tədqiqat İnstitutunun Ümumi onkologiya şöbəsinə rəhbər seçildi. Cəmil müəllim sonradan bir neçə dəfə struktur və ad dəyişikliklərindən keçərək bu kollektivdə çalışdığı ilk illərdən bacarıqlı həkim və səriştəli elm təşkilatçısı kimi böyük nüfuz qazandı. 1980-ci ildə o, institut direktorunun elmi işlər üzrə müavini vəzifəsinə irəli çəkildi. Bu məsuliyyətli vəzifədə ona göstərilən etimadı qısa müddətdə doğrultdu. Elmi-tədqiqat fəaliyyətində yeni dinamika yarandı, müxtəlif istiqamətlər üzrə maraqlı tədqiqatlar aparıldı və mühüm nəticələr əldə olundu.

1990-cı ildə Cəmil Əliyevin peşəkar karyerasında növbəti mühüm mərhələ başlandı. O, indiki Milli Onkologiya Mərkəzinin baş direktoru vəzifəsinə təyin olundu. Həmin vaxtdan bu tibb müəssisəsinə uğurla rəhbərlik edir. 1988-ci ildə SSRİ Ali Attestasiya Komissiyasının qərarı ilə professor elmi adına layiq görülən alim 2001-ci ildən həm Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının, həm də Rusiya Tibb Elmləri Akademiyasının həqiqi üzvüdür.

Akademik Cəmil Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə 2006-2012-ci illərdə Milli Onkologiya Mərkəzi əsaslı şəkildə yenidən qurularaq müasir tələblərə uyğun modernləşdirildi. Bu böyük səhiyyə kompleksinin dünya standartlarına uyğun səviyyəyə çatdırılmasında onun xidmətləri müstəsnadır. Bu gün Milli Onkologiya Mərkəzi təkcə Azərbaycanın deyil, bütövlükdə Cənubi Qafqazın ən iri ixtisaslaşmış onkoloji elmi-tibbi müəssisələrindəndir. Burada bədxassəli şişlərin etiopatogenezi, diaqnostikası, müalicəsi və profilaktikası istiqamətində geniş tədqiqatlar aparılır, 1500 çarpayılıq klinik baza fəaliyyət göstərir.

Hazırda mərkəzdə 1000-ə yaxın mütəxəssis çalışır. Onkoloji xəstələrin böyük bir hissəsi məhz burada müalicə olunur. İl ərzində yüz minlərlə pasiyent müayinə edilir, on minlərlə xəstə isə stasionar müalicə kursu keçir. Akademik Cəmil Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə ilk dəfə Uşaq Onkologiya İnstitutunun yaradılması, müasir cərrahiyyə bölmələrinin təşkili, ambulator xidmət infrastrukturunun qurulması və tibbi avadanlıqların ən son texnologiyalarla təmin edilməsi xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Mərkəzin nəzdində fəaliyyət göstərən Onkoreqistr sistemi 2015-ci ildə Beynəlxalq Onkoloji Xəstəliklər Assosiasiyasının üzvlüyünə qəbul olunmuşdur. Elə həmin il mərkəzlə ABŞ-nin M.D.Anderson Xərçəng Mərkəzi arasında əməkdaşlıq haqqında memorandum imzalanmışdır. Sonrakı illərdə isə İngiltərənin Liverpul Universiteti hospitalı, Avstriya Tibb Universiteti və Türkiyənin Hacettepe Universiteti kimi nüfuzlu tibb ocaqları ilə də əməkdaşlıq müqavilələri bağlanmışdır. 2014-cü ildə Milli Onkologiya Mərkəzinə Beynəlxalq Məsləhət və Tədris Mərkəzi statusunun verilməsi də bu müəssisənin beynəlxalq nüfuzunun göstəricisidir.

Akademik Cəmil Əliyevin geniş elmi əlaqələri və beynəlxalq nüfuzu sayəsində mərkəzdə mütəmadi olaraq beynəlxalq konfranslar və elmi forumlar təşkil edilir. Dünyanın müxtəlif ölkələrindən gələn alimlər və rəsmi şəxslər bu tibb ocağı ilə yaxından tanış olur, onun fəaliyyətini yüksək qiymətləndirirlər.

Böyük elmi məktəb yaratmış alim

Akademik Cəmil Əliyev zəngin və məhsuldar elmi yaradıcılığı ilə tibb elminə böyük töhfələr vermis, öz elmi məktəbini yaratmış alimlərdəndir. Onun qələmindən çıxan elmi irs olduqca genişdir - Cəmil Əliyev 600-dən çox elmi məqalənin, 10 ixtiranın, 18 monoqrafiya və tələbələr üçün dərs vəsaitinin müəllifidir. Monoqrafiyalarından biri - "Treatment of Breast Tumours" - 1990-cı ildə ingilis dilində nəşr olunaraq beynəlxalq elmi ictimaiyyətin diqqətini cəlb etmişdir. Alimin həmmüəlliflərlə birgə hazırladığı "Dərinin bədxassəli şişlərində plastik operasiyalar" adlı monoqrafiya isə yüksək elmi qiymət almış və 1980-ci ildə SSRİ Tibb Elmləri Akademiyası tərəfindən akademik Nikolay Petroviç Petrov adına mükafata layiq görülmüşdür.

Cəmil müəllimin elmi rəhbərliyi altında 8 tibb elmləri doktoru və 48 tibb üzrə fəlsəfə doktoru yetişmişdir. Yetirmələri bu gün Azərbaycanla yanaşı, bir sıra xarici ölkələrdə onkologiyanın müxtəlif istiqamətləri üzrə fəaliyyət göstərirlər. Alim həm Azərbaycanda, həm də Rusiya Federasiyasında müdafiə olunan çoxsaylı elmi işlərin rəsmi opponenti kimi çıxış etmişdir. Akademik bu gün də gənc tədqiqatçıların elmi fəaliyyətinə rəhbərlik edir və yeni nəsil alimlərin formalaşmasına töhfə verir.

Onun şəxsi nüfuzu və beynəlxalq elmi əlaqələri sayəsində azərbaycanlı gənclər dünyanın müxtəlif tədqiqat mərkəzlərində təcrübə keçmək, biliklərini artırmaq imkanı əldə edirlər. Bu əlaqələrin qurulmasında və inkişafında akademikin xüsusi rolu var. Alimin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda daha çox rast gəlinən bədxassəli şişlər - xüsusilə süd vəzisi, dəri və qırtlaq xərçəngi ilə bağlı geniş tədqiqatlar aparılmışdır. Süd vəzisi şişlərinin cərrahi müalicəsi sahəsində onun təklif etdiyi yeni yanaşmalar və modifikasiyalar praktik tibbdə uğurla tətbiq olunur. Bu istiqamətdə aparılan elmi işlər müasir texnologiyaların imkanları ilə daha da inkişaf etdirilir.

Cəmil Əliyev əməliyyatqabağı müalicə üsullarının təkmilləşdirilməsi istiqamətində də mühüm yeniliklər irəli sürmüşdür. Bu üsulların tətbiqi bir sıra hallarda ağır travmatik əməliyyatlara ehtiyacı azaltmış, orqansaxlayıcı cərrahi müdaxilə imkanlarını genişləndirmişdir. Süd vəzisi xərçəngi xəstələri üçün hazırlanmış xüsusi reabilitasiya proqramları və orijinal tibbi cihazların tətbiqi bir çox pasiyentlərin normal həyata qayıtmasına şərait yaratmışdır. Onun süd vəzisi xərçənginin inkişaf mərhələlərinin beynəlxalq təsnifatına etdiyi düzəlişlər dünya elmi ictimaiyyəti tərəfindən qəbul edilmiş və müalicə taktikasının təkmilləşdirilməsinə mühüm təsir göstərmişdir.

Cəmil Əliyevin rəhbərlik etdiyi elmi qrupun mühüm tədqiqat istiqamətlərindən biri də onkoloji xəstələrdə hepatit B və C viruslarının yayılması ilə bağlı olmuşdur. Bu araşdırmaların nəticələri bir sıra fundamental monoqrafiyalarda ümumiləşdirilmişdir. Həmin tədqiqatlar nəticəsində ilk dəfə sübut olunmuşdur ki, gizli keçən hepatit B infeksiyası süd vəzisi xərçəngi olan xəstələrin müalicə nəticələrinə ciddi təsir göstərə bilər.

Bütün bu elmi nəticələr və yeniliklər akademik Cəmil Əliyevin zəngin fəaliyyətinin əsas məqamlarını təşkil edir. Onun həyatı elmə, insan sağlamlığına və cəmiyyətə xidmətin parlaq nümunəsidir.

Çoxşaxəli fəaliyyət

Görkəmli alim Nyu York Elmlər Akademiyasının, Rusiya Elmlər Akademiyasının, Avropa Təbiət Elmləri Akademiyasının, Rusiya Təbiət Elmləri Akademiyasının, Gürcüstan Milli Elmlər Akademiyasının, Türk Dünyası Araşdırmaları Beynəlxalq Elmlər Akademiyasının, Beynəlxalq Ekoenergetika Akademiyasının üzvü, Amerika Birləşmiş Ştatları M.D. Anderson Xərçəng Mərkəzinin fəxri professoru, Hammersmit Kral Universiteti Hospitalının fəxri doktoru, həmçinin bir çox beynəlxalq elmi qurumun və ictimai təşkilatın rəhbər üzvlərindəndir. Akademik Cəmil Əliyev Rusiya, Almaniya, ABŞ, Böyük Britaniya, Fransa, Yaponiya, Avstriya, Türkiyə, Özbəkistan və s. kimi ölkələrdə keçirilən beynəlxalq konqreslərdə, simpoziumlarda, elmi toplantılarda öz məruzələri ilə Azərbaycan tibb elminin nailiyyətlərini dünya elmi ictimaiyyətinə təqdim etmişdir.

1994-cü ildən etibarən alim həm də Əziz Əliyev adına Azərbaycan Dövlət Həkimləri Təkmilləşdirmə İnstitutu nəzdində fəaliyyət göstərən Onkologiya kafedrasına rəhbərlik edir, pedaqoji fəaliyyətini elmi yaradıcılığı ilə uzlaşdıraraq gənc həkim və tədqiqatçıların yetişməsində mühüm rol oynayır.

Müasir dövrdə ölkədə həyata keçirilən səhiyyə islahatları da Cəmil müəllimin diqqət mərkəzindədir. Prezident İlham Əliyev tərəfindən aparılan məqsədyönlü siyasət nəticəsində səhiyyə sistemində baş verən yeniliklərə alim həm həkim, həm də təşkilatçı kimi öz töhfələrini verir. Eyni zamanda ölkəmizin Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə həyata keçirilən səhiyyə layihələrinin icrasına da yaxından kömək göstərir. Bakıdakı Yeni Klinika layihəsinin uğurla reallaşdırılmasında Cəmil Əliyevin mühüm rolu olmuşdur. Bu tibb müəssisəsi hazırda regionun ən böyük və ən müasir çoxprofilli klinikalarındandır.

Cəmil Əliyev eyni zamanda "Onkologiya" jurnalının baş redaktoru, "Biomedisina" jurnalının redaksiya heyətinin üzvü kimi elmi nəşrlərin inkişafında fəal iştirak edir. O, Respublika Səhiyyə Nazirliyinin Onkologiya üzrə Attestasiya Komissiyasına, eləcə də Elmi-Tibbi Onkoloqlar Cəmiyyətinə rəhbərlik və onkologiya sahəsində dissertasiya müdafiələrini həyata keçirən şuraların fəaliyyətinə başçılıq etmişdir. Bundan başqa, alim Dünya Həkimləri Nüvə Müharibəsinə Qarşı Təşkilatının Azərbaycan komitəsinin də rəhbəri olmuşdur.

80 illik ömrün mükafatları

Akademikin Azərbaycan və dünya tibb elminə xidmətləri layiqli qiymətini almışdır. Cəmil Əliyev müxtəlif illərdə "Şərəf", "Şöhrət", 1-ci dərəcəli "Vətənə xidmət" ordenləri və digər yüksək mükafatlarla təltif edilmişdir. 2000-ci ildən "Əməkdar elm xadimi" adını alan professor 2015-ci ildə Avropa Təbiət Elmləri Akademiyası tərəfindən dünyanın ən məşhur cərrahlarına təqdim olunan Nikolay Piroqov ordeni, "Avropanın fəxri alimi" adı və Gottfried "Wilhelm Leibniz" medalına layiq görülmüşdür. O, həmçinin qaraciyərin subklinik patologiyasının onkoloji problemlərinə dair tədqiqatlarına görə Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası tərəfindən akademik "Mir Əsədulla Mirqasımov adına mükafat"la təltif olunmuşdur. Bundan əlavə, alim "Nikolay Petroviç Petrov adına mükafat"a, "Mustafa Topçubaşov mühazirələri" mükafatına, eləcə də Beynəlxalq Ekoenergetika Akademiyasının "Böyük qızıl medal"ına layiq görülmüşdür. Onkologiya sahəsində dünya miqyasında qəbul olunmuş elmi-praktik nailiyyətlərinə görə isə ona Birləşmiş Millətlər Təşkilatı tərəfindən "Elm və sülh elçisi" fəxri mükafatı təqdim edilmişdir.

Cəmil Əliyev yalnız görkəmli alim, bacarıqlı səhiyyə təşkilatçısı deyil, həm də nümunəvi ailə başçısıdır. Övladları da bu gün akademikin şərəfli sənət yolunu davam etdirirlər. Oğlu tanınmış cərrah-onkoloq, tibb elmləri doktoru, professor Əziz Əliyev İ.M.Seçenov adına Birinci Moskva Dövlət Tibb Universitetin Bakı filialının rektorudur. Qızı İradə Əliyeva isə tibb üzrə fəlsəfə doktoru, Azərbaycan Tibb Universitetinin Daxili xəstəliklər kafedrasının dosentidir.

Xalqımızın mənəvi sərvətlərindən sayılan akademik Cəmil Əliyev kimi ziyalılar hər bir azərbaycanlı üçün qürur mənbəyidir. Onun həyat yolu sağlam düşüncəyə sədaqətin, Vətənə bağlılığın, xeyirxahlığın və yüksək məsuliyyət hissinin parlaq nümunəsidir. Cəmil müəllim gördüyü hər bir işi sadəcə vəzifə kimi deyil, mənəvi ucalığa aparan bir missiya kimi qəbul edir. O, davranışı və fəaliyyəti ilə daim bu yüksəkliyə layiq olmağa çalışır. Belə ziyalıların mövcudluğu cəmiyyətin inkişafına güc verir, xalqı yeni uğurlara ruhlandırır, milli məqsədlərə doğru inamla irəliləməsinə təkan yaradır.

Belə bir insanı yaxından tanımağımın, uzunmüddətli həmkarlıq və dostluq münasibətlərimizin verdiyi fəxarət hissi ilə Cəmil müəllimi 80 illik yubileyi münasibətilə təbrik edir, doğmaları ilə birgə uzun, sağlam ömür, həyat və fəaliyyətində yeni-yeni uğurlar arzulayıram.

Əhliman ƏMİRASLANOV,
akademik, SSRİ Dövlət mükafatı laureatı

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin deputatlarının 2026-cı ilin aprel ayında vətəndaşların qəbulu cədvəli

№	Deputat	Tarix və yer	Əlaqələndirici şəxslər və əlaqə nömrələri
1.	Əhmədov Əli Cavad oğlu	08 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 15, 29 (Bakı şəhəri)	Mais Günəşov +99451 277 0025 25sayli_sd@meclis.gov.az
2.	Əsgərov Ziyafət Abbas oğlu	09 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 15 (Naxçıvan MR, Sədərək rayonu) 25 (Naxçıvan MR, Şərur rayonu)	Günay Orucova +99451 641 9841 1sayli_sd@meclis.gov.az
3.	Qasımlı Musa Cəfər oğlu	13 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 15 (Yardımlı rayonu) 29 (Masallı rayonu)	Adil Mustafayev +99450 676 3526 75sayli_sd@meclis.gov.az
4.	Hüseynov Rafael Baba oğlu	03 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 02 (Hacıqabul rayonu) 23 (Kürdəmir rayonu)	Ceyhun Ağayev +99470 887 7090 63sayli_sd@meclis.gov.az
5.	Abbasov Aqil Məhəmməd oğlu	05, 06 (Ağcabədi rayonu) 19, 20 (Füzuli rayonu)	Fərhad Əliyev +99451 230 3237 85sayli_sd@meclis.gov.az
6.	Ağamalı Günay Fəzail qızı	04 (Salyan rayonu) 11 (Biləsuvar və Neftçala rayonları)	Emin Xudiyev +99450 451 2676 65sayli_sd@meclis.gov.az
7.	Ağayeva Ülviyyə Cavanşir qızı	12, 26 (Tovuz rayonu) 13, 27 (Ağstafa və Qazax rayonları)	Arzu Musayeva +99455 649 3070 107sayli_sd@meclis.gov.az
8.	Ağazadə Əminə Həmid qızı	11, 25 (Kürdəmir rayonu)	Namiq Ağayev +99455 298 8050 62sayli_sd@meclis.gov.az
9.	Akimova Elnarə Seydulla qızı	09, 29 (Sumqayıt şəhəri)	Soltanov İltifat +99470 860 8644 46sayli_sd@meclis.gov.az
10.	Alıyev Sahib Eyvaz oğlu	09, 23 (Ağdaş rayonu)	Rəhman Rəhmanov +99451 277 3003 93sayli_sd@meclis.gov.az
11.	Allahverənov Azər Kərim oğlu	10, 17 (Bakı şəhəri)	Ülvi Məmmədəliyev +99455 544 5566 29sayli_sd@meclis.gov.az
12.	Aran Səyyad Adil oğlu	11 (İmişli rayonu) 25 (Saatlı rayonu)	Pərvin Mahmudov +99450 255 1388 Ağa Abışov +99450 775 7477 82sayli_sd@meclis.gov.az
13.	Arpadarai Nigar Cavid qızı	08, 22 (Bakı şəhəri)	Bəhruz Teymurov +99450 304 2112 7sayli_sd@meclis.gov.az
14.	Aslanov Novruzəli Davud oğlu	02, 09, 16, 23 (İsmayıllı rayonu)	Kamran Xanlarlı +99450 502 4888 89sayli_sd@meclis.gov.az
15.	Badamov Azər Camal oğlu	10, 22 (Qusar rayonu)	General Sadulov +99450 313 2962 61sayli_sd@meclis.gov.az
16.	Bayramov Kamran Fərhad oğlu	11 (Göygöl rayonu) 18 (Daşkəsən rayonu)	Məmməd Məmmədli +99450 247 9747 100sayli_sd@meclis.gov.az
17.	Bayramov Vüqar İbad oğlu	10, 24 (Füzuli rayonu)	Eltun Ağakişiyev +99450 226 8002 84sayli_sd@meclis.gov.az
18.	Bədəlov Bədəl Şamil oğlu	11 (Goranboy rayonu) 25 (Naftalan şəhəri)	Gündüz Hacıyev +99450 364 9426 96sayli_sd@meclis.gov.az
19.	Bülbüloğlu Polad	08, 20, 22 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası)	Milli Məclisin qəbul otağı +99412 510 9938 124sayli_sd@meclis.gov.az
20.	Cəfərov Kamal Xaqani oğlu	01, 16 (Sabirabad rayonu)	Nazim Çələbiyev +99455 274 6044 68sayli_sd@meclis.gov.az
21.	Cəfərov Müşfiq Cəfər oğlu	11 (Goranboy rayonu) 25 (Gəncə şəhəri)	Sahib Əmiraslanov +99450 255 2039 41sayli_sd@meclis.gov.az
22.	Cəfərova Tamam Şaməmməd qızı	08, 22 (Şamaxı rayonu)	Aytəkin Quliyeva +99451 466 0090 Nigar Aslanova +99450 5963438 88sayli_sd@meclis.gov.az
23.	Əfəndiyev Məzahir Cavid oğlu	08 (Göyçay rayonu) 29 (Ağdaş rayonu)	Murad Abdullayev +99451 844 2424 92sayli_sd@meclis.gov.az
24.	Əfəndiyeva Günay Elçin qızı	15, 23 (Bakı şəhəri)	Vəfa Mürşüdlü +99450 379 0095 14sayli_sd@meclis.gov.az
25.	Ələkbərov Əziz Yusif oğlu	11, 25 (Saatlı rayonu)	Samir Nəsirov +99450 247 4355 66sayli_sd@meclis.gov.az
26.	Əliyev Bəxtiyar Həmzə oğlu	09, 23 (Ağdam rayonu)	Vüqar Əbdüləzimov +99450 288 2292 119sayli_sd@meclis.gov.az
27.	Əliyeva Jalə Fazil qızı	11, 18 (Kürdəmir rayonu)	Firdovsi Eyvazov +99450 331 9434 95sayli_sd@meclis.gov.az
28.	Əli-zadə Arzuxan Baxşəli oğlu	11, 25 (Bakı şəhəri)	Yəhya Həsənov +99455 814 0555 Mövsüm Həsənli +99451 277 0067 27sayli_sd@meclis.gov.az
29.	Əmiraslanov Azər Kamal oğlu	10 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 08, 22 (Ağstafa rayonu)	Əlövsət Allahyarov +99450 398 4697 108sayli_sd@meclis.gov.az
30.	Əmiraslanov Əhliman Tapdıq oğlu	29 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 18, 25 (Sabirabad rayonu)	Raqif Xəlilov +99450 277 9638 67sayli_sd@meclis.gov.az
31.	Əsədov Heydər Xanış oğlu	22, 29 (Şirvan şəhəri)	Arif Qasımov +99450 3195888 51sayli_sd@meclis.gov.az
32.	Əsgərov Asif Yunis oğlu	04, 11 (Zaqatala rayonu)	Elbrus Məmmədov +99455 677 6262 112sayli_sd@meclis.gov.az
33.	Feyziyev Cavanşir Əyyub oğlu	11, 25 (Şəki şəhəri)	Turan Salamov +99450 520 6618 115sayli_sd@meclis.gov.az
34.	Fətəliyeva Sevinc Həbib qızı	09, 23 (Bakı şəhəri)	Eldar Qurbanov +99450 277 0956 30sayli_sd@meclis.gov.az
35.	Fətiyev Xanlar Nuru oğlu	03, 17 (Bərdə rayonu)	Xəyyam Ələkbərzadə +99450 243 9030 98sayli_sd@meclis.gov.az
36.	Gəncəliyev Tural Babaşah oğlu	04, 20 (Bakı şəhəri)	Xatirə Əliyeva +99455 722 7431 122sayli_sd@meclis.gov.az
37.	Hacıyev Sabir Kamal oğlu	08, 22 (Göyçay rayonu)	Orxan Rzayev +99410 110 0159 91sayli_sd@meclis.gov.az
38.	Həmzəyev Naqif Ələşrəf oğlu	14, 24 (Gəncə şəhəri)	Sərxan İmanov +99450 255 1438 38sayli_sd@meclis.gov.az
39.	Həmzəyeva Ülviyyə Tapdıq qızı	09, 23 (Naxçıvan MR, Naxçıvan şəhəri)	Araz Xudiyev +99450 658 2375 5sayli_sd@meclis.gov.az
40.	Həsənquliyev Qüdrət Müzəffər oğlu	18, 25 (Bakı şəhəri)	Hüseyn Müzəffərli +99450 547 7764 36sayli_sd@meclis.gov.az
41.	Həsənov Malik Əvəz oğlu	11, 25 (Cəlilabad rayonu)	Ələddin Əliyev +99451 911 5116 71sayli_sd@meclis.gov.az
42.	Həsənov Nurlan Urfan oğlu	11, 18 (Şəmkir rayonu)	Anar Quliyev +99450 753 4433 103sayli_sd@meclis.gov.az
43.	Həsənova Afət Əbil qızı	15, 22 (Bakı şəhəri)	Namiq Mustafayev +99450 320 3286 32sayli_sd@meclis.gov.az
44.	Hüseynli Əli Məhəmməd oğlu	01 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 11, 25 (Yevlax şəhəri)	Bayram Yusifov +99450 262 6131 53sayli_sd@meclis.gov.az
45.	Hüseynov Aydın Nəsir oğlu	08, 22 (Bakı şəhəri)	Vüsal Yusifov +99450 255 1337 / +99470 200 9878 37sayli_sd@meclis.gov.az
46.	Hüseynova Hicran Kamran qızı	14 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 08, 29 (Sumqayıt şəhəri)	Elçin Kərimov +99451 460 5334 42sayli_sd@meclis.gov.az
47.	Hüseynova Sevinc Əmirəhməd qızı	04, 25 (Gədəbəy rayonu)	Elxan İsmayılov +99450 642 0979 104sayli_sd@meclis.gov.az
48.	Xasayeva Səbinə Səməd qızı	01, 15 (Bakı şəhəri)	Bayram Məmmədov +99455 596 2134 11sayli_sd@meclis.gov.az
49.	İbrahimqızı Məlahət İbrahim qızı	09, 23 (Bakı şəhəri)	Xətai Məmmədli +99450 255 2142 21sayli_sd@meclis.gov.az
50.	İbrahimli Fəzail Feyruz oğlu	08, 18 (Masallı rayonu)	Günel Mehdizadə +99450 744 0488 Faiq Ağayev +99450 201 5670/ +99450 277 5549 73sayli_sd@meclis.gov.az
51.	İbrahimov Eldar Rza oğlu	10 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 12, 19 (Naxçıvan MR, Naxçıvan şəhəri)	Yasin Bayramov +99450 255 1306 4sayli_sd@meclis.gov.az
52.	İsgəndərov Anar Camal oğlu	27 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 04, 18 (Lənkəran şəhəri)	Valeh Mikayılov +99450 335 2232 78sayli_sd@meclis.gov.az
53.	İskəndərov Vüqar Yapon oğlu	04, 18 (Şəki şəhəri)	Anar Nağıyev +99450 295 0115 114sayli_sd@meclis.gov.az
54.	İsmayılov İmamverdi İbiş oğlu	06, 13 (Bakı şəhəri)	Məlahət Əzizova +99450 855 2026 125sayli_sd@meclis.gov.az
55.	İsmayılov Şahin Əmir oğlu	30 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 12, 26 (Beyləqan rayonu)	Çingiz Səfərov +99455 444 3366 83sayli_sd@meclis.gov.az
56.	İsmayılzadə Fariz Akif oğlu	06, 20 (Lənkəran şəhəri)	Mansur Talıbov +99450 369 7872 77sayli_sd@meclis.gov.az
57.	Kərimli Azər Şəmşid oğlu	04, 18 (Zaqatala rayonu)	Samir Hüseynzadə +99455 830 1363 111sayli_sd@meclis.gov.az
58.	Kərimzadə Pərvin Orxan qızı	02, 23 (Gəncə şəhəri)	Hicran Məmmədova +99450 692 8685 39sayli_sd@meclis.gov.az
59.	Qafarov Kamaləddin Nəsrəddin oğlu	22, 29 (Bakı şəhəri)	Nazim Cəfərov +99450 708 6911 9sayli_sd@meclis.gov.az
60.	Qafarov Vasif Vaqif oğlu	11 (Astara rayonu) 25 (Lerik rayonu)	Pərviz Ağaxanlı +99455 628 6966 80sayli_sd@meclis.gov.az
61.	Qasımlı Mircəlil Xəqani oğlu	03 (Bakı şəhəri) 06 (Şamaxı şəhəri) 09 (Bərdə rayonu)	Anar Əliyev +99450 355 9484 123sayli_sd@meclis.gov.az
62.	Qədirli Erkin Toğrul oğlu	06, 20 (Bakı şəhəri)	Fariz Zöhrabov +99470 918 3110 16sayli_sd@meclis.gov.az
63.	Qəhrəmanov Göydəniz İbrahim oğlu	09, 23 (Bakı şəhəri)	Rəhim Qədirov +99450 555 8845 17sayli_sd@meclis.gov.az
64.	Quliyev Azay Əjdər oğlu	08, 16 (Bakı şəhəri)	Asəf Vəliyev +99450 578 5187 8sayli_sd@meclis.gov.az
65.	Quliyev Eldar Allahyar oğlu	12, 19 (Bakı şəhəri)	Eynulla Rəsulov +99450 222 6899 28sayli_sd@meclis.gov.az
66.	Quliyev Musa İsa oğlu	15 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 11, 28 (Gəncə şəhəri)	Göyüş Şəfizadə +99450 255 1442 40sayli_sd@meclis.gov.az
67.	Quliyev Ülvi Zahid oğlu	08, 22 (Bakı şəhəri)	Nurlan Qurbanov +99450 241 5156 15sayli_sd@meclis.gov.az
68.	Qurbanlı Mübariz Qəhrəman oğlu	08 (Bakı şəhəri) 22 (Samux rayonu)	Elnur Tağıyev +99455 212 8191 101sayli_sd@meclis.gov.az
69.	Qurbanov Eyvaz Daşdəmir oğlu	06, 20 (Oğuz rayonu)	Səxavət Kərəmov +99470 510 6968 117sayli_sd@meclis.gov.az
70.	Qurbanov Sadiq Haqverdi oğlu	06 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 11, 25 (Salyan rayonu)	Elnur Rəhimov +99455 375 6075 64sayli_sd@meclis.gov.az
71.	Mahmudov Rəşad Məmmədqulu oğlu	11, 25 (Astara rayonu)	Həsənağa Əskərli +99477 542 0770 79sayli_sd@meclis.gov.az
72.	Məhəməliyev Nəsib Məhəmməd oğlu	04, 18 (Balakən rayonu)	Yusif Mirzəyev +99450 213 6259 110sayli_sd@meclis.gov.az
73.	Məhərrəmov Bəhruz Abdurrəhman oğlu	19, 26 (Biləsuvar rayonu)	Əfsun Əlizadə +99450 277 0436 69sayli_sd@meclis.gov.az
74.	Məhərrəmzadə Əlibala Səttar oğlu	06, 25 (Quba rayonu)	Elnur Xəlilov +99455 308 4950 59sayli_sd@meclis.gov.az
75.	Məmmədli Müşfiq Fazil oğlu	04 (Siyəzən rayonu) 11 (Quba rayonu)	Nəsimi Əliyev +99455 887 1314 55sayli_sd@meclis.gov.az
76.	Məmmədov Anar İlyaz oğlu	11, 12 (Tərtər rayonu) 25 (Goranboy rayonu) 26 (Bərdə rayonu)	Elçin Cahangirov +99450 324 2791 97sayli_sd@meclis.gov.az anarmammadov@meclis.gov.az
77.	Məmmədov Ceyhun Valeh oğlu	04 (Cəbrayıl rayonu) 18 (İsmayıllı rayonu)	Rəşad Quliyev +99455 847 5621 120sayli_sd@meclis.gov.az
78.	Məmmədov Elman Camal oğlu	02, 09 (Bakı şəhəri)	Mahir Rzayev +99450 288 6629 / +99470 290 0335 118sayli_sd@meclis.gov.az
79.	Məmmədov Hikmət Baba oğlu	08, 22 (Bakı şəhəri)	Azər Quliyev +99450 277 1219 19sayli_sd@meclis.gov.az
80.	Məmmədov İlham Kazım oğlu	11, 25 (Yevlax şəhəri)	Rüstəm Əliyev +99450 277 7417 52sayli_sd@meclis.gov.az
81.	Məmmədov Qaya Məmməd oğlu	08, 22 (Bakı şəhəri)	Samir Əliyev +99455 377 3102 31sayli_sd@meclis.gov.az
82.	Məmmədov Məşhur Şahbaz oğlu	04, 18 (Masallı rayonu)	Əli Nağıyev +99450 210 8641 74sayli_sd@meclis.gov.az
83.	Məmmədov Soltan Teymur oğlu	11, 18 (Bakı şəhəri)	Xətai Salmanov +99450 255 1446 12sayli_sd@meclis.gov.az
84.	Məmmədova Nigar Fikrət qızı	01, 09 (Abşeron rayonu)	Bikəxanım Qulaməddinova +99450 710 0838 48sayli_sd@meclis.gov.az
85.	Məsimli Əli Əhməd oğlu	25 (Qax rayonu) 26 (Şəki rayonu)	Vüsal Baxışov +99455 511 2287 113sayli_sd@meclis.gov.az
86.	Mikayılova Sevil Əlirazı qızı	06, 13 (Xaçmaz rayonu)	İradə Çobanova +99455 730 8606 58sayli_sd@meclis.gov.az
87.	Mirkişili Tahir Famil oğlu	06, 20 (Sumqayıt şəhəri)	Cavid Quliyev +99451 520 2211 43sayli_sd@meclis.gov.az
88.	Mirzəbəyli Elçin Əbdülrəhim oğlu	10, 24 (Ağsu rayonu)	İbrahim Bağırlı +99455 268 8484 90sayli_sd@meclis.gov.az
89.	Mirzəzadə Aydın Böyükkişi oğlu	10, 24 (Mingəçevir şəhəri)	Pərviz Məmmədov +99451 373 2443 54sayli_sd@meclis.gov.az
90.	Mollazadə Asim Nazim oğlu	01, 15 (Bakı şəhəri)	Samir Quliyev +99455 223 7272 22sayli_sd@meclis.gov.az
91.	Möhbalıyev Səttar Suliddin oğlu	08, 20 (Naxçıvan MR, Babək rayonu)	Rizvan Hüseynquliyev +99470 744 2537 / +99450 649 7066 3sayli_sd@meclis.gov.az
92.	Muradov Rövşən Şahbaz oğlu	09, 16 (Bakı şəhəri)	Rauf Nəcəfli +994 55 508 6055 124sayli_sd@meclis.gov.az
93.	Musabəyov Rasim Nəsrəddin oğlu	03, 17 (Bakı şəhəri)	Asif Nəsibov +99450 288 2725 18sayli_sd@meclis.gov.az
94.	Musayev Elşad Nəbi oğlu	11, 18 (Bakı şəhəri)	Vüqar Qasımov +99455 774 9919 10sayli_sd@meclis.gov.az
95.	Musayev Elşən Məmmədhənifə oğlu	10, 18 (Qəbələ rayonu)	Cəfər Əliyev +99455 288 0089 116sayli_sd@meclis.gov.az
96.	Mustafa Fazil Qəzənfər oğlu	17 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 06, 13, 20 (Bakı şəhəri)	Əjdər Əliyev +99450 385 3950 26sayli_sd@meclis.gov.az
97.	Nağıyev Arzu Nəsib oğlu	16 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 11 (Tovuz rayonu) 25 (Gədəbəy rayonu)	Elşad İsmayılov +99450 336 0212 105sayli_sd@meclis.gov.az
98.	Namazov Ramid Zakir oğlu	08, 20 (Abşeron rayonu)	Bəxtiyar Məmmədov +99455 412 1986 50sayli_sd@meclis.gov.az
99.	Nəbiyev Rizvan Novruz oğlu	02, 29 (Xırdalan şəhəri)	Rişad Abbasov +99499 766 8868 49sayli_sd@meclis.gov.az
100.	Nəsirov Elman Xudam oğlu	08, 22 (Cəlilabad rayonu)	Üzeyir Mustafayev +99450 797 4425 72sayli_sd@meclis.gov.az
101.	Novruzov Siyavuş Dünyamalı oğlu	23 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 11, 21 (Naxçıvan MR, Şərur rayonu)	İbrahim Orucov +99460 460 6061 2sayli_sd@meclis.gov.az
102.	Nurullayev Razi Qulaməli oğlu	07, 21 (İmişli rayonu)	Vüqar Süleymanov +99450 247 8777 81sayli_sd@meclis.gov.az
103.	Nurullayeva Könül Oruc qızı	09, 23 (Bakı şəhəri)	Sabit Mahmudov +99450 206 0254 / +99455 276 2375 24sayli_sd@meclis.gov.az
104.	Oruc Zahid Məhərrəm oğlu	22 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 10, 24 (Bakı şəhəri)	Ceyhun Fərəcov +99450 288 2093 33sayli_sd@meclis.gov.az
105.	Paşayeva Gülşən Məmmədəli qızı	04, 11 (Bakı şəhəri)	Ramin Ağacanov +99455 226 2607 13sayli_sd@meclis.gov.az
106.	Paşazadə Cavanşir Hümmət oğlu	04, 16 (Lənkəran şəhəri)	Sulduz Ağayev +99450 328 2123 76sayli_sd@meclis.gov.az
107.	Rafailov Anatoliy Xaimoviç	11, 25 (Quba rayonu)	Qəhrəman Qasımov +99450 364 3926 / +99450 744 0526 60sayli_sd@meclis.gov.az
108.	Rəhimzadə Vüqar Gəncəli oğlu	11 (Naxçıvan MR, Ordubad rayonu) 25 (Naxçıvan MR, Culfa rayonu)	Məhərrəm Əliverdiyev +99470 230 0777 6sayli_sd@meclis.gov.az
109.	Rüstəmxanlı Tənzilə Yolçu qızı	09, 30 (Neftçala rayonu)	Fərman Hüseynov +99477 550 5131 70sayli_sd@meclis.gov.az
110.	Rzayev Tahir Musa oğlu	06 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 08, 09, 22, 23 (Ağcabədi rayonu)	Samir Məmmədov +99451 423 3395 86sayli_sd@meclis.gov.az
111.	Salmanova Səbinə Qədir qızı	09, 29 (Sumqayıt şəhəri)	Mirmahmud Mahmudov +99470 288 9638 45sayli_sd@meclis.gov.az
112.	Seyidov Səməd İsmayıl oğlu	21 (Bakı şəhəri, Milli Məclisin inzibati binası) 08, 29 (Qazax rayonu)	Milli Məclisin qəbul otağı +99412 510 9938 109sayli_sd@meclis.gov.az
113.	Seyidzadə Şahin Kamil oğlu	02 (Qobustan və İsmayıllı rayonları) 23 (Şamaxı rayonu)	Elman Mikayılov +99450 600 25 50 87sayli_sd@meclis.gov.az
114.	Səfərov Nizami Abdulla oğlu	07, 22 (Tovuz rayonu)	Elbəy Bədirov +99450 869 6767 106sayli_sd@meclis.gov.az
115.	Səmədzadə Ziyad Əliabbas oğlu	09, 23 (Bakı şəhəri)	Quliyev Azad +99450 216 4311 23sayli_sd@meclis.gov.az
116.	Süleymanlı Mahir Tahir oğlu	11, 25 (Şabran rayonu)	Orxan Süleymanov +99455 319 1717 56sayli_sd@meclis.gov.az
117.	Şükürov Zaur Ramiz oğlu	13 (Abşeron rayonu) 27 (Sumqayıt şəhəri)	Aslan Talıbov +99455 283 6367 47sayli_sd@meclis.gov.az
118.	Vəliyev Ağalar İsrəfil oğlu	08, 22 (Xaçmaz rayonu)	İlham Musayev +99450 275 0111 57sayli_sd@meclis.gov.az
119.	Vəliyev Samir Əhməd oğlu	03, 15 (Bakı şəhəri)	Vüsal Əliyev +99450 277 8842 20sayli_sd@meclis.gov.az
120.	Vəliyeva Mehriban Hidayət qızı	08, 22 (Sumqayıt şəhəri)	Ramiz Alıyev +99450 518 3434 44sayli_sd@meclis.gov.az
121.	Vəliyeva Pərvanə Bulut qızı	13, 27 (Bakı şəhəri)	Kamil Hacıyev +99455 811 3330 35sayli_sd@meclis.gov.az
122.	Yıldırım Fatma Vidadi qızı	04, 12 (Bərdə rayonu)	Fuad Ağayev +99455 420 8040 99sayli_sd@meclis.gov.az
123.	Zabelin Mixail Yuryeviç	04, 18 (Bakı şəhəri)	Milli Məclisin qəbul otağı +99412 510 9938 34sayli_sd@meclis.gov.az

Qəbul saatları və yerləri barədə ətraflı məlumat əldə etmək, həmçinin qəbula yazılmaq üçün cədvəldə qeyd olunan telefon nömrələri ilə əlaqə saxlamaq tövsiyə olunur.

Gəncədə Novruz ovqatı yaşanır

Gəncədə şəhər icra hakimiyyətinin, Regional Mədəniyyət İdarəsinin, Fikrət Əmirov adına Gəncə Dövlət Filarmoniyasının, Gəncə Dövlət Kukla və Dövlət Dram teatrlarının təşkilatçılığı ilə Novruz bayramı təntənə ilə qeyd edilmişdir.

Əvvəlcə iştirakçılar Cavad xanın filarmoniyasının önündə yerləşən məqbərəsini ziyarət edərək məzarı üstünə gül dəstələri düzmüşlər. Sonra tədbir iştirakçılarını Dədə Qorqud və Bahar qız qarşılayaraq xeyir-dua vermiş, xoş arzularını çatdırmışlar. Bayram proqramı çərçivəsində 5 nömrəli musiqi məktəbinin uşaq aşıqlar ansamblı, 1 nömrəli musiqi məktəbinin nəfəsli alətlər ansamblı, "Xəmsə" nağaraçılar ansamblı, eləcə də idmançıların nümunəvi çıxışları təqdim olunmuşdur. Tədbirə toplaşanlar sonra Gəncə sənətkarlarının yaradıcılıq sərgisi və Urban Mərkəzində təşkil edilən "Bahar sərgisi" ilə tanış olmuşlar. Bayram şənliyində Keçəl və Kosanın çıxışları da maraqla qarşılanmışdır.

Novruz bayramı Gəncə Dövlət Filarmoniyasının Göygöl Dövlət Mahnı və Rəqs Ansamblının təqdimatında konsert proqramı ilə davam etmişdir.

Sonda şəhər icra hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov və 44 günlük Vətən müharibəsi iştirakçısı Elmar Nəsirov bayram tonqalını alovlandırmışlar.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Bənövşənin döydüyü qapı

Novruz şəffaflığın, inancların, inamın bayramıdır. Ölkəmizin hər yerində olduğu kimi, Siyəzəndə Baharı xüsusi şövqlə qeyd edirlər. Burada keçirilən adətlərin çoxunun min illərlə yaşı vardır.

Multikultural dəyərlərə söykənən vətənimizdə yaşayan bütün azsaylı xalqlar Novruzu müxtəlif adətlərlə qarşılasalar da, hamısı Azərbaycan ənənələrinə söykənir. Siyəzənin Sədan kəndində yaşayan tatlar martın əvvəlindən bayrama hazırlaşar. Kəndin hər evində təmizlik işlərinə başlanar. Ağaclar əkilər, budanar, olanlar kəsilər. Demək olar ki, hər həyətdə qurbanlıq bir quzu seçilər ki, onu bayramda kəsərlər. Əvvəl onu yaxınlara paylayar, qalanını bozbaş bişirib 7 evə göndərərlər.

Hər çərşənbədə kənd kitabxanasının həyətində Sədanın tarixini yaşadan, arxeoloji qazıntılardan tapılan eksponatların sərgisi təşkil edilər. Kəndin ağsaqqalları deyir ki, hər kəs yaşadığı yerin, ölkənin tarixini bilməlidir. Elə tonqal da orada qalanar və demək olar ki, bütün kənd oraya topalaşar.

Hələ çərşənbələrdə kəndin bir evini seçərlər ki, halvanı orada bişirsinlər. Sonra hərə bayram halvasını hazırlamaq üçün nə lazımsa alar və həmin evə göndərərlər. Torpaq çərşənbəsinin ertəsi kəndin yaşlı qadınları yığışıb həmin halvanı bişirməyə başlar. Səmənidən hazırlanan halva bayram başlamamışdan kənddə bütün evlərə paylanar. Sonra papaqatdı başlayar və kəndin qapıları döyülər;

Əzizim bənövşədi,
Qonağın bənövşədi,
Döydük sənin qapını,
Elə bil bənövşədi.

Kənddə bənövşəni o qədər sevirlər ki, yazın gəlişini onunla ölçərlər. Bayram və çərşənbələrdə yaxınlıqda yerləşən kəndlərə at sürüb yarışarlar. Bir də Novruz adətlərindən olan xoruz döyüşdürülməsi burada xüsusi qeyd edilir. Sonra şeir və bayatı yarışması başlar;

Suyunu artıq eylə,
Odunu ılıq eylə,
Bahar gəzsin dolansın,
Yerini bolluq eylə.

Bayram axşamı respublikamızın müxtəlif bölgələrində yaşayan sədanlılar kəndə gələr, tonqal ətrafında əyləşər və çalışıb səhəri bir yerdə açarlar. Sonra qonaqlıqlar başlayar, bir-birinin evini ziyarət edərlər. Beləcə, dağlar qoynunda Bahar öz xoş günlərinə başlar.

Amin MURADZADƏ,
Qarabağ Universitetinin tələbəsi,
Siyəzənin Sədan kənd sakini

Sumqayıtın Novruz növrağı

Sumqayıt bulvarında böyük canlanma vardı. Səhər saatlarından insanlar bulvarda yerləşən Bayraq muzeyi və Muğam Mərkəzinin qarşısına yığışırdı. Hamının üzündə yaz təbəssümü dolanırdı. Ortada odunlar yığılmış, ətrafında Novruz atributları düzülmüşdü. Milli geyimli məktəblilər əllərində səməni başlayacaq tədbirin məşqini edirdilər.

İnsanlar görüşür və bir-birinin bayramını təbrik edirdi. Taleh Ələkbərov nəvələri ilə birlikdə bayram sevincini bizimlə bölüşdü: "Mən hər il Novruz bayramında Sumqayıtda keçirilən tədbirlərə qoşuluram. Özüm kimya sahəsində çalışmışam, hazırda təqaüddəyəm. Nəvələrimi buraya gətirib bizim milli bayramımızı onlara əyani göstərirəm. Çünki göz yaddaşı uzun müddət unudulmur". Şəhid anası Maisə Səbuhi də söhbətə qoşuldu: "Sumqayıtda bütün bayramlar yüksək səviyyədə keçirilir. Novruz isə onların içində xüsusilə seçilir. Çox sevinirəm ki, artıq neçə ildir biz bayramlarımızı suveren ölkənin vətəndaşları kimi qeyd edirik. Bunu bizə yaşadan şəhidlərimizə rəhmət, qazilərimizə cansağlığı diləyirik".

Bir qədər sonra bayrama start verildi. Şəhər rəhbərliyi, ictimaiyyət nümayəndələri, qonaqlar bayram tonqalının ətrafına yığışdılar. ŞİH-in başçısı Z.Fərəcov bayram tonqalını alovlandırdı. Kosa və Keçəl əllərində xurcun şənliyə bir qədər də şənlik qatdılar. Meydana daxil olan Dədə Qorqud odun tarixindən, Bahar bayramının köklərindən söz açdı. Alp ərənlər qılınc çəkib, qurşaq tutub güləşdilər. Saz ustaları ölkəmizin şəninə bayatılar deyib, mahnılar ifa etdilər. Bahar qızın gəlişi alqışlarla qarşılandı və onun əlindəki səməni tonqalın kənarında ayrılmış xüsusi yerə qoyuldu. Milli geyimli qız və oğlanlar rəqs etdilər. Şəkərbura, paxlava, qoğal dolu xonçalarla rəqs edən qızlar sovqatları iştirakçılarla bölüşdülər.

Sonra şənliyə dəvət olunmuş sumqayıtlı incəsənət xadimlərinin ifasında şən mahnılar səsləndirildi. Yazın gəlişini bildirən və xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərini yaşadan müxtəlif oyunlar, zarafatlar, şən-şux mahnılar hamıda xoş ovqat oyatdı. Bayram şənliyi Sumqayıt bulvarı boyu gəzinti ilə davam etdi.

Akif ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Əsrlərdir "repertuar"dan düşməyən Novruz tamaşaları

Sevincini yaşadığımız bütün bayramlar özünəməxsus rəmzləri, şənlikləri, dillərdə dolaşan sözləri, mahnıları və maraqlı oyunları, tamaşaları ilə qəlblərdə, ürəklərdə xoş təəssüratlar oyadır. Bu baxımdan, xalqımızın böyük sevinclə qeyd etdiyi bayramlardan biri də Novruzdur. Hər il Novruz bayramı ilk qədəmlərini atanda sanki həyat yenidən doğulur, yenidən başlayır.

Yəqin elə buna görədir ki, hələ qədim zamanlardan müdriklər martı təbiətin oyanış, dirçəliş ayı da adlandırıblar. Çünki bu ayda torpaq isinir, çayların, göllərin buzu əriyir, qış aylarında dağların başını ağ örpəyə bürüyən qar görünməz olur. Su kənarlarında cücərib yaşıllaşan otlar səmaya boylanır, Günəşlə salamlaşır. Beləcə, təbiət oyanır, yavaş-yavaş xalqımızın sevimli bayramı olan Novruz gəlir. Novruz gəlişi ilə insanlara sevinc, fərəh bəxş edir, yaşamaq həvəsini artırır.

Yaddaşımızda özünə dərin yer eləmiş Novruz dəyərli hikmətləri, adət-ənənələri, milli oyun və rəqsləri ilə xalqımızın sevimli bayramıdır. Bu bayram münasibətilə bütün bölgələrdə müxtəlif mərasimlər, şənliklər, oyunlar keçirilir, xalq tamaşaları göstərilir. Belə oyunların və tamaşaların içərisində ən maraqlısı hamımızın dönə-dönə baxdığı "Kosa-kosa"dır. Bu oyun o qədər ürəyimizə, qəlbimizə yatıb ki, Novruz bayramı sözünü dilimizə gətirəndə ilk yadımıza düşən, gözlərimiz qarşısında canlanan səhnələr Kosa ilə Keçəlin məzhəkəli oyunları, bir-birilə deyişməsi, yumurta döyüşmələri olur. Bu obrazlar yadımıza düşəndə özümüzdən asılı olmadan çöhrəmizə təbəssüm qonur.

Bir-birindən üstün olduqlarını göstərməyə çalışan Kosa və Keçəl ətrafına toplaşmış insanlar qarşısında məzəli oyunlar nümayiş etdirir, gülüş doğuran lətifələr danışır, yumurta döyüşdürür, maraqlı hərəkətlər edir, şeir söyləyir, mahnı oxuyurlar. Bütün bu söhbətləri, sözləri, mahnıları və hərəkətləri ilə bir növ bacarıqlarını göstərirlər. Bu maraqlı oyuna qatılanlar qurd, tülkü, çaqqal qılıqlarına girirlər. Zirək və hazırcavab bir nəfərə kürkü tərsinə geyindirirlər, üzünü unlayır, başına motal papaq qoyur, ayaqlarının altına ayaqqabı formasında ağac sarıyırlar. Boynuna zınqırov salır, paltarının altından qarnına yastıq bağlayır, bir çömçəni qırmızı bəzəyib əlinə verir və qapı-qapı gəzdirib, oynada-oynada pay yığırlar. Kosanı gəzdirənlər dillər əzbəri olan bu mahnını oxuyurlar:

Ay kos-kosa, gəlsənə,
Gəlib salam versənə.
Çömçəni dolursana,
Kosanı yola salsana.

Dinləyənlərdə şən ovqat yaradan mahnı başa çatan kimi "kosa öldü", - deyib yerə yıxılır. Bu zaman ətrafına toplaşanlar ona müxtəlif suallar verirlər. Kosa da onların suallarını cavabsız qoymur:

- Kosa, haradan gəlirsən?
- Dərbənddən.
- Nə gətirmisən?
- Alma.
- Almanı neylədin?
- Satdım.
- Pulunu neylədin?
- Öküz aldım.
- Öküzü neylədin?
- Vurdum, öldü.

Novruz yurdumuza qədəm qoyduğu ilk günlərdən Kosa ilə Keçəlin qapı-qapı gəzib hər evə, hər ocağa şənlik yaşatması yalnız böyüklərin deyil, uşaqların da böyük sevincinə səbəb olur. Onlar üz tutduqları hər evə, hər həyətdə sevinclə qarşılanır, gülərüzlə yola salınır. Əsrlərdən bəri yol gələn bu personajlar getdikləri evlərə xeyir, bərəkət gətirər.

Məlumdur ki, "Kosa-kosa" oyunu hələ sovet hökumətinin qadağalarının tüğyan etdiyi zamanlarda filmlərimizə də ayaq açmışdı. Yəqin ki, tamaşaçılar "Yeddi oğul istərəm" filmindəki həmin səhnəni xatırlayırlar. Keçəllə Kosanın bu filmdə nümayiş etdirilməsi xalqımızın Novruz adətlərinə, xalq tamaşalarına olan sevgisindən qaynaqlanırdı.

Bəzi mənbələrdə göstərilir ki, torpağa ana bətni kimi baxan qədim insanlar düşünürmüşlər ki, onu daha da məhsuldar etmək üçün "Kosa-Kosa"ya oxşar oyunları ev və həyətlərlə yanaşı, əkin yerlərində, tarlalarda da oynamaq yaxşı nəticə verər. Onda torpaq daha tez canlanar, çox məhsul verər, el-obada bolluq yaranar. İnsanların dolanışığı daha da yaxşılaşar, firavanlıq içində yaşayar.

"Kosa-kosa" oyunları ilə yanaşı, Novruz bayramının davam etdiyi günlərdə lap qədimlərdən "Motal-motal", "Qurd basdı", "Çövkən", "Cızıq turnası", "Gizlənpaç", "Oğru-oğru", "Şuma qədər", "Aşıq-aşıq", "Qoz-qoz", "Pul-pula", "Zorxana", "Sino", "Mil", "Qəpəq", "Fincan-fincan", "Bənövşə", "Dirədöymə", "Çalabaşı", "Yelləncək", "Maral oyunu", "Kilimarası", "Kəndirbaz", "Sim pəhləvan", "Masqara", "Gözübağlıca", "Cıdır" və başqa oyunlar, tamaşalar həm uşaqlarda, həm də böyüklərdə xoş ovqat yaradır. Bu xalq oyunları və tamaşaları əsrlərin dərinliklərindən yol gələ-gələ bu günümüzə çatıb. Bu gün də Novruz bayramında hamı həmin tamaşalara, oyunlara böyük maraqla baxır.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

Novruz həm də bərəkət bayramıdır

Bərəkət isə israfçılıqla bir araya sığmır

Novruz bəlkə də yeganə bayramdır ki, ona hazırlıq xeyli əvvəldən başlanır. Evlərdə, həyətlərdə, bağ-bağatda təmizlik işləri görülür, səliqə-sahman yaradılır. Əslində, Novruzun özünə qədər daha bir silsilə bayram qeyd edirik. Su, Od, Yel və Torpaq çərşənbələrinin hərəsi əsl bir bayrama çevrilir. Hamısında hər birimiz öz imkanlarımız daxilində bolluca bazarlıq edir, süfrə açırıq.

Bunlar çox gözəldir. Çünki Novruz yaz, gözəllik bayramı olmaqla yanaşı, həm də ruzi-bərəkət, bolluq bayramıdır. O da təsadüfi deyil ki, Novruzda hamı bir-birilə bayramlaşır, bir-birinə qonaq gedir, öz təknəsində olan nemətlərdən qohuma, qonşuya, dosta pay verir.

Mənim doğulub böyüdüyüm bölgənin adətinə görə, bayramda, ələlxüsus da İlaxır çərşənbədə ailənin təknəsində olan ən əziz nemətlərin hamısı süfrəyə düzülərdi. Anamızın, nənəmizin tədarük edib küncdə-bucaqda saxladığı bütün təamlar həmin gün ortaya qoyulmalı idi. İlaxır çərşənbə gününün axşamı analarımız evdən çıxmağa macal tapmasalar, ən azı şirniyyatla, çərəzlə, hətta bişirdiyi aşla dolu sinini uşaqların əlinə verib qohum-qonşuya pay göndərərdi. Hərçənd ki, elə payın çatacağı evin özündə artıq aş bişmiş olurdu... Bu məqamlarda ətrafdakı ehtiyacı olanlar mütləq diqqətdən kənarda qalmamalı idi! Əlbəttə, alınan, hazırlanan nə vardısa, israfçılığa yol verilmədən istehlak olunardı. Sözümüzün canı da elə budur: bərəkər bayramı olan Novruz israfçılığı sevmir!

Necə deyərlər, hər şey öz qədərində, öz əndazəsində gözəldir. Yaşadığım evin qonşuluğunda şadlıq sarayı yerləşir, qabaq-qənşərində də zibilxana. Hər gün oradan keçəndə tullantıya çevrilmiş nə qədər ərzaq görürəm, bu, öz yerində. Yəni bunu sözgəlişi dedim. Bəs Novruzdan sonra burada nə baş verir? O baş verir ki, zibil qutularına nə qədər çürümüş qoğal, qurumuş çərəzlər, məsələn, innab, iydə, xırda xirnik və s. atılır. Sellofan torbalarda nə qədər boyat aş tullantıya çevrilir. Bu, bizə qismət etdiyi ruzinin müqabilində Allaha şükranlıq əvəzinə asi olmaq demək deyilmi?

Kimsə deyə bilər ki, axı Novruzda insanlar bir-biri ilə bayramlaşır. Ona görə də hər evdə qonaq gözləyir, bu səbəbdən bol-bol şirniyyat hazırlayır, xörəyi lazım olandan artıq bişirirlər. Lakin onu da nəzərə almaq lazımdır ki, süfrədə onsuz da löyün-löyün nemətlər olur. Bizim bayram süfrələrimizdən doymamaq mümkün deyil!

Bu da danılmaz həqiqətdir ki, bayramdan sonra çoxumuz özümüzdə ağırlıq hiss edirik, yəni çəkimiz artır. Məhz bunun da bir ucu gəlib bağlanır həmin israfçılıq məsələsinə, bayram tədarükü zamanı həddi aşmağımıza... Halbuki Novruzda bir-birimizə arzu-diləklərimizdən ən ümdəsi cansağlığı olur.

Arzu-dilək demişkən, Novruzda bunların rəmzinə çevrilən əvvəlcədən göyərtdiyimiz səmənilər olur. Hər il hələ qışın ömrünə xeyli qalmış yazın həvəsi, eşqi, şövqü ilə: "Səməni, ay səməni, saxla məni, ildə cücərdərəm səni", - deyərək ürəyimizdə min niyyət tutur, arzularımızı dilə gətiririk. Bəzən də bir sini, ya bir nəlbəki əvəzinə bir neçə qabda səməni cücərdirik. Buna ehtiyac oldu-olmadı. Burada da israfçılığa yol vermək olmaz! Bir evə, bir ailəyə simvolik olaraq bir səməni bəs etməzmi? Axı bu, buğdadan yaranır.

Adi bir hesablama aparmağa cəhd edək. Bir qabda səməni göyərtmək üçün yüz qram buğda tələb olunursa və hər xanım beş səməni göyərdirsə, bu, yarım kiloqram buğda deməkdir. Bu hesabla 10 qadının səməni göyərtməsinə beş kiloqram buğda sərf olunur. Kiloqramlar üst-üstə gələrək tonlara çevrilir.

Bayram bitəndən sonra isə səmənilər nəinki tullantı qutularının içində, hətta bəzən ətrafda ayaqlar altında əzilən görürük. Günahdır bu! Təkcə arzularımızın rəmzinə çevirdiyimiz, müqəddəs bildiyimiz, əlimizlə bəslədiyimiz yaşıllığa deyil, bundan öncə də bərəkətə, çörəyə nankor olmaq deməkdir.

Bildiyimizə görə, bəzi bölgələrimizdə qız-gəlin bayramdan sonra çay qırağına gələrək səmənilər axar suya atır və yenə də qəlblərinin istəyini dilə gətirirlər.

Bəlkə bayramdan sonra səmənilər bir yerə toplayıb toyuq-cücəsi, mal-qarası olana, yaxud yaxınlıqdakı fermalara vermək də olar. Ən azı bu bərəkət rəmzini əldən-ayaqdan uzaq, təmiz bir yerə qoymaq lazımdır.

Bu il Novruz və Ramazan bayramlarımız qoşalaşdı. Necə deyərlər, bayram bayrama qovuşdu. Bəlkə də bu, bizi daha çox düşünməyə, ruzi-bərəkətin qədrini bilməyə, israfçılıq adlı günaha batmamağa, təknəmizdə olanlardan düzgün istifadə etməyə, onları paylaşmağa çağırır. Odur ki, israfçı olmayaq, şükürnemət, xeyirxah, mərhəmətli olaq və bundan zövq alaq.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Xankəndidə bayram yarmarkası fəaliyyətə başlayıb

Martın 19-da Xankəndi şəhərində Novruz bayramı münasibətilə bayram yarmarkası fəaliyyətə başlayıb. Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyinin dəstəyi, Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidmətinin təşkilatçılığı ilə sayca 2-ci dəfə keçirilən yarmarka şəhərin Zəfər meydanında təşkil edilib.

Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidmətinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, yarmarkada yerli sahibkarlar tərəfindən müxtəlif növ məhsulların satışı həyata keçirilir. Yarmarkaya sakinlər tərəfindən böyük maraq müşahidə olunur. Bu gündən fəaliyyətə başlayan yarmarka martın 24-dək davam edəcək. Tədbir çərçivəsində uşaqlar və gənclər üçün əyləncəli proqramlar da nəzərdə tutulub ki, bu da bayram ovqatını daha da artırır. Qeyd edək ki, martın 20-də Xankəndi şəhərində Novruz və Ramazan bayramları münasibətilə geniş konsert proqramı və atəşfəşanlıq da təşkil ediləcək.

İlahi mərhəmət və mənəvi kamillik ayı təqvimi tərk etsə də, ruhumuzda qalır

İnsan ruhunun saflaşdığı, qəlbin ilahi nurla dolduğu, mərhəmət və səbrin ən ali zirvəyə yüksəldiyi mübarək Ramazan ayı sona çatır. Ramazan təkcə aclığa və susuzluğa dözmək deyil, həm də nəfs üzərində qələbə çalmaq, mənəvi kamilliyə doğru addım atmaq ayıdır. Oruclıq insanı pis niyyətlərdən uzaqlaşdırır, qəlbində mərhəmət, şəfqət və vicdan hisslərini gücləndirir.

Ramazan insanın daxilinə yönəldiyi, ruhunun dərinliklərinə enərək özünü yenidən kəşf etdiyi İlahi bir fürsətdir. Bu müqəddəs ayda edilən hər bir yaxşılıq, deyilən hər bir xoş söz, edilən yardım insanın mənəvi dünyasını zənginləşdirir, onu daha saf, kamil bir varlığa çevirir. İnsan Ramazan ayında yalnız bədəni ilə deyil, ruhu ilə də oruc tutur - kinindən, nifrətindən, tamahından uzaqlaşaraq saflaşır, yenilənir, ucalır.

Yola saldığımız bu ay zamanın ən mübarək, işıqlı anlarının cəmləndiyi İlahi mərhələdir. Bu ay insan ruhuna nur bəxş edən, qəlbləri saflaşdıran, mənəvi dünyamızı zənginləşdirən bir hikmət məktəbidir. Bu ayda insan nəfsinə qalib gəlir, xeyirlə şərin mübarizəsində imanla iradənin vəhdətini tapır, ruhən ucalaraq Tanrıya daha da yaxınlaşır. Duaların qəbul olunduğu, niyyətlərin saflaşdığı bu müqəddəs zaman kəsiyi bəşəriyyətə mərhəmət, bağışlama və ümid mesajı verir. Ramazan Allahın qüdrətindən pay verib insanların yoluna nur çilədiyi, Tanrının dörd müqəddəs səmavi kitabını - Tövratı, Zəburu, İncili və Quranı göndərdiyi aydır. Ramazan xoş niyyət, arzu, dilək ayıdır. Ramazan imanın sınağa çəkildiyi, duaların qəbul olunduğu aydır.

Bu gün ilahi nurun işığında Azərbaycan xalqı öz tarixinin ən qürurlu və şərəfli dövrünü yaşayır. Uzun illər dillərdən düşməyən Qarabağ həsrəti artıq 6-cı ildir ki, yerini sevincə, minnətdarlığa və qürura verib. Bir zamanlar dualar Qarabağla başlayır, Qarabağla da bitirdi. Bu torpaqların azadlığı üçün yalnız azərbaycanlılar deyil, ölkəmizdə yaşayan müxtəlif xalqların nümayəndələri - fərqli dinlərin, dillərin daşıyıcıları eyni niyyətlə Tanrıya üz tutur, haqqın təntənəsi üçün dua edirdilər.

İndi isə Qarabağ və Şərqi Zəngəzur torpağında həyat yenidən canlanır. O cümlədən ibadət ocaqlarımız yenidən nəfəs alır, məscidlərimizdən azan səsləri yüksəlir. Bu mənzərə Ramazanın mənəvi ruhu ilə vəhdət təşkil edərək insan qəlbində şükür və qürur hissi doğurur.

Bu böyük dirçəlişin arxasında isə güclü iradə, sarsılmaz birlik və məqsədyönlü siyasət dayanır. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən ardıcıl siyasət, xalq-ordu birliyi və 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan şanlı Zəfər bugünkü reallıqları mümkün edib. Azad olunmuş torpaqlarda aparılan genişmiqyaslı quruculuq işləri, insanların doğma yurdlarına qayıdışı Ramazanın ümid, yenilənmə və dirçəliş fəlsəfəsinin canlı təcəssümünə çevrilib.

Bu müqəddəs günlərdə xalqımız Vətən uğrunda canından keçmiş şəhidlərimizin xatirəsini dərin ehtiramla yad edir. Onların fədakarlığı sayəsində bu gün Qarabağda həyat var, azad səma altında azan səsləri yüksəlir, bayram sevinci yaşanır.

Ramazan insanı insan edən ali dəyərlərin - mərhəmətin, paylaşmağın, xeyirxahlığın bayramıdır. Oruclıq yalnız bədənin deyil, nəfsin tərbiyəsidir. Bu ay insanı başqasının halını anlamağa, əl tutmağa, bölüşməyə səsləyir. Əsl zənginlik sahib olduğunu paylaşa bilməkdə, bir qəlbi sevindirməkdə, ümidə işıq olmaqdadır. Budur, Ramazan ayının fəlsəfəsi.

Ramazan həm də birlik və barış ayıdır. Bu ay bizə eyni Vətənin övladları olmaqla birliyimizi, gücümüzü bir daha xatırladır. Ramazan duaları təkcə fərdi deyil, milli arzularımızı əks etdirir - sülhün bərqərar olması, əmin-amanlığın daim olması, gələcəyimizin daha parlaq olması üçün edilən dualardır.

Qoy bu mübarək günlərdə tutulan oruc, edilən dualar qəbul olsun. Qoy Azərbaycan daim sülh, əmin-amanlıq və tərəqqi yolu ilə addımlasın!

Elşən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

BakıAbadlıq

“BAKI ABADLIQ XİDMƏTİ” MMC
Azərbaycan xalqını
NOVRUZ BAYRAMI
münasibətilə təbrik edir, birlik, firavan həyat, ruzi-bərəkət və xoş gələcək arzulayır!

Yaddaşımızın yaşıdı Novruz

Azərbaycan xalqının milli-mənəvi dəyərlərini özündə yaşadan ən möhtəşəm bayramlardan biri Novruzdur. Baharın gəlişini, təbiətin oyanışını və Ay təqvimi ilə yeni ilin başlanmasını simvolizə edən bu qədim bayram əsrlər boyu Şərq xalqlarının həyatında mühüm yer tutub. Novruz həm də insanların birlik, həmrəylik və ümid rəmzi kimi qəbul etdiyi xüsusi gündür.

Əsrlərdir ki, hər il mart ayında bu bayram Azərbaycanın bütün bölgələrində böyük coşqu ilə qeyd olunur, nəsillərdən-nəsillərə ötürülən zəngin adət-ənənələrin yaşadıldığı xüsusi hadisəyə çevrilir.

Onu da vurğulamalıyıq ki, Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində Novruzun qeyd olunması ümumi xüsusiyyətləri ilə yanaşı, yerli adət-ənənələr və maraqlı mərasimlərlə ciddi şəkildə olmasa da, müəyyən qədər fərqlənir. Başqa sözlə, hər bölgə bu bayramı özünəməxsus şəkildə qarşılayır və bununla milli mədəniyyətin zənginliyini nümayiş etdirir.

Novruz ərəfəsində ölkəmizin bütün bölgələrində hazırlıqlar həftələrlə davam edir. Ev-eşik təmizlənir, həyət-baca abadlaşdırılır, səməni qoyulur, bayram süfrələri üçün şirniyyatlar hazırlanır. İnsanlar hər zamankından daha mehriban, daha qayğıkeş, daha mərhəmətli və xeyirxah olurlar. Bayramın gətirdiyi birlik və mehribanlıq ruhu hər yerdə hiss edilir. Küsülülər barışır, qohum-əqrəba ziyarət olunur.

Kənd və qəsəbələrdə bayram günü tonqallar qalanır, gənclər tonqal üzərindən tullanaraq ilin uğurlu və bərəkətli olmasını arzulayırlar. Uşaqlar papaqatdı adı ilə evləri gəzərək bayram payı toplayırlar. Bundan başqa, kənd meydanlarında müxtəlif xalq oyunları, meydan tamaşaları və idman yarışları təşkil olunur. "Kosa-kosa", "Qodu-qodu", "Dizədöymə", "Gizlənqaç", "Bənövşə-bəndə düşə", "Topaldıqaç" və başqa oyunlar milli-mənəvi dəyərlərimiz kimi indi də qorunur.

Novruzun əsas simvollarından olan Keçəl və Kosa obrazları da bayram şənliklərinin ayrılmaz hissəsidir. Onların şən çıxışları insanlara sevinc bəxş edir və bayram əhvali-ruhiyyəsini daha da artırır.

Bayram günü hər ocaqda şamlar yandırılır, ləzzətli təamlarla dolu süfrələr açılır. Bayram süfrələrinin bəzəyi şirniyyatlar - şəkərbura, paxlava, qoğal və müxtəlif milli yeməklər olur. Bir sözlə, Azərbaycanın hər yerində xalq qədim adətlərini yaşadır.

Bununla belə, qeyd etdiyimiz kimi, ölkəmizin ayrı-ayrı bölgələrində Novruz bayramının keçirilməsində özünəməxsus xüsusiyyətlər də mövcuddur. Onların ikisi - Naxçıvan və Cənub bölgələrimizdə olan bayram ənənələrinə nəzər salaq.

Ölkəmizin zəngin Novruz adət-ənənələrinə malik olan ərazilərindən biri Naxçıvandır. Naxçıvan bölgəsində Novruz adət-ənənələri geniş şəkildə qorunub saxlanılır və hər il təntənə ilə qeyd olunur.

Bayram günləri bölgədə atüstü oyunlar və müxtəlif idman yarışları təşkil edilir. Novruz tonqalları Naxçıvanda böyük sevinclə qalanır. Tonqal ətrafında toplaşan insanlar şənlik edirlər. "Şal sallama" bu bölgənin qədim və maraqlı bayram adətlərindən biridir. Adətə görə, bayram gecəsi cavanlar evlərin bacasından və ya pəncərəsindən şal sallayırlar. Həmin şalın içərisinə ev sahibləri bayram payları qoyarlar.

Naxçıvanda böyük maraq doğuran adətlərdən biri də "Xan bəzəmə"dir. Qaydaya görə, bir nəfəri Xan seçirlər. Onu adına layiq, yəni əsl xan kimi geyindirib bəzəyirlər, başına tac qoyub meydanda düzəltdikləri hündür taxtda oturdurlar. Xanın yanına bəzənmiş xonçalar, səmənilər düzürlər. Xanı iki nəfər yelpiklə yelləyir. Xanın əmri ilə hamı çalıb oynayır. Hər kəs öz qabiliyyətini göstərir. Məclisdə olan təlxəklər xanı güldürməyə cəhd edirlər. Xan onların məzəli hərəkətlərinə gülməməlidir. Əgər gülsə, xanın özü cəzalandırılır. Onu suya basırlar. Yeni xan seçirlər. Meydanda qoyulmuş qaba hamı xələt atır. Üç gün müddətində xan vəzifəsinin öhdəsindən yaxşı gələ bilsə, həmin xələtlər ona çatır.

Ölkəmizin hər yerində olduğu kimi, cənub bölgəmizdə də Novruz ərəfəsində dörd çərşənbə təntənə ilə bayram edilir. Axır çərşənbə həftəsində bütün evlərdə bayram çörəkləri, halvalar, müxtəlif şirniyyatlar bişirilir. El arasında "kül çərşənbə" də adlandırılan İlaxır çərşənbə axşamı əvvəlcə böyüklər qəbir üstünə gedir, doğmalarının məzarını ziyarət edir, dualar oxuyurlar. Qəbir üstə şam yandırır, evdən gətirilən bayram şirniyyatlarından, xüsusən halva-külçələrdən ehsan verirlər.

İlaxır çərşənbə və Novruz bayramı şənlikləri cənub bölgəsində elliklə qeyd olunur. Adətə görə, həm İlaxır çərşənbədə, həm də Novruz bayramında şər qarışan vaxt hamı evdə, həyət-bacada olmalıdır. Yeddi yerdə küləşdən tonqal üçün yer hazırlanır, alqış sədaları altında evin böyüyü tonqala od vurur. Bütün ailə üzvləri, hətta beşikdəki körpələri də tonqal üstündən tullandırırlar və deyirlər:

Ağırlığımı yer götürsün,
Mətləbimi Allah versin!

Həmin vaxt həyətlərdən fişəng, tüfəng səsləri ucalır. Bayramın ən maraqlı adət-ənənələrindən biri də fal açmalardır. İlaxır çərşənbədə olduğu kimi, Novruz bayramı gecəsi gənc subay qızlar qismətlərinə kimin çıxacağını öyrənmək inamı ilə fal açırlar. Bayram gecələri qulaq falına, "qurşaqatdı"ya çıxırlar. Cənub bölgəsində Novruz bayramı süfrəsinə çoxçeşidli bayram çörəkləri, növbənöv plov qoyulur. Bölgənin Novruz təamlarından biri də kütüm balığıdır. İnanca görə, balıq ailəyə ruzi, bərəkət gətirir. Ona görə cənub bölgəsində həmin axşam süfrədə mütləq balıq olmalıdır. Bayram axşamı nişanlı qızların evinə ağzında qızıl üzük olan balıq, müxtəlif hədiyyələr aparılır. Yaşıllığın, təbiətin oyandığını bildirən göy-göyərti və ondan hazırlanmış kükü də bayram süfrəsindən əskik olmur. Ümumiyyətlə, inanca görə, ilaxır çərşənbə və Novruz gecələrində süfrədə "s" hərfi ilə başlanan 7 nemətin olması vacibdir. Süfrəyə səməni, müxtəlif xörəklər, şirniyyatlar düzülür. Acılıq gətirən təamlar, yəni soğan, sarımsaq bayram süfrəsinə qoyulmur.

Qeyd etdiyimiz kimi, Novruz bayramı əsrlər boyu xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini yaşadan ən əziz bayramlardan biri kimi bu gün də böyük sevgi ilə qeyd olunur. Novruz bayramının əsas mahiyyəti birlik, mehribanlıq, yenilənmə və ümiddir. Azərbaycanın bütün bölgələrində eyniliklərlə yanaşı, müəyyən fərqli çalarlarla qeyd edilsə də, bayramın əsas mahiyyəti dəyişmir. İnsanları bir araya gətirən Novruz həm keçmişdən gələn zəngin mədəni irsimizi qoruyur, həm də gələcək nəsillərə ötürülən dəyərli bir ənənə kimi yaşadılır.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Samuxlular bayram tonqalının başına toplaşdılar

Samuxun Heydər Əliyev parkında keçirilən Novruz şənliyinə yüzlərlə insan toplaşmışdı. Rayon sakinləri xalqımızın milli adət-ənənəsini özündə yaşadan Novruzu böyük coşqu ilə keçirmək üçün bir yerə toplaşmışdılar.

Bayram şənliyini giriş sözü ilə rayon icra hakimiyyətinin başçısı Firdovsi Əliyev açaraq sakinləri Novruz və Ramazan bayramları münasibətilə təbrik etmiş, bu bayramların xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərini yaşatmaqda xüsusi rol oynadığını vurğulamışdır. Qeyd etmişdir ki, belə tədbirlər rayon ictimaiyyətinin birliyini gücləndirir, mədəniyyətimizi və adət-ənənələrimizi gələcək nəsillərə ötürməkdə böyük əhəmiyyət daşıyır. Novruz bayramı xalqımızın xoşbəxtlik, sülh və birlik rəmzidir. Biz birlikdə bu bayramın ənənələrini yaşadır, hər bir sakinimizin sevincini paylaşırıq.

Sonra şənlik iştirakçıları rayon sakinlərinin əl işlərindən və yerli məhsullardan ibarət sərgiyə baxmışlar. Rayonun incəsənət ustalarının maraqlı konsert proqramı ilə davam edən tədbirin sonunda bayram tonqalı yandırılmışdır.

S.ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

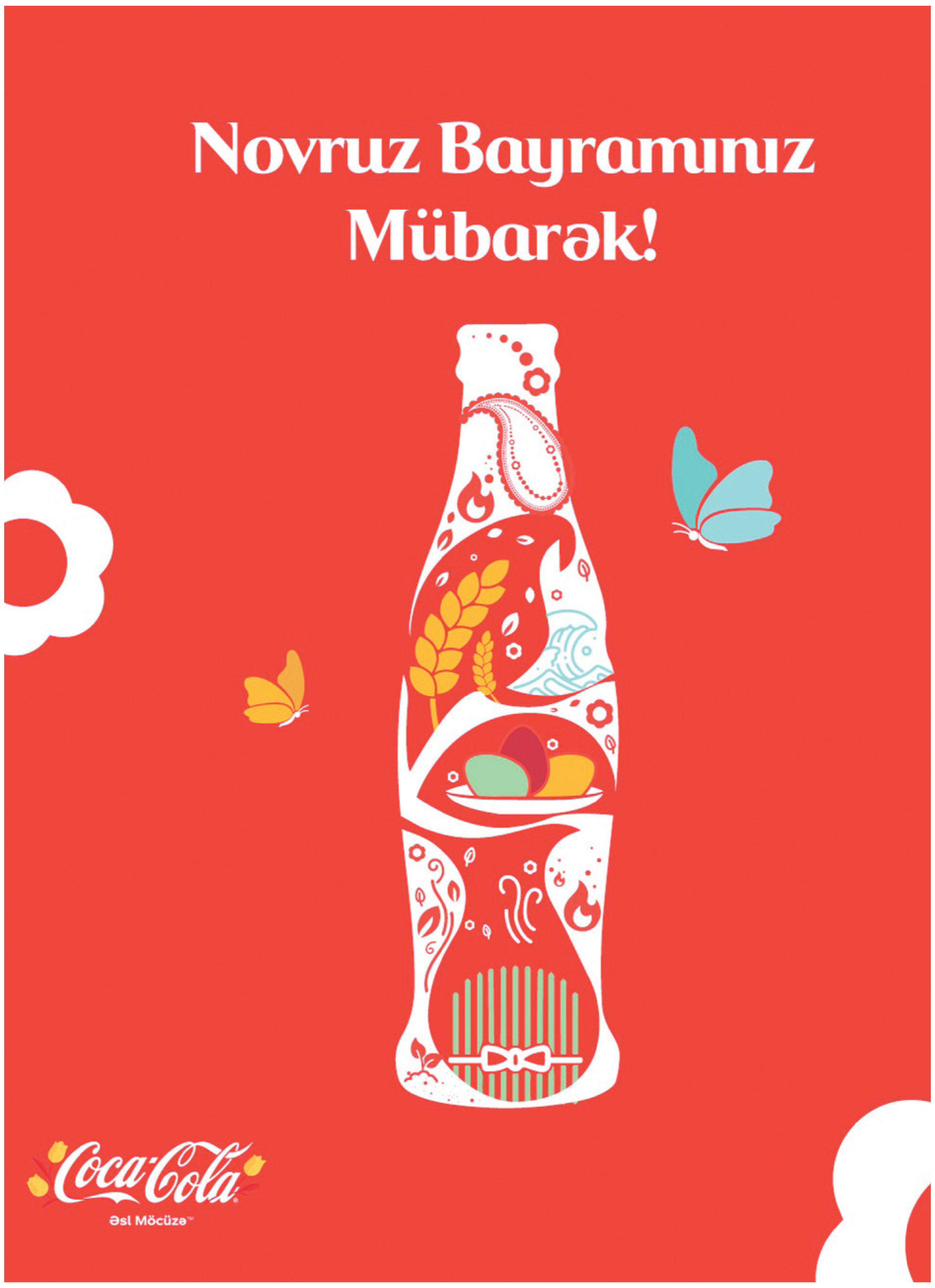

Göygöl baharı qarşılayır

Rayon icra hakimiyyətinin təşkilatçılığı ilə Heydər Əliyev adına Mədəniyyət və İstirahət Parkında Novruz şənliyi keçirilib.

Şənlikdə çıxış edən RİH-in başçısı Vüqar Novruzov tədbir iştirakçılarını və qonaqları bayram münasibətilə təbrik edərək Novruzun minilliklər boyu xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərini və adət-ənənələrini yaşadan, birlik və həmrəyliyi möhkəmləndirən bayram olduğunu və bu əziz bayramın xalqımızın zəngin mədəni irsini, qədim köklərini və milli kimliyini özündə yaşatdığını qeyd etmişdir. Bildirmişdir ki, Ulu Öndər Heydər Əliyev milli irsimizə, milli ənənələrimizin qorunmasını hər zaman xüsusi diqqətdə saxlamış, Novruz bayramının dövlət səviyyəsində geniş qeyd olunmasına dəstək vermişdir: "Beləliklə, bu qədim el bayramına rəsmi dövlət statusu qazandırmışdır. Bu gün həmin ənənə Prezident İlham Əliyevin və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva tərəfindən davam etdirilir və biz müstəqil və qüdrətli Azərbaycanda belə gözəl bayramları böyük qürur və sevinc hissi ilə qeyd edirik". Bayram şənliyi respublikanın tanınmış incəsənət ustalarının çıxışları ilə davam etmişdir.

S.ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Torpaq və İlaxır çərşənbə ilə bağlı folklor örnəkləri

Torpaqdan pay olmaz
Torpağa əyilən namərdə əyilməz
Torpaq qızılquşdur, əldən buraxdın - uçar gedər
Torpaqda əlləşən xoşbəxtliklə rastlaşar
Torpaq əkinçinin zəhmətilə zinətlənər
Torpaq deyər: - Öldür məni, dirildim səni!
Torpağa var versən, o da sənə bar verər
Torpaq deyər: - Sən mənə tər ver, mən sənə zər verim!
Torpağa göz ağardanda üz ağardar
Torpaq kimi bərəkətli ol ki, hamının sevimlisi olasan!
Torpağa xor baxsan, o sənə kor baxar
Torpaq ovuclayan qızıl ovuclar
Torpaq müqəddəsdir
Torpağın qədrini bilməyən ağlaya-ağlaya qalar
Torpaqla əlləşən ac qalmaz
Torpağı bir yerdən götürülüb
Torpağın qarası üz ağardar
Torpağın sirrini əli torpaqda olan bilər
Torpaqda itki olmaz,
Kötüksüz bitki olmaz
Torpağa vaxtlı-vaxtında su ver, bəhrəsini gör

Torpaq haqqı!
Yer haqqı!

Torpağı sanı yaşayasan!
Torpağın həmişə gül bitirsin!
Torpağın yada qismət olmasın!
Torpağından qara yellər əsməsin!
Torpağın həmişə bar yetirsin!
Torpağın bərəkətli olsun!
Torpağına göz dikənin gözü tökülsün!
Torpağını göz bəbəyin kimi qoru!

Çərşənbə günü təzə evə köçməzlər.

Çərşənbə axşamı paltar biçmək yaxşı əlamət sayılır. O paltarı geyən dövlətli olar, - deyərlər.

Çərşənbə axşamı təzə paltar geymək uğur gətirər

Libas üstə libas geyən heç vaxt çılpaq qalmaz

Axır çərşənbə axşamı küsülülər barışarlar

Axır çərşənbə gecəsində nəhs danışmaq, içki içmək, nalayiq işlər tutmaq olmaz

Axır çərşənbə gecəsində təbiətdə nə varsa, hamısı təzələnir

Axır çərşənbə gecəsində insanın da əməli, istəyi, fikri, davranışı dəyişir

Axır çərşənbə gecəsi ərə verilən qızları tonqalın başına dolandırar və deyərlər: - Qoy odlu-ocaqlı olsunlar!

Od sönsə, ocaq da sönər, - deyərlər

Çaylarda, gölməçələrdə bitən ağ zanbağın gövdəsi uzanmağa başlayanda deyərlər, - qışın ömrü bitir, yaz gəlir...

Elimizə bahar gəlir

Bu Novruz günlərində ölkəmizin hər tərəfində sevinc-qürur duyğulu ovqat yaşanır. Bir yandan da erməni işğalından azad edilmiş dədə-baba yurdumuza köç karvanlarını görəndə ürəyimiz dağa dönür. Şuşada, Xankəndidə, Ağdamda, Xocalıda, Kəlbəcərdə, Füzulidə, Cəbrayılda, Zəngilanda, Laçında, Qubadlıda, bir sözlə, külli Qarabağda və Şərqi Zəngəzurda yanan Novruz tonqalları, şamları, şənlikləri dünyanın hansı guşəsində yaşamasından asılı olmayaraq, Azərbaycansevərlərdə xoş duyğular oyadır.

Bunun başlıca səbəbi Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin qətiyyəti və Milli Ordumuzun şücaəti sayəsində 2020-ci ilin payızında 44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan torpaqlarının 30 illik erməni işğalından azad edilməsidir. Qəsbkar erməni tapdağından xilas olmuş dədə-baba torpaqlarımızda çiçək açan adi bir gül də, tumurcuq bağlayan ağac da, aləmi al-yaşıla bürüyən çəmən də, çiçək də, bir sözlə, yer də, göy də sevinc içindədir. Bu sevincin, bu azadlığın qüruru Azərbaycan-Ermənistan şərti sərhədində, ümumiyyətlə, sərhəd bölgələrimizdə hərbi hissələrdə dalğalanan üçrəngli bayrağımızın müşayiəti altında bayram tonqallarının şaxə qalxan dillərində daha əzəmətli, daha möhtəşəm hiss olunur.

Çoxmillətli ölkəmizin bütün bölgələrinə Novruz həm də təmizlik, abadlıq gətirir. Bayramacan hər yerdə səliqə-sahman, təmizlik işləri aparılır, abadlıq tədbirləri görülür. Bu bayramın bir yaxşı tərəfi də Novruz günlərində Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi və yerlərdə şəhər, rayon icra hakimiyyəti aparatı nümayəndələrinin iştirakı ilə Vətən müharibəsi iştirakçılarının, şəhid ailələrinin, qazilərin, kimsəsiz və imkansızların qapısı döyülür, onlara bayram təbrikləri və Novruz sovqatları çatdırılır.

Bu sovqatların ən önəmli atributlarından biri səmənidir. Səməni bayram ərəfəsində dənli bitkilərdən cücərdilir. Bayram boyunca demək olar ki, bütün süfrələrdə səməni olur. Səməni yazın gəlməsinin, təbiətin canlanmasının, əkinçiliyin, təbiətin, həyat və bolluğun rəmzi, baharın ilk müjdəçilərindən hesab olunur. Novruzda papaq atmaq, qulaq falına çıxmaq, tonqaldan tullanmaq, yumurta döyüşdürmək də qədim ənənələrdən sayılır.

Novruzun bir rəmzi də boyanmış yumurtadır. Yumurtanın ağ, göy, yaşıl, qırmızı boyanması hələ nənə-babalarımızdan dörd fəslin rəmzi, əmin-amanlıq kimi yozulur. Novruzda həmçinin xüsusi şirniyyatlar, o cümlədən qoğal, şəkərbura, paxlava bişirilir.

Novruz şənliklərinin əsas personajları təbii ki, Kosa və Keçəldir. Onların oyunbazlığı bayrama xüsusi ovqat verir. Kosa və Keçəl obrazları qışla yazın mübarizəsini əks etdirir. Kosa torpağın rəmzidir, qışla yazın arasında nə qədər mübarizə getsə də, nəticədə Kosa - torpaq ölmür, dirilir, təbiət oyanır. Axı hər şeydən əvvəl bu şənlik əkinçilik bayramını əks etdirmək üçündür. Onu da qeyd edək ki, çox qədim mənbələrdə Novruz mərasimi ilə bağlı bu obrazlardan istifadə olunub. Onlar qədim zamanlarda açıq havada keçirilən meydan tamaşalarını daha baxımlı ediblər. Bu personajlar barədə tanınmış pedaqoq və teatr xadimi, Xalq artisti Hüseynqulu Sarabski "Köhnə Bakı" əsərində də yazıb.

Folklorşünasların açıqlamalarına görə, yaşıl libaslı Bahar qız bayram atributlarına edilmiş son əlavələrdən biridir. O, bayram rəmzlərini daha da genişləndirib. İdeoloji təbliğat və Qar qıza uyğun olaraq belə bir personajı əvəzləyən və yazın gəlişini ifadə edən Bahar qız Novruz rəmzlərində məmnunluq doğuran yenilikdir.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin 1919-cu il 25 iyun (Çərşənbə günü) tarixli 211-ci nömrəsinin ADA Universitetinin dəstəyi ilə transliterasiyası

AZƏRBAYCAN

Çaharşənbə, 26 ramazanül-mübarək sənə 1337. 25 həziran 1919 sənə.

Gündəlik siyasi, ictimai, ədəbi, iqtisadi türk qəzetəsidir

Məhəlli-idarə:
Bakı, Vorontsovski və Qubernski küçələrin küncündə 4 nömrəli evdə "Azərbaycan" idarəsi.

Telefon nömrə: 39-60.

Tək nüsxəsi 1 manat 50 qəpik.

Türk və islamlığa müfid məqalələrə səhifələrimiz açıqdır.

Dərc olunmayan övraq iadə edilməz.

Dərc edilən məqalatın mükafatını idarə təyin edir.

Abunə şəraiti:
Bakı üçün 1 aylığı 30 rublə,
2 aylığı 35 rublə, 3 aylığı 50 rublə.
Qeyri şəhərlər üçün 1 aylığı 25 rublə,
2 aylığı 45 rublə, 3 aylığı 60 rublədir.

Elan fiatı: birinci səhifədə sətri 4 rublə,
axırıncı səhifədə sətri 3 rublə,
itən şeylər və yer axtaranlar üçün 2 rublə.

ELAN

Azərbaycan Dəmiryol İdarəsi elan edir ki, Türüq və Məabir Nəzarətinin binagüzarlığına binaən [Nəqliyyat və Rabitə Nazirliyinin sərəncamına əsasən], Batumda dərya kənarında 8 nömrəli evdə Azərbaycan Dəmiryolunun Ticarət acentəliyi açılır. Acentəlik su və dəmiryol ilə hər növ yüklərin komisyon, skladoçnı və tamojna müamilatı işlərini öhdəsinə götürür. Bazar qiyməti barəsində təfsilat məlumat verir. "Ceyms Moosen və kompaniyası"nın Liverpula, "Vestkon və Lorens" Londona, "Elerman Layn" Liverpula, "Makley və Makentaer" Qlazqoya, "Amerika-Livantiysk" yoluyla Londona olan yük kirayələri şəraiti [daşınması şərtləri] barəsində məlumat verir. Bakıda Mirbabayevin evində Olqinski və Merkuryevski küçələrin küncündə baqi [yerləşən] Bakı şəhər stansiyasının (telefon nömrə 29-97) dəxi eyni müamilatda bulunur. Bu stansiyanın Çornıqorodda skladı dəxi var (telefon nömrə 14-57): Merkuryevski küçə ev nömrə 16, Mariinskinin küncündə. Həmin iyulun 12-sindən etibarən zeyldəki [aşağıdakı] qərar ilə komisyon vergisi alınır:

1-ci sinif biletdən 3 rublə;
2-ci sinif biletdən 2 rublə 25 qəpik;
3-cü sinif biletdən 1 rublə 50 qəpik.

Plaskart üçün dəxi bu qərar ilə vergi alınır.

Bundan əlavə, Bakı şəhər stansiyası barəsində olan qanun[un] 14[-cü] maddəsi təbəddülünə binaən [dəyişikliyinə əsasən], hər surətlə olursa-olsun baqaj, yük baqajının bu qərar ilə komisyon vergisi artırılır:

Hər bir kiftansiya mövcibiylə [qəbzə əsasən] göndərilən malların 10 putuna [qədər] 5 manat; 10 putdan yuxarı olarsa hər putuna 50 qəpik komisyon vergisi alınır və malları da əsl qiymətlə yerlərinə göndərir.

T-153

TELEQRAF XƏBƏRLƏRİ

- Müttəfiqlərin Almaniyaya cavabı iyunun 16-da saat 6:50 dəqiqədə təqdim edilmişdir. Almanlara verilmiş olan möhlət iki gün də artırılmışdır. İyunun 23-də axşam saat 7-də Almaniya qəti cavabını verməlidir. Zahirən görünür ki, Almaniya sülh mürəxxəsləri [nümayəndələri] sülhü imza edib-etməmək barəsində mütərəddid [qərarsız] bir haldadırlar və rəylərində ixtilaf vardır.

- Fransanın rəsmi dairələrində bu əqidədədirlər ki, hərgah Müttəfiqlər, ümumiyyətlə, Almaniyanı vadar etsələr, onlar sülhü imza edəcəkdirlər. Amerikalılar da hakəza [həmçinin] sülh müahidənaməsinin [sazişinin] imza ediləcəyinə ümidvardırlar. Axşam saat 8-də Almaniya mürəxxəsləri Parisdən Berlinə əzimət etmişlərdir [yola düşmüşlər].

- Çindən verilən son xəbərlərə görə, bu axır zamanlarda əhval yaxşılaşmışdır. Müttəfiq səfirlərin işə müdaxilə etmələri əhvalı yaxşılaşdırıb, orada həyat adi halına düşmüşdür.

- Almaniya və Avstriyada Müttəfiqlərin sülh müahidənaməsinə qarşı camaat dəhşətli nümayişlər yapmaqda davam edirlər.

- Müttəfiqlər Hollandiya hökumətinə müraciətlə təvəqqe etmişlər ki, Almaniya sülh müahidənaməsini imza etməyəcəyi təqdirdə, Hollanda hökuməti Almaniya ablukasında [blokadasında] iştirak eyləsin. Hollanda hökuməti Müttəfiqlərin bu təvəqqesini rədd eyləmişdir.

- Almaniyanın əks-təklifinə Müttəfiqlərin cavabı düşənbə [bazar ertəsi] günü Rantsauya təqdim edilmişdi. Eyni zamanda sülh müahidənaməsinə əlavə edilən təshihlər də təqdim edilmişdir. Hərgah 5 gün müddətində müahidənamə imza edilməzsə, general Foşun ordusu bilatəxir [dərhal] Almaniyaya qarşı hərb açacaqdır.

- Əfqan əmiri İngiltərə tərəfindən edilən mütarikə [atəşkəs] təklifinə cavab verməmişdir.

Litva Məclisi-Müəssisanı

Müvəqqəti hökumət təşkilatına başlayan Litva Məclisi-Müəssisan dəvətini təhti-qərara almışdır.

Finlandiyaya fransız səfiri

Böylə xəbər verilir ki, tez bir zamanda Helsinqforsa [Helsinkiyə] fransız səfiri təyin ediləcəkdir.

Latviyada

Müttəfiqlərin Ali Şurasında qəbul edilən qərara görə, Müttəfiqlərin hərbi heyəti başçısı general Qof ultimatum ilə nemes generalı [Rüdiger] fon der Qoltsa müraciət edərək bolşevik əleyhinə olan Liven qoşunları əleyhinə olan müharibəni kəsməyi tələb eyləmişdir. Liven hökuməti təşkili əleyhinə olan fəaliyyətin dayandırılması[nı] da həman generaldan tələb eyləmişdir.

Omsk və Türküstan

Omskdan xəbər verilir ki, Omsk hökumətinin başçısı [Pyotr Vasilyeviç] Voloqodski Türküstan Baş naziri və İkinci Dövlət Dumasının sabiq üzvü Məhəmmədcan Tınışbayevi hüzuruna qəbul eyləmişdir. Məhəmmədcan Omska bu günlərdə gəlibmiş.

Bolşevik məlumatı

Moskva - (20 iyun) Bakıdan varid olmuş [gəlmiş] yoldaş Kolomitsev böylə məlumat verir:

Bakı quberniyasının cənubi hissəsində 30 min camaatdan ibarət olan Muğanda Şura hökuməti təşkil edilmişdir. (?) Bu 30 min canın 70 faizi müsəlmanlardır. Muğan kənd[l]i qurultayı Qırmızı Moskvanı və 3-cü Beynəlmiləl Syezdi təbrik edir. (?)

Bolşeviklərin Vyanada üsyanı

Bolşeviklər Vyanada son yekşənbədə [bazar günündə] bir üsyan əmələ gətirmişlərsə də, müvəffəq olmamışlardır. Zira bolşevik firqəsi liderləri şənbə günü həbs edilmişlərdi. Onları həbsdən xilas etmək istəmişlərsə də, nəticədə atışma başlanıb bir neçə nəfər qətl edilmişdir.

- "Perolaner" qəzetəsi xəbər verir ki, Belçika əmələləri [fəhlələri] böyük mitinqlər tərtib verərək tətil elan etmişlərdir. Bunlar 8 saat iş vaxtı ilə məvaciblərinin artırılmasını tələb edirlər.

Veymarda üsyan

Nauen – Veymarda iyunun 17-də bir alay üsyan etmişdir. Bunlar Veymar həbsxanasına hücum edib məhbusları azad etmişlərdir. Sonra hökumətin sakin olduğu saraya tərəf yürüş etmişlərdir. Sonra üsyançılarla saldatlar arasında müsadimə [toqquşma] vaqe olub, üsyançılar qalib gəlmişlərdir. Nəhayət, general Markerin dəstəsi dəvət edilib üsyançıları sakit etmişlər və saray posta və teleqraf imarətini asilərdən almışlar.

Riqada

Dvinsk – Riqada nəşr olunan belıqvardilərin [ağqvardiyaçıların] qəzetəsi yazır ki, ərzaq qiyməti orada o qədər artıqdır ki, əhalinin əksəri ərzaq almaqdan bilkülliyyə [tamamilə] məhrum olmuşdur. Latviyada ərzaq işlərində dəxi mükəmməl nizamsızlıq vardır. Bolşevik dövründə olduğu kimi şimdi də orada ərzaq təşkilatı vardır.

Riqadan verilmiş olan məlumatdan anlaşılır ki, Riqada Könüllü qoşun səfərbərliyi çox süst gedir. Oradan qaçanların rəvayətinə görə, nemeslər 45 yaşınadək kişiləri səfərbərliyə almışlardır. Cəbrən [zorla] səfərbərliyə alınmış olan şəxsləri qabaq cəbhəyə göndərirlər. Bu təzyiqata görə onlar[ın] hissələri bizim tərəfə keçir.

Finlandadan verilən məlumata görə, Fin boğazından irəliləməkdə olan Könüllülər Krasnı Qorkaya daxil olmuşlardır. Tabya [istehkam] bolşeviklərin 5 pa-roxodu və Kronştadt istehkamları tərəfindən bombardman edilir.

Cənubi Rusiya cəbhəsində

Tsaritsın cəbhəsində - Hücuma davam etməklə Dabravol ordusu mayın 30-da təzədən düşməni sındırıb Volqa nəhrinin geniş sahilinə çıxmaqla Tsaritsının 15 verstliyinə çatmışdır. Həman gün düşmən tərəfindən möhkəmlənən Tsaritsın cəbhəsi Kuban əsgərləri tərəfindən yarılıb bir neçə min nəfər əsir və külli miqdarda qənaimi-hərbiyyə [hərbi qənimət] alınmışdır. Sarepta, Çervlenni və Karpovka kəndləri işğal edilmişdir.

Don cəbhəsində - 9-cu bolşevik ordusu əsgərlərindən qalanları Don tərəfə qaçmaqla xilas olmaq istərkən, Kletsdən 20 verst cənub-qərbə tərəf rayonda general Mamontovun Don dəstələri tərəfindən təzədən dağıdılmışlardır. General Bıkadorovun Don dəstələri Yuxarı Don əsgəri firqələrindən biri ilə bərabər Çistyakov[o], Krasnokut, Bolşoy kəndlərini işğal edib bolşevik əsgərlərini təqib etməkdədirlər.

Tokio - Yaponiyanın hərbi gəmiləri Nauenə gedirlər. Bu vaxta qədər Şanxay, Kanton və Xankouda yaponlara qarşı olan hərəkət şimdi başqa bir rəng alaraq ümumən əcnəbiləri təhdid edir. Çinlilər tərəfindən edilən boykota görə, Çin iskələlərində [limanlarında] seyri-səfain [gəmi naviqasiyası] işləri dayandırılmışdır.

Yaltada üsyan

London - Yaltadan xəbər verilir ki, işsizlikdən dolayı orada üsyan əmələ gəlmişdir. Üsyanı yatırtmaq üçün silahla iş görmək icab eyləmiş [lazım gəlmiş] və nəticədə üsyan yatırılmışdır.

Şimal cəbhəsində

Kopenhaqdan [Kopenhagendən] xəbər verirlər ki, İngiltərə əsgərləri Riqa xəlicinə [körfəzinə] çıxıb bolşeviklərlə müharibə etdikdən sonra bir neçə kənd işğal etmişlərdir. Petroqrad Şura hökuməti ciddi tədarük görməkdədir. Hökumət qət etmişdir ki, axırıncı imkana qədər şəhəri mühafizə etsin.

Şimali Rusiyada

Bolşeviklər Yuxarı Peçorı rayonunda Vıçeqdaya, Yarenskdən də Ust-Nevskiyə çəkilmişlərdir. İşğal edilən yerlərin əhalisi əsgərliyə alınır. Narva cəbhəsində eston əsgərləri Petroqradın 50 mil qərbində Moloskovitsini işğal etmişlərdir. Bolşeviklər Peypus nəhrinin şimali və qərbi sahillərində geri çəkilirlər. Odrov alınmışdır. Bir çox əsir və mühimmati-hərbiyyə alınmışdır. Almanlar təzədən Riqa üzərinə hücuma başlamışlardır.

Cəbhələrdə

(Bolşevik xəbərləri)

İyunun 20-də Qərb cəbhəsindən xəbər verirlər ki, Olonets səmtində əsgərlərimiz Olonetsin 25 verst şimal-şərqində Qorqi-Kinelaxtanı müharibə ilə almışlar. Hücumumuz davam edir. Novo-Svenç səmtində bizim dəstələrimiz düşmənin təzyiqi altında Dvinskin 35 verst cənubuna çəkilmişlərdir. Əsgərlərimiz tərəfindən əsir və əslihə [silah] alınmışdır.

Cənubi cəbhədə - Mariupol səmtində bizim dəstələrimiz Poloqi rayonunu və Noqayskın 100 verst şimalında Qulyaypoleni də işğal etmişlərdir. Yekaterinoslav rayonunda Sinelnikovonun 12 verst şərqində müharibə davam edir. İzyum tərəfdə düşmən zirehli qatar atəşi sayəsində Xarkovun 55 verst cənub-şərqində Şabelin mövqifini [stansiyasını] işğal etmişdir. Şərq tərəfdə Valuykinin 40 verst cənub-şərqində düşmən bir çox kəndlərdən çıxarılmışdır. Kalaçın 30 verst cənubunda bizim əsgərlərimiz Staraya Kriusanı tərk etmişlərdir. Tsaritsın [Volqoqrad] cəbhəsində bizim dəstələrimiz bütün cəbhə boyu hücuma keçib Beketovka kəndini işğal etmişlərdir. Şərq cəbhəsində Uralsk şəhəri düşmən tərəfindən top atəşinə tutulmuşdur. Orenburq rayonunda Novokindelka tərəfində düşmən hücumu dayandırılmışdır. Sterlitamak rayonunda bizim əsgərlərimiz Sterlitamakın 10 verst şərqində İşeyevonu müharibə ilə işğal etmişlərdir. Ufa rayonunda əsgərlərimiz Ufanın 60 verst cənub-şərqində Arxangelski işğal edib 50 nəfər əsir, iki pulemyot və 95 tüfəng almışlardır. Osinsk səmtində əsgərlərimiz Osinskin 25 verst qərbində Pankovu işğal etmişlərdir. Perm rayonunda əsgərlərimiz Kuzma mövqifinə yaxınlaşıb şərqə tərəf hücum etməkdədirlər.

SÜLH ƏTRAFINDA

Almanların əks-təklifinə cavab

Müttəfiqlər almanların əks-təklifinə qarşı verdikləri cavabında deyirlər ki, müharibə insaniyyət və ədalətə qarşı ən böyük bir cinayətdir. Almanların əks-təklifi qəbul edilməyəcək bir şey hesab edilmişdir. Fəqət Müttəfiqlər Yuxarı Sileziya məsələsində rəyi-amma [referenduma] müraciət edilməsinə razıdırlar. Rəyi-amm bu oblastın Almaniyaya, yaxud Lehistana [Polşaya] keçməsini təyin edəcəkdir.

Fransızlar Saar hövzəsini 15 il müddətlə istila edəcəkdirlər. Sonra özlərinin əhalisi kəndi müqəddəratını həll edəcəkdir. Yəni arzu edərsə, Almaniyaya mülhəq ola [birləşə] biləcəkdir.

Almaniya müstəmləkələri almanlara qaytarılmayacaqlardır.

Müttəfiqlər iqtisadi cəhətdən Almaniyanı boğmaq istəməyirlər. Biləks [əksinə], Almaniya ticarətinin yenidən başlanmasına hər növ müzahirət [köməklik] göstərməyə hazırdırlar.

Kayzer Vilhelm Müttəfiqlər tribunalı tərəfindən mühakimə ediləcəkdir. Müharibə işlərində cinayət yapan sair alman məmurlarının siyahısı sülh imza ediləndən bir ay sonra Müttəfiqlərə təqdim edilməlidir.

Alman donanması

Helqoland, nemes flotu və iadeyi-xəsarət [ziyanın ödənilməsi] maddələri bir qədər təbdil ediləcəklərdir [dəyişdiriləcək]. Almanlara iki yüz min nəfərlik bir ordu saxlamağa müsaidə verilir. Fəqət üç aydan sonra bu rəqəm yüz minə yendirilməlidir.

Konfransda

Dördlər Şurası üzvləri Parisdən əzimət etmişlərdir [yola düşmüşlər]. Vilson Brüsseldə, Lloyd Corc Berlindədir. (?) Onların qiyabətində [yoxluğunda] sülh işlərini Beşlər Şurası idarə edir. Bunlara üç məsələ müzakirəsi vagüzar edilmişdir [tapşırılmışdır]: Birisi, Dansiqin [Qdanskın] Cəmiyyəti-Əqvama [Millətlər Cəmiyyətinə] verilməsi məsələsi; ikincisi, Lehistan [Polşa] ilə Ukrayna arasında mütarikə [atəşkəs] məsələsi; üçüncüsü də Klagenfurtda rəyi-amma [referenduma] müraciət etmək məsələsidir. Zira bu yerə sahib olmaq üçün Avstriya nemesləri ilə cənubi slavyanlar bir-biri ilə daima mübahisə edirlər.

Düvəli-müəzzəm [böyük dövlətlər] başçıları qət etmişlər ki, sülh müahidəna-məsini [sazişini] 16 iyunda nemeslərə verildiyi surətdə elan etsinlər. Yəni mayın 7-də edilən təshihlərlə [düzəlişlərlə] bərabər elan edilsin. Bu şərait Müttəfiqlərin son sözü olacaqdır.

Londonda və Parisdə cümə günü səhər müahidənamə elan ediləcəkdir. Pəncşənbə [cümə axşamı] günü axşam ingilis qəzetələrində çap edilməsi mümkün olmaq üçün pəncşənbə günü günortadan sonra təyyarəçi Londona sülh müahidə-naməsi aparmışdır. İngilis və fransız lisanlarında olan bu sənədlər 426 səhifədən ibarətdir. Bunlara xəritələr də əlavə edilmişdir.

Lion – Almaniya sərəmədanından [başçılarından] olan Erzberqer sülh müahidə-naməsinin imza edilməsinə tərəfdardır. Onun əqidəsincə, sülh imza edildikdən sonra diplomasi təriqilə [yoluyla] Müttəfiqləri güzəştə vadar etmək olacaqdır. Ehtimal var ki, Brokdorf-Rantsau Versaldan qayıtdıqdan sonra Veymarda onun istefasını qəbul edərək özü Versala sülh müahidənaməsini imza etməyə gedəcəkdir. Bu gün Dördlər Şurasında istila edilmiş Reyndə mülki idarə tətbiq edilməsi barəsində razılıq əmələ gəlmişdir. Müahidənamədə edilən təbəddülat [dəyişiklik] Yuxarı Sileziya məsələsində rəyi-amma müraciət etməyə və Almaniyaya kömür yetirmək məsələlərinə aid imiş.

Almanların 10-cu notası

Xəbərlərə görə, Almaniya sülh nümayəndəsi Rantsau Dernburqdan xahiş etmişdir ki, onun yerini dolandırsın. Dünən axşam Almaniya nümayəndələri Müttəfiqlərə 10-cu nota vermişlərdir. Bu notada onlar sülh müahidənaməsinə baxmaq üçün vagüzar edilən [verilən] vaxtın uzadılmasını xahiş edirlər.

HEYƏTİ-MÜRƏXXƏSƏMİZ

Azərbaycan heyəti Dördlər Şurasında

Hökumət dairələrində alınan məlumata görə, Azərbaycan Cümhuriyyətinin Sülh Konfransına gedən nümayəndələri Vilson, Lloyd Corc, Klemanso və Orlando tərəfindən hüzura qəbul edilmişlərdir.

Azərbaycan nümayəndələri Romada ikən

Məlum olduğu üzrə Azərbaycan heyəti Parisə İstanbul-Marsel təriqi [yolu] ilə deyil, Romadan keçib getmişlərdir. Xariciyyə Nəzarətində alınan rəsmi məlumata görə, Azərbaycan heyəti Romada hüsntəvəccöhlə qəbul edilmişdir. Azərbaycan heyəti İtaliya Parlamanı sədri tərəfindən qəbul edilmişdir.

Azərbaycana olan maraq

Mövsuq [etibarlı] mənbədən verilən xəbərlərə görə, Zaqafqaziya cümhuriyyətləri məsələsinə iki aydan tez baxılmayacaqdır. Buna görə Azərbaycan heyətinin yubanmasından ehtiyat etmək əsassızdır. Heyətin bir tək məlumat verməsi deyil, işi də çoxdur. Bir çox ticarət müəssisələri iqtisadi və maliyyə təklifləri ilə Azərbaycan heyətinə müraciət etməkdədirlər.

Azərbaycan ilə İran münasibatı

Məlum olduğu üzrə, Azərbaycan heyəti Tehrandan övdət etmişdir [qayıtmışdır]. Bir para bizə düşmən olan qəzetələrin verdikləri xəbərlərə baxmayaraq, İsmayıl xan Ziyadxanovun heyətini müvəffəqiyyətli hesab etmək olar. Azərbaycan heyəti İran şahı tərəfindən hüzura qəbul edilmişdir. Görüş 45 dəqiqə çəkmişdir. Müsahibə türk dilində olmuşdur.

Əvvəlcə cümhuriyyətimizin adına bir qədər tənqidatda bulunan mətbuat axırda sakit olub hətta iranlıların özləri tərəfindən Azərbaycan Cümhuriyyətini müdafiə etmək haqqında məqalələr də yazılmışdır. Bunlar yazdıqları məqalələrində isbat edirlər ki, Şərqi Zaqafqaziyanın tarixi və etnoqrafi ixtiyarı vardır ki, Azərbaycan adı ilə adlansın.

Azərbaycan heyəti üçün Tehranda hər bir mayehtacı [ehtiyac şeyləri] ilə hazır xüsusi mənzil verilmişdir. Heyət bütün ictimai və siyasi dairələrin nəzəri-diqqətini cəlb etmişdir. İranla saziş hüsula gəlib posta, teleqraf, gömrük və ticarət işlərində müahidənamələr imza edilmişdir. İran hökuməti Tehranda Azərbaycan heyəti və Təbrizdə Azərbaycan general konsulu olduğuna razı olmuşdur.

Azərbaycan Cümhuriyyətinin səneyi-dövriyyəsi [ildönümü] günü İran şahının tacgüzarlığı [tacqoyma mərasimi] ilə mütabiq olmuşdur. Həman gün Azərbaycan heyəti yaşadığı bina milli bayraqlarla bəzənib və Tehranda olan azərbaycanlılar, heyəti təbrik eyləməyə gəlmişlərdir. Xariciyyə Nəzarətinin xüsusi şöbə müdiri də heyəti təbrik üçün gəlmişdir. Müdir hökumət sədri namından təəssüf etmişdir ki, tacgüzarlıq mərasiminə məşğul olduğundan Baş nazir özü əziz qonaqların yanına gəlməkdən məhrum olmuşdur.

VƏTƏN BİZİM SEVGİLİ ANAMIZDIR

Xanımlar! Həmşirələr [bacılar]! Bu gün vətən bizim qeyrətimizə, millətin səadəti bizim xariqüladə səylərimizə mərbutdur [bağlıdır]. Qəlbində həmiyyəti bulunan, nan [çörək] və nemətilə pərvərdə olduğu [bəsləndiyi] vətəninə qəlbində məhəbbət hiss edən hər bir insan, xüsusən hər bir qadın gücü yetdiyi mərtəbə vəzifəsini ifaya çalışmalı. İştə mən də bu müqəddəs vətənin övladı bulunduğum cəhətlə, qadınlıq namına bir-iki söz söyləməyi münasib gördüm.

Tərəqqiyi-millət bizim ağuşi-şəfqəti-mizdə böyüyərək tərbiyeyi-ibtidaiyyəsini alan yavrucuqlarla qaim olduğu [millətin tərəqqisi bizim şəfqətli qucağımızda böyüyərək ibtidai tərbiyəsini alan uşaqlar sayəsində sabit, davamlı olduğu] halda, məəttəəssüf [təəssüflər olsun ki], şimdiyə qədər biz bu nöqtələri düşünəmmədik, övladlarımız hənuz qucaqlarımızda ikən verəcəyimiz tərbiyeyi-ibtidaiyyələrini verəmmədik, övladlarımızı vətənin səlamətinə xadim olacaq bir surətdə böyüdəmmədik.

Halbuki vətənimizin düçar olduğu ağır günlər ən ziyadə biz qadınları düşündürməli. Bunu kəndimiz də etiraf ediriz ki, biz şimdiyə qədər vətənə salim, çəlik vücudlar, mətin dimağlar [zehinlər] yetişdirsə idik, bu gün heç bir şeyə ehtiyac qalmazdı.

Vətən bizdən həyat ümid edərkən, biz onun məhvinə çalışdıq. Vətən şiddətli bir xəstəlik keçirdiyi zaman bunu tədavi edəcək, bir çox fədakarlıqlar göstərəcək, erkəklərlə bərabər vətənin dərdinə, xəstəliyinə əlac bulacaq qadınlardır.

Erkəklərimiz vətənin səadət və səlaməti üçün əllərindən gələn səy və qeyrətdən geri durmurlar. Ancaq biz qadınlar bu fəlakətin səbəbi kəndimiz olduğumuz halda, heç düşünmək də istəmirik ki, bu bizim xətamız, bizim günahımızdır.

Türkdə bir məsəl var ki, zərərin yarısından qayıtmaq da xeyirdir. Şimdi keçən keçdi, gələcək qeydinə qalmalı. Kəndi vətənimiz üçün kəndimiz yığılmaq, dərdləşmək lazım ikən bizi bir yerə yığmaq üçün özgələrdən dəvət gözləyiriz. Dəvət olunan yerə də min naz ilə gedir və ya ki, heç də getməyiriz. Çünki vətən məhəbbəti bizim, yəni biz qadınların ürəyində kök salmamış ki, dəvət gözləməksizin yığıb-yığılıb vətənin qeydinə qalalım.

Məəttəəssüf, dəvət olunanlar belə kəndilərinə zəhməti rəva bilməyib gəlmir və gəlməməyi ilə gələnləri, vətəninə azca məhəbbəti olanları da həvəsdən düşürürlər. Böylə əhəmiyyətli çalışmağa ehtiyac hiss olunan bir zamanda böylə kahıllıq [tənbəllik, başısoyuqluq] gərək olmasın.

Xanımlar! Vətənə biz qadınlar çox-çox borcluyuz. Biz çocuqlarımızı milli ruh, milli tərbiyədə bəsləyəmmədik. Çocuqlarımızın beşiyini sallarkən laylaylarımızda çocuqlarımızın qulaqlarına vətən şərqisini eşitdirmədik. Ürəklərinə vətən məhəbbətini, millət hissiyyatını doldurammadıq.

Halbuki, millətimizə yaxışan şanlı əsgərlər bizim ağuşumuzdan doğmalıdır [doğulmalıdır]. Əsgərlərimizi müharibəyə biz təşviq etməliyiz. Kəndimiz çalışmalı, onlara nümunə olmalıyız. Bu sözü təklikdə həpimiz deyiriz. Həpimiz biliriz. Fəqət kim yapsın? Nə yapsın? Nasıl yapsın? Bunu yapacaq bizdən başqa bir qüvvət, bir amil varmı? Xayır! O halda, çalışmaq üçün kimdən dəvət gözləyiriz? Yapacaq, çalışacaq yenə kəndimiz deyilmiyiz? Hanı! Yalamaya, müharibə meydanına vətən mühafizləri göndərmişiz.

Onlar bizim can parçamız deyilmi? Onlar bizim qanımız, canımız deyilmi? Onlar bizim övladlarımız, qardaşlarımız deyilmi? Bəli. Onlar bizim ürəklərimizdən qopan, ağuşlarımızda böyüyən sevgili balalarımızdır. Onlar bizim namusumuzu müdafiə edənlərdir. Çox gözəl! Önümüzdə bayram gəlir. Hər kəs bayram üçün evində hazırlıqlar, cürbəcür hazırlıqlar görür. Pəs vətənlərinin uğrunda əsgərlikdə bulunan qəhrəmanlarımız üçün nə edir, onlara nə hədiyyələr göndərmək istəyirik? Bunu hər kəs tək-tək ağlına gətirməyində şübhəm qalmır. Fəqət yığılıb bir yerdə məsləhət etmək lazımdır ki, onun üçün də bir qaç xanım bunu düşünüb xanımları Birinci Ünas [Qızlar] məktəbinə dəvət etdilər. Orada əsgərlərimizə bayramlıq bir töhfə göndərmək qət və qərara alındı. Bunun üçün də para toplamaq məsləhət görüldü. Həman orada ikən üç min manata qədər para cəm oldu. Fəqət şimdiki halda üç min manatla bir şey etmək olmaz. Fəqət gəlməyən xanımlardan bir çoxu da sonradan para göndərmişlər.

İştə, bu gün üç xanımın evini para göndərmək istəyən xanımlar üçün qərar qoyuruz:

1-incisi Liza xanım Muxtarovdur ki, Doktorski küçədə nömrə 5;

2-ncisi Pəri xanım Topçubaşovdur ki, Afiserski küçədə nömrə 9;

3-üncüsü Səltənət xanım Əmircanovdur ki, Poçtovı və Karaulnı küçələrin küncündə nömrə 4.

İştə, hər kəs para göndərmək istəsə, bu xanımlara göndərib qəbzlərini ala bilərlər.

Haydı, xanımlar! Hümmət günüdür, xanımların hümməti erkəklərin vəzifəsindən, hümmətindən daha alidir. Dəqiqə fövt etməyərək [itirməyərək], səbat və mətanətlə çalışmalıyız. Lazım olduğu halda yenə yığılalım, tez-tez yığılalım, hər vaxt qonaqlıqlara, toylara gedib o yandan-bu yandan danışmaqdan doymadıqmı?

Şimdi heç olmazsa gündə iki saatlıq vaxtlarımızı bu yolda sərf edəlim.

Nəfsimizi uzun müddət ehtiyacımızın xaricindəki pırlantalardan, almazlardan, incilərdən, süslü əlbisələrlə təzyin etməkdən [bəzəməkdən] isə, bir parça vətən uğrunda sərf edəlim.

Şimdi vətənimizin halı vicdan sahibi olanları düşündürəcək. Artıq xanımlar üçün zinətin, süslü əlbisənin heç bir faydası yoxdur. Böylə bir zamanda pırlanta taxıb boş vaxt keçirməkdənsə, bu gün pırlantaları bərtərəf edib [bir tərəfə qoyub] sadə əlbisələrlə müavinətə qoşmanızı zaman tələb edir.

Şəfiqə Əfəndizadə

MÜASİRLƏŞMƏK DAİRƏSİNDƏ BİR NEÇƏ MƏSƏLƏ

Vaxtımız, zamanımız, istiqlalımız, istiqbalımız müasirləşmək yolu manelərinin aramızdan tez bir zamanda götürülməsini və bu məsələnin həllini, həm də tez bir zamanda həllini bizdən tələb etməkdədir.

Məlumdur ki, aləmşümul hərbin nəticeyi-məşuməsi [uğursuz, nəhs nəticəsi] sonunda hər bir qanun və qaydanın xilafına olaraq insanların biqeyri-haqq [haqsız olaraq] biri-birinə təcavüz etdikləri və biri-birinin mallarını, qanlarını halal bildikləri bir halda elani-istiqlaliyyət etdik və qəsb olunmuş hüququmuzu bir çox qanlar tökdüyümüz və qurbanlar verdiyimizdən sonra ancaq əldə edə bildik və şimdi isə də həman təcavüzkəranə hallar insanlar arasında eynilə davam, eynilə runüma olmaqda [özünü göstərməkdə] və bəlkə də, daha qüvvət və şiddət kəsb etməkdədir [qazanmaqdadır].

Məsələn, əvvəlləri bir az qüvvədən ibarət olan bolşevik hökuməti və yaxud hürriyyəti-istiqlalımızın ən əvvəlinci düşməni hesab olunan Denikinlər get-gedə böyük qüvvələr cəminə malik olaraq dəhşətlər törətməkdə, haqq-hüquqlara təcavüz etməkdədirlər.

Netəkim bu günlərdə Dağıstan hökuməti-məşruəsinin [qanuni hökumətinin] haqq və hüququna təcavüz edilərək Cibaliyyun [Dağlılar] hökumətin[in] yerləri qəsb olundu. Bu isə, sözümüzün qəvi [qüvvətli] bir şahididir.

Tarixi-aləmdə oxuyub da birər-birər təcrübə etdiyimiz və yaxud gözümüz önündəki vüquati-əxirədən [son hadisələrdən] aldığımız təəssürat və diplomasi halları mülahizə edərək bir daha iğfal edilməyəcəyimizə [aldadılmayacağımıza], allanmayacağımıza əmniyyət kəsb etmək istərdik [əmin olmaq istərdik]. Doğrudan da, bu vaxta qədər başımıza gələn hər bir fəlakət ürəyimizin saflığından və qeyriləri iğfal və işkal etmək [çətinliyə salmaq] istəmədiyimizdən dolayı başımıza gələn fəlakətlərdən başqa bir şey deyildir. Biz başqalarını iğfal etmək istəmədiyimizdən, başqaları daha bizi iğfal etməz deyə bir siyasət götürdük. Halbuki zaman dəyişdi, sədaqət götürüldü, hakim məhkumu əzmək, qəvi [güclü] məzlumu udmaq, biqeyri-haqq təzyiq etməkdə davam etməkdədir.

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin 1919-cu il 25 iyun (Çərşənbə günü) tarixli 211-ci nömrəsinin ADA Universitetinin dəstəyi ilə transliterasiyası

Hələ də bu məşum və çirkin siyasətə bir intəha, bir xatimə çəkilməmişdir. Və bu tezlikdə buna bir intəha çəkiləcəyi ümidi azdır. Bəlkə də, heç yoxdur da. Biz həmişə böylə bir sadəliklə iğfal edilmişiz. Bunu birdəfəlik anlamalıyız ki, bizim dostlarımız belə bu gün bizimlə ancaq mənfəətlərinə görə dost olmaq istərlər. Onlar nə bizim qara qaşımıza və nə də qara gözümüzə aşiq deyildirlər. Həttə bizə bir şey vermək istərlərsə, o da şətrənc [şahmat] oyununda tərəfi-müqabilə bəxş edilən bir daşa bənzər ki, bə'dində [sonrasında] böyük bir şey qazanılacağı ümidi ilə verilir.

Get-gedə siyasət biz türk və islamlar üçün başqa və sairlər üçün də başqa bir rəng almaqdadır. Biz hər yerdə məhkumuz, əsarətdəyiz. Hələ bunlara iktifa [kifayət] edilməyərək, mümkün olduqca müstəqil hökumətlərimizi böylə təhti-təzyiqə [təzyiq altına] alaraq məhkum etmək çarələri hər yerdə düşünülür.

Bu yolda dolanbaclar oynanır. Vaxtilə hamı millətlərə kömək edən, zəifi qəvinin çəngalından [caynağından] qurtaran türk milləti şimdi həman nicat tapan millətlər tərəfindən parçalanmaq siyasəti dövrünü keçirir. İştə hər bir mühüm məsələ qarşısında, qovğa bədində biz yeni bir yorğan örtəriz. Nə vaxta qədər böylə birəhm və həyasızca yürüdülən siyasət müqabilində müncəmid [buz bağlamış] bir halda donub laqeyd duracağız?

Qorqe əcəl peyapey əz in gəle mibərəd
Vin gəlera bebin ke çe asude miçərəd

şeirinin misdaqınca [dediyi kimi], nə vaxta qədər asudə otlayacaq, müqəddəratımızı bizi puç və imhaya [məhv etməyə] çalışan əllərə tapşırır, tarixə buraxacağız? Bu qədər açıq və aydın müamilati-təzyi-qiyyədən [zorakı rəftardan] nə səbəbə bir hissə [dərs] alammayırız, təəccübdür.

İştə, bizim bu halımız ümumiyyət etibarilə nəzəri-diqqət və ibtisara alınar [diqqətlə baxılıb başa düşülərsə], mizan edilərsə [tərəziyə qoyulub ölçülərsə], əlbəttə, bunun böyük bir baisi və illəti [səbəbi] olmalıdır ki, müasirlərimizlə bərabər yaşadığımız bir əsrdə, bir sahədə onlarla bərabər olammayır, müasirləşəmməyiriz.

Məncə, bunun da baisi bilkülliyyə [tamamilə] əhvali-ruhiyyəmizdə aranmalıdır. Biz Asiya əqvamı [qövmləri] keçmişdən bəri eyi olsun, kötü olsun, hər bir ənənatımızı [ənənələrimizi] mühafizəyə qərar vermiş, hətta bu yolda şəriətimiz dairəsində belə hökmlər verərək şəriət namına olsa da, onu əldə saxlamağa can atmış bir əhaliyiz.

O cümlədən olaraq bizdə övlad məhəbbəti mühafizə olunmuş ənənatlardan biridir. Bizdə övlad məhəbbəti əvvəllərdə necə idisə də, daima öylə qalmış, öyləcə də getmişdir. Bu gün bir fransız qızı ingilislərin nə bilim nə kimi bir şəhərinə gedər, atadan-anadan, xəvi-şi-əqvamdan [qohum-əqrabasından] aralanıb qəlbinə fütur [qəm, kədər] verməyərəkdən qürbətdə yaşar, imrari-həyat edər [ömür sürər]. Biləks [əksinə], asiyalı, qafqazlı bir qız bu köydən digər bir köyə gedərsə, orada yaşayammaz, bilaxirə [axırda] naxoş olar, fövt [yox] olar gedər. Bu isə bizdə təbii övlad məhəbbətindən naşi olmayıb [irəli gəlməyib], ikinci təbiət hökmünü almış adat [adətlərimizdən] və əxlaqımızdan törənən bir əhvali-ruhiyyə təsiri ilədir ki, biz şunu bir ənənat olaraq mühafizə etmiş, saxlamışız.

Doğrudur, ənənati-tarixiyyənin saxlanışı hər qövm və hər bir millətin mədəniyyəti-amalının mizanı [davranış mədəniyyətinin ölçüsü] və mazisinin mirati-şahididir [keçmişinin şahidi olan güzgüdür]. Fəqət öylə yaramaz ənənatlar da vardır ki, onu mühafizə etmək hal və istiqbalımıza [bu günümüzə və gələcəyimizə] ən böyük zərbələr vura biləcək amillərdən biri ola bilir.

İştə, buraya qədər sərd və bəyan etdiyimiz [izah etdiyimiz, meydana qoyduğumuz] övlad məhəbbəti bu gün istiqbalımıza ən ağır rəxnə vuran amillərdəndir. Biz təb'ən [təbiət etibarilə] əsgər yaradıldığımızdandır ki, bu qədər məhəbbətə baxmayaraq əsgər oluruz. Qovğaya gedir, qürbətə davam ediriz [dözürük]. Vəilla [yoxsa] övlad məhəbbəti bizi əsgərlikdən mane olumuncu bir keyfiyyətdir. Hələ bu qədər qorxulu bir zamanda övladlarını əsgərlikdən qaçıranlara baxılarsa, təəssüf etməmək qabil deyildir. Bu isə həman yersiz məhəbbətimizi mühafizəyə qərar verdiyimizdən nəşət etmiş [irəli gəlmiş] bir keyfiyyətdən başqa bir şey deyildir.

Hər kəs övladını sevməyə haqlıdır. Hər kəs övladını düşünməyə borcludur. Fəqət övlad məhəbbətinin də bir dərəcəyə qədər həddi, hüdudu olmalıdır. Biz bunu birdəfəlik bilməliyiz ki, övlad ancaq dininin, millətinin irznamusunun mühafizi [mühafizəçisi], müdafeyi [müdafiəçisi] olduqca sevilməlidir. Həp də yeri gəldikcə bu yolda çalışmaqla kəndisinin bir qəhrəman olduğu[nu] fikiri ilə, qələmi ilə, şəmşiri [qılıncı] ilə və nəhayət, hər bir xidməti ilə göstərməlidir. Bunun üçün də böylə övlad sevilməyə layiqdir. Böylə övladın ata-anası da fəxr etməyə, övladım var deməyə haqlıdır. Amma bizdə isə böylə deyildir. Övlad nə olursa-olsun, ancaq bir övlad olduğu üçün sevilir, sariq [oğru], qatil, xırsız, nə olursa yenə də sevilir, utanmadan böylələrinə də övladım var denir.

İştə, demək hər bir şey bizdə yolundan, cığırından çıxdığı kimi, iştə, hər bir şey bizdə əsrə müvafiq olmadığı kimi, övlad məhəbbəti, övlad sevişi də həman əsrə müvafiq deyildir. Məncə, hər kəs övladını, vətən və millətini mühafizə etmək, irz və namusunu siyanət edəcək [qoruyacaq] bir qəhrəman pərvərdə etmək [böyütmək], yaxud bir millət xadimi yetişdirmək yolunda düşünməli, o yolda sevməlidir. Övladlarımızın laylaları da o yolda oxunmalıdır. Böylə olarsa, əsgərlik vəzifəsi kimi mühüm bir məsələ əsrə müvafiq həll edilmiş olar və əsgərlərimiz daha ata-ana məhəbbəti deyil, həqiqi vətən mühibbi [vətən aşiqi] bir əsgər, bir xadim olarlar.

Seyidzadə Bədrəddin

MƏTBUAT

"Yedinaya Rossiya" qəzetəsi Cahan müharibəsinin indi də diplomasi mübarizəyə mübəddəl olduğunu [çevrildiyini] qeydlə, bu meydanda Sazonov, Milyukovları görmədiyindən dilgir [dilxor] olur və iştirak istehqaqını [haqqını] hər dövlətin müharibədə verdiyi tələfatla ölçərək yazır ki:

"Müharibə meydanlarında milyonlarla yaxşı övladının qanı bahasına Rusiya yalnız öz dövləti hüdudu deyil, hətta Sülh Konfransı qarşısında bulunan beynəlmiləl məsələlərin də həllində iştirak hüququnu satın almışdır.

Tezliklə mücəddəd [yenilənmiş] Rusiyanı Cəmiyyəti-Əqvamda [Millətlər Cəmiyyətində] və onun nümayəndələrini Versal diplomasi masası dalında görməyi arzu edən qalib dövlətlər dəxi bu hüququ etiraf edirlər. Mötəlif dövlətlərcə [Antanta dövlətləri tərəfindən] amiral Kolçak hökumətinin rəsmi surətdə tanınması bu uğurda birinci qədəmdir. Biz əmin oluruz ki, dostlarımız da, düşmənlərimiz də ən yaxın zamanda vətəndaş müharibəsi atəşi ilə ağır anarşi xəstəliyi içində qüvvəsini təcdid [bərpa] etmiş Rusiyanın səsini eşidərlər.

Fəqət Böyük Rusiyaçılar bilməlidirlər ki, əgər Rusiyanın vermiş olduğu milyonlarla qurban yalnız atəşlə dəmir içindən təzədən əski çarlığı təcdid etmək üçün imişsə, bədbəxt millətin nəinki o zəhəmatı [zəhmətləri] hədərdir, hətta bundan böylə də çox belə hədər qurbanlar verər.

Doğrudur, bu vaxtadək verilmiş olan, rus millətinə kəndi müqəddəratı ilə bərabər beynəlmiləl məsailin [məsələlərin] də həllində iştirak haqqı qazandırmışdır. Lakin "Böyük rusiyaçıların" düşündüyü kimi boyunduruq taxmaq haqqı deyil, hüquq və ədalət məsələlərinin həllində iştirak və kəndi müqəddəratı[nı] da beş-on istibdad generalı təlqini ilə deyil, əsil demokratiyanın [xalqın] arzusuna müvafiq bir surətdə təyini-hüquq qazandırmışdır."

* * *

Tehran ilə Ənzəli arasında və İranın sair əyalətlərində ingilislər tərəfindən dəmir yolları inşasına şüru edilməsi [başlanması] haqqındakı xəbər münasibətilə "Ədalət" firqəsinin naşiri-əfkarı [yayın orqanı] olan "Hürriyyət" qəzetəsi bir baş məqalə yazaraq bu işi İranın iqtisadi inqirazına [tənəzzülünə] bir müqəddimə kimi tələqqi edərək [qiymətləndirərək] deyir ki:

"Bu təzə dəmiryol İran zəhmətkeşləri üçün yeni bir fəlakət, yeni bir təhlükə hazırlayır. İşbu yol Hindistan, İran, Qafqaziyanı bir dükcə [yumaq] kimi yığıb ingilis hökumətinin əlinə verəcəkdir.

İngilislərin İran yollarını təsis etmələri İran ticarətini almaları deməkdir. Bundan sonra gərək İran xalqı ingilislərin iqtisadi təbəəsi olub onların sərvətini artırmaq üçün gecə-gündüz işləsinlər. Yuxarıda dediyimiz kimi, bu dəmiryolu yalnız İran zəhmətkeşlərini deyil, bütün Şərq zəhmətkeşlərini İngiltərə sərvətdarlarına qul edəcəkdir.

Mümkündür ki, bəzi tacirlərimiz buna razı olsun. Çünki onlara müvəqqəti mənfəət vardır. Lakin füqərayi-kasibə heç vaxt özlərinin böylə bir tələyə düşmələrinə razı olmamalıdır.

Quru narazılıq yalnız etirazla yox, ciddi iqdamatla [addımlarla] bu təhlükənin qarşısını almalıdır.

Əlbəttə, yalnız İran füqərayi-kasibəsi ingilis kimi qəvi [qüvvətli] bir canavar ilə müqabilə edə bilməz. Edərsə də, bir fayda görməz. Lazımdır, şu ümumi düşmənin qarşısına ümum Şərq, bəlkə, cahan füqərayi-kasibəsi çıxsın. Əgər bu gün ingilis ticarəti sınmaz isə, nə sosializma üsulu, nə zəif millətlər istiqlalı paydar [möhkəm] olmaz, bu, təbiidir.

Əgər bu gün bəhri-Xəzər vaporları ilə İran yolları ingilis burjuaziyasının əlində qalsa, tökülən qanlar, çəkilən zəhmətlər tamamilə bisəmərə qalacaqdır."

Bu sözlərdən sonra qəzetə üzünü İran səramədanına [başbilənlərinə], İran mətbuatına tutur. Nə yapdıqlarını, kəndi hüquq və istiqballarını nasıl müdafiə etmək fikirində olduqlarını sorur [soruşur]. Fəqət onlara o qədər də ümid bağlamayaraq, nicatı yenə füqərayi-kasibədən gözləyir və yazır ki:

"Hər halda, füqərayi-kasibə böylə qeyri-məşru [qanunsuz] işin qarşısını almaq üçün hər bir fədakarlığa hazır olmalı və bütün cahan füqərayi-kasibəsi, xüsusən Şərq əfkarını [ictimai fikirini] bu tərəfə çevirməliyiz. Mədəniyyət iddia edən ac qurdların çəngindən [pəncəsindən] xilas olmaq üçün ölməyə belə hazır olub, Rusiya və Qafqaziya füqərayi-kasibəsi ilə ittifaq etməliyiz. Biz Bakıda yaşayan İran fəhlələri Zaqafqaziya fəhlələri ilə Denikin qara qüvvəsinin əleyhinə ittifaq etdiyimiz və onlara hər növ müavinət etməyə hazır olduğumuz kimi, ingilis istibdadının, ingilis ticarətinin sındırılmağı üçün də ittifaq etməliyiz. Əlbəttə, onlar da bizlə ittifaq edəcəklər. Bu onların vəzifəsidir. Çünki İngiltərə hökuməti yalnız İran zəhmətkeşlərini əzməyir, bəlkə bütün cahan zəhmətkeşlərini əzib cahan inqilabını boğmaq istəyir."

GÖZLƏR

Qardaşım Ayn. Əbdülə

Ruha sevdalı nəğmələr söylər
Eynək altında parlayan gözlər,
Sanki onlar doğuldu sevdadan,
Daha pürşölə mehri-peydadan.
Daha zülmətli leyli-yeldadan,
Daha müşfiq qanadlı xülyadan,
Daha dəhşətli qə'ri-dəryadan,
Ah, o gözlər, nasıl da sahirdir!
Ruhu bir anda cəzbə qadirdir!
Məni onlar fəqət əsir etməz,
Bağlayıb öylə dəstgir etməz,
Oxşayan çünki qəlbi-məcruhu,
Başqa ulduzların sitayişidir.
Yalvarışlarla titrədən ruhu,
Başqa bir tanrının nümayişidir.
O mənim qaib ediyim gözlər,
Bir qaranlıq günəşlə parlardı,
Onu tərifə yetməyir sözlər,
Onda bir sirri-möhtəşəm vardı,
Düşünərdi, gülərdi, ağlardı.
Gah oxşardı, gah dağlardı,
Gah çılğınca eşqi-hariylə,
Yaxıyordu bu qəlbi-pürmihəni.
Gah qüdsi, böyük vüqariylə,
Səcdələr içrə məhv edərdi məni.
Şimdi bilməm ki, nərdə seyr eylər,
O mənim qaib etdiyim gözlər.

Ayn. Y.

BAKI XƏBƏRLƏRİ

Rus Milli Şurasında

Cümə günü iyunun 20-də Bakıdakı Rus Milli Şurasının ümumi iclası vaqe olub və bu günlərdə Şimali Qafqaziyadan övdət etmiş [qayıtmış] olan Leontyeviçin məruzəsi dinlənilmişdir. Leontyeviç iki öz yoldaşları ilə bərabər general Erdelinin xahişinə görə Şimali Qafqaziyaya getmişlərdi. Arablinski mövqifində [stansiyasında] onlar birinci dabravolu görmüşlərdir. O, dəmiryolunu mühafizə edirmiş. Burada əhalinin əhvalından dəxi xəbərdar olmuşlar. Məlum olmuşdur ki, əhalinin dabravollara nisbət heç bir düşmənanə hərəkatı müşahidə olunmayır. Əhali hətta dabravolların gəlməsindən nəhayətdə şad olmuşlardır. Dərbənddə cüzi miqdarda dabravol qoşunları varmış. Əhali onları yaxşı qəbul edib dabravollar onları incitməmişlər. Çünki dabravollar özləri ilə sülh və müsalimət [əmin-amanlıq] gətirmişlərmiş. Dabravollar nizam üzrə rəftar edirlərmiş.

Petrovskda vəkillər general Erdelini görməyib, ancaq general Popov ilə müsahibədə bulunmuşlardır. Popov onlara söyləmişdir ki, dabravollar heç vaxt Azərbaycan əleyhinə suiniyyət və hərəkatda bulunmayacaqlardır. Popov demişdir ki, hal-hazırda bizim çox böyük məsələlərimiz vardır ki, o da şimalda Rusiya bolşevizmi ilə mübarizədə bulunmaqdır. Bundan ötrü bizə böyük qüvvələr və texnika lazımdır ki, onlara zərbə endirək. Böylə olduğu halda dabravollar heç öz düşmənlərinin miqdarını artırmaq istəməzlər. Bəlkə özləri üçün təzə dostlar axtarmaq istəyirlər. Dabravol ordusunda böylə zənn edirlər ki, Zaqafqaziya hökumətləri məsələsini həyat özü süngü ilə deyil, lüzumiyyət qüvvəsi ilə həll edəcəkdir. Petrovskda onlar yerli əhalinin nümayəndələri ilə görüşüb müsahibədə bulunmuşlardır. Əhali ilə dabravolların əlaqəsi yaxşıdır.

Dağıstan ziyalıları, afiserlər və qeyriləri dabravollarla sülh tərəfdarıdırlar. Onlar dabravollara "yeni Rusiyanın müsəlləh [silahlı] qüvvəsi" kimi baxırlar. Əhali general Erdelini Teymurxanşurada böyük təntənə ilə pişvaz etmişlərdir. General [Mikayıl Maqomedoviç] Xəlilovun müavinliyinə polkovnik Danilov təyin edilmişdir. Vəkillər Erdeli ilə görüşmək üçün Pyatiqorsk şəhərinə getmişlərdir. Petrovskdan Qroznıya qədər dəmiryol xətti və ətrafı dağıdılıb xarabazar halına salınmışdır. Körpüləri xarab edilib, qatarlar yığılıb dağıdılmışlardır. Buna görə də dəmiryol hərəkatı bir qədər təxirə uğramışdır. Pyatiqorskda general Erdeli vəkillərə general Popov deyən sözləri təkrar söyləmiş və təsdiq etmişdir. Leontyeviç ailə işlərindən ötrü Bakıya övdət edib, qeyri iki nəfər vəkillər isə də Denikinlə görüşmək üçün Yekaterinodar şəhərinə getmişlərdir.

Təyin

Bakı qubernatorunun dəftərxana müdiri Süleyman bəy Musabəyov Daxiliyyə nazirinin binagüzarlığı [sərəncamı] ilə Mərkəzi Əxzi-əsgər [Hərbi çağırış] idarəsi müdirliyinə təyin edilmişdir. Mumaileyh [adı çəkilən şəxs] bu gündən etibarən kəndi vəzifəsini ifaya şüru etmişdir [başlamışdır].

Qazax anbarlarının təhvil verilməsi

Ticarət, Sənaye və Ərzaq naziri Gəncədəki vəkilinə təklif etmişdir ki, Hərbiyyə Nəzarəti ilə etilafa [razılığa] girib, mümaniət [maneə] olmadığı halda Qazaxdakı ərzaq anbarlarını Ümuri-Xeyriyyə və Nafiə Nəzarəti binagüzarlığına [Sosial Təminat Nazirliyi sərəncamına] təhvil versin.

Zakaspidə

Bu vaxtadək qəzetələrdə verilən məlumata görə, Petrovskdan Tazəşəhərə vaporlarla dabravollar göndərilirmiş. Halbuki məlumati-mövsuqəyə [mötəbər məlumata] görə, heç bir dənə də olsa vapor göndərilməmişdir. Zira dabravolların adamı yoxdur. İngilislərin balaca bir dəstələri Tazəşəhərin 8 verstliyində dururlar. Bolşeviklər Qəhqədən iləri yürüməyirlər. Zira Məşhəd tərəfdən ingilislərin çevirmələrindən qorxurlar. Tazəşəhərdən qaçan dabravol saldatları vapor fəhlələrinə 1500 rublə Bakı parası verirlərmiş. Aşqabadda qara çörəyin girvənkəsi 8 rubləyədir. Əhval olduqca ciddidir.

Qarabağ heyətinin övdəti

Neçə gün bundan əqdəm [qabaq] Qarabağa getmiş olan Parlaman heyəti Bakıya övdət etmişdir [qayıtmışdır]. Heyət bu günlərdə Məclisi-Məbusan iclasında Qarabağ hadisatı haqqında müfəssəl məlumat və bəyanat verəcəkdir.

Qradonaçalnik dəftərxanası

Bakı qradonaçalnikinin dəftərxanası Birjevoy və Krasnovodski küçələrin küncündə Bünyadovun 20-10 nömrəli evində olub hər gün səhər saat 9-dan 2-yə kimi açıqdır. Qradonaçalnik şikayəti olanları hər gün 9-dan 11-ə kimi öz odasında qəbul edir.

Müfəttinlər

Sayad Xızı dairəsinin Tıxlı kəndi camaatı Bakı qubernatoruna ərizə verərək məlum etmişlər ki, məzkur [deyilən] kənd əhli Hilal və Əyyub Əsgər oğlanları hökumətin əleyhinə bir çox müfəttinanə [fitnəkar] sözlər söyləyib, açıqdan-açığa "ruslar yaxşıdır, onlar gəlsin" deyirlər. Bundan əlavə, onlar cavanların əsgərliyə gəlmələrinə mane olurlar. Buna binaən [buna görə], camaat böylə müzirr [zərərli] şəxslərin tezliklə kənddən sürgün edilmələrini rica edir.

Tutulmuş əşya haqqında

Daxiliyyə naziri Bakı qubernatoruna müraciətən neçə ay bundan əqdəm [qabaq] Əmiraslanov evində Voskresenskidən tutulmuş olan əşyanın siyahısının tezliklə təqdim edilməsini rica etmişdir.

Həcz komissiyasının buraxılması

Daxiliyyə naziri Bakı qubernatoruna müraciətən dəftərxanası cənbində [nəzdində] olan mənzillər, evlər həcz [müsadirə] edən komissiya buraxılıb, işlərinin Bakı qradonaçalnikinə təhvil verilməsini rica etmişdir.

AZƏRBAYCANDA

Astara bolşeviklərinin məğlubiyyəti

Ramazanül-mübarək ayının 8-dən bəri bura bolşevikləri ilə "Çər Hüseyn" dəstəsinin miyanında [arasında] qanlı müharibələr getməkdədir. İşbu müharibənin nərədən və nədən nəşət etdiyinin [əmələ gəldiyinin] təfsilatı böylədir:

Keçən il Mart hadisatından bəri bolşeviklərlə həman bu müsəlman quldur dəstəsinin müsadimə [toqquşma] və mübarizəsi bilafasilə vüqu bulmaqda [fasiləsiz baş verməkdə] idi. Bolşeviklər işbu quldur dəstəsinin əleyhinə havadan, qaradan [qurudan], dənizdən atəşlər yağdırırlardısa da, bunların süknası [məskəni] dağlıq və ormanlıq olduğundan müzəffəriyyət bulammayırdılar. Quldurlar dəstəsinə dəstrəs olmayan [əli çatmayan] işbu rus-erməni quldurları ədavətən [düşmənçiliklə] müsəlman əhalisinin əmvalını [mallarını] qarət, özlərini qətlə yetirib irz və namuslarına təcavüz edirlərdi. Hətta İran şose yoluna təcavüzlər edib bir neçə nəfəri də qətlə yetirdilər. Xülasə, işbu müsadimə dörd ay bundan irəliyə qədər davam edirdi.

Nəhayət, İran hökumətinin savabdidi [məsləhəti, vasitəçiliyi] ilə heç bir təzminati-hərbiyyə mətalibatı [müharibə təzminatı tələbləri] ortaya atılmadan bir sülh, nəhayət, bunların arasında əqd edildi [bağlandı]. Şu sülh bu ana qədər davam edirdi. Nəhayət, bir neçə gün bundan irəli rus-erməni quldurlarının hakimiyyətinə möhkəm etiqad bəsləyən, daha doğrusu, onların tovarişliyinə iğfal olan [yoldaşlığına aldanan] bəzi müsəlman bolşevikləri kəndi tovarişlərinə xidmət etmək məqsədilə bir neçə nəfər erməni götürüb hiylə və təzvir [kələk] ilə Hüseynin iki oğlunu və qardaşı oğlunu qətlə yetirirlər. Oğlanlarını məqtul [qətl edilmiş] görən Hüseyn qayət hiddətlənərək yoldan gəlib keçəni vurub öldürürmüş.

İştə Hüseynin oğlanlarının məqtul olması tək bir Hüseyn və dəstəsinə mütəəssir olmayıb [təsir etməyib], ümum "Kalış Kalavan" tüfəngçilərini bolşeviklərə qarşı hücuma qalxışdırdı. Bunların ilk hücumuna tabavər olammayan [müqavimət göstərə bilməyən] bolşeviklər vajgun [məhv edilmiş] bir surətdə həzimətə [məğlubiyyətə] üz qoydular. Əhali hücumuna davam etməyən işbu masqaraçı firqəyə həman gün Lənkəranda bir iddə [dəstə] qoşun köməyə gəldi. Bunlar varid olan [çatan] kimi top atəşi açaraq İran tərəfinə zərərsiz olaraq bir neçə güllə boşaltdılar. Bədəhu [sonra] vaxt təyin edərək İran hökuməti və kazak sərkərdəsi ilə qonuşmaqdan ötrü burada bir iclas bərpa etdilər. Nəticədə bunlara İran şəhərindən bir zəfər toxunmamaq qövlünü [sözünü] alaraq, sabahı Hüseyn üzərinə hücuma başladılar. Hüseyn isə bunları dağlara tərəf çəkərək oradan bunları güllə atəşi zərbəsi ilə sıxışdırıb ta Astara, hətta Astaradan da bir ağac geriyə oturtdu. Arxalarından da Xəlil bəy dəstəsi Şahağacı tərəfindən hücum edib yenidən böyük tələfata düçar etdilər. Əlan [indi] rus Astarasında və kəndlərində bir nəfər şəxs qalmamışdır, bütün İran tərəfinə qaçmışlar. İşbu zavallıların malları Hüseyn tərəfindən qarət, evləri isə yandırılmışdır. Hüseyn dəstəsi və İran acları Azərbaycan Astarasının rus-müsəlman evlərinin qapı-pəncərəsinə qədər qarət və yağma etdilər.

Ruslar Lənkəranda, müsəlmanlar isə İran tərəfinin küçələrində səfil-sərgərdan dolaşırlar. Qaçqınların halı pək fənadır. İştə, tək bir Astara müsəlmanlarının halı fəna deyildir. Bilmək istərsənizsə, vəhşilərin qüvveyi-qəddəranəsi ilə cavan cümhuriyyət və istiqlaliyyətindən cüda [ayrı] düşən Lənkəran qitəsinin [bölgəsinin] halı fənadan da fənadır. İki göz istəyir ki, bunların halına ağlasın. Hənuz vəhşilərin qara qüvvəsi altında inləməkdə ikən yenidən üzərlərində qara buludlar gəzərək, həyat və məişətin zəhərlənmək xəbərini verir. *(Quldurların Lənkərana hücum etmək tədabirində bulunduqlarına işarədir.)*

Əlif. Məhəmmədli

ERMƏNİSTANDA

Erməni Kadet firqəsinin teleqrafı

Erməni Kadet (Xalq firqəsi) komitəsi İrəvandan Tiflis qəzetələri idarəsinə zeyldəki [aşağıdakı] məzmunda teleqraflar göndərmişdir:

Bu son zamanlar Ermənistanda keçirilən hökumət və Parlaman böhranı həll edildi.

Daşnaksutyun ilə Erməni Xalq firqəsinin birliyi pozuldu. Daşnaklar hökumətdə olan nümayəndələri ilə hökumətdə qanunsuzluqlar etdilər. O da budur: Poqos Nubar paşa heyətinin iştirakı olmadan müttəhid [birləşmiş] Ermənistan elanı, Türkiyə Ermənistanındakı ermənilərin arzularını bəyan etmək üçün on iki nəfər daşnakların Parlamanda qanunsuz əyləşmələri. Bütün intixabat [seçki] işlərini yalnız daşnaklar əllərinə almışlardır və böyləliklə ancaq özlərinə görə təbliğat yapırlar. Bu işlərdən Ermənistan üçün nə dərəcə xətrə [təhlükə] əmələ gələcəyini Erməni Xalq firqəsi düşünərək var qüvvəsi ilə çalışdı ki, bu xətrəni dəf eyləsin və qanunsuzluğun qarşısını alsın. İntixabat çöl işləri qurtardıqdan sonra icra edilsin. Bu xüsusda hər nə qədər ciddiyyət göstərilmişsə də, faydası olmamışdır. Daşnaklar öz vəziyyətlərində baqi qalmışlardır. Xalq firqəsi öz məsuliyyətini buraxıb intixablarda iştirakdan imtina etməklə bərabər, boykot elan eyləmişdir. Xalq firqəsi tamamilə Ermənistan Parlamanından çıxmışdır. Nazirlərdən isə Artunyans, [Xristofor Avvakumoviç] Vermişev, Enfiacyan, Məlik-Qaragözyan və onların müavinləri hökumətdən getmişlərdir. Daşnakların bu hərəkəti xüsusən Türkiyə erməniləri arasında böyük həyəcana səbəb olmuşdur.

GÜRCÜSTANDA

Fəhlə Konfransının təbriki

Bütün Gürcüstan fəhlə və xidmətçiləri şuralarının birinci konfransı sədri Çeqelidən Gürcüstan hökumətinə böylə bir teleqraf gəlmişdir:

Gürcüstan fəhlə və xidmətçiləri şuralarının birinci iclası müstəqil Gürcüstanın demokratik hökumətini təbrik edib hər bir iqdamatını [təşəbbüsünü] təqdirlə, bütün düşmənləri ilə əvvəlki kimi ciddi mübarizədə bulunmağı arzu edir. Konfrans öz tərəfindən hər bir müavinət vəd edir.

İDARƏYƏ MƏKTUB

Möhtərəm müdir əfəndi!

Acizanə rica ediriz, bizim şu neçə kəlmə sözümüzü qəzetənizdə dərc edəsiniz.

Mart hadisatından bəri qapalı qalan Ramana Müstəhliklər Cəmiyyəti camaat dükanının hal-hazırda kifayət qədər parası olmadığına binaən [görə] və üzvlərinin əksərinin rəyinə görə, məzkur [deyilən] cəmiyyət üzvlərinin pulları geri qaytarılacaqdır. Hamıya məlum olduğu üzrə Mart hadisatından sonra camaat dükanı iki dəfə bədəfkarlar [canilər] tərəfindən qarət və külli miqdarda malı oğurlandığına görə, üzvlərə ancaq cəmiyyətə tapşırdıqları qədər pul vüsul olacaq [çatacaq].

Hamı möhtərəm üzvlərdən rica olunur, həmin iyun ayının 25-dən etibarən öz pay pullarını almaqdan ötrü keçmiş camaat dükanı xəzinədarı Kərbəlayi Xeybərin Ramanada ikinci polis uçastokunun qabağındakı dükanına müraciət etsinlər.

İdarə üzvləri

Berlin Darülfünunu doktoru
S. İ. Kopelioviç

Daxiliyyə və əsəbiyyə naxoşluqlarını qəbul edir səhər saat 10-dan 1-ədək, axşam saat 5-dən 7-yədək. Adres: Vorontsovski küçə nömrə 17, 2-ci mərtəbə. Telefon nömrə 50-28. Və 93.

8765

Diş həkimi
S. M. Hamburq

Nikolayevski nömrə 29, Parlaman qarşısında. Telefon nömrə 5-96. Kauçuk və qızıl üzərində süni dişlər qayırır. Dişləri ağrısız çəkir.

8756

Arvad diş həkimləri
Z. A. Şexter və xanım

Dişlər ağrısız çıxarılır. Qızıl qapaq, qazma və hər növ qayırma dişlər. Dişin yaxşı qayırılması təmin olunur. Kənardan gələnlər üçün tezliklə görülür. Qiymətlət münasibdir.

Qəbul olunur səhər saat 9-dan 2-yədək, axşam saat 4-dən 7-yədək. Voronsovski küçə 17 nömrəli evdə, paradnı qapıdan.

8753

Bəhri-Xəzər İstehlak Cəmiyyəti
"Kooperatsiya" müalicəxanası

Hər növ naxoşluqlar qəbul olunur. Müalicə haqqı üzvlərdən 4 rublə, qeyrilərdən isə 6 rublə. Bolşoy Morskoy küçə, Tarqovının küncündə Həsənovun evində, yolu Bolşoy Morskoydan. Telefon nömrə 26-90.

Əmrazı-daxiliyyə [daxili xəstəliklər] 9-11 Balayan
Mədə naxoşluğu 12-2 Mejebovski; 4-6 A. Seyidov
Əmrazı-əsəbiyyə [əsəb xəstəlikləri] 12-2 Şmirqeld
Cərrahiyyə 9-11 Sander
Uşaq naxoşluğu 9-11 Rabinoviç; 4-6 Bron
Arvad naxoşluğu və mamalıq 9-11 Pines; 12-2 arvad həkimi Şapiro-Rotman; 4-6 S. Seyidov[a]
Dəri və zöhrəviyyə 9-11 O. Şamkoryan; 12-2, 4-6 Pernik
Göz naxoşluğu 9-11 Cəfərov; 4-6 arvad həkimi Qeqamyan
Qulaq və boğaz ağrısı 12-2 B. K. Finkelşteyn;
Diş ağrısı 9-11 Suşon-Sivkina; 4-6 İtkin
Müalicəxana müdiri bakterioloq Lyuba-şevskaya

Müalicəxanada konsultasiyalar icra olunur. Operasiya, konsultasiya razılıq ilə. Çiçək döyülür, şəhadətnamə verilir. Analiz qəbul olunur. 606 və 914 müalicəsi.

10208

Xüsusi müsəlman təvəllüdxanası
Gövhər xanım Qazızadə

Vəzi-həml edənlər hər bir vaxt, gələn xəstələr isə hər gün səhər saat 10-dan 2-yə kimi qəbul edilirlər. Təvəllüdxanada əməliyyati-cərrahiyyə (operasiya) icra edilib, doktor Tsentner konsultasiya yapır. Feldşeritsa-mama Vasserman çiçək döyür, yara bağlayır və iynə vurur. Adres: Armyanski küçə nömrə 13. Telefon nömrə 58-39.

T-321

Doktor S. İ. Zaks

Zöhrəvi, dəri və sifilis naxoşluqlarını qəbul edir. 606 və 914 müalicəsi. Naxoşları hər gün qəbul edir saat 4-dən 7-yədək. Vorontsovski küçə nömrə 43, 2-ci mərtəbə.

8776

Müvəqqəti müdir:
Hacıbəyli Üzeyir

TRANSLİTERASİYA İLƏ BAĞLI QEYD VƏ ŞƏRHLƏR

Teleqraf xəbərləri

"Qof": Müttəfiqlərin Finlandiyada və Baltik ölkələrindəki qoşunlarının komandiri Hubert Qof [Hubert Gough] nəzərdə tutulur. Qəzetdə "Qoj" kimi yazılmışdır.

"Məhəmmədcan Tınışbayev": bu ad qəzetdə təhrif edilmişdir.

Sual işarələri qəzetdə getmişdir.

Müasirləşmək dairəsində bir neçə məsələ

"Qorqe əcəl peyapey əz in gəle mibərəd / Vin gəlera bebin ke çe asude miçərəd": "Əcəl qurdu bu sürüdən bir-bir aparır, / Bu sürüyə bax ki, necə rahat otlayır" (farsca)

"Gözlər" şeiri üçün lüğət:

pürşölə: çox işıqlı, çox parlaq
mehri-peyda: doğan günəş
leyli-yelda: ilin ən uzun gecəsi, 20 dekabrdan 21 dekabra keçən gecə
qə'ri-dərya: dənizin dibi
sahir: sehirləyən
dəstgir: əli-qolu bağlanmış
qəlbi-məcruh: yaralı ürək
eşqi-har: hərarətli eşq
pürmihən: çox qəmli, çox qüssəli
qüdsi: müqəddəs

Azərbaycanda

"Kalış Kalavan": güman ki, təhrif edilmişdir; "Kalış" yerinə güman ki, "Talış" olmalı idi.

31 MART AZƏRBAYCANLILARIN SOYQIRIMI GÜNÜDÜR

Əsrlərcə yaşı olan sərhədsiz erməni vəhşiliyi

Muzeylərdə, xatirə komplekslərində həmişə sakitlik hökm sürür. Bu məkanlarda nümayiş olunan eksponatlar bizə uzaq və yaxın keçmişlərdə baş vermiş tarixi hadisələrdən soraq verir. Sanki bir anın içində o illərə qayıdırıq. Dünənimizlə bu günümüzü özündə qovuşduran eksponatlara böyük maraq və həyəcanla baxırıq.

Quba Soyqırımı Memorial Kompleksində də sakitlikdir. Kompleks ağaclarla əhatə olunub. Yaz günlərinin gəlişini hiss edən torpaq yaşıllığa bürünüb. Bayraq meydanında 20 metr hündürlükdə əzəmətlə dalğalanan Azərbaycan bayrağı ətrafa xüsusi əzəmət verir.

Kövrək addımlarla irəli gedə-gedə kompleksin həyətinə baxırıq. Bələdçi Səriyyə Abidova kompleks haqqında bizə məlumat verir. Deyir ki, bu yerlər əvvəllər stadion idi, 2007-ci ildə Quba şəhərində tikinti məqsədilə aparılan qazıntı işləri zamanı burada kütləvi məzarlıq aşkarlandı: "Deməli, nə qədər çalışsan da, tarixi silmək, dəyişmək mümkün deyil. Üstündən neçə illər keçsə də, o, olduğu kimi qalır, əsrlərə şahidlik edir. Bu hadisə bir daha göstərdi ki, tarix saxtakarlıq götürmür".

Söhbət zamanı onu da öyrəndik ki, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası Arxeologiya və Etnoqrafiya İnstitutunun mütəxəssisləri tərəfindən təsadüf nəticəsində aşkarlanmış kütləvi məzarlıqda 2007-ci il aprel ayının 8-dən 11-dək ilkin tədqiqat işləri aparılmışdır. Tədqiqat zamanı məlum olmuşdur ki, məzarlıqdakı sümüklər 1918-ci ildə erməni quldur dəstələrinin Qubada törətdikləri soyqırımı zamanı amansızcasına öldürülən dinc, günahsız insanlara məxsusdur. Bu qandonduran həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, Azərbaycan xalqının gələcək nəsillərinin milli yaddaşının qorunması və soyqırımı qurbanlarının xatirəsinin əbədiləşdirilməsi üçün Prezident İlham Əliyevin 30 dekabr 2009-cu il tarixli sərancamı əsasında Quba şəhərində "Soyqırımı Memorial Kompleksi"nin yaradılmasına başlanmışdır. Memorial Kompleks 2012-2013-cü illərdə Qudyalçayın sol sahilində, keçmiş stadionun ərazisində inşa edilmişdir. 2013-cü il sentyabrın 18-də isə açılışı olmuşdur. İndi rayona səfərə gələn qonaqlar, turistlər yollarını soyqırımı muzeyindən də salaraq erməni vəhşiliyinin qanlı izlərinə şahidlik edir və lənətlər yağdırırlar.

Dünyanın heç bir yerində, heç vaxt olmamış, yalnız xəyallarda canlandırılan "böyük Ermənistan" dövləti qurmaq üçün daşnaklar Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində dinc əhaliyə qarşı soyqırımlar törətmişlər. Məqsədləri bölgələrdə azərbaycanlıların sayını maksimum dərəcədə azaltmaq olmuşdu. Bunun üçün ermənilər əllərində olan bütün vasitələrdən böyük qəddarlıqla istifadə etmişlər. Bu qanlı planı reallaşdıran S.Şaumyan Qafqazdakı bütün erməniləri, ən başlıcası isə, "Daşnaksütyun" partiyasının üzvləri ilə sıx əməkdaşlıq etmiş və onlara müvafiq tapşırıq və göstərişlər vermişdir. Əlində olan səlahiyyətlərdən istifadə edən Bakı komissarı Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində yerli əhaliyə qarşı xüsusi qəddarlıqla soyqırımı həyata keçirilməsinə rəhbərlik etmişdir. Nəticə çox tükürpərdən, ağrılı, ürəkdağlayan olmuşdur - minlərlə dinc əhalinin qanı tökülmüş, onlarla kənd-kəsəyimiz yandırılıb yerlə yeksan olmuşdur.

Quba Soyqırımı Memorial Kompleksinin hər addımından hüzn yağır, kədər süzülür. Yaxınlığından keçdiyimiz ərazidə müxtəlif ölçülü, irili-xırdalı rəmzi məzarlar da gördük. Onların hansı səbəbdən belə müxtəlif ölçüdə olduğu ilə maraqlananda bələdçi dedi ki, soyqırımında böyüklərlə bərabər, uşaqlar da öldürülüb. Böyük rəmzi başdaşları yaşlı insanların, balacalar isə uşaqların xatirəsini əbədiləşdirmək üçün qoyulub. Ərazidə həmçinin Qubanın rəmzinə çevrilmiş alma ağacları da əkilib.

Kompleksdə nümayiş etdirilən eksponatlarla tanış olduq. Müxtəlif guşələri olan muzey demək olar ki, yerin altında yerləşir. Muzeyin giriş hissəsində yerləşən ekspozisiya "Dinc Quba" adlanır. Burada XX əsrin əvvəllərində Quba qəzasının sakinlərinin və şəhərin görüntüləri verilib. Ziyarətçilərə göstərilən fotoşəkillər Quba qəzası əhalisinin - dövlət qulluqçuları, din xadimləri, məktəb uşaqları, qadınlar və digər şəhər və kənd sakinlərinin iş başında, məişətdə, ailədə və istirahət zamanı çəkilib. Məlumdur ki, digər bölgələrdə olduğu kimi, Quba qəzasında da azərbaycanlılarla yanaşı, başqa millətlərin və etnik qrupların nümayəndələri əsrlər boyu bir yerdə mehribancasına yaşayıblar. Qəzanın müxtəlif milli-etnik və dini əhalisi arasında dinc qonşuluq münasibətləri əsrlərlə qorunub saxlanılır. Bu da xalqımızın multikulturalizm ənənəsinə həmişə sadiq olduğunu göstərən vacib amildir.

Muzey qaleriyasının bütöv bir divarını Quba qəzasına həsr edilmiş ekspozisiyalar təşkil edir. Burada inzibati ərazi vahidi olan Qubanın 1918-ci il tarixi üçün vəziyyəti əks olunmuşdur. 1918-ci ildə Quba qəzasında baş verən soyqırımları xəritədə xüsusi qırmızı işarələrlə göstərilmişdir. İlkin məlumatlara görə, qəzada 122 kəndin talanlara və dağıntılara məruz qalması qeyd olunsa da, daha dəqiq aparılmış təhqiqatlar nəticəsində bu kəndlərin sayının 167-yə çatdığı məlum olmuşdur. Quba şəhəri və ətraf kəndlərində-38, Qusarda-27, Xaçmazda-65, Şabranda-21, Siyəzəndə-16 yaşayış məntəqəsi ermənilər tərəfindən dağıdılmışdır. Qəddarlıqla həyata keçirilən erməni vəhşiliyinin qanlı izləri hər yerdə qalmışdır.

Kompleksdə nümayiş etdirilən bütün eksponatlardan ölüm qoxusu gəlir. İnsanları dəhşətə gətirən, gözləri yaşardan bu eksponatların, şəkillərin hər birində daşnakların qanlı əməlləri əks olunub. Guşəyə erməni quldurlarının soyqırımlar zamanı istifadə etdikləri soyuq və odlu silahlar, işgəncə alətləri qoyulub. Qətlə yetirilmiş insanların sümüklərinin bəzilərində mismar və zəncirlər də aşkarlanıb. Bütün bunlar onu göstərir ki, daşnaklar dinc əhaliyə ağır, dözülməz işgəncələr veriblər. Bədənlərinə mismar vurub, zəncirlə boğub öldürüblər.

Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində baş vermiş soyqırımlar zamanı kütləvi şəkildə qəddarlıqla öldürülmüş, yandırılmış, dənizə, quyulara atılmış və müxtəlif səbəblərdən dəfn edilməmiş faciə qurbanlarının xatirəsinə hörmət əlaməti olaraq zalın mərkəzində böyük qara mərmər daş qoyulmuşdur. Bu mərmər daş bir növ, soyqırımlarda faciəli surətdə həlak olmuş insanların xatirəsinə qoyulmuş rəmzi məzardır.

Muzeyə ziyarətə gələnlər eksponatlarla yanaşı, 1918-ci ildə Azərbaycanın bölgələrində dinc əhaliyə qarşı törədilmiş soyqırımlar və qırğınlara rəhbərlik etmiş və onun icrasını böyük qəddarlıqla həyata keçirmiş daşnakların adlarını da öyrənirlər. Azərbaycan xalqına qarşı soyqırımlar törətmiş qaniçən Şaumuyanın, Hamazaspın, Korqanovun, Andranikin, Lalayanın, Mikoyanın adını necə unutmaq olar?!

Məlumdur ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökuməti ölkədə bolşevik adı altında gizlənmiş erməni quldur dəstələri tərəfindən müsəlman əhalisinə və mülkiyyətinə qarşı törədilən, dünyanı sarsıdan zorakılıq hallarını, baş vermiş qanlı hadisələri, soyqırımları araşdırmaq məqsədilə 1918-ci il iyulunun 15-də Fövqəladə Təhqiqat Komissiyasının (FTK) yaradılması haqqında qərar qəbul etmişdir. Komissiya əvvəl 7 nəfərlik tərkiblə təsis edilsə də, sonralar Bakı və Gəncə şəhərlərinin istintaq-prokurorluq və məhkəmə orqanlarının digər nümayəndələri də işə cəlb edilmişlər. Onu da qeyd edək ki, FTK-nın tərkibinə yalnız azərbaycanlılar salınmamışlar. Komissiyanın tərkibi, əsasən, polyak, rus, alman, litva tatarı və Rusiyada təhsil almış hüquqşünas azərbaycanlılardan ibarət idi.

Muzeydə FTK-nın üzvlərının - F.Xoyski, M.Hacınski, X.Xasməmmədov, Ə.Xasməmmədov, İ.Şahmalıyev, M.Təkinski, N.Mixaylov, Ə.Xanbudaqovun fotoşəkilləri və müvafiq sənədlər nümayiş olunur. Komissiya fəaliyyət göstərdiyi müddət ərzində onun üzvləri 36 cilddən ibarət istintaq materialı toplamışlar. Bakı, Şamaxı, Quba, Göyçay, Cavad, Nuxa, Lənkəran qəzalarında, Gəncədə, Qarabağda, Zəngəzurda ermənilər tərəfindən törədilmiş amansız cinayətlər də diqqətlə araşdırılmışdır. Nəticədə 128 məruzə və qərar layihəsi hazırlanmış, onların əsasında müxtəlif cinayətlərdə təqsirli bilinən 194 şəxsə qarşı cinayət işi açılmışdır.

Muzeyin çıxış hissəsində dövlət xadimlərinin, görkəmli şəxslərin, mətbuat orqanlarının 1918-ci ildə Azərbaycanda, erməni quldur dəstələri tərəfindən törədilmiş soyqırımı hadisələrinə münasibətlərini bildirən ekspozisiyalar da nümayiş olunur. Onların yanından ayaq saxlamadan keçmək mümkün deyil.

Muzeyin sonuncu ekspozisiyasının Azərbaycan Milli Ordusuna həsr edilmiş fotosənədlərlə bitməsi 1918-ci il soyqırımlarına məhz Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən son qoyulmasını göstərir. Belə sonluq bir daha təsdiq edir ki, bu gün Azərbaycan dövlətinin suverenliyini, ərazi bütövlüyünü, xalqımızın təhlükəsiz yaşaması üçün onu həmişə qoruyan güclü və qüdrətli ordusu var. İkinci Qarabağ müharibəsində rəşadətli Azərbaycan Ordusunun Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin sərkərdəliyi altında erməni qəsbkarları üzərində qazandığı Zəfər bunu bir daha təsdiq etdi.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

Fransa Azərbaycanla tərəfdaşlığın zəruriliyini qəbul edir

Respublikamızın regionda aparıcı mövqeyi Parisin ritorikasını dəyişib

Cənubi Qafqazın geosiyasi mənzərəsi köklü şəkildə dəyişib. Azərbaycanın bu prosesdəki aparıcı mövqeyi qlobal miqyasda tam dəstəklənir. Ənənəvi olaraq Bakıya yönəlik fərqli mövqe sərgiləyən Qərb mərkəzləri də yeni reallıqları qəbul etməkdədir.

Avropanın bir sıra ölkələri artıq başa düşürlər ki, regionda hansısa münaqişə yox, postmünaqişə dövrünün geniş quruculuğu və əməkdaşlıq məsələləri gündəmdədir. İllər boyu ölkəmizə qarşı açıq qərəz nümayiş etirən Fransanın ritorikasında da dəyişiklik bundan qaynaqlanır.

Martın 18-də Azərbaycan Prezidentinin köməkçisi Hikmət Hacıyev Parisdə Fransa dövlət başçısının diplomatik müşaviri Emmanuel Bonne ilə görüşüb. Tərəflər Azərbaycan ilə Fransa arasında ikitərəfli münasibətləri müzakirə ediblər. H.Hacıyev bildirib: "Prezident İlham Əliyevlə Prezident Emmanuel Makron arasında telefon danışığından sonra Parisdə Prezidentin diplomatik müşaviri Emmanuel Bonne və digər fransalı həmkarlarımla səmərəli görüş keçirdim. Biz ikitərəfli münasibətlər, eləcə də qarşılıqlı maraq doğuran regional və qlobal məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi apardıq".

Xatırladaq ki, martın 8-də Fransa Prezidenti Emmanuel Makron Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə telefon danışığı aparıb. Fransa rəhbəri ölkəsinin Azərbaycanla həmrəy olduğunu bildirib və dəstəyini ifadə edib. Makron həmçinin İranda olan Fransa vətəndaşlarının Azərbaycan üzərindən təxliyəsi üçün yaradılan şəraitə görə dövlətimizin başçısına təşəkkürünü bildirib. Telefon danışığı zamanı Cənubi Qafqaz regionunda sülhün möhkəmləndirilməsi və Azərbaycan-Fransa ikitərəfli münasibətlərinin yenidən bərpası ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb, əməkdaşlığın perspektivlərinə dair məsələlər müzakirə olunub.

Martın 19-da isə Fransanın "Qərb biznes liderləri və rəhbərləri klubu"nun üzvləri Parisdə Azərbaycanın Fransadakı səfiri Leyla Abdullayeva ilə görüş keçiriblər. 23 böyük qrupun, eləcə də kiçik və orta şirkət rəhbərlərinin istəyi ilə təşkil olunan görüşün əsas mövzusu iki ölkə arasında iqtisadi əlaqələrin gücləndirilməsi və Azərbaycanın biznes mühiti ilə tanışlıq olub.

Liderlərin telefon danışığından sonra Hikmət Hacıyevin Paris səfəri və Emmanuel Bonne ilə görüşü iki ölkə arasında konstruktiv dialoq mərhələsinin başlaması kimi qiymətləndirilə bilər. Son illərdəki gərginlikdən sonra bu səviyyədəki görüşlər göstərir ki, hər iki tərəf münasibətləri siyasi qarşıdurma müstəvisindən çıxararaq praqmatik əməkdaşlıq mərhələsinə keçirməkdə maraqlıdır. Fransa Ermənistanın yaxın müttəfiqi kimi çıxış etsə də, Bakı ilə dialoqun kəsilməsi Parisin regiondakı iştirakçılıq imkanlarını tamamilə sıfıra endirirdi. Fransa tərəfi anladı ki, regionda sabitlik yalnız Bakı-İrəvan arasında birbaşa və konstruktiv dialoq sayəsində mümkündür. Bakının sülh təşəbbüslərini dəstəkləməmək Cənubi Qafqazda proseslərdən kənarda qalmaq deməkdir. Məhz Azərbaycanın qətiyyəti kənar siyasi təzyiq rıçaqlarını zəiflətdi və əməkdaşlığı stimullaşdırdı. Avropanın aparıcı dövlətlərindən sayılan Fransa gördü ki, Azərbaycan olmadan regionda heç bir irimiqyaslı layihə icra edilə bilməz.

Bakının yaratdığı yeni reallıqlar artıq beynəlxalq hüququn və regional siyasətin ayrılmaz hissəsidir. Azərbaycanın həm Şərq, həm də Qərb ilə qurduğu praqmatik əlaqələr ölkəmizi aktiv oyunçuya çevirib. Fransanın bu reallıqları daha dərindən dərk etməsi və Bakı ilə münasibətləri qarşılıqlı hörmət müstəvisinə keçirməsi hər iki tərəf üçün strateji dividendlər vəd edir. Avropanın enerji təhlükəsizliyində Azərbaycanın artan rolu Fransanın iqtisadi və strateji maraqlarına uyğundur. Çindən Avropaya uzanan Orta dəhliz marşrutunda Azərbaycanın mərkəz olması Fransanın regiondakı iqtisadi maraqlarını Bakı ilə hesablaşmağa vadar edir. Bu diplomatik gediş Azərbaycanın xarici siyasətinin nə qədər çevik olduğunu bir daha sübut edir.

Fransanın Azərbaycanla bağlı nümayiş etdirdiyi dəstək və həmrəylik rəsmi Parisin regiondakı prioritetlərini yenidən müəyyən etdiyini göstərir. İranda olan Fransa vətəndaşlarının Azərbaycan üzərindən təxliyə edilməsi Bakının regional logistik mərkəz və etibarlı tərəfdaş statusunun növbəti dəfə təsdiqidir. Makronun bu jestə görə təşəkkür etməsi Azərbaycanın humanitar diplomatiyasının uğurudur.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycan regional və qlobal müstəvidə elə üstün mövqe qazanıb ki, ən sərt tənqidçilər belə Bakı ilə dialoqa can atırlar. Bu hadisələr zənciri sübut edir ki, Azərbaycan diplomatiyası "güclü dövlət-güclü xarici siyasət" prinsipini uğurla tətbiq edir. O baxımdan, Fransanın addımları təkcə diplomatik nəzakət deyil, Azərbaycanın yaratdığı geosiyasi reallığın qaçılmaz qəbuludur. Bakı qarşılıqlı hörmət və daxili işlərə qarışmamaq prinsipləri daxilində bütün tərəfdaşlarla əməkdaşlığa açıq olduğunu nümayiş etdirir.

İsmayıl QOCAYEV,
"Azərbaycan"

Siyasi "ölülər"in hakimiyyət davası

Ermənistanda 2026-cı ilin iyunun 7-nə təyin edilmiş parlament seçkiləri yaxınlaşdıqca, ölkə daxilində revanşist dalğa və xarici manipulyasiya cəhdləri artmaqdadır. Siyasi arenada gərginlik pik həddədir. Hazırkı baş nazir, "Mülki Müqavilə" partiyasının lideri Nikol Paşinyan parlamentə seçiləcəyi təqdirdə yenidən baş nazir postuna əsas namizəd kimi iştirak edəcək. Ona qarşı əsas siyasi rəqiblər bir neçə fərqli siyasi düşərgəni təmsil edən siyasətçilərdir.

"Çiçəklənən Ermənistan" partiyasının və "Ana Ermənistan" hərəkatının baş nazir postuna namizədi biznesmen Samvel Karapetyandır. Seçkilərdə iştirak edəcək digər siyasi qüvvələrdən biri "Respublika" partiyasıdır. Partiyanın lideri və Ermənistanın keçmiş baş naziri Aram Sarkisyan baş nazirliyə namizəd kimi irəli sürülüb. Yeni siyasi qüvvələrdən hesab olunan "Birliyin Qanadları" partiyası isə seçkilərdə keçmiş ombudsman Arman Tatoyanı baş nazir postuna namizəd kimi təqdim edib. Eyni zamanda Ermənistanın keçmiş prezidenti Levon Ter-Petrosyanın siyasi düşərgəsinə yaxın olan Ermənistan Milli Konqresi baş nazirliyə namizəd kimi Levon Zurabyanı irəli sürüb. Rəsmi məlumatlara görə, səsvermədə iştirak etmək hüququ olan vətəndaşların ümumi sayı 2 milyon 489 mindən çoxdur.

Paşinyana qarşı siyasi mübarizəyə qoşulanlardan və gündəmi daha çox zəbt edənlərdən biri də Ermənistanın sabiq prezidenti Robert Köçəryandır. Belə ki, "Hayastan" bloku Köçəryanı baş nazirliyə vahid namizəd seçib. Köçəryanın blokunun tərkibində terrorçu "Daşnaksütyun" da yer alıb. "İrəli" partiyası və bir sıra siyasətçilər də onlara qoşulublar. Köçəryan iddialı açıqlamalarla çıxış edib və bildirib ki, qəti məqsədi qələbədir. O, hazırkı Baş nazir Nikol Paşinyanı hədələyib.

Robert Köçəryanın yenidən siyasi səhnəyə atılması və Ermənistanda revanşist qüvvələrin başına keçməsi regionda formalaşmaqda olan kövrək sülh prosesi üçün ən böyük təhdidlərdən biridir. Onun "Hayastan" bloku ətrafında topladığı qüvvələr, tarixin qanlı terror təşkilatı olan "Daşnaksütyun"la müttəfiqliyi bu hərəkatın mahiyyətini açıq şəkildə ortaya qoyur. Köçəryan erməni xalqına "qələbə" və "qurtuluş" vəd etsə də, əslində, onları yeni və daha dağıdıcı bir fəlakətə sürükləyir. Onun ritorikası sülhə deyil, nifrətə və ədavətə əsaslanır.

Köçəryan həm Birinci Qarabağ müharibəsində, həm də Xocalı soyqırımında birbaşa iştirak etmiş, əli silahsız mülki azərbaycanlıların qanına batmış canidir. Onun hakimiyyətə qayıtmaq cəhdi regionun qan gölünə çevrilməsi planının tərkib hissəsidir. "Daşnaksütyun" kimi qanlı keçmişi olan bir partiya ilə ittifaq qurması Köçəryanın terrorçu qruplaşmaların maraqlarını təmsil edən bir fiqur olduğunu sübuta yetirir. O, Paşinyanı "təslimçilikdə" ittiham edərək populist çıxışlar etsə də, onun əsl məqsədi öz şəxsi ambisiyalarını və keçmişdəki korrupsioner klanının maraqlarını qorumaqdır. Robert Köçəryan erməni cəmiyyətinə reallıqdan uzaq xülyalar ötürərək insanları yenidən səngərlərə göndərməyə çalışır.

Sülh müqaviləsinə qarşı çıxmaq Ermənistanın bir dövlət kimi blokadada qalması və iqtisadi tənəzzülünün davam etməsi deməkdir. Köçəryanın "müqavimət tarixi" nağılı Ermənistanı onilliklər boyu inkişafdan saxlayan işğalçılıq siyasətidir. Bu yolu yenidən seçmək erməni xalqı üçün sonuncu intihar ola bilər. Regionda yeni nəqliyyat-logistika layihələrinin müzakirə olunduğu və sülh müqaviləsinin yaxınlaşdığı bir vaxtda Robert Köçəryanın qondarma "Artsax" şüarları ilə ortaya çıxması beynəlxalq hüquqa və regionun sabitliyinə açıq təhdiddir.

Erməni politoloq Harutyun Mkrtçyanın son açıqlamaları bu mənzərəni daha da aydınlaşdırır. O bildirib ki, Rusiya Ermənistanda keçiriləcək parlament seçkilərinə müdaxilə üçün 100 milyon dollardan çox vəsait ayırıb. Onun sözlərinə görə, həmin dairələrin Ermənistan üçün itilədikləri bıçaq özlərinə dəyəcək: "Ermənistan yetim başı deyil ki, haradansa vilayətdən çıxıb gəlsinlər və onu qırxmaq istəsinlər, bu, dövlətdir". Mkrtçyanın fikrincə, Köçəryan "JEK"də işlədiyi vaxtdan tutmuş hakimiyyətdə olduğu son günə qədər hamını aldadıb. İndi də düşünür ki, hamını bir yerə yığacaq və onu baş nazir edəcəklər, amma arzusu ürəyində qalacaq.

Köçəryanın "xilaskar" obrazı ilə yenidən hakimiyyətə can atması fonunda səslənən bu fikirlər əliqanlı sabiq prezidentin siyasi keçmişinin və gələcək planlarının ifşası baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Rusiyanın Ermənistan seçkilərinə külli miqdarda vəsait ayırması iddiaları Köçəryanın xarici mərkəzlərin regiondakı proksi aləti olduğunu təsdiqləyir. Əgər bir siyasi qüvvə hakimiyyətə gəlmək üçün xarici maliyyə rıçaqlarına güvənirsə, bu, Ermənistanın dövlət suverenliyinin birbaşa hərraca çıxarılması deməkdir. Tarixin arxivinə gömülməli olan qanlı siyasi fiqurların yenidən "xilaskar" maskası ilə ortaya çıxması Ermənistanın siyasi tarixində növbəti dramatik mərhələnin başlanğıcı ola bilər.

Bununla belə, Ermənistan cəmiyyəti Köçəryanın və onun ətrafındakı "Daşnaksütyun" kimi radikalların gətirəcəyi fəlakəti də dərk edir. Erməni xalqı Köçəryanın hakimiyyəti illərindəki korrupsiya, oliqarxiya və qanunsuzluqları unutmayıb. Böyük ehtimal, 7 iyunda köçəryanlar erməni xalqından son zərbəni alaraq birdəfəlik siyasi səhnədən atılacaqlar.

İ.QOCAYEV,
"Azərbaycan"

Paytaxtda möhtəşəm Novruz şənliyi

Xalqımızın ən əziz və sevimli bayramı olan Novruz ölkəmizin bütün güşələrində olduğu kimi, paytaxt Bakıda da xüsusi coşqu və böyük məhəbbətlə qeyd edilir.

Bakıda metronun "Gənclik" stansiyasının yaxınlığında yerləşən və ötən il istifadəyə verilən yeni istirahət parkında Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin humanitar şöbəsi və "Regional İnkişaf" İctimai Birliyi ilə birgə Bakı sakinləri, şəhərimizin çoxsaylı qonaqları, həmçinin uşaq evlərinin balaca sakinləri, internat məktəblərinin şagirdləri üçün "Ruhumuza bahar gəlir" adlı möhtəşəm Novruz şənliyi təşkil edilib. Yüksək bayram əhvali-ruhiyyəsində təşkil edilən və xüsusi zövqlə bəzədilmiş parkda xalq tətbiqi sənət nümunələrinin təbliğ edildiyi çadırlar quraşdırılıb. Tədbirdə əllərində dövlət bayraqları olan milli geyimli atlıların, dəvələrin, ponilərin müşayiəti ilə Kosa, Keçəl, Bahar qız, naǧaraçılar, jonqlyorlar, pəhləvanlar və çalğıçılar iştirak ediblər.

Tədbir zamanı mərkəzdə quraşdırılan səhnədə tanınmış incəsənət nümayəndələri ilə yanaşı, rəqs kollektivləri çıxış edib, kəndirbazlar öz məharətlərini göstərib, idman meydançasında zorxana, güləş, kəndirdartma, gimnastika üzrə nümunəvi çıxışlar olub.

Eyni zamanda çadırlarda müxtəlif sahələr üzrə ustad dərsləri keçirilib, iştirakçılara paxlava, çay təqdim olunub. Novruzun əsas personajları olan Kosa, Keçəl və Bahar qız tədbirə toplaşanları şənləndirib, bayram tonqalının ətrafında sakinlərlə birgə rəqs ediblər.

Gün ərzində davam edən bayram tədbiri iştirakçıların yüksək sevincinə səbəb olub və bayram əhvali-ruhiyyəsi yaradıb.

"Azərbaycan"

OXUCULARIN VƏ MƏTBUAT YAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" *qəzetinə abunə yazılışı davam edir!*

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatyayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	*(012) 598-49-55, (051) 225-02-13*
"Azərmətbuatyayımı" ASC	*(012) 441-19-91, (050) 322-33-17*
"Qaya" firması	*(012) 566-77-80, (050) 214-40-53*
"Region Press" MMC	*(055) 316-79-01, (050) 316-79-01*
"Səma-M" MMC	*(012) 594-09-59*
"Ziya" LTD	*(012) 497-76-96, (050) 306-77-22*
"Pressinform" MMC	*(012) 598-49-52, (070) 340-01-00*
"City press" MMC	*(055) 819-09-26*

1 illik -156 (yüz əlli altı) **manat**
6 aylıq - 78 (yetmiş səkkiz) **manat**
3 aylıq - 39 (otuz doqquz) **manat**
1 aylıq - 13 (on üç) **manat**

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya ***(Tel.: (012) 539-59-33)*** *zəng vura bilərsiniz.*

"Azərbaycan Xəzər Dəniz Gəmiçiliyi" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti
ASCO-nun struktur idarələrinə tələb olunan müxtəlif təyinatlı əlcəklərin satın alınması məqsədilə *açıq tender elan edir*

Müsabiqədə iştirak etmək istəyən şəxslər **www.asco.az** səhifəsinə daxil olmaqla elanlar bölməsindən əlavə sənədləri və ətraflı məlumatı əldə edə bilərlər. Müraciət üçün son müddət 13 aprel 2026-cı il saat 14:00-dəkdir.

Sənədlər Azərbaycan dilində 2 nüsxədə (əsli və surəti) tərtib olunmalıdır (xarici dildəki tender təklifləri Azərbaycan dilinə tərcümə edilməlidir).

Göstərilən vaxtdan gec təqdim olunan zərflər açılmadan geri qaytarılacaqdır.

Ünvan: Bakı şəhəri, Mikayıl Useynov küçəsi, 2
Əlaqə telefonu: (012) 404-37-00, daxili: 1263

Tender komissiyası

Novruz dünyada...

Yazın gəlişi ilə əlaqələndirilən Novruz müxtəlif ölkələrdə fərqli adət və mərasimlərlə qeyd olunsa da, onun əsas mahiyyəti hər yerdə eynidir: həyatın yenidən başlanğıcı, ümid və bərəkət.

Novruz ərəfəsində qeyd olunan dörd - su, od, yel və torpaq çərşənbələri təbiətin mərhələli oyanışını simvolizə edir. İnsanlar bu günlərdə tonqallar qalayır, arzular tutur və köhnə ilin çətinliklərini geridə qoyduqlarına inanırlar. Bayram günlərində uşaqların papaq atması, gənclərin müxtəlif fallara çıxması və ailələrin bir araya gələrək birlikdə vaxt keçirməsi bu ənənənin sosial bağları gücləndirən tərəfini ön plana çıxarır.

Bahar bayramına hazırlıq həftələr öncədən başlayır. Ev-eşik təmizlənir, həyətlər abadlaşdırılır, süfrələr üçün müxtəlif şirniyyatlar hazırlanır. Azərbaycanda bayram süfrəsinin əsas bəzəyi olan səməni isə həyatın, dirçəlişin və bolluğun rəmzi kimi xüsusi yer tutur. Paxlava, şəkərbura, qoğal və digər milli təamlar bu günlərin əvəzolunmaz nemətləridir. İnanclara görə isə hər şirniyyat bir səma cisminə bənzəyir. Məsələn, qoğal günəşi, şəkərbura ayı, paxlava ulduzları tərənnüm edir. Təbii ki, bunlarla yanaşı, müxtəlif bölgələrdə bayramda digər şirniyyatlar da bişirirlər. Hər bayramın, xüsusi günlərin atributları olduğu kimi, Novruz deyəndə də şirniyyatlarla birlikdə ağıla gələn Kosa və Keçəldir. Keçəl qışın, Kosa isə yazın müjdəçisidir. Bu günlərdə bayramla əlaqəli keçirilən bütün tədbirlərdə Kosa və Keçəl personajlarına rast gəlmək mümkündür. Bundan başqa, bayram şənliklərində Bahar qız da xüsusi rola malikdir. Bahar qız geyimi, üzündəki təbəssüm ilə yazın gəlişindən, təbiətin, ağacların çiçəklənməsindən xəbər verir.

Hər bir xalq Novruz bayramına öz mədəni xüsusiyyətlərini də qataraq onu daha da rəngarəng edir. Türkmənistanda bu bayram dövlət səviyyəsində qeyd edilir. Bayram iki gün, yəni martın 21-i və 22-sində keçirilir. Türkmənlər həm də mart ayını Novruz adlandırırlar. Bayramdan əvvəl

evlər və həyətlər səliqəyə salınır, süfrələr üçün müxtəlif milli yeməklər hazırlanır. Türkmənlər inanırlar ki, bayram günü süfrə nə qədər zəngin olarsa, il də bir o qədər bərəkətli keçər. İnsanlar bir-birinə qonaq gedir, şirniyyat və quru meyvələr paylaşırlar. Bayramın simvolik obrazları olan Novruz baba və Bahargül xalq arasında xüsusi sevgi ilə qarşılanır. Gün ərzində şəhərlərdə kütləvi tədbirlər keçirilir, axşam isə konsert proqramları təşkil olunur.

Qırğızıstanda da bahar bayramı böyük sevinc və coşqu ilə qeyd edilir. Bu ölkədə mart ayı ümumilikdə bayram ayı kimi qəbul olunur. Əvvəllər bu ölkədə bayram günlərində doğulan uşaqlara Novruzla bağlı adlar verilməsi ənənəsi mövcud olub. Qırğızların bayram süfrəsində xüsusi yer tutan yeməklərdən biri səməni, yağ və şəkərdən hazırlanan şirin təamdır. İnsanlar bayram günündə yeni geyimlər geyinir, evlərini səliqəyə salır və küsülülər barışır. Qırğızlar üçün Novruz həm də idman oyunları ilə zəngin bir bayramdır. At üstündə keçirilən yarışlar, cıdır oyunları və digər milli yarışlar bayramın ayrılmaz hissəsidir.

Türkiyədə Novruz fərqli bölgələrdə müxtəlif formalarda qeyd olunur. Bəzi yerlərdə bu bayram yazın ilk günü kimi qəbul edilir və təbiətin oyanışı ilə əlaqə-

ləndirilir. İnsanlar açıq havaya çıxır, gəzintilər təşkil edir və bir-birini təbrik edirlər. Bəzi bölgələrdə su ilə bağlı rituallar həyata keçirilir, insanlar təmizlənmə və yenilənmə niyyəti ilə su mənbələrinə üz tuturlar. Digər yerlərdə isə ağacların qorunması məqsədilə onlara parçalar bağlanır. Mart ayının ilk günlərinin ilin necə keçəcəyinə təsir etdiyinə inanılır və bu günlərə xüsusi diqqət yetirilir.

Qazaxıstanda Novruz "Naurız" adı ilə tanınır və yazın doğulması mənasını verir. Bu ölkədə bayramın əsas simvolu yeddi komponentdən ibarət xüsusi yeməkdir. Bu yemək həyatın müxtəlif elementlərini - sağlamlıq, bolluq və uğuru təmsil edir. Qazaxlar bayram günündə yeni paltarlar geyinir, qonaq gedir və bir-birinə xoş arzularını bildirirlər. Ənənəyə görə, hər kəs yeddi evə qonaq getməli və öz evində də qonaq qəbul etməlidir. Axşam saatlarında isə xalq sənətçiləri arasında deyişmələr keçirilir və bu, bayramın ən maraqlı anlarından biri sayılır.

Özbəkistanda Novruz daha çox kulinariya ənənələri ilə seçilir. Bayram süfrəsində müxtəlif yeməklər hazırlanır, lakin onların arasında xüsusi yer tutan təam uzun müddət bişirilən şirin yeməkdir. Bu yeməyin hazırlanması kollektiv şəkildə həyata keçirilir və qadınlar bu proses zamanı mahnılar oxuyur, şənlik yaradırlar. Bayram günlərində həmçinin milli oyunlar təşkil olunur. Atlıların iştirak etdiyi yarışlar və müxtəlif güc sınaqları bu bayramın əyləncəli tərəfini daha da zənginləşdirir.

İranda Novruz hazırlıqları bayramdan həftələr əvvəl başlayır. İnsanlar evlərini təmizləyir, bu ənənə "xane-təkani" adlanır və köhnədən, pis enerjidən arınmanı ifadə edir. Novruz gecəsi ailələr bir araya toplaşır, birlikdə süfrə açır və yeni ilin ilk anlarını qeyd edirlər. Bayram günlərində insanlar qohum-əqrəbanı zi-

yarət edir, uşaqlara hədiyyələr və bayram payları verilir. İranda Novruz şənliklərinin ən maraqlı mərhələlərindən biri "Çaharşənbə Suri"dir. Bu mərasimdə insanlar tonqal üzərindən tullanaraq "ağrım-acım odda qalsın" deyə niyyət edirlər. Bu, təmizlənmə və yenilənmə rəmzi kimi qəbul olunur. Novruzdan sonrakı 13-cü gün isə "Sizdəh Bedər" qeyd edilir. Həmin gün insanlar təbiət qoynuna çıxır, piknik edir və səmənini axar suya buraxaraq köhnə ilin uğursuzluqlarından qurtulmağa çalışırlar.

Tacikistanda bahar şənliyi bir neçə gün davam edir. Bayramın əsas xüsusiyyətlərindən biri uşaqların evlərə gedərək pay toplamasıdır. Onlar yaz çiçəkləri ilə ev sahiblərini təbrik edir və qarşılığında şirniyyat, yumurta və ya pul alırlar. Bu həm uşaqların sevincini artırır, həm də insanlar arasında paylaşma ənənəsini gücləndirir.

Novruz müxtəlif xalqlar arasında fərqli formalarda qeyd olunsa da, onun əsas ideyası dəyişməz qalır. Bu bayram insanlara yenidən başlamaq, keçmişin ağırlıqlarını geridə qoymaq və gələcəyə ümidlə baxmaq imkanı verir. Hər bir xalq Novruzu öz adət-ənənələri ilə zənginləşdirərək onu daha da rəngarəng edir və bu, ümumbəşəri dəyəri qoruyub saxlayır. Novruzun yaşadılması isə yalnız keçmişə hörmət deyil, həm də gələcək nəsillərə ötürüləcək mənəvi mirasın qorunması deməkdir.

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"

Bilmək istəyirəm

Martın 4-də işə gələndə mənə bildirildi ki, həmin tarixdən işdən azad olunmuşam. Səbəb kimi isə birillik əmək müqaviləmin müddətinin bitdiyini dedilər. Bu barədə mənə əvvəlcədən heç bir məlumat verilməmişdi. Bu hal qanunauyğundurmu? Əgər qanunsuzdursa, mən hüquqlarımı qorumaq üçün nə edə bilərəm?

Davud HƏSƏNLİ,
Sahil qəsəbəsi

✓ Sualınıza cavab olaraq bildiririk ki, Azərbaycan Respublikası Əmək Məcəlləsinin müvafiq müddəalarına əsasən, təsvir etdiyiniz vəziyyətdə ciddi prosedur pozuntuları görünür. Belə ki, müddətli əmək müqaviləsinə xitam verilməsi ilə bağlı qanunvericilik müəyyən hallar nəzərdə tutmuşdur və bunlar işəgötürən tərəfindən mütləq olaraq yerinə yetirilməlidir.

Əmək qanunvericiliyinə əsasən, işəgötürənlə işçi arasında fərdi qaydada Əmək Məcəlləsi ilə müəyyən edilmiş formada bağlanan, əmək münasibətlərinin əsas şərtlərini, tərəflərin hüquq və vəzifələrini əks etdirən yazılı müqavilə əmək müqaviləsi adlanır.

Əmək müqaviləsi müddətli və müddətsiz olmaqla iki növdə olur. Müddətli əmək müqaviləsi tərəflərin (işəgötürən və işçi) hüquq bərabərliyi prinsipinə əməl edilməklə onların qarşılıqlı razılığı ilə müəyyən müddətə bağlanır və qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hallarda tətbiq edilir. Nəzərə alınmalıdır ki, müddətli əmək müqaviləsi fasiləsiz olaraq 5 ildən artıq müddətə davam edərsə, müddətsiz əmək müqaviləsi hesab edilir.

Müddətli əmək müqaviləsinə xitam verilməsi ilə bağlı nəzərə alınmalı olan hallara gəlincə, Əmək Məcəlləsinin 73-cü maddəsinə görə, müddətli əmək müqaviləsinə müddəti bitdikdə xitam verilə bilər. Amma əmək müqaviləsinin müddətinin bitməsinə azı 1 həftə qalmış tərəflərdən biri digər tərəfi müqaviləyə xitam verilməsi barədə yazılı formada (kağız daşıyıcıda və ya elektron informasiya sistemi vasitəsilə) xəbərdar etməlidir.

Əgər belə bir xəbərdarlıq edilməzsə, həmin əmək müqaviləsi əmək müqaviləsində göstərilən müddətə uzadılmış sayılır və ya yuxarıda qeyd edildiyi kimi, *müddətli əmək müqaviləsi fasiləsiz olaraq 5 ildən artıq müddətə davam etməsi vəziyyətində* müddətsiz hesab olunur.

Həmçinin işçinin müəyyən üzürlü səbəbdən (xəstələnməsi, ezamiyyətdə, məzuniyyətdə olması, habelə Əmək Məcəlləsinin 179-cu maddəsində nəzərdə tutulan iş yeri və orta əməkhaqqı saxlandığı hallarda) iş yerində olmadığı dövrdə müddətli əmək müqaviləsinin müddəti qurtardığı hallarda həmin müqaviləyə yuxarıda nəzərdə tutulmuş qaydada işçi xəbərdar edilmişdirsə, işə çıxdığı gün işəgötürən tərəfindən xitam verilə bilər.

Sualınızdan görünən odur ki, işəgötürən tərəfindən əmək müqavilənizin müddətinin bitməsi barədə Sizə əvvəlcədən yazılı xəbərdarlıq (kağız daşıyıcıda və ya elektron informasiya sistemi vasitəsilə) edilməyib.

Bu halda işəgötürən tərəfindən müddətli əmək müqaviləsinə həmin əsasla xitam verilə bilməz və bu, əmək qanunvericiliyinin tələblərinə ziddir.

Əmək hüquqlarının müdafiəsinə gəlincə, Siz bununla bağlı müvafiq inzibati orqana və ya məhkəməyə müraciət edə bilərsiniz. Tələb mövcud mübahisəyə uyğun olaraq əmək müqaviləsinin müddətinin uzadılması ilə yanaşı, əsas (əmrin ləğvi və s.) tələbdən və bu tələbdən irəli gələn digər tələb (məsələn, əməkhaqqı, maddi və mənəvi ziyan və s.) də ola bilər. Unutmaq olmaz ki, "Mediasiya haqqında" qanunun 3.2-ci maddəsinə görə, ailə və əmək münasibətlərindən irəli gələn mübahisələr üzrə "Mediasiya haqqında" qanunun 28-ci və 29-cu maddələrinə uyğun olaraq, məhkəməyə müraciət etməmişdən əvvəl ilkin mediasiya sessiyasında iştirak tələb olunur. Odur ki, məhkəməyə müvafiq iddia ərizəsi ilə müraciət etməmişdən öncə mediasiya sessiyasında iştirak üçün ərizə ilə müvafiq mediasiya təşkilatına müraciət etməlisiniz.

Sualları cavablandırdı:
Fərhad NƏCƏFOV,
Azərbaycan Respublikası Vəkillər Kollegiyasının üzvü

Hava yağıntılı olacaq, dağlıq ərazilərdə qar yağacaq

Azərbaycanda martın 20-nə gözlənilən hava şəraiti açıqlanıb.

Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, bu gün Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişkən buludlu olacağı, arabir tutulacağı, gündüz bəzi yerlərdə yağış yağacağı proqnozlaşdırılır. Gecə və səhər bəzi yerlərdə duman olacaq. Mülayim cənub-şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 6-8, gündüz 10-14 dərəcə isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 761 millimetr civə sütunundan 753 millimetr civə sütununa enəcək. Nisbi rütubət 75-85 faiz təşkil edəcək.

Azərbaycanın qərb rayonlarından başlayaraq bəzi yerlərdə arabir yağıntılı olacağı, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensivləşəcəyi, şimşək çaxacağı, dağlıq ərazilərdə dolu düşəcəyi ehtimalı var. Bəzi yerlərdə arabir duman müşahidə ediləcək. Qərb küləyi bəzi yerlərdə arabir güclənəcək. Havanın temperaturu gecə 6-10, gündüz 11-15, dağlarda gecə 0-5, gündüz 5-10 dərəcə isti olacaq.

"Baku Rifah" MMC ilə Kamandar Cavad oğlu Məmmədov arasında bağlanmış Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, C.Məmmədquluzadə küçəsi, ev 121 ünvanına dair 13 fevral 2021-ci il tarixli müqavilə itdiyi üçün etibarsız sayılır.

***

Təbib Şakir oğlu Qasımovun adına verilmiş 6-11 seriyalı, 0157 nömrəli veteran vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

"AzerGold" QSC-nin rəhbərliyi və kollektivi cəmiyyətin əməkdaşı Marif Nağıyevə qardaşı

ELÇİN NAĞIYEVİN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznlə başsağlığı verirlər.

BAŞ REDAKTOR
Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və	
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86, 538-35-55	informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
Məsul katib	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi	- 538-56-60, 434-55-58
Məsul katib müavinləri	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompüter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32	Mühasibatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti 23L "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC 4-cü mərtəbə

az.reklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb səhifələnmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 3378
Sifariş 374

Qiyməti 60 qəpik